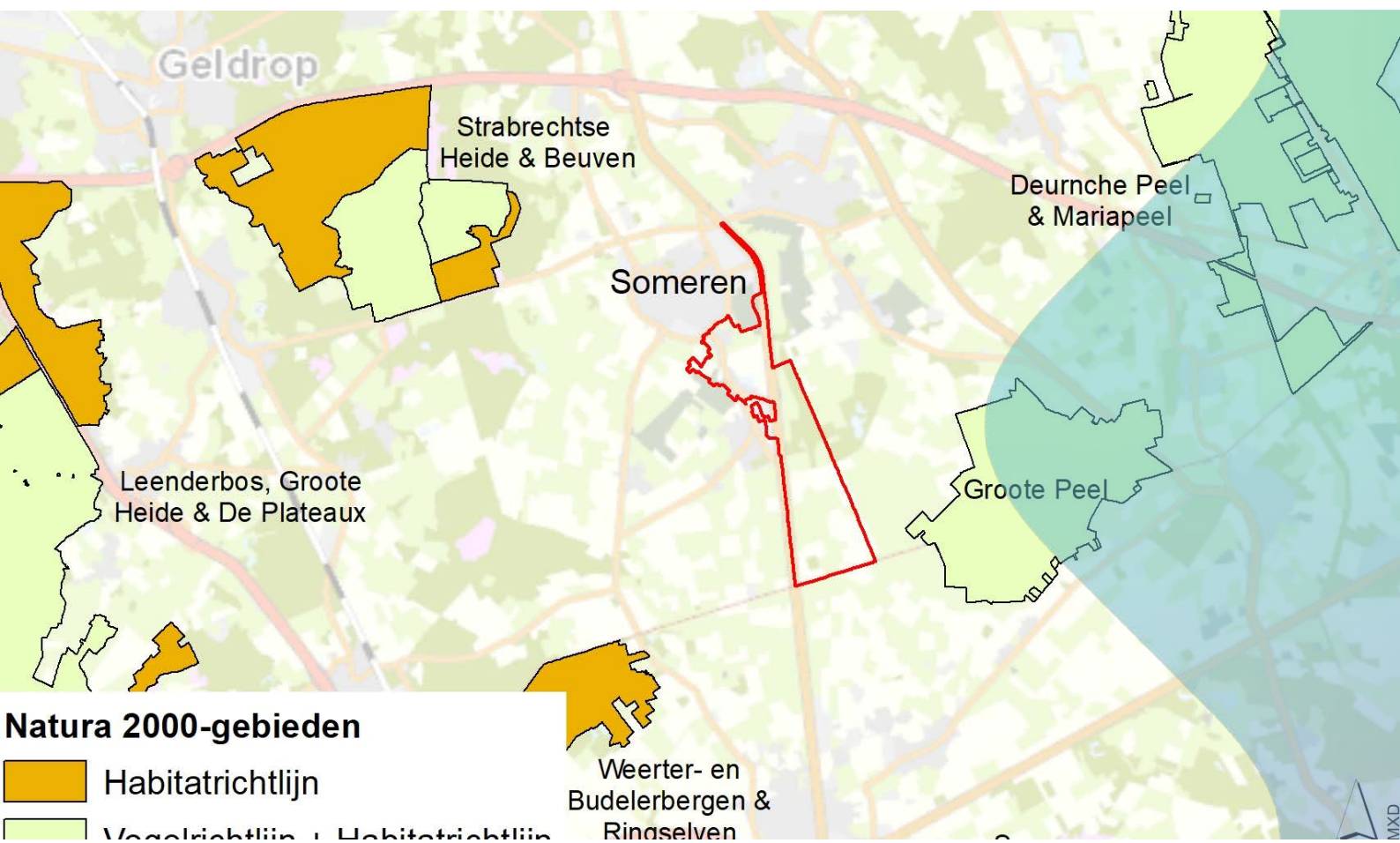

PlanMER Buitengebied Someren - Deelgebied 3

10 februari 2021

Verantwoording

Titel	PlanMER Buitengebied Someren - Deelgebied 3
Opdrachtgever	Gemeente Someren
Projectleider	Martijn Gerritsen
Auteur(s)	Daan van Gils en Lex Bekker
Projectnummer	1276070
Aantal pagina's	131
Datum	10 februari 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

Samenvatting	7
1 Inleiding	11
1.1 Achtergrond	11
1.2 Aanleiding bestemmingsplan deelgebied 3 buitengebied Someren	12
1.3 Waarom een planm.e.r.?	13
1.4 Doel en procedure planm.e.r.	13
1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag	14
1.6 Opbouw van dit Milieu Effectrapport	14
2 Kader van dit MER - Het bestemmingsplan buitengebied Someren: Deelgebied 3	15
2.1 Plan- en studiegebied: het voornemen	15
2.2 Kenschets agrarische bedrijven in de huidige situatie	17
2.3 Beleids- en wettelijke kaders	18
2.3.1 Beleid rondom agrarische sector en stikstofdepositie	19
2.3.2 Overige beleidskaders	20
3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek	23
3.1 Alternatievenontwikkeling en-beoordeling	23
3.2 Te onderzoeken alternatieven	24
3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie	24
3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'	24
3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief	24
3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied	25
3.4 Beoordelingsmethodiek effecten	26
4 Onderzoek stikstofemissies	27
4.1 Gebiedsgerichte benadering	27
4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek	27
4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie en autonome ontwikkeling	27
4.1.3 Kenmerken van de bouwvlakken	28
4.1.4 Andere bronnen	31
4.1.5 De verspreidingsberekeningen	34
4.2 Referentiesituatie	35

4.2.1	Referentie vanuit de wet natuurbescherming (Wnb).....	35
4.2.2	Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling	37
4.3	Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector	37
4.4	Planalternatief	38
4.4.1	Planologisch slot op de muur voor de veehouderij	39
4.4.2	Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij	39
4.4.3	Fixeren van de harde (stal)muren	39
4.4.4	Fixeren van de emissie / depositie vanuit de veehouderij	40
4.5	Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie	41
4.5.1	Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen.....	41
4.5.2	De gebruiksregel geldt niet altijd	42
4.6	De resultaten van de emissieberekeningen samengevat	42
5	Natuur	43
5.1	Beoordelingskader	43
5.2	Ontwikkelingen en te verwachten effecten.....	44
5.3	Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling	45
5.3.1	Autonome ontwikkeling biodiversiteit	45
5.3.2	Natura 2000-gebieden	46
5.3.3	Gebiedsbescherming - provinciaal beleid	47
5.3.4	Beschermde soorten	50
5.3.5	Beschermde houtopstanden	54
5.4	Ecologische effectbeoordeling	54
5.4.1	Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling)	54
5.4.2	Effecten gebiedsbescherming - provinciaal beleid.....	58
5.4.3	Effecten beschermde soorten	61
5.4.4	Effectbeoordeling beschermde houtopstanden	66
5.5	Samenvatting	66
6	Effecten over milieuthema's	69
6.1	Methodiek en effectenonderzoek	69
6.2	Landschap.....	70
6.2.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen.....	70
6.2.2	Effecten.....	74

6.3	Cultuurhistorie, archeologie	78
6.3.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	78
6.3.2	Effecten	83
6.4	Hydrologie en water	85
6.4.1	Huidige situatie en autonome ontwikkeling	85
6.4.2	Effecten	88
6.5	Geomorfologie en bodem	89
6.5.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	89
6.5.2	Effecten	92
6.6	Verkeer	92
6.6.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	92
6.6.2	Effecten	93
6.7	Geluid	93
6.7.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	93
6.7.2	Effecten	94
6.8	Lucht	95
6.8.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	95
6.8.2	Effecten	98
6.9	Geur	99
6.9.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	99
6.9.2	Effecten	101
6.10	Gezondheid	105
6.10.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	105
6.10.2	Effecten	107
6.11	Gezondheidsbevordering	109
6.11.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	109
6.11.2	Effecten	110
6.12	Klimaatambities en klimaatrobustheid	111
6.12.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	111
6.12.2	Effecten en klimaatrobustheid	117
6.13	Energie	120
6.13.1	Huidige situatie en autonome ontwikkelingen	120

6.13.2	Effecten Energieambities	125
7	De effecten op een rij	126
8	Uitvoerbaarheid van het plan-alternatief.....	128
8.1	Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid.....	128
8.1.1	Uitvoerbaarheid op basis van de worst case vulgraad (80/50 %	128
8.1.2	Uitvoerbaarheid op basis van een vulgraad van 80/20-procent.....	129
9	Leemten in kennis, monitoring en evaluatie	130
9.1	Leemten in kennis en informatie	130
9.2	Monitoring en evaluatie	130
Bijlage 1	Stappen in uitgebreide m.e.r.-procedure	
Bijlage 2	Begrippen en afkortingen	
Bijlage 3	Gebiedsbeschrijvingen Natura 2000	
Bijlage 4	Uitgangspunten stikstofberekeningen	
Bijlage 5	Gebruikelijke vulgraad van het bouwvlak	
Bijlage 6	Uitgangspunten referentie en worst case	
Bijlage 7	Uitvoerbaarheidstoets per perceel	
Bijlage 8	Literatuurlijst	

Samenvatting

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren wordt de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd. De herziening is gestart in twee zuidelijke delen van de gemeente (deelgebied 1 en 2). Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over deelgebied 3 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren. Deelgebied 3 ligt in de zuidoost hoek van de gemeente. Dit deelgebied grenst in het oosten aan de gemeente Asten, en in het zuiden aan de provincie Limburg (gemeente Nederweert).

Planm.e.r.-plicht

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 3 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 3 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r. onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

Doel en procedure planm.e.r.

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van, in dit geval, de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

Het MER is voorafgegaan door de notitie reikwijdte en detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. In het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

Opzet van het planm.e.r.

In het planMER zijn per milieuthema de huidige milieusituatie en eventuele autonome ontwikkelingen beschreven: samen vormt dit de zogenaamde referentiesituatie. De referentiesituatie bevat een beschrijving van de binnen het plangebied aanwezige waarden (bijvoorbeeld vanuit de thema's landschap, cultuurhistorie, archeologie, natuur) en dient als vertrekpunt voor de effectbeschrijvingen.

Per milieuthema is een beschrijving opgenomen van de (potentiële) milieugevolgen als gevolg van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. Dit wordt het voornemen

genoemd. De ontwikkelingsruimte voor de veehouderij (binnen de al bestaande bouwvlakken) vormt de directe aanleiding voor het opstellen van het planMER en neemt daarom een belangrijke plaats in de effectbeschrijvingen in. Op basis van jurisprudentie moet bij de beschrijving van effecten rekening worden gehouden met de maximale benutting van de bouwmogelijkheden in het bestemmingsplan. Het startpunt van waaruit de maximale mogelijkheden zijn bepaald, is de omvang van de bij recht toegekende bouwvlakken. De aangehouden fysiek maximale grens aan de vulgraad voor de dierverblijfplaatsen is gedifferentieerd naar intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij. Bij het bepalen van de worst case is hiervoor uitgegaan van een vulgraad van respectievelijk 80 % en 50 % van de omvang van het bouwvlak op de plankaart. Opgemerkt wordt dat een dergelijke hoge bebouwingsgraad nu nog nergens is gerealiseerd in dit deel van de gemeente Someren.

Het planMER gaat niet alleen in op de effecten van de veehouderijen, maar ook op de effecten als gevolg van andere ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat daarbij om relatief kleinschalige ontwikkelingen, waaraan in de regels strikte voorwaarden worden gesteld zoals kleinschalige recreatieve ontwikkelingen en mestbewerking van mest afkomstig van het eigen bedrijf.

Vastgestelde effecten

Emissies vanuit de landbouw kunnen er, zonder maatregelen, voor zorgen dat er negatieve effecten optreden als alle mogelijkheden worden benut die het plan biedt, zonder rekening te houden met de voorschriften uit de planregels. Met name de extra emissies van stikstof en geur vragen om maatregelen. Maar ook de luchtverontreiniging (met fijn stof) vraagt om maatregelen om ervoor te zorgen dat de grenswaarden niet worden overschreden. Vastgesteld is dat de regels in het plan de boven bedoelde negatieve effecten kunnen voorkomen.

Van de overige beoordelingscriteria is vastgesteld dat er voor verreweg de meeste aspecten een neutraal effect is vastgesteld. Voor de in het Natuur Netwerk Brabant (NNB, voorheen EHS) beschermde gebieden (en de daar aanwezige soorten) is een positief effect toegekend aan de werking van het beekdalontwikkelingsplan dat is vastgesteld voor het Aa-dal Zuid, met in deelgebied 3 'het Starkriet'. Het doel is de ontwikkeling van een robuust, klimaatbestendig, ecologisch goed functionerend en een leefbaar beekdal dat ook door het plan mogelijk wordt gemaakt.

Het uitgangspunt voor het bestemmingsplan voor deelgebied 3 is vooral gericht op het consolideren van de bestaande situatie. Er zijn weliswaar diverse mogelijkheden om de klimaatrobuustheid in brede zin verder te verbeteren maar deze zijn niet verankerd in het plan. Het integraal effect op de klimaatbestendigheid van het plangebied wordt dan ook als licht negatief beoordeeld.

Ook als er op grote schaal geur reducerende maatregelen worden genomen blijft er sprake van een relatief hoge geurbelasting. Het aspect gezondheid is dan ook licht negatief beoordeeld. Vanwege de aard van het buitengebied zijn er echter zeker mogelijkheden om een gezonde levensstijl te stimuleren.

In de onderstaande tabel worden alle effecten samengevat door de mogelijkheden die het plan biedt te vergelijken met de referentie situatie. Voor de emissies van stikstof, geur en fijn stof is in eerste instantie een effect berekend dat op zou treden als er geen maatregelen worden genomen. De tabel laat zien wat het effect is van de maatregelen die onderdeel uitmaken van het uiteindelijke plan-alternatief.

De effecten op een rij van de gereguleerde mogelijkheden die het plan biedt ten opzichte van de referentie situatie

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
Ecologie		
• Natura 2000:		
- Depositie uit veehouderij	--	0
- Impact op natuur- en landschapswaarden		0
• NNN (voorheen EHS)		++
• Beschermde soorten Wnb		+
• houtopstanden		0
Landschap		
• Vanuit agrarische bedrijven		0
• Vanuit nevenfuncties		0
• Vanuit recreatieve voorzieningen		0
• Cumulatieve beoordeling		0
Overige criteria		
• Cultuurhistorische structuren		0
• Archeologische waarden		0
• Waterkwaliteit		0
• Waterkwantiteit		0
• Bodem(kwaliteit)		0
• Verkeer		0
• Geluid		0
• Fijn stof	-	0
• Geur	--	0
• Gezondheid		-
• Gezondheidsbevordering		+
• Klimaatbestendigheid		-
• Bijdrage aan energieambities		0

De resultaten van het stikstofonderzoek samengevat

Door emissieberekeningen is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn om de huidige bouwvlakken in het bestemmingsplan ten volle uit te kunnen benutten, zonder dat daar significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden uit voortvloeien.

Door in een generieke gebruiksbeperking de toename van emissies/depositie uit een bouwvlak tot strijdig gebruik te verklaren kunnen significante effecten worden voorkomen. Voor percelen waar al een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming voor is afgegeven kan van deze gebruiksregel worden afgeweken.

Een en ander betekent dat significant negatieve effecten op de kwalificerende habitats en stikstof gevoelige leefgebieden kunnen worden voorkomen door in het plan een gebruiksbeperking op te nemen waardoor een toename van de emissie/depositie tot strijdig gebruik zal leiden.

Uitvoerbaarheid van het plan voor de veehouderij

Op gebiedsniveau is onderzocht welke inzet van techniek zin afdoende zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, te kunnen voorkomen dat de gebiedsemissies toenemen bij het volledig benutten van alle bouwvlakken die al eerder bij recht zijn toegekend. De inzet van bijvoorbeeld 85 % emissie reductie in de intensieve veehouderij maakt de maximaal mogelijke groei van de veestapel mogelijk zonder dat de gebiedsemissie toeneemt. Vanuit het perspectief van de gebiedsbenadering is daarmee vastgesteld dat, in redelijkheid, het bestemmingsplan uitvoerbaar is omdat, op basis van de genoemde gemiddelde emissie reductie, de gebiedsemissie afneemt van 72.672 kg/jaar tot 68.973 kg/jaar.

Echter, de generiek vastgestelde emissiereductie die ten grondslag ligt aan het plan-scenario volstaat op een aantal bedrijven niet om de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt ook te kunnen realiseren. Berekeningen hebben aangetoond dat geen van de nu in het plangebied aanwezige melkveehouderijen de absoluut maximale vulgraad van 50 % zullen kunnen realiseren zonder dat de emissie toe zal nemen. Van deze bedrijven zijn er drie die, ondanks vergaande emissie reductie op bestaande dierverblijfplaatsen, ook niet het bestaande bouwvlak volledig kunnen benutten tot een vulgraad van ongeveer 20 %. Voor deze categorie geldt dat ontwikkelingen in principe wel mogelijk zijn op basis van een buitenplanse procedure zolang de (strengere) kaders uit de Interim Verordening (IOV) van de provincie in acht worden genomen. Daarmee wordt aan deze bedrijven dezelfde mogelijkheden geboden als aan de ondernemers die de nu bij recht toegekende bouwvlakken willen uitbreiden, binnen de grenzen die in het beleid van de provincie biedt.

1 Inleiding

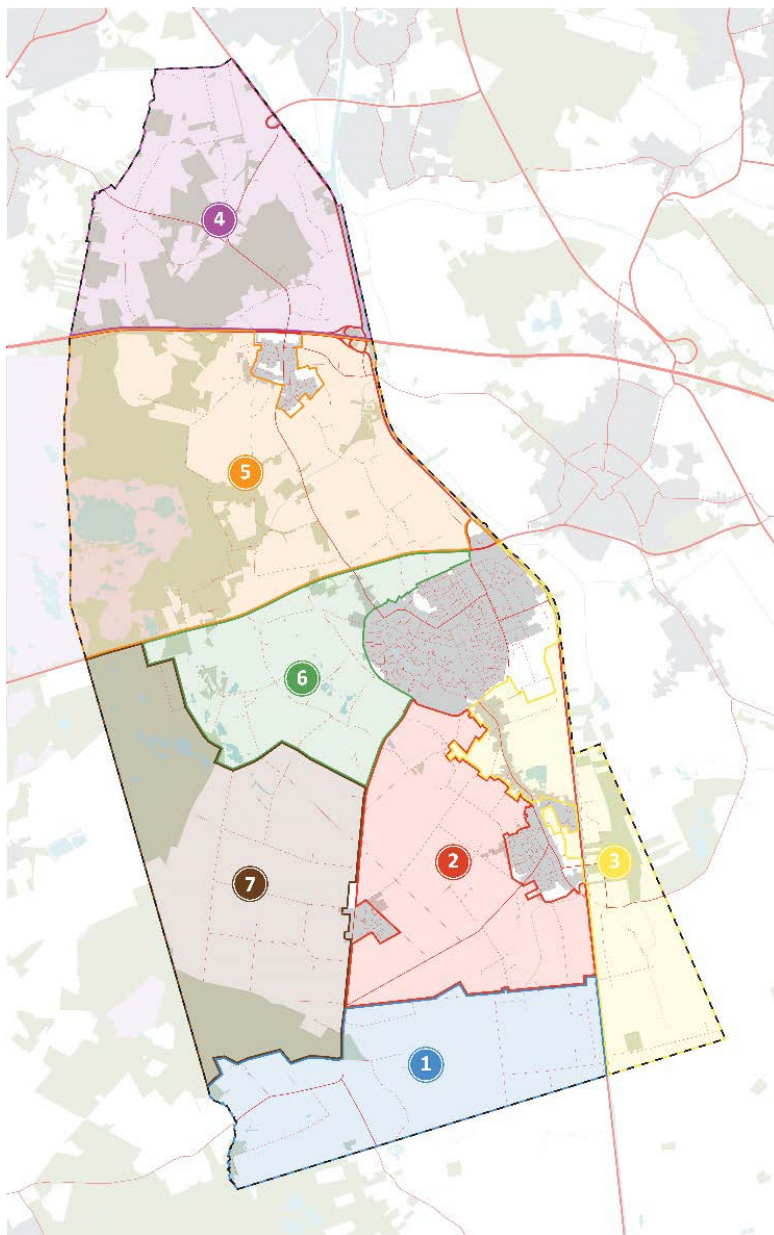
Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren wordt de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd. In navolging op de herziening van deelgebied 1 (2016) en deelgebied 2 (2019) wordt in dit document ingegaan op deelgebied 3. Voor u ligt het milieueffectrapport (MER) over deelgebied 3 van het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Someren. Voorafgaand aan deze MER¹ is in de notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) beschreven wat in de MER komt te staan en op welke wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan de effectbeschrijvingen. In dit hoofdstuk wordt beschreven: de aanleiding voor de m.e.r.-procedure, de belangrijkste betrokken partijen en de stappen die in de m.e.r.-procedure gezet worden.

1.1 Achtergrond

In 2011, 2013 en 2014 heeft de gemeente Someren een bestemmingsplan buitengebied vastgesteld. Het plangebied van het bestemmingsplan buitengebied 2011 omvat het grootste gedeelte van het buitengebied van de gemeente Someren. Voor de gebieden die buiten het bestemmingsplan van 2011 waren gelaten, is het bestemmingsplan 2013 opgesteld. In de zomer van 2013 zijn delen die betrekking hadden op veehouderijen van het bestemmingsplan uit 2011 echter om verschillende redenen vernietigd door de Raad van State. In 2014 is vervolgens voor de veehouderijen een nieuw bestemmingsplan, 'buitengebied 2014' opgesteld.

Het bestemmingsplan wordt de komende jaren in verschillende etappes vernieuwd. Uitgangspunt is dat er gebiedsdekkende controles plaatsvinden, zodat er een op de feitelijke situatie gebaseerd bestemmingsplan kan worden opgesteld. De herziening is gestart met het meest zuidelijke deel van de gemeente, deelgebied 1 in 2016. Vervolgens is in 2019 deelgebied 2, noordelijk van deelgebied 1, herzien. In december 2019 is daarop een advies uitgebracht door de commissie m.e.r. en is het stikstof beleid door de Raad van State buiten werking gesteld. Vandaar dat er een aanvulling planMER buitengebied Someren voor het deelgebied 2 is gedaan in februari 2020. In deze voorliggende MER zal worden ingegaan op deelgebied 3 van het buitengebied van Someren (zie figuur 1.1 en 2.1).

¹ MER met hoofdletters betreft het daadwerkelijke milieueffectrapport, terwijl m.e.r. met kleine letters en punten verwijst naar de milieueffect procedures.

Figuur 1.1 Buitengebied Someren – deelgebieden geactualiseerd

1.2 Aanleiding bestemmingsplan deelgebied 3 buitengebied Someren

Someren heeft een mooi en groot buitengebied. Het buitengebied is echter aan het veranderen. De afgelopen decennia is het buitengebied getransformeerd van een hoofdzakelijk agrarisch gebied naar een gebied waar een steeds grotere diversiteit aan functies aanwezig is. Die tendens is mede de aanleiding geweest om het beleid voor niet-agrarische functies (hierna ook: NAF-

beleid²) te herzien en om alle locaties in het buitengebied te bezoeken voor een integrale controle in het kader van het handhavingsprogramma.

Een deel van het buitengebied is inmiddels onderzocht. Bij deze controles, die inmiddels ook hebben plaatsgevonden in deelgebied 3 van de gemeente, is beoordeeld of de feitelijke situatie overeenkomt met hetgeen het bestemmingsplan toestaat. Daarbij komen diverse strijdigheden aan het licht, variërend in omvang en soort.

Voor iedere strijdigheid is bepaald of deze te legaliseren is. Is dat niet het geval, dan volgt een handhavingstraject met als doel de strijdige situatie te beëindigen. Indien legalisatie wel mogelijk is, volgt een legalisatietraject, meestal in de vorm van een herziening van het bestemmingsplan. Het is efficiënt en overzichtelijk al deze herzieningen samen te voegen in één bestemmingsplan. Door naast deze herzieningen alle overige locaties (waar geen strijdigheden zijn geconstateerd) en omliggende gebieden ook mee te nemen, creëert Someren één actueel bestemmingsplan voor deelgebied 3.

1.3 Waarom een planm.e.r.?

Het nieuwe bestemmingsplan voor deelgebied 3 van het buitengebied Someren is planm.e.r.-plichtig om de volgende redenen:

1. Het bestemmingsplan voor deelgebied 3 vormt het kader voor eventuele Besluitm.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten (bijvoorbeeld uitbreidingen van veehouderijen). In dat geval geldt vanuit het Besluitm.e.r, onderdeel D, categorie 14 dat voor het kaderstellende plan een planMER opgesteld dient te worden
2. Het is niet uitgesloten dat het nieuwe bestemmingsplan significant negatieve effecten veroorzaakt op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, op grond waarvan een Passende Beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming moet worden opgesteld. Ook op grond daarvan is planm.e.r.-plicht aan de orde

1.4 Doel en procedure planm.e.r.

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het op volwaardige wijze meenemen van milieuoverwegingen in de voorbereiding van, in dit geval, de actualisatie van een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER (in ieder geval) inzicht geeft in de maximaal optredende milieugevolgen en maatregelen beschrijft waarmee eventuele negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

De planm.e.r. is een uitgelezen instrument om in beeld te brengen waar verschillende ontwikkelingen wrijving opleveren respectievelijk waar die in elkaars nabijheid onmogelijk zijn (vanwege bijvoorbeeld harde wettelijke normen). Aan de andere kant stelt de planm.e.r. het gemeentebestuur in staat vast te stellen waar ontwikkelingen op een duurzame wijze naast elkaar

² Het NAF-beleid is inmiddels van kracht, voorafgaand aan het bestemmingsplan voor deelgebied 3

kunnen plaatsvinden. Dit inzicht biedt de gemeente de mogelijkheid 'bestemmingsplantechnisch' aan de knoppen te draaien voor eventueel benodigde optimalisatieslagen.

Het MER is voorafgegaan door de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (vanaf hier: het startdocument). In dat startdocument zijn overlegpartners en bestuursorganen geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Het startdocument is ter inzage gelegd. Het planMER wordt gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan formeel in procedure gebracht. In het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het planMER.

1.5 Initiatiefnemer en bevoegd gezag

Het MER doorloopt zijn eigen procedure, parallel aan die van het bestemmingsplan. In de m.e.r.-procedure is het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Someren initiatiefnemer. De gemeenteraad van Someren is het bevoegd gezag en stelt het bestemmingsplan, waar het PlanMER een onderdeel van vormt, vast.

1.6 Opbouw van dit Milieu Effectrapport

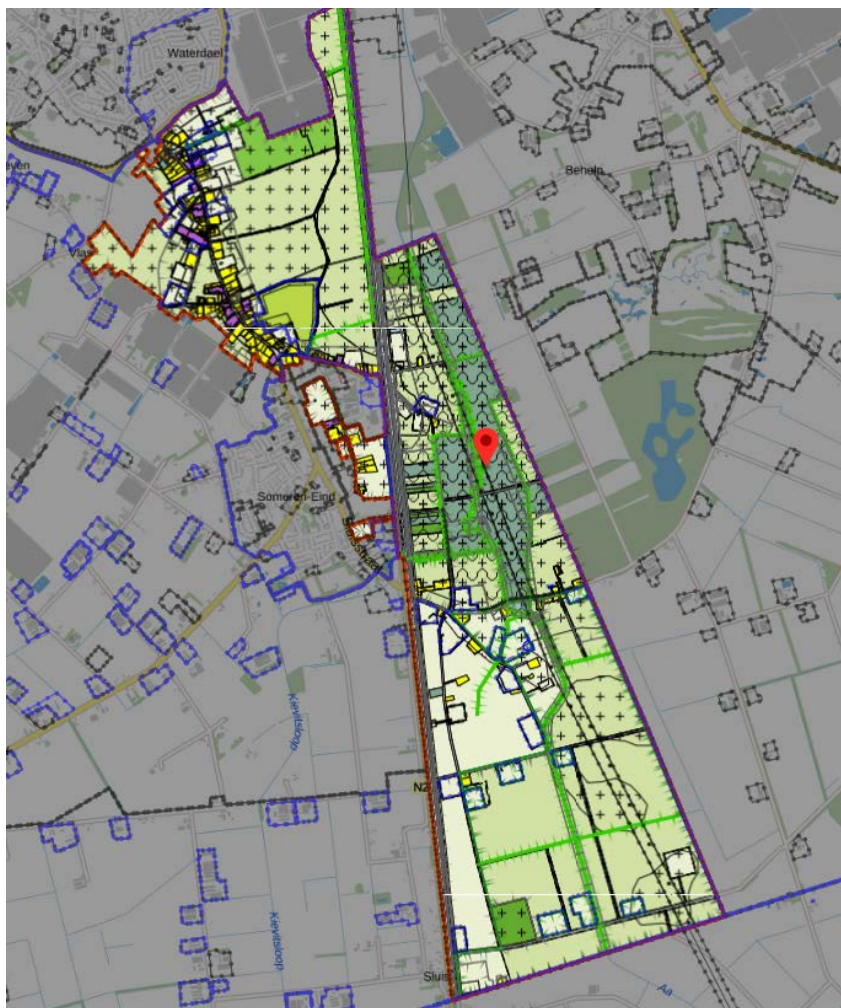
Hoofdstuk 1 bevat de inleiding. Hierin zijn onder andere het doel van het bestemmingsplan, en de aanleiding voor het m.e.r. beschreven. De uitgangspunten en het kader van dit milieueffectrapport worden behandeld in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op het plan, wijze van uitvoering en de (reële) alternatieven daarvoor. De onderzoeksaanpak stikstof wordt beschreven in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 bevat de milieueffecten voor natuur. De overige milieueffecten zijn terug te vinden in hoofdstuk 6 (steeds voorafgegaan door de referentiesituatie). De vergelijking van de alternatieven staat in hoofdstuk 7. In hoofdstuk 8 worden conclusies getrokken omtrent de uitvoerbaarheid van het plan. Hoofdstuk 9 gaat in op de leemten in kennis.

2 Kader van dit MER - Het bestemmingsplan buitengebied Someren: Deelgebied 3

Dit hoofdstuk schetst het kader van dit MER: een kenschets van het plangebied en de omgeving, het plan- en studiegebied en het relevante beleid dat doorwerkt in het bestemmingsplan buitengebied Someren. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over besluiten die (nog) genomen moeten worden.

2.1 Plan- en studiegebied: het voornemen

Someren ligt in de provincie Noord-Brabant, ten zuidoosten van Eindhoven, grofweg tussen de A67, Nationaal Park De Groote Peel, Weert en de A2. De gemeente Someren grenst aan zes gemeenten: Helmond, Asten, Nederweert (provincie Limburg), Cranendonck, Heeze-Leende en Geldrop-Mierlo. Tussen Someren en Asten ligt het kanaal de Zuid-Willemsvaart.

Figuur 2.1 Plangebied voor deelgebied 3

De gemeente Someren heeft circa 19.368 inwoners (bron: CBS, 2020). Naast de hoofdkern Someren bestaat de gemeente uit de dorpen Someren-Eind, Someren-Heide en Lierop.

Deelgebied 3 van het bestemmingsplan buitengebied Someren is gelegen tussen de kernen van Someren, Someren-Eind, de gemeentegrens aan de oost zijde met de gemeente Asten en de provincie grens met Limburg aan de zuidzijde (zie figuur 2.3). Het gebied wordt begrensd door de Valenpeelsedijk, Boerenkamplaan, Kanaaldijk-Zuid, Moostscheiding, Peelweg en de Teunis Spekbaan.

In de gemeente Someren is het buitengebied van grote betekenis. De gemeente ontleent haar identiteit aan het plattelandskarakter (bron: Structuurvisie 2028). De agrarische bestemming is in deelgebied 3 sterk vertegenwoordigd. De woon- en bedrijfsbestemmingen liggen verspreid over het deelgebied.

Het bestemmingsplan buitengebied deelgebied 3 omvat 142 woonbestemmingen, 40 agrarische bestemmingen, 20 bedrijfsbestemmingen, 4 overige bestemmingen en 10 percelen met bebouwing op agrarische gebiedsbestemming.

Deelgebied 3 maakt deel uit van het buitengebied van de Gemeente Someren. Het buitengebied is onderverdeeld in 7 deelgebieden. Deze staan in figuur 1.1 schematisch weergegeven.

Plangebied

Het plangebied is het gebied waarin de daadwerkelijke aanpassingen plaatsvinden. Figuur 2.1 geeft de begrenzing van het plangebied weer. De kenmerken van het plangebied zijn beschreven in deze paragraaf.

Studiegebied

De effecten van de voorgestelde activiteiten kunnen verder reiken dan de grenzen van het bestemmingsplan. In dit MER is daar rekening mee gehouden, dit noemen we het studiegebied. In de directe nabijheid van het plangebied liggen verschillende grote Natura 2000-gebieden. Deze gebieden maken onderdeel uit van het studiegebied. De Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in onderstaand figuur 2.2 en in figuur 5.1. De omvang van het studiegebied kan daardoor per milieuaspect verschillen. In de verschillende deelonderzoeken is per thema aangegeven wanneer het studiegebied afwijkt van het plangebied.

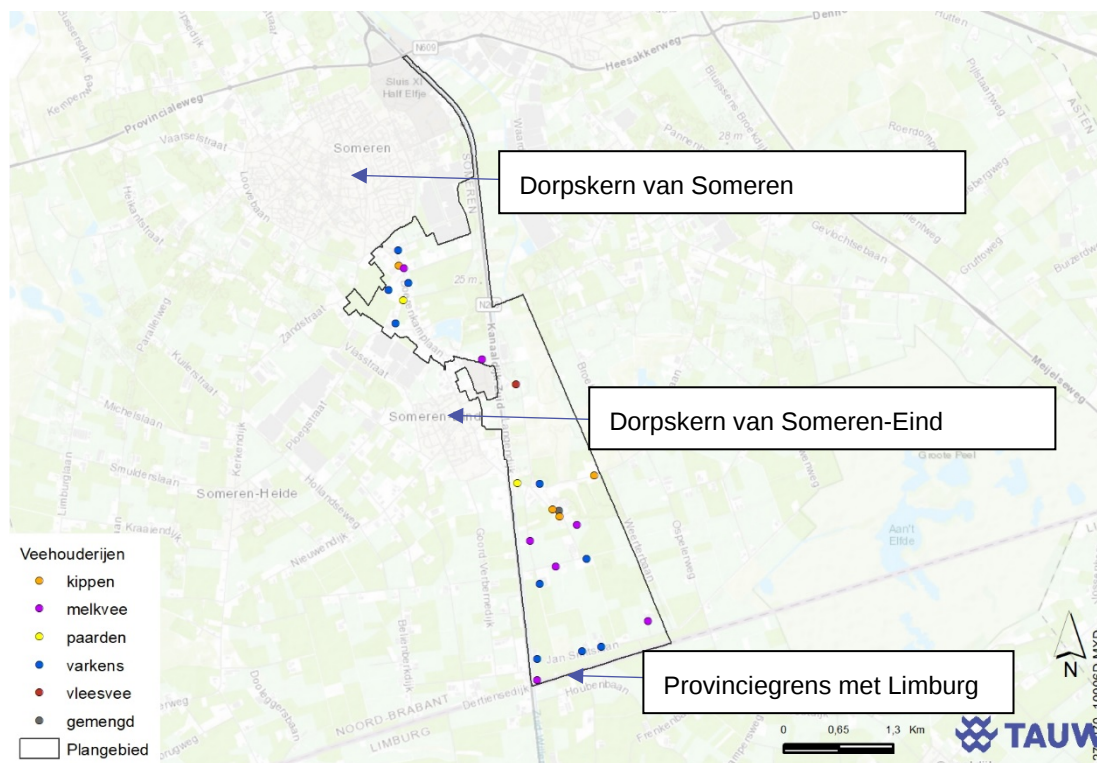

Figuur 2.2 Natura 2000-gebieden rondom Someren (Bron: EU Natura 2000 viewer)

- A) Strabrechtse Heide & Beuven
- B) Deurnsche Peel & Mariapeel
- C) Weerter- en Budelerbergen & Ringselveen
- D) Groote Peel

2.2 Kenschets agrarische bedrijven in de huidige situatie

In het plangebied zijn ongeveer 40 agrarische bedrijven gelegen, op het gebied van veehoudersrijen zijn de meeste betrokken bij een vorm van intensieve veehouderij (in totaal zijn er 10 varkenshoudersrijen en 5 pluimveehoudersrijen). Ook rundveehoudersrijen (8) zijn sterk vertegenwoordigd. Daarnaast zijn er een aantal bedrijven met een gemengde bedrijfsvoering. Glastuinbouw is in deelgebied 1 beperkt tot 1 bedrijf dat weinig tot geen ontwikkelruimte meer over heeft. De verdeling binnen het plangebied is weergegeven in figuur 2.3.

Figuur 2.3 Verdeling van de verschillende type veehouderijen binnen deelgebied 3

Onderstaand wordt de bijdrage aan de stikstof emissie vanuit het plangebied geschatst:

- Melkveehouderij: 18 %
- Varkenshouderij: 53 %
- Pluimvee: 20 %
- Overig: 9 %

Ontwikkelbehoefte veehouderijbedrijven

Om beter zicht te krijgen op ontwikkelbehoeften van agrarische ondernemers is geïnventariseerd wat de ontwikkelmogelijkheden en -wensen zijn in de sector. Het doel van het onderzoek was onder andere om inzicht te krijgen in het perspectief en kansen voor agrarische bedrijven. Het beeld is en blijft dat het aantal agrarische bedrijven verder zal afnemen en de schaalgrootte toe zal nemen. De inschatting is dat ruim de helft van het aantal bedrijven uiteindelijk zal verdwijnen.

2.3 Beleids- en wettelijke kaders

Het bestemmingsplan staat niet op zichzelf. De voorgenomen ontwikkelingen hebben een relatie met diverse beleidskaders van de overheid. In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsstukken weergegeven. In paragraaf 2.3.1 worden de ontwikkelingen die spelen rondom (het beleid voor) stikstofdepositie uitgelegd (bijvoorbeeld het PAS, het Programma Aanpak Stikstof). Het overige beleid komt in paragraaf 2.3.2 aan bod.

2.3.1 Beleid rondom agrarische sector en stikstofdepositie

In veel Nederlandse natuurgebieden (onder andere Natura 2000-gebieden) is er een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Verkeer, industrie en veehouderij zorgen ervoor dat er extra stikstof in de lucht komt (stikstofemissie). De stikstof komt daarna in de natuur terecht (stikstofdepositie). Dit is schadelijk voor de natuur (verzuring en eutrofiëring) doordat de kritische depositiewaarden (dat wil zeggen de stikstofneerslag die een habitatype kan verdragen) in natuurgebieden vaak worden overschreden. Dit belemmert ook vergunningverlening voor activiteiten van onder meer veehouders en ondernemers in de land- en tuinbouwsector. Daarom heeft het Rijk het initiatief genomen om deze stikstofproblemen aan te pakken. Daarvoor is in juli 2019 het Adviescollege stikstofproblematiek ingesteld, ook wel genoemd de Commissie Remkes.

Sinds het rapport van Remkes is uitgebracht is het beleid ten aanzien van de vergunningverlening in ontwikkeling.

Interim omgevingsverordening 22 februari 2020

De Verordening ruimte 2014, actualisatie 2017 stelt eisen aan door de gemeenten in Noord-Brabant op te stellen bestemmingsplannen en andere planologische maatregelen. Op 25 oktober 2019 hebben Provinciale Staten de Interim omgevingsverordening vastgesteld. De Interim omgevingsverordening is op 22 februari 2020 in werking getreden. De Interim omgevingsverordening voegt bestaande regels uit 6 verordeningen samen. De regels zijn eenvoudiger opgeschreven en omgezet naar een nieuw digitaal systeem, met een meer gebruiksvriendelijke opbouw. De Interim omgevingsverordening is beleidsneutraal van karakter. Dat betekent dat er geen nieuwe beleidswijzigingen zijn doorgevoerd, behalve als deze voortvloeien uit vastgesteld beleid, zoals de omgevingsvisie. In principe zijn de huidige regels gehandhaafd met het huidige beschermingsniveau.

Voor het versnellen van de transitie van de veehouderij zijn diverse wijzigingen doorgevoerd. De wijzigingen hebben betrekking op:

- Mestbeleid: Uitgangspunt van beleid is dat mestbewerking voor niet ter plaatse geproduceerde mest plaatsvindt op daartoe geschikte bedrijventerreinen. De verordening kent onder voorwaarden twee uitzonderingen op deze regel
- Staldering: Teneinde een regionale concentratie van de veestapel tegen te gaan, wordt er in Midden- en Oost Brabant het zogenaamde stalderen ingevoerd. Hiertoe zijn er zes stalderingsgebieden in de verordening begrensd. Bij ontwikkelingen die leiden tot een toename van de oppervlakte dierenverblijf binnen het stalderingsgebied, moet er elders dierenverblijf verdwijnen

Tijdelijk moratorium voor geitenhouderijen: Uit aanvullend onderzoek Volksgezondheid Veehouderij en Omwonenden blijkt dat er in de nabijheid van geitenhouderijen een verhoogd risico aanwezig is op longontsteking. Omdat op dit moment niet duidelijk is waardoor dit wordt veroorzaakt, kunnen geitenbedrijven geen maatregelen treffen die het risico verminderen. Vanuit

voorzorg hebben Provinciale Staten daarom besloten een tijdelijk moratorium in te stellen voor de ontwikkeling van geitenhouderijen, lopende verder onderzoek.

De Interim omgevingsverordening is digitaal te raadplegen en vervangt de Provinciale milieuverordening, Verordening natuurbescherming, Verordening Ontgrondingen, Verordening ruimte, Verordening water en de Verordening wegen. De provincie streeft naar de vaststelling van de ontwerp omgevingsverordening door Gedeputeerde Staten in maart 2021.

2.3.2 Overige beleidskaders

In deze paragraaf worden de belangrijkste beleidsmatige kaders kort geschetst.

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Wet ruimtelijke ordening (Wro) en Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro)	De Wet ruimtelijke ordening regelt hoe de ruimtelijke plannen gemaakt en gewijzigd worden. Het Besluit Ruimtelijke Ordening is een uitwerking van de bepalingen in de Wro.
Wet natuurbescherming (Wnb)	De Wet natuurbescherming (hierna: 'Wnb') is sinds 1 januari 2017 het wettelijke stelsel voor natuurbescherming van gebieden, soorten en houtopstanden. Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Brabant is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning of ontheffing. Provinciale Staten (PS) van de provincie Noord-Brabant kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van verbodsbepalingen met betrekking tot beschermde soorten.
Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	De structuurvisie Infrastructuur en Ruimte stelt principes vast voor de ruimtelijke inrichting in Nederland. Met als doel Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden.
Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	In het Barro zijn regels op genomen met betrekking tot de bescherming van de nationale belangen zoals vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Regels die van belang zijn voor de gemeente Someren betreffen: radarverstoringgebied Vliegbasis Volkel en buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.
Nationaal Milieubeleidsplan 4	In het Nationaal Milieubeleidsplan 4 wordt ingegaan op duurzaamheid met betrekking tot de samenleving. De vierledige ambitie is zowel mondiaal als op nationaal schaalniveau uitgesproken.
Rooilijnenbeleid Rijkswaterstaat	Het grondgebied van de gemeente Someren ligt aan weerszijden van de A67, hierdoor is het Rooilijnenbeleid Rijkswaterstaat van toepassing.

Beleidsstukken Rijksniveau	Relevantie
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	Deze wet regelt de omgevingsvergunningen voor de fysieke leefomgeving. Dit maakt het mogelijk om verschillende activiteiten uit te voeren met één omgevingsvergunning.
Wet milieubeheer	Het wettelijke kader waarin de m.e.r. is vastgelegd, en bepaalt welk wettelijk gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen, zoals milieuplannen, vergunningen, algemene regels en handhaving.
Wet luchtkwaliteit	In deze wet, ook wel de Wet Milieubeheer genoemd zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen. Een belangrijk onderdeel van de Wet Luchtkwaliteit is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).
Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	Hierin staat wat knelpunten met betrekking tot de uitstoot van fijn stof van veehouderijen zijn en hoe deze knelpunten moeten worden opgelost.
Nota industrielawaai	Door middel van deze nota wordt een richtinggevend beleidskader geschept voor milieuvergunningverlening voor het onderdeel industrielawaai.
Wet Inrichting Landelijk Gebied	Deze wet vormt het kader voor de ruimtelijke ordening van het landelijk gebied.
Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz)	Deze wet legt vast op welke wijze er rekening gehouden moet worden met de in de grond aanwezige, dan wel te verwachten, monumenten.

Beleidsstukken Provinciaal niveau	Relevantie
Verordening stikstof en Natura 2000 Noord-Brabant	Met de verordening wil de provincie een balans vinden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.
Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) Noord-Brabant	Voor het gehele grondgebied van de provincie Noord-Brabant is een visie op hoofdlijnen vastgesteld.
Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant.	De beleidsregel geeft weer op welke manier Gedeputeerde Staten met deze bevoegdheid omgaan waar het gaat om de invloed van N-depositie afkomstig van veehouderijen op de beschermd natuurgebieden. Met de inwerkingtreding van deze regel op 20 december 2016 is de Beleidsregel stikstof en beschermd natuurmonumenten vervallen.
Verordening ruimte 2014 (Provincie Noord-Brabant), actualisatie 2017. Interim omgevingsverordening 22 februari 2020	De provincie streeft naar de vaststelling van de ontwerp omgevingsverordening door Gedeputeerde Staten in maart 2021

Gemeentelijke beleidsstukken	Relevantie
Gemeentelijke geurverordening	In de geurverordening is bepaald wat de maximale waarde voor de geurbelasting in het buitengebied van de gemeente Someren.
Gemeentelijke structuurvisie – Structuurvisie Someren 2028	Gemeentelijke toekomstvisie en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven voor de komende jaren.
Nota Archeologiebeleid gemeente Someren 2012	In het kader van de Wamz en de Wro heeft de gemeente deze Nota opgesteld, met daarin de beleidsuitgangspunten, achtergrond en instrumentarium voor implementatie van het beleid.
Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011	In het beeldkwaliteitsplan is vastgelegd wat de waardevolle elementen en structuren in het buitengebied van Someren zijn. Ook wordt een aanzet gegeven hoe deze waarden kunnen worden beschermd en eventueel versterkt.
Nota Toerisme en Recreatie	Toetsingskader voor initiatieven van derden.
Beleid voor niet-agrarische functies in het buitengebied en maatregelen ter stimulering van de sloop van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen	Beleidsdocument dat inspeelt op de actuele veranderingen in het buitengebied van Someren. Onder andere de schaalvergroting in de agrarische sector en de leegstand van agrarische bedrijven en noodzakelijke sloop. Maar ook de toenemende mate waarin andere functies zoals toerisme, recreatie, zorg en niet agrarische bedrijvigheid hun weg vinden in het buitengebied.
Invoeren Slooplening en Sloopbanken 2016	Biedt de mogelijkheid tot financiële ondersteuning van sloop in het buitengebied
Beleidsnota Noodwoningen 2018	Biedt een kader voor het legaliseren van reeds lang bestaande noodwoningen in het buitengebied.
Beleid teeltondersteunende voorzieningen 2018	Bevat handvaten om te beoordelen of teeltondersteunende voorzieningen passend zijn in het gebied

3 Onderzochte alternatieven en beoordelingsmethodiek

Kern van elke MER is de vergelijking van één of meer alternatieven met een referentiesituatie op verschillende (milieu-) aspecten. Dit hoofdstuk beschrijft de onderzochte varianten en de wijze waarop de verschillende varianten ontwikkeld zijn en met de referentiesituatie vergeleken worden (beoordelingskader en methodiek).

3.1 Alternatievenontwikkeling en-beoordeling

Wettelijk onderdeel van een milieueffectrapport is de ontwikkeling van alternatieven, het bepalen van de effecten van die alternatieven en de vergelijking van de effectresultaten. In dit milieueffectrapport worden de effecten van de verschillende functies aan de hand van verschillende alternatieven in beeld gebracht.

Kwantitatieve benadering

De alternatievenontwikkeling en -beoordeling vindt plaats in twee stappen. De eerste stap bestaat uit een kwantitatief onderzoek naar stikstofemissie en stikstofdepositie (hoofdstuk 4)³. In deze stap worden drie alternatieven uitgewerkt. Allereerst wordt de huidige situatie in beeld gebracht (zoals beschreven in paragraaf 3.2.1). Hiermee worden de effecten van de andere alternatieven vergeleken. Vervolgens wordt een 'Worstcase' alternatief opgesteld (zoals beschreven in paragraaf 3.2.2). Dit alternatief bestaat uit maximale ontwikkelruimte voor (agrarische) functies zoals opgenomen in het voorontwerp van dit ruimtelijk plan, zonder dat daarbij emissie reducerende technieken worden aangewend.

Indien uit de emissieberekeningen blijkt dat dit alternatief leidt tot een toename van de depositie op stikstofgevoelige natuurgebieden, vindt aanvullend onderzoek plaats om te bepalen welke beperkingen noodzakelijk zijn om dergelijke effecten te voorkomen. De noodzakelijke maatregelen zoals die uit dit onderzoek voortvloeien, liggen uiteindelijk aan de basis van het planalternatief zoals dat in het bestemmingsplan zal worden verwerkt en doorgevoerd.

Kwalitatieve effectbeoordeling

De tweede stap in het MER bestaat vervolgens uit een kwalitatieve effectbeoordeling van het worst case alternatief op de alle overige aspecten die benoemd worden in paragraaf 3.4. Voor het aspect natuur vindt deze effectbeoordeling plaats in hoofdstuk 5, voor de overige aspecten in hoofdstuk 6. Het worst casealternatief wordt daarbij vergeleken met de huidige situatie, met in acht neming van de planregels voor deelgebied 3, die op hoofdlijnen overeenkomen met de regels die voor het bestemmingsplan voor deelgebied 1 en 2 al eerder zijn vastgesteld.

³ Ook in hoofdstuk 6 wordt hier aansluiting op gezocht bij het vaststellen van mogelijke geurhinder en luchtverontreiniging door met name fijn stof.

3.2 Te onderzoeken alternatieven

In dit MER zijn de effecten van de verschillende functies in beeld gebracht voor drie alternatieven: de huidige situatie (alternatief 1), de 'worstcase' (alternatief 2) en het planalternatief (alternatief 3). In deze paragraaf worden deze alternatieven globaal toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de details van de opgestelde alternatieven voor het stikstofonderzoek nader toegelicht.

3.2.1 Alternatief 1: Referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat in principe uit de huidige situatie inclusief autonome ontwikkelingen. Dit alternatief is de situatie die in de toekomst ontstaat als het nieuwe bestemmingsplan niet wordt gerealiseerd. De effecten van de andere alternatieven worden hier mee vergeleken; in hoofdstuk 4 van het MER wordt een onderscheid aangebracht tussen de referentiesituatie vanuit de Wet natuurbescherming en de referentie situatie vanuit de Wet milieubeheer. In dit stadium is deze nuancering nog niet aan de orde.

3.2.2 Alternatief 2: 'Worstcase'

Naast het in beeld brengen van de referentiesituatie, wordt als eerste alternatief de worstcase-situatie in beeld gebracht. Het gaat dan om de maximale invulling van de ontwikkelmogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied Someren - Deelgebied 3 mogelijk maakt (zie paragraaf 3.3). Het gaat om het benutten van alle ontwikkelmogelijkheden van het ontwerp - bestemmingsplan zonder dat verdergaande (technische) emissie-reducerende maatregelen en/of beperkingen worden ingezet door het bevoegd gezag of de ondernemers.

Nog los van de bestemmingsplanteknische maatregelen is eerst vastgesteld of deze worstcase binnen de milieugebruiksruimte past en of deze worstcase voldoende realiteitswaarde heeft. De overige ontwikkelingen, zoals die omtrent verbreding van de landbouw en kwaliteitsslagen binnen de recreatieve sector, zijn niet via alternatieven beschouwd. Van deze ontwikkelingen zal een inschatting van de (milieu)gevolgen worden gegeven als hier maximaal op wordt ingezet (worstcase).

3.2.3 Alternatief 3: Het planalternatief

Het planalternatief bestaat uit de mogelijkheden die worden geboden in het voorliggende bestemmingsplan Buitengebied Someren - Deelgebied 3 (zie paragraaf 3.3). Het verschil met het worstcase scenario (alternatief 2) is de toevoeging van een specifiek gebruiksverbod (emissieplafond) in de planregels van het bestemmingsplan. Door dit emissieplafond te hanteren zijn emissietoenames vanuit het plangebied uitgesloten, net als een daaruit voortvloeiende toename van de depositie. Hiermee wordt zeker gesteld dat uitvoering van het bestemmingsplan voor wat betreft stikstof niet leidt tot significant negatieve effecten op (omliggende) Natura 2000-gebieden. De uitvoerbaarheid van het planalternatief wordt in detail getoetst, vanuit de kaders uit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro), in hoofdstuk 8.

3.3 Mogelijkheden bestemmingsplan buitengebied

De belangrijkste agrarische en recreatieve ontwikkelingen die het bestemmingsplan Buitengebied Deelgebied 3 mogelijk maakt staan hieronder puntsgewijs vermeld.

Uitbreidingen

Het bestemmingsplan bevat geen wijzigingsbevoegdheden voor vergroting of vormverandering voor bouwvlakken die zijn bestemd als agrarisch bedrijf. De ruimte (tot 1,5 ha) die door de provincie (onder strikte voorwaarden) wordt geboden wordt in dit plan niet generiek mogelijk gemaakt. De gemeente staat er weliswaar niet onwelwillend tegenover maar ervaring leert dat het toepassen van het provinciaal beleid dusdanig maatwerk verlangt dat dergelijke voornemens beter buitenplannen worden beoordeeld.

Agrarisch - Agrarisch bedrijf

Ter plaatse van de bestemming Agrarisch bedrijf zijn de gronden bestemd voor de uitoefening van een agrarisch bedrijf met bijbehorende bedrijfsbebouwing en/of ondersteunende voorzieningen. De ruimtelijke kwaliteit van alle gebouwen dient hierin gewaarborgd te zijn, de dakhelling dient tussen de 20 en 60 graden te zijn. Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen en ondersteunende kassen gelden de volgende bepalingen:

- Maximaal toegestane goothoogte 4,5 m
- Maximaal toegestane bouwhoogte 10 m
- Afstand tot de bestemmingsgrens tenminste 5 m
- Afstand tot de as van de weg ten minste 20 m
- De maximaal toegestane oppervlakte voor teeltondersteunende kassen is 1.000 m²
- De teeltondersteunende kassen dienen te worden voorzien van een bergings- c.q. infiltratievoorziening die aantoonbaar voldoende capaciteit heeft en voldoet aan de criteria zoals omschreven in de waterparagraaf van het onderhavige bestemmingsplan
- een toename van de oppervlakte dierenverblijven is alleen toegestaan op basis van een afwijkingsbevoegdheid

Overig

- In het bestemmingsplan zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen⁴
- Mestbewerking bij agrarische bedrijven is toegestaan indien de mest afkomstig is van het eigen bedrijf en mits dit vanuit het oogpunt van leefklimaat waaronder volksgezondheid, milieu en landschap inpasbaar is

⁴ Gemeentelijke statistieken laten echter zien dat het aantal overnachtingen de afgelopen 15 jaar schommelt rond de 90.000 per jaar. Een trend die zou wijzen op een toename tekent zich in deze statistieken niet af.

3.4 Beoordelingsmethodiek effecten

De beschrijving en beoordeling van milieueffecten richt zich vooral op de effecten van de agrarische bestemmingen. De alternatieven worden op diverse thema's vergeleken. Deze te beschouwen thema's en de bijbehorende beoordelingsaspecten en -criteria staan weergegeven in tabel 6.1.

De referentiesituatie die in het MER van belang is, is de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling wordt inzichtelijk gemaakt door aan te haken bij vigerende bestemmingsplannen, trends en vastgesteld beleid. Het gaat specifiek om toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden, evenals generieke, planoverstijgende ontwikkelingen.

De te verwachte effecten worden in tabellen gewaardeerd (gescoord). Hierbij worden de volgende waarderingen onderscheiden:

Tabel 3.2 Effectwaardering

Symbol	Betekenis
--	Negatief effect
-	Licht negatief effect
0	Geen effect (neutraal)
+	Licht positief effect
++	Positief effect

4 Onderzoek stikstofemissies

Het onderzoek naar de verzurende en eutrofiërende⁵ werking van stikstof richt zich in eerste instantie op de emissies vanuit het gebied. Op basis van de uitkomsten van de (ruimtelijke) afwegingen die op basis van dat vooronderzoek tot stand zijn gekomen, is gekomen tot een set maatregelen die ten eerste is gericht om de kwaliteit van de natuur in de omgeving te beschermen. Maar ook is gezocht naar het bieden en borgen van de ruimtelijke mogelijkheden die in het kader van de Wet natuurbescherming bestaan.

4.1 Gebiedsgerichte benadering

Het onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van een ruimtelijk plan. Dit betekent dat de effecten op 'strategisch niveau' duidelijk moeten worden. Dit vraagt om een gebiedsgerichte benadering passend bij het abstractieniveau van het te nemen ruimtelijk besluit. In bijlage 4 zijn de uitgangspunten opgenomen die ten grondslag liggen aan het berekenen van het emissieprofiel van het plangebied.

4.1.1 Algemene toelichting op de methodiek

Om een gebiedsgericht onderzoek efficiënt in te kunnen richten, is het noodzakelijk om een zekere standaardisering aan te brengen. De bronsterkte voor stikstofemissies vanuit het gebied wordt bepaald door het staltype⁶ en het aantal dierplaatsen. Het aantal dierplaatsen wordt grotendeels bepaald door de beschikbare omvang van het bouwvlak. Per stal zijn deze kentallen bepaald, op basis van de door de gemeente in 2020 geïnventariseerde (vergunning) situatie.

4.1.2 Vaststellen van de referentie situatie en autonome ontwikkeling

De basis van het model is de inventarisatie van de vergunningen/meldingen dossiers zoals die bij de afdeling handhaving van de omgevingsdienst geregistreerd staan. De dossierkennis van de afdeling handhaving is hierin verwerkt zodat zo veel als mogelijk wordt aangesloten bij de huidige feitelijke situatie. De belangrijkste aanpassing waar voor is gecorrigeerd is de verhoging van de emissies uit een gangbare melkveestal (A1.100) van 9,5 naar 13 kg/jaar.

In het model zijn de emissiegegevens uit het inrichtingenbestand (vergunde / gemelde dieraantallen / diercategorieën / stalsystemen) gekoppeld aan de plankaart. Dit is het uitgangspunt geweest voor de uitgevoerde berekeningen. Het resultaat van deze opgeschoonde lijst is opgenomen in bijlage 6 - met de aanduiding 'inventarisatie op basis van vergunningen'. Deze data set zou een gebiedsemissie opleveren van 72.672 kg/jaar.

Op basis van deze gegevens is vervolgens een check gedaan op de opvulbare ruimte binnen de bestaande diervverblijfsplaatsen. Op basis van kentallen uit het Besluit houden van dieren en, bij het ontbreken daarvan kentallen vastgesteld op basis van expert judgement, is het ruimtegebruik per diersoort gebruikt om vast te stellen welke latente ruimte er nog beschikbaar is binnen de al

⁵ Eutrofiërend = vermestend, door het vergroten van de voedselrijkdom van de bodem

⁶ De emissies vanuit de verschillende staltypes staan vastgelegd in de Rav, alleen deze kentallen zijn gebruikt

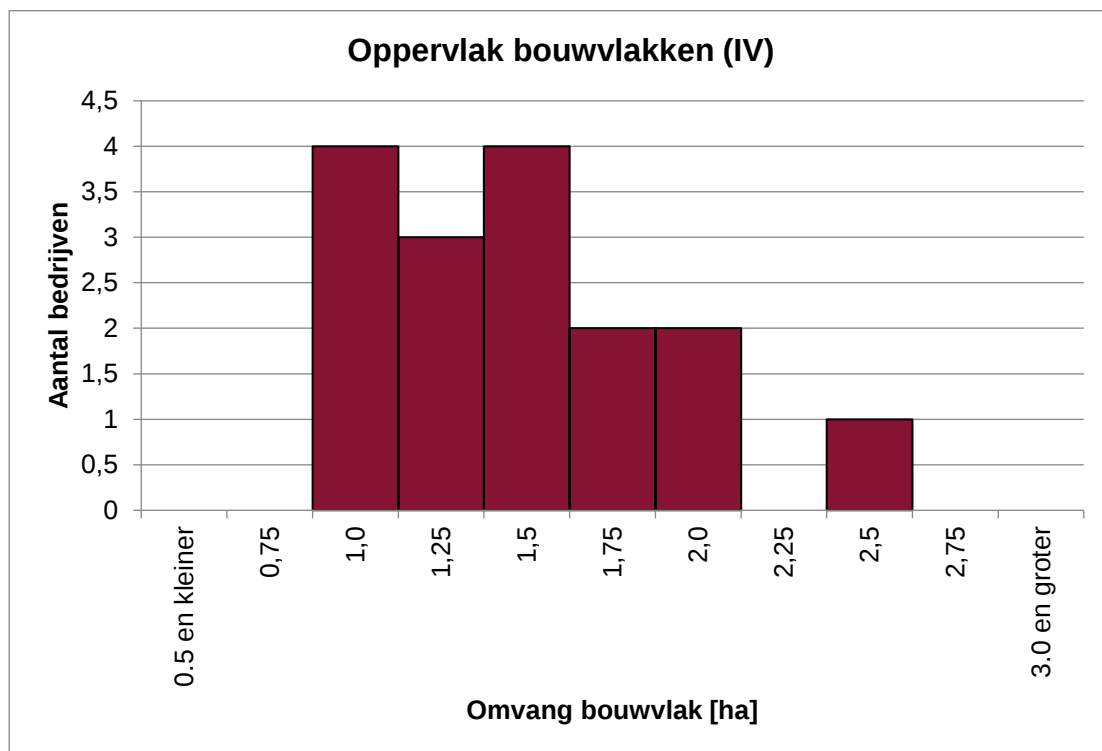
gerealiseerde stalruimte. Deze data set (in feite de autonome ontwikkeling die er nog mogelijk is binnen al gerealiseerde stallen) zou een gebieds-emissie opleveren van ruim 88.000 kg/jaar.

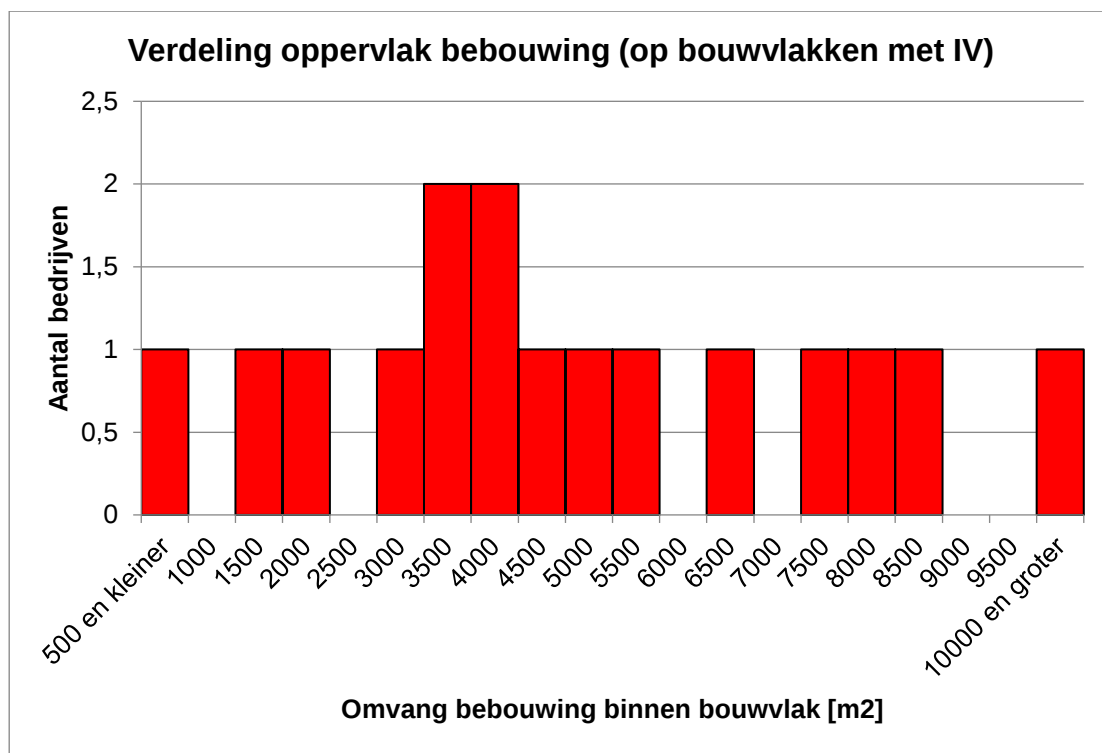
Omdat het plangebied slechts een deel van het buitengebied van de gemeente betreft is een vergelijking met de door het CBS gerapporteerde statistieken niet goed mogelijk.

4.1.3 Kenmerken van de bouwvlakken

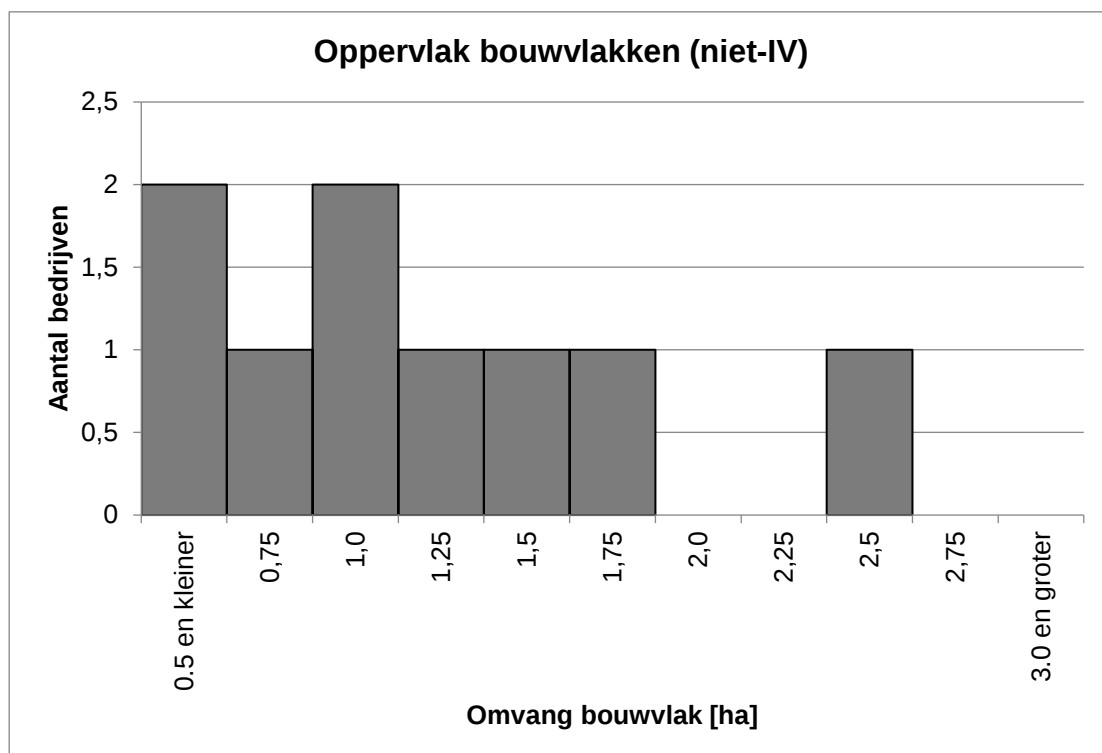
Op basis van de beschikbare informatie is een grafische analyse gemaakt van de omvang van de bouwvlakken zoals die nu bij recht bestaan. Deze is weergegeven in onderstaande grafieken. Opgemerkt wordt dat in de huidige situatie de ruimte die beschikbaar is binnen de bouwvlakken nog niet volledig is benut. Zoals in bijlage 5 is onderbouwd is een gangbare maximaal haalbare vulgraad voor een intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij ongeveer 50 %. Dat dit binnen dit plangebied ook de huidige praktijk is valt af te lezen uit de onderstaande staafdiagrammen.

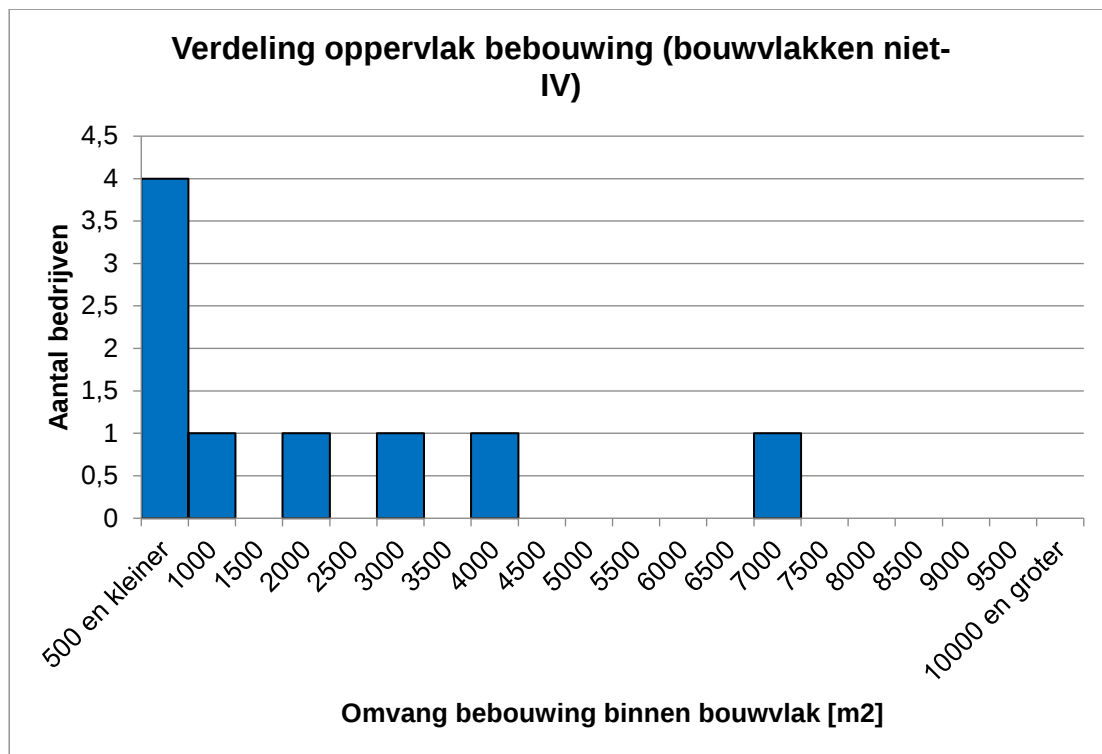
Het uitgangspunt voor de maximaal haalbare vulgraad is op basis van empirisch verkregen eigen data vastgesteld op 50 %. Dit kan gezien worden als een realistisch maximum. Echter, als er concessies worden gedaan aan met name de landschappelijke aspecten van (de uitstraling van) een overvol bouwvlak kan de vulgraad in theorie oplopen tot 80 % voor een IV-bedrijf. Daarom is er voor het bepalen van de worst case emissie uitgegaan van deze hoge vulgraad van 80 %.

Op basis van de beschikbare informatie is een grafische analyse gemaakt van de omvang van de bouwvlakken met grondgebonden veehouderij zoals die nu bij recht bestaan. Deze is weergegeven in de volgende grafieken.

Bij het vaststellen van de maximale mogelijkheden die het plan biedt, en de beoordeling van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan (in hoofdstuk 8), is voor melkveehouderijen uitgegaan van een maximale vulgraad van 50 %. Omdat in de gemeente Someren het in principe mogelijk is om (onder voorwaarden⁷) de silo's ook buiten het bouwvlak te realiseren gaat de maximale mogelijkheid die het plan biedt dus uit van 50 % dierenverblijfplaatsen op een bouwvlak voor (melk)rundveehouderij. Uit de figuren hierboven is af te leiden dat een dergelijke hoge vulgraad van de bouwvlakken zich nu nog nergens voordoet. Daarmee is dit een worst case aanname met een maximaal effect op emissies, en dus ook op depositie vanuit de dierverblijfplaatsen.

Opgemerkt wordt dat de gebruikte maximale vulgraadpercentages in feite aan de hoge kant zijn voor een bouwvlak dat zich bevindt in een historisch landschap. In een dergelijke omgeving zijn de eigenschappen van het omringende landschap mede bepalend voor de plaats en de vorm van het bouwvlak. Hierdoor is een optimale benutting van het beschikbare oppervlak vaak minder goed mogelijk. Als er in de berekeningen toch wordt uitgegaan van 50 %, is er sprake van een worst case aanname voor de emissies, en dus ook op depositie vanuit de dierverblijfplaatsen.

⁷ Randvoorwaarde voor een silo buiten het bouwvlak is dat het bouwwerk echt niet binnen het bouwvlak gerealiseerd kan worden

4.1.4 Andere bronnen

Naast de bronnen van stikstof die onderdeel uitmaken van het gebiedsmodel, beschreven in paragraaf 4.1, zijn er ook andere bronnen actief, zoals mestaanwending, beweiding, overig verkeer en stookinstallaties. De te verwachten omvang vanuit deze bronnen wordt in deze paragraaf in het perspectief geplaatst van (de nauwkeurigheid van) het beschikbare gebiedsmodel.

Grondgebonden emissies

Vanuit het agrarisch gebruik van de gronden in het buitengebied kunnen stikstof emissies optreden die voort komen uit het aanwenden van natuurlijke mest en kunstmest. Ook vanuit beweiding komen emissies voort.

De hoeveelheid stikstof die vrij komt uit het gebruik van natuurlijke mest en kunstmest wordt bepaald door de gewassen die worden geteeld en de omvang van het gebruikte areaal. Zoals blijkt uit de tabel met de stikstofgebruiksnormen⁸ wordt aan grasland de hoogte stikstof gift toegediend, te weten 250 kg N/ha/jaar. In het NEMA-model dat is ontwikkeld door de WUR⁹ wordt een range aan aanwendingsverliezen aangehouden. De verliezen waar rekening mee wordt gehouden gaan uit van ongeveer 2 - 5 %. Bij een worst case stikstof aanwending van 250 kg/ha voor weiland zijn de grondgebonden emissies dus ongeveer 5 - 12,5 kg N/ha/jaar. Omdat het plangebied ongeveer 750 ha groot is zijn de grondgebonden verliezen ongeveer 3.500 – 9.000 kg/jaar.

Echter, de voorgenomen activiteit (i.c. het bestemmingsplan) heeft geen gevolgen voor de omvang van het voor bemesting beschikbare areaal. Het bevat ook geen mechanisme waardoor er ten gevolge van het plan meer areaal in gebruik genomen zal worden voor weiland (met een relatief hoge stikstofgebruiksnorm). Als er al sprake zou zijn van een gevolg voor het beschikbare areaal dan zou het bestemmingsplan ervoor zorgen dat het areaal afneemt ten opzichte van het huidige feitelijk gebruik: het opvullen met gebouwen van de nog beschikbare ruimte in de bij recht te gebruiken bouwvlakken.

Het beschikbare gebiedsmodel is gebaseerd op standaard uitgangspunten en aannames, en de werkelijke gebiedsemissie wordt dus met een relatief grote onnauwkeurigheidsmarge benaderd. Los van het feit dat het bestemmingsplan geen mechanisme in zich heeft waardoor de omvang van de mestaanwending zou kunnen toenemen is de berekende bijdrage vanuit mestaanwending van een dusdanige orde grote dat deze weg zou vallen in de onzekerheidsmarge van het beschikbare gebiedsmodel. Het toevoegen van deze stikstofbron aan het model zou de nauwkeurigheid van de modelleringen niet aanwijsbaar vergroten.

Mestvergisting

Biogasinstallaties als nevenactiviteit zijn bij alle agrarische bedrijven toegestaan indien de installatie is gericht op het verwerken van eigen geproduceerde mest (met eventuele toevoeging

⁸ Tabel 1 behorende bij het Mestbeleid 2019-2021

⁹ Emissies naar lucht uit de landbouw in 2014 - Berekeningen met het model NEMA - WOt-technical report 90

van derden afkomstige cosubstraten). Het betreft daarmee het lokaal bewerken van de vrijkomende mest. Jurisprudentie¹⁰ leert dat het gebruik van dergelijke mestvergistingsinstallaties ten behoeve van het eigen agrarische bedrijf niet betrokken hoeven te worden in planMER's en de passende beoordelingen omdat het een ondergeschikt onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering is dat niet afzonderlijk behoeft te worden onderzocht.

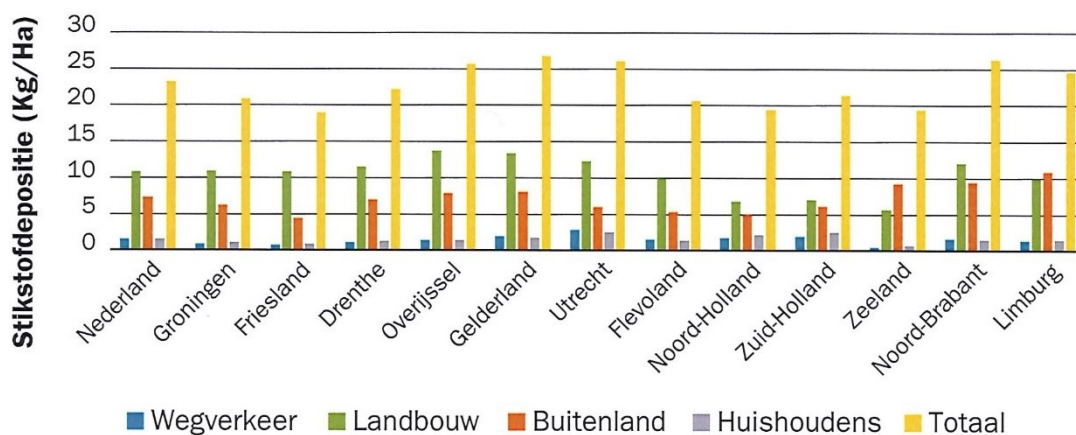
Ook omdat de inzet van een dergelijke installatie naar verwachting voor een afname van de bedrijfsemissies¹¹ zal zorgen is deze ontwikkeling niet meegenomen in de gebiedsgerichte modellering.

Overig verkeer

In de TNO Factsheet d.d. oktober 2019 over de emissies en depositie van stikstof in Nederland wordt kort samengevat welke bronnen in welke mate bijdragen aan de depositie in Nederland. TNO rapporteert dat de belangrijkste bijdrage aan de totale depositie wordt veroorzaakt door de landbouw (= 45 %). Het Nederlands wegverkeer draagt slechts 6 % bij aan de totale depositie.

Er wordt ook ingegaan op mogelijke regionale verschillen. Uit de figuur 4.1 blijkt dat de variabele sectorbijdrage voor landbouw in Noord-Brabant ongeveer 12 kg/ha bedraagt (155 mol/ha). Het wegverkeer in Noord-Brabant draagt ongeveer 3 kg/ha bij (28 mol/ha). Deze door TNO gerapporteerde regionale variabele sectorbijdragen komen redelijk overeen met het landelijke beeld zoals geschetst door TNO.

Variabele sectorbijdragen per provincie

Figuur 4.1 Variabele sectorbijdragen aan de stikstofdepositie (bron: Factsheet emissies en depositie van stikstof in Nederland - oktober 2019)

¹⁰ RvS-uitspraak 'Buitengebied' van de gemeente Oisterwijk, 14 augustus 2013 / ECLI:NL:RVS:2013:697

¹¹ Door de snelle verwerking van mest in een vergister wordt de emissie verlaagd; deze effecten zijn nog niet in een Rav-emissiefactor verdisconteerd. Dit betekent dat de nu berekende gebiedsemissie een overschatting is van de werkelijke situatie

Bovenstaande geeft weer dat in de huidige situatie de bijdrage aan de depositie vanuit het wegverkeer ongeveer 25 % is ten opzichte van de bijdrage aan de depositie vanuit de landbouw. Het is echter de vraag welke bijdrage de ontwikkelingsmogelijkheden die het plan biedt levert aan de groei van het verkeer. Opgemerkt wordt dat de ontwikkeling van de veehouderij zich vooral kenmerkt door een steeds verdergaande schaalvergroting. De schaalgrootte van de bedrijven neemt toe. Het lijkt daarom aannemelijk dat de aard van de verkeersaantrekkende werking ook gekenmerkt wordt door een steeds toenemende schaalgrootte: de emissie per Groot Vee Eenheid (GVE) neemt dan af. Daarnaast geldt dat het in de lijn der verwachting ligt dat de omvang van de varkenshouderij, conform het landelijke beeld van de recent opengestelde 'warme sanering' met 7 - 10 % af zal nemen. Ook dit zal per saldo zorgen voor minder verkeer.

Dus, los van het feit dat het vooralsnog onduidelijk is of het bestemmingsplan wel een mechanisme in zich heeft waardoor de omvang van het lokale verkeer zou kunnen toenemen, is de te verwachten bijdrage vanuit het verkeer van een dusdanige orde van grootte dat deze weg zou vallen in de onzekerheidsmarge van het beschikbare gebiedsmodel. Het toevoegen van deze stikstofbron aan het model zou de nauwkeurigheid van de modelleringen niet aanwijsbaar vergroten.

Stookinstallaties

Voor het verwarmen van dierenverblijfplaatsen zijn stookinstallaties van beperkte omvang nodig. De mogelijke groei van het aantal dieren in het plangebied kan zorgen voor een beperkte groei van de opgestelde verwarmingscapaciteit.

Gezien het geringe effect op de depositie vanuit een toename van de veehouderij is het niet erg aannemelijk dat de groei van de stookinstallaties in de dierenverblijfplaatsen binnen het plangebied van een dusdanige orde van grootte zou zijn dat deze uit zal stijgen boven de onzekerheidsmarge van het beschikbare gebiedsmodel. Het toevoegen van deze stikstofbron aan het model zou de nauwkeurigheid van de modelleringen niet aanwijsbaar vergroten.

Beweiden in het planMER

Door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna te noemen: de Afdeling) is op 29 mei 2019 uitgesproken dat er geen rechtsgeldige reden was om voor het beweiden van vee een vrijstelling te verlenen van de vergunningplicht op grond van de Wnb¹².

Echter, sindsdien is vastgesteld dat voor een goede bedrijfsvoering beweiden (en bemesten) noodzakelijk zijn. Er is daarom door de rijksoverheid met provincies afgesproken om beweiden en bemesten niet vergunningsplichtig te maken. Dit sluit aan bij het advies bemesten en beweiden van het Adviescollege Remkes. Voor beweiden en bemesten was eerder ook geen vergunning nodig. Het effect vanuit (eventuele veranderingen in) beweiden is daarom nihil.

Overigens geldt dat, zowel bij de berekening van de referentie situatie, als bij de berekening van de worst case, is uitgegaan van het gedurende 100 % van de tijd op stal houden van het rundvee.

¹² ECLI:NL:RVS:2019:1603

De absolute gebiedsemissie is daarom in beide gevallen een overschatting van de werkelijke situatie waarin het rundvee wel een deel van de tijd in het weiland staat. Het effect van het worst case alternatief op de depositie is vervolgens bepaald door beide alternatieven van elkaar af te trekken. Als de differentiatie voor beweiding wel aangebracht zou zijn, dan zou dat geen gevolgen hebben gehad voor de resultaten van het onderzoek zoals die in het planMER zijn gepresenteerd. Het worst case scenario betekent immers altijd een behoorlijke toename van stikstof ten opzichte van de referentie situatie ook al zouden beide gecorrigeerd worden voor beweiding. Daar komt bij dat het bestemmingsplan er niet op is gericht om het areaal dat gebruikt wordt voor agrarisch gebruik, dan wel (meer specifiek) voor beweiding, te beïnvloeden. In het licht van de te verwachten ontwikkelingen in de sector in het algemeen, en in deelgebied 3 van Someren in het bijzonder, is het aannemelijk dat dat areaal in de planperiode eerder af dan toe zal nemen.

Bemesten in het planMER

De Afdeling sprak op 29 mei 2019 ook uit dat er geen rechtsgeldige reden is om voor het bemesten van gronden een vrijstelling te verlenen van de vergunningplicht op grond van de Wnb.

Eerder¹³ stelde de Afdeling echter al vast dat het bemesten van gronden niet onlosmakelijk samenhangt met de exploitatie, oprichting en uitbreiding van een agrarisch bedrijf. Het uitrijden van mest is namelijk niet noodzakelijk voor de afvoer van mest van een agrarisch bedrijf, omdat er alternatieven zijn zoals de verwerking ervan op een andere locatie dan de gronden van het bedrijf. Ook geldt dat het areaal aan landbouwgrond in het plangebied niet toeneemt ten opzichte van het vorige bestemmingsplan en is evenmin sprake van een feitelijke toename van landbouwgrond. Eerder is er sprake van een geleidelijke afname daarvan.

Daarnaast geldt dat uitrijden van mest is op zich zelf, in het nieuwe stikstofbeleid, geen vergunningsplichtige activiteit is die ook los staat van het in gebruik hebben van dierenverblijfplaatsen in het buitengebied, waar het planMER over gaat. Overigens geldt dat het toepassen van moderne mest injectie technieken de ammoniakverliezen aan de atmosfeer heeft teruggebracht van 74 % naar 2 %¹⁴. Dat betekent als het effect van bemesten wel zou zijn onderzocht, dan zou dat slechts marginale gevolgen hebben gehad voor de resultaten van het onderzoek zoals die in het planMER zijn gepresenteerd, los van het feit dat een effect van bemesten zich niet goed met planregels laat ondervangen.

4.1.5 De verspreidingsberekeningen

In het planMER is, op basis van de inventarisaties van de vergunning/melding dossiers een gebiedsmodel gebouwd. In dat gebiedsmodel zijn de kenmerken van de verschillende veehouderijen opgenomen. Het model richt zich met name op de gegevens die van belang zijn voor het vaststellen van de huidige stikstofemissie vanuit het gebied. Dit is gedaan op een dusdanige manier dat, op een abstractieniveau passend bij een bestemmingsplan, de data gebruikt kunnen worden om de stikstofdepositie vanuit het gebied op Natura 2000-gebieden met voldoende nauwkeurigheid vast te kunnen stellen. De bepalende parameters waar rekening mee

¹³ ABRvS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1260

¹⁴ Emissies naar lucht uit de landbouw, 1990-2013; WOt-technical report 46

is gehouden zijn het soort dieren, het aantal dieren, het soort stal en de omvang van het bouwvlak. Detailgegevens over het stalontwerp vallen buiten het gebiedsmodel. Voor berekeningen ten behoeve van een (vergunningaanvraag voor) een individueel bedrijf doen detailgegevens over het stal ontwerp er wel toe. Maar het onderzoek op gebiedsniveau vindt plaats op een ander abstractieniveau.

In het planMER is, gebruik makend van het verspreidingsmodel AERIUS2020, doorgerekend hoe groot de stikstofdepositie vanuit het plangebied is in de huidige situatie. Vervolgens is, vanuit het in het planMER beschreven worst-case alternatief, vastgesteld hoe groot de toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zou kunnen zijn als rekening wordt gehouden met de maximale groeimogelijkheden die er nog zijn binnen de toe te kennen bouwvlakken, zonder de emissiereducerende techniek aan te passen. Berekend is dat de toename van de stikstofdepositie op plaatsen tot maximaal 50 mol/ha/jaar zal zijn.

In het kader van de passende beoordeling is vastgesteld dat een toename van de stikstofdepositie aanleiding geeft tot significant negatieve effecten.

Overigens wordt opgemerkt dat ook niet-agrarische bedrijvigheid weliswaar een (beperkt) stikstofeffect kan hebben, maar dat die niet-agrarische bedrijvigheid niet is gemodelleerd voor de stikstofberekening. Het ten opzichte van agrarische bedrijven ondergeschikte stikstofeffect in relatie tot de onnauwkeurigheidsmarges in het model maakt dat een verdergaande modellering niet tot wezenlijk andere resultaten zal leiden.

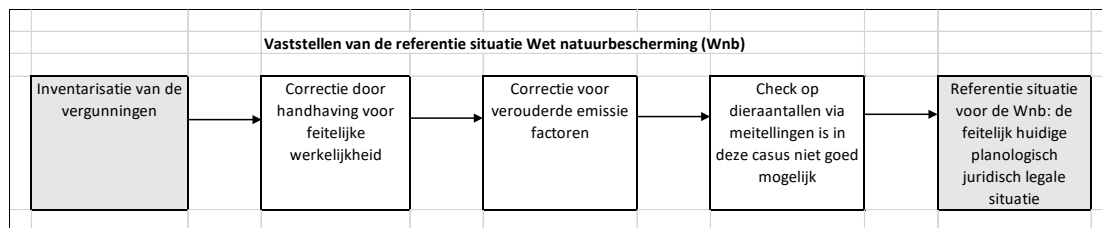
Het uitvoeren van meer gedetailleerd verspreidingsberekeningen zal dus geen ander resultaat opleveren: ook nieuwe berekeningen zullen laten zien dat de maximale mogelijkheden van het plan ongewenste effecten op de stikstofdepositie tot gevolg zullen hebben.

4.2 Referentiesituatie

In dit planMER wordt invulling gegeven aan de vereisten die voortvloeien uit de Wet milieubeheer en de Wet natuurbescherming. De referentiesituaties die gehanteerd worden voor de effectbeschouwingen zijn echter voor beide kaders verschillend. Hieronder wordt aangegeven op welke wijze dit onderscheid in het planMER wordt ingevuld.

4.2.1 Referentie vanuit de wet natuurbescherming (Wnb)

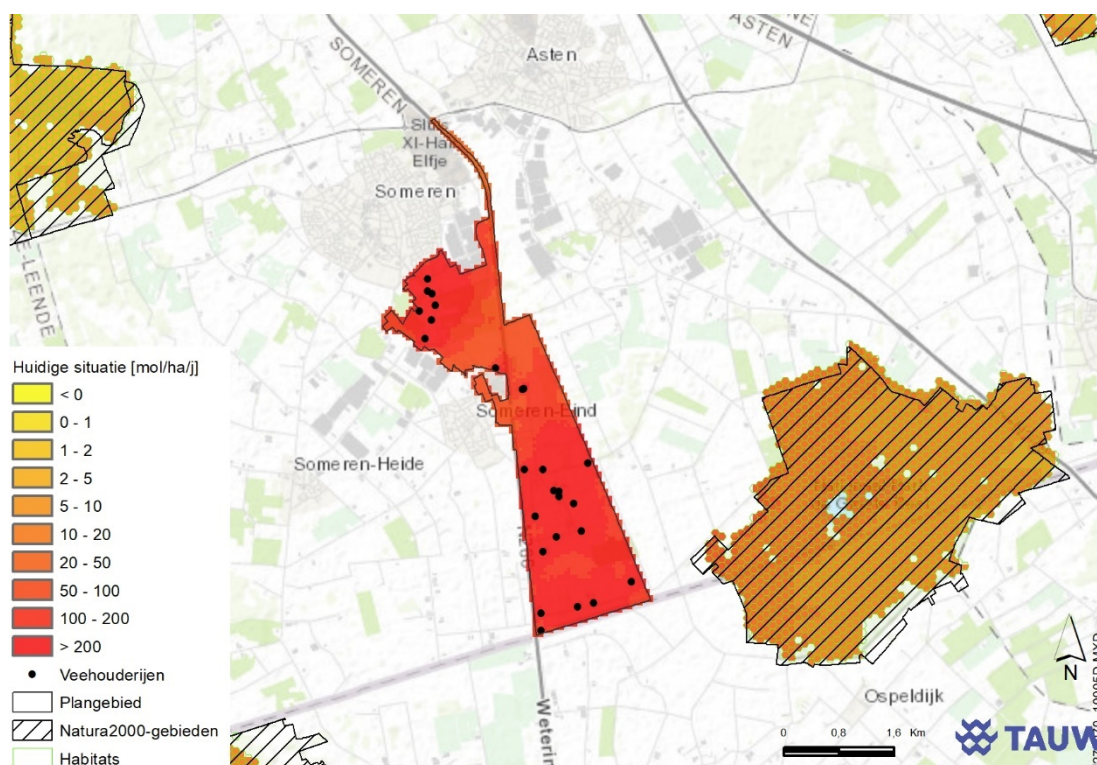
Vanuit de directe en indirecte kaders die worden gesteld vanuit de (jurisprudentie met betrekking tot de) Wet natuurbescherming zijn de uitgevoerde inventarisaties erop gericht om de voorgenomen activiteit te kunnen vergelijken met het 'huidig gebruik'. De basis voor de bepaling van het huidige gebruik in dit planMER zijn de vergunningen/meldingen geweest zoals die staan geregistreerd bij de gemeente. Het betreft een interne gemeentelijke inventarisatie uit 2020. In de onderstaande figuur is verder toegelicht hoe de oorspronkelijke data zijn bewerkt om tot een valide referentie te kunnen komen.

Figuur 4.2 Toelichting op het vaststellen van de referentiesituatie van de Wet natuurbescherming

Op basis van de geregistreerde gebruiksgegevens is een eerste gebiedskaart gemaakt. Deze is vervolgens gecorrigeerd naar de feitelijke situatie, gebruik makend van de gebiedskennis zoals die bij de handhavers beschikbaar is. Na de boven aangegeven correcties is vastgesteld dat de gebiedsemissie ten opzichte waarvan in de passende beoordeling getoetst wordt ruim 72.000 kg/jaar is.

Daarmee is bewerkstelligd dat deze referentiesituatie zo goed als mogelijk overeenkomt met de definitie van 'huidig gebruik' zoals die voortkomt uit de Wet natuurbescherming. Het gaat dus om de feitelijke, planologisch legale situatie op het moment van publicatie van het ontwerpbestemmingsplan.

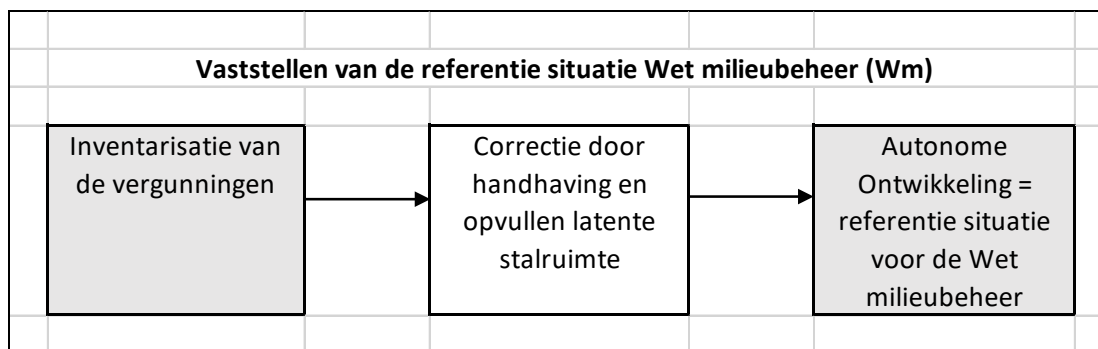
Figuur 4.3 Resultaten van de gebiedsgerichte modelleringen van het huidig gebruik met een gebiedsemissie vanuit de melkveehouderij en de intensieve veehouderij, zoals berekend met Aerialis

4.2.2 Referentie vanuit de Wet milieubeheer (Wm): de Autonome Ontwikkeling

Vanuit de eisen die de Wet milieubeheer aan een planMER stelt wordt de voorgenomen activiteit vergeleken met de autonome ontwikkeling. Daarvoor geldt dat in eerste instantie de huidige situatie in het referentiejaar 2020 beschreven moet worden en vervolgens de te verwachte autonome ontwikkelingen. Het gaat om de ontwikkelingen die voortkomen uit autonoom (reeds vastgesteld) beleid.

De referentiesituatie¹⁵ bestaat uit:

- De huidige feitelijke situatie (vertrekpunt is geweest alle vergunde activiteiten die zijn gerealiseerd, uitgezonderd illegale activiteiten)
- De toekomstige, zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied: dit zijn bestemde en vergunde activiteiten die zeker binnenkort ingevuld worden
- Generieke, plan overstijgende ontwikkelingen: die spelen niet in deze casus

Figuur 4.4 Toelichting op de manier waarop de referentiesituatie vanuit de Wm is vastgesteld

Vanuit het ruimtelijk spoor zijn er geen relevante autonome ontwikkelingen waar rekening mee gehouden moet worden, anders dan het benutten van de latent aanwezige stalruimte.

Opgemerkt wordt dat als de latent aanwezige stalruimte ten volle zou worden benut is er sprake van een gebiedsemissie van bijna 88.000 kg/jaar. De depositie op de omgeving neemt in de autonome ontwikkeling dus ook toe ten opzichte van de huidige situatie.

4.3 Worstcase alternatief: maximale ontwikkelmogelijkheden landbouwsector

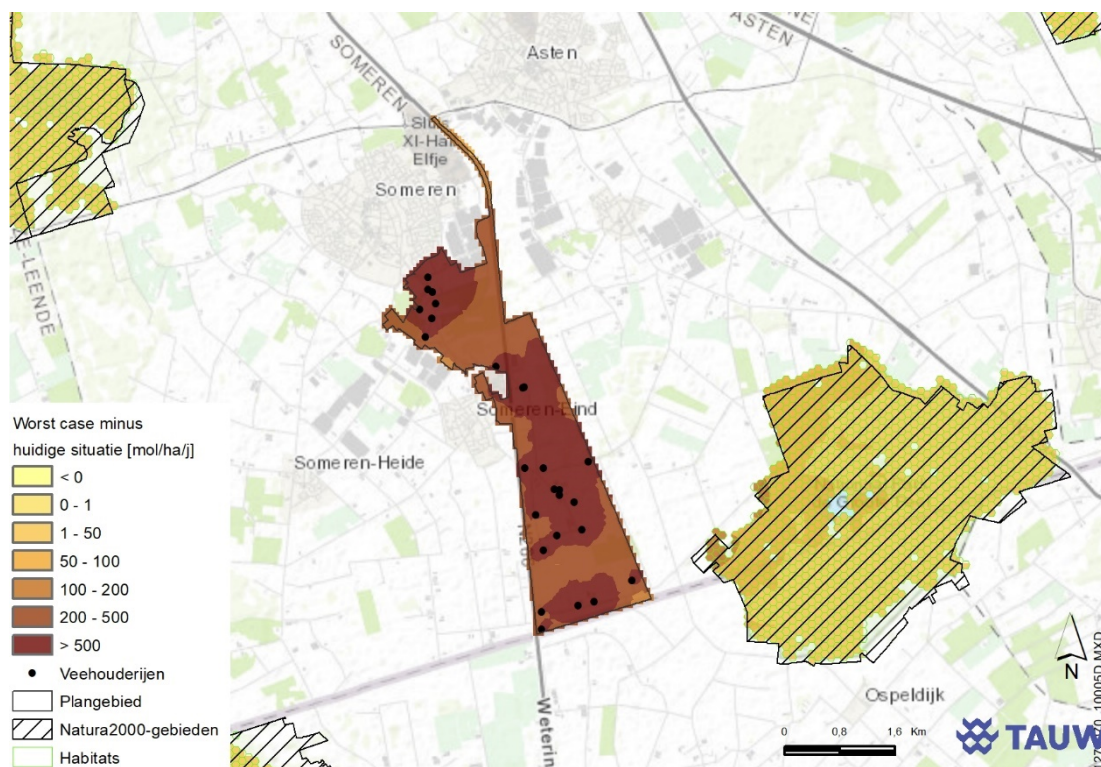
Vervolgens wordt vastgesteld wat het maximaal mogelijke effect kan zijn vanuit dit deel van het Buitengebied van de gemeente Someren ('worstcase'). Dat is gedaan door uit te gaan van de uitgangspunten en randvoorwaarden uit het ontwerp bestemmingsplan zoals die staan samengevat in paragraaf 3.2.2: alleen de bij recht toegekende bouwvlakken kunnen worden benut.

¹⁵ Bron van deze opsomming is de Factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplan van de Commissie voor de m.e.r. van 29 mei 2012

Voor het maximaal opvullen van elk bouwvlak is daarbij uitgegaan van de maximale toename die nog past binnen de planologische randvoorwaarden. Zo geldt bijvoorbeeld (op basis van provinciaal beleid) dat binnen gebouwen ten hoogste één bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren.

In bijlage 6 staat het worst case alternatief in detail uitgewerkt. Vanuit de huidige situatie is het maximaal aantal dieren dat gehouden kan worden uitgerekend door de bebouwing op te rekken tot 80 % respectievelijk 50 % voor intensieve dan wel grondgebonden veehouderij; hier komt een emissie-vracht uit voort in combinatie met het daarbij behorende aantal dieren.

Een worst case gebiedsemissie is aldus berekend van 248.106 kg/jaar. Het effect van deze toename op de depositie staat weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 4.5 Verschil van de depositie vanuit het worstcase gebruik van de huidige bouwvlakken ten opzichte van de huidige situatie (dus groei zonder het aanpassen van de emissie-factoren)

4.4 Planalternatief

Omdat er in de worstcase sprake blijkt te zijn van significant negatieve effecten op in (de omgeving van) het plangebied aanwezige Natura 2000-gebieden, worden, als onderdeel van de Passende Beoordeling, maatregelen onderzocht die kunnen voorkomen dat er sprake zal zijn van dergelijke ongewenste effecten.

4.4.1 Planologisch slot op de muur voor de veehouderij

In eerste instantie is onderzocht wat de effecten zouden kunnen zijn van het aanbrengen van een planologisch slot-op-de-muur voor de veehouderij. Een dergelijk slot-op-de-muur heeft gevolgen voor de omgeving, maar vooral voor de bedrijfsvoering. Het eindbeeld kan langs drie sporen worden bereikt:

- Fixeren van het aantal dieren dat wordt gehouden
- Fixeren van de harde veestalmuren op de nu geldende situatie (conform provinciaal beleid)
- Fixeren van de emissie / depositie op de nu geldende situatie

Opgemerkt wordt dat in alle drie varianten het depositieprofiel van de huidige situatie niet verandert. Deze planregels kunnen dus, na invoering, significante effecten voorkomen ten opzichte van het huidige gebruik.

4.4.2 Fixeren van het aantal dierplaatsen, ook in de melkveehouderij

Als het vanuit ruimtelijke overwegingen noodzakelijk is, kan worden overwogen om in het bestemmingsplan het aantal dierplaatsen vast te leggen in het bestemmingsplan (de uitspraak van 8 mei 2013 - nr. 201208118/1/R1 - bevestigt dat het vastleggen van een maximum aantal dieren in het bestemmingsplan kan). Een dergelijke invulling van een slot-op-de-muur geeft aan de ondernemers in het plangebied de mogelijkheid om verbeteringen aan te brengen in de bedrijfsgebouwen.

Groei van de onderneming, bijna altijd een randvoorwaarde om ontwikkelingen mogelijk te maken, is in dit spoor echter alleen mogelijk door (uitgebreide) planologische procedures te doorlopen of in ieder geval een omgevingsvergunning aan te vragen die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan. Dit spoor levert een zekere flexibiliteit maar zorgt ook voor procedurele verplichtingen met alle nadelen van dien. Dit handvat biedt te weinig perspectief en zal niet worden aangegrepen.

4.4.3 Fixeren van de harde (stal)muren

Gehoor gevend aan provinciaal beleid wordt er in principe geen uitbreiding toegestaan van de ruimte die nu wordt gebruikt door gebouwen waarin dieren gehouden kunnen worden. Dit kan betekenen dat voor elke verbouwing een (uitgebreide) planologische procedure doorlopen moet worden of in ieder geval een omgevingsvergunning die het toe staat om, in afwijking van de bestemming, een dergelijke uitbreiding toe te staan.

Een dergelijk onvoorwaardelijk planologisch slot op de muur garandeert dat het aantal dierplaatsen niet toe kan nemen op basis van het onderhavige plan bij dezelfde bedrijfsvoering. Het zorgt echter ook voor een zware procedurele last voor de ondernemers die, om gezond te kunnen blijven boeren, de mogelijkheid moeten hebben om (kleine) veranderingen / verbeteringen aan te kunnen brengen in de manier waarop de bedrijfsvoering plaats vindt.

De provinciale verordening biedt ruimte om, onder strikte voorwaarden, toch een zekere uitbreiding van de dierverblijfplaatsen te realiseren. Daartoe worden kwaliteitseisen gesteld aan de nieuw te bouwen stallen die verder gaan dan de emissie grenswaarden uit het nieuwe Besluit huisvesting.

Als van deze mogelijkheden die de provinciale verordening gebruikt gemaakt wordt zal echter de gebiedsemissie toe kunnen nemen en is er (zonder aanvullende planologische maatregelen) geen sprake meer van een slot op de muur. Zonder aanvullende planmaatregelen zullen er langs dit spoor naar alle waarschijnlijkheid significant negatieve effecten optreden op de kwalificerende habitats in de nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

4.4.4 Fixeren van de emissie / depositie vanuit de veehouderij

Een slot-op-de-muur kan ook langs een derde spoor worden bereikt, namelijk door in de planregels een voorwaardelijke verplichting op te nemen ook wel aangeduid als een 'verbale regeling' of een 'vangnet constructie'. Een dergelijke regeling is denkbaar voor zowel de veehouderij als de glastuinbouw.

In materiële zin laat een dergelijk regeling alleen ontwikkelingen toe als is aangetoond dat de depositie in de nieuwe situatie (met grotere stallen) niet zal toenemen ten opzichte van de huidige depositie. Het voordeel van een dergelijke regeling is dat er voor bedrijfsontwikkelingen geen aanvullende ruimtelijke procedures doorlopen hoeven te worden.

Salderingsruimte binnen de veehouderij

Doel van het onderzoek in dit stadium is aan te tonen of, en zo ja hoeveel, ontwikkelruimte er voor de veehouderij in het plangebied beschikbaar is vanuit een interne saldering in het gebied, zonder dat er negatieve effecten op zullen treden ter plaatse van de kwalificerende habitats in de Natura 2000-gebieden. In de onderstaande matrix is weergegeven wat het effect van sectorale emissie beperkende maatregelen kan zijn, langs het spoor van interne saldering per bouwvlak, op de emissies uit het gebied. Voor wat betreft de maximale vulgraad is er in deze set berekeningen uitgegaan van 80 % en 50 % voor respectievelijk de intensieve en de grondgebonden veehouderij.

Gebiedsemissie in de huidige situatie: 72,672 kg/jaar						
emissie reductie (%)		uitbreiding tot maximaal (in hectares)				
Intensieve veehouderij	Niet intensieve veehouderij	0,75 ha	1 ha	1,25 ha	1,5 ha	huidig bouwvlak
0	0	127.249	181.785	218.142	272.677	248.106
0	26	121.506	173.580	208.297	260.371	238.392
0	54	115.322	164.745	197.694	247.118	227.931
0	60	113.996	162.852	195.422	244.278	225.689
70	0	53.637	76.624	91.949	114.936	100.584
70	26	47.894	68.420	82.104	102.629	90.870
70	54	41.709	59.584	71.501	89.376	80.409
70	60	40.384	57.691	69.229	86.536	78.168
85	0	37.863	54.089	64.907	81.134	68.973
85	26	32.120	45.885	55.062	68.828	59.259
85	54	25.935	37.050	44.460	55.575	48.798
85	60	24.610	35.156	42.188	52.735	46.556

De matrix toont aan dat een inzet van 85 % emissiereductie op I.V.-stallen de gebiedsemissie doet afnemen tot onder de gebiedsemissie die voor de huidige situatie is vastgesteld, ook als alle bij recht toegekende bouwvlakken volledig worden benut. Daarmee is er op gebiedsniveau aangetoond dat er voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar is om alle bouwvlakken te verdichten, zonder dat de emissie vanuit het gebied zal toenemen.

4.5 Mogelijkheden en effecten van het fixeren van de emissie/depositie

In deze paragraaf wordt ingegaan op de mogelijkheden die geboden worden door het fixeren van de stikstofemissie / depositie op het referentieniveau. Daarbij wordt ook gekeken naar eventuele onwenselijke gevolgen van een dergelijke maatregel.

4.5.1 Mogelijke maatregelen die de effecten kunnen voorkomen

Om de negatieve effecten uit de worstcase te voorkomen zijn (planologische) maatregelen noodzakelijk. De emissieberekeningen gepresenteerd in paragraaf 4.4.4 hebben aangetoond dat bij de inzet van emissiebeperkende maatregelen op bestaande en nieuwe diervverblijfsplaatsen, het redelijkerwijs mogelijk is alle bestaande bouwvlakken volledig te benutten zonder dat er sprake is van een toename van de stikstofemissies vanuit het plangebied. Het is daarom niet onredelijk om een voorwaardelijke beperking in het bestemmingsplan op te nemen: uitbreidingen van de bestaande diervverblijfsplaatsen zijn mogelijk, binnen het bestaande bouwvlak, met dien verstande dat het gebruik van de bestaande en nieuwe diervverblijfsplaatsen onmogelijk is als er sprake zou zijn van een toename van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden (als gevolg van emissies uit het bouwvlak) ten opzichte van de referentiesituatie.

Opgemerkt wordt dat het toepassen van deze regeling op basis van de uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) beschouwd kan worden als in lijn met de geldende jurisprudentie.

4.5.2 De gebruiksregel geldt niet altijd

De uitspraak 201201041/1/R4 van 1 juni 2016 (in zake het bestemmingsplan Weststellingwerf) biedt in ieder geval één mogelijkheid om een uitzondering te maken op de gebruiksregel zoals die is beschreven in paragraaf 4.5.1. Deze door de Raad van State aangehaalde mogelijkheid om een uitzondering te maken op de gebruiksregel wordt gevormd door al die bouwvlakken waarvoor op de datum dat het bestemmingsplan definitief wordt vastgesteld geldt dat er een onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming (voorheen Nb-wet vergunning) is afgegeven¹⁶.

4.6 De resultaten van de emissieberekeningen samengevat

Door emissieberekeningen is vastgesteld dat er maatregelen nodig zijn om de (agrarische) bouwvlakken in het bestemmingsplan volledig te kunnen benutten zonder dat daar significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de kwalificerende habitats in Natura 2000-gebieden uit voortvloeien.

Door in een generieke gebruiksbeperking de toename van stikstofdepositie tot strijdig gebruik te verklaren worden significante effecten voorkomen. Als er op het moment van het vaststellen van het plan sprake is van een agrarisch bouwvlak met een nog niet gerealiseerde vergunning Wnb die voldoet aan de criteria beschreven in de uitspraak van 1 juni 2016 in zake het bestemmingsplan voor Weststellingwerf geldt de gebruiksbeperking niet¹⁷.

¹⁶ Voor de randvoorwaarden waaraan deze beschikking dient te voldoen wordt verwezen naar de uitspraak van 1 juni 2016 in het algemeen, en naar paragraaf 49.9 van deze uitspraak in het bijzonder

¹⁷ Opgemerkt wordt dat één-op-één-inpassing niet mogelijk is voor onder het PAS-regime verleende natuurvergunningen (m.u.v. de vergunningen die in die periode onder het overgangsrecht vielen en nog conform het pre-PAS-regime zijn verleend)

5 Natuur

Een belangrijk onderwerp van dit milieueffectrapport is het aspect natuur. Er is inzichtelijk gemaakt of door ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplan (significant) negatieve effecten kunnen optreden op relevante natuurwaarden. Belangrijk is daarbij ook of eventuele effecten een probleem kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in het licht van natuurwetgeving, zoals de Wet natuurbescherming. Dit hoofdstuk gaat in op de effecten op natuurwaarden.

5.1 Beoordelingskader

De ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan mogelijk maakt kan op verschillende manieren van invloed zijn op beschermde natuur. Onderstaande tabel toont welke beoordelingskaders zijn toegepast voor dit onderdeel.

Tabel 5.1 Wijze van beoordeling effecten op natuur

Aspect	Criterium	Beoordeling
Gebiedsbescherming - Natura 2000	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op instandhoudingsdoelen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwantitatief en kwalitatief
Gebiedsbescherming - provinciaal beleid: NNN, Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen', de Groenblauwe mantel	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op wezenlijke waarden en kenmerken door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Beschermde soorten	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op beschermde soorten, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief
Beschermde houtopstanden	Uitvoerbaarheid bestemmingsplan, betreft: Effecten op beschermde houtopstanden, mogelijkheid kappen beschermde houtopstanden door mogelijk gemaakte ontwikkelingen	Kwalitatief

De bovenstaande beoordelingskaders komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens aan bod. Hiermee wordt een volledig beeld gevormd van relevante effecten op natuurwaarden en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op het gebied van de natuurwetgeving.

5.2 Ontwikkelingen en te verwachten effecten

De ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt, en een mogelijk effect op de natuurwaarden hebben zijn:

- Uitbreiding bebouwing binnen bestaande bouwvlakken
- Kleinschalig recreatief medegebruik
- Mestbewerking indien de mest afkomstig is van het eigen bedrijf
- Kleinschalige ontwikkelingen zoals het plaatsen van lichtmasten, beheer en onderhoud

Daarnaast vindt natuurontwikkeling plaats in het beekdal in deelgebied 3. In het stroomgebied van de Aa wordt gewerkt aan een integraal project, genaamd Aa-dal Zuid, met in deelgebied 3 'het Starkriet'. Het doel is de ontwikkeling van een robuust, klimaatbestendig, ecologisch goed functionerend en een leefbaar beekdal. Voor de Aa van de Limburgse grens tot aan de A67 is een beekdalontwikkelplan opgesteld. Hierin zijn de opgaven voor optimalisatie van het peilbeheer, voorkomen van wateroverlast, voorkomen van verdroging, verbetering van ecologische waarden (onder andere natuurvriendelijke oevers), beekherstel, maatregelen voor vis-migratie en ecologische verbindingzones integraal uitgewerkt. In het Starkriet wordt onder andere over 200 m een meanderende bosbeek aangelegd. De bosbeek heeft als hoofdfunctie om vismigratie te faciliteren. Door natuurlijke barrières van hout en stenen in de moerasbeek aan te brengen, wordt het hoogteverschil tussen de Aa en de Eeuwselse Loop voor de vissen overbrugd. Bij het Starkriet zijn relatief grote bosenheden te onderscheiden. Deze structuren zijn deels onderbroken. Ingezet is deze structuren te versterken door het ontwikkelen van bos¹⁸.

Type effecten

Effecten op natuur kunnen op verschillende manieren optreden. De typen effecten zijn te verdelen in directe en indirecte effecten. Hieronder zijn de typen effecten benoemd die kunnen optreden ten gevolge van de eerdergenoemde ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt. Op deze onderdelen is in de ecologische effectbeoordeling getoetst aan de relevante wetgeving: Wet Natuurbescherming (Natura 2000-gebieden en beschermde soorten) en provinciaal beschermde gebieden zoals het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Directe effecten

- Oppervlakteverlies en versnippering
- Verandering populatiedynamiek en bewuste verandering soortensamenstelling
- Kap of snoei van vegetatie
- Aantasten of verwijderen van verblijfplaatsen soorten

Indirecte effecten (externe werking)

- Verontreiniging
- Effecten op het watersysteem: vernatting of verdroging
- Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring
- Verzuring of vermesting ten gevolge van stikstofuitstoot veehouderijen en verkeer aantrekkende werking

¹⁸ Arcadis, 2020. Ontwerp Projectplan Waterwet – Beekdalontwikkeling 't Aa-dal Zuid, d.d. 17 juni 2020

5.3 Huidige natuurwaarden en autonome ontwikkeling

De natuurwaarden binnen deelgebied 3 van het buitengebied Someren zijn voornamelijk afhankelijk van de bos- en natuurgebieden, maar ook van landschapselementen en bebouwing in het agrarisch gebied. Er zijn natuurwaarden aanwezig die zijn beschermd door de Wet natuurbescherming onder soortbescherming respectievelijk gebiedsbescherming.

In het plangebied zelf liggen geen Natura 2000-gebieden. In de omgeving van het plangebied liggen meerdere Natura 2000-gebieden; de Groote Peel, Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, Strabrechtse Heide & Beuven, Sarsven en De Deurnsche Peel & Mariapeel. In het plangebied liggen wel delen van het Natuurnetwerk Brabant (onderdeel van het NNN) en andere provinciaal beschermde gebieden.

5.3.1 Autonome ontwikkeling biodiversiteit

Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden is geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De achtergrond daarvan wordt hieronder toegelicht.

Uit de Balans van de Leefomgeving 2020 [PBL, 2020¹⁹] blijkt dat de Nederlandse natuur zich langzaam herstelt, maar dat dit vooralsnog onvoldoende is om gestelde doelen binnen Europa te behalen. Dit gemiddelde beeld van herstel wordt echter sterk gekleurd door de toename van algemenere soorten. Voor veel zeldzame soorten is sprake van een aanhoudende teruggang. Met name soorten die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het leefgebied en soorten die kenmerkend zijn voor het agrarisch landschap nemen in veel gevallen nog steeds sterk af. Deze negatieve trend valt onder andere te verklaren doordat ruimtelijke en milieucondities nog onvoldoende zijn voor herstel. Door aanhoudende verdroging, vermesting, verzuring en een gebrek aan ruimtelijke samenhang blijft sprake van een 'vervlakking' van de biodiversiteit.

Wetgeving

Er mag van worden uitgegaan dat de gebieds- en soortenbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming, behoud en ontwikkeling van het NNN en andere ruimtelijke beschermingsregimes een belangrijke bijdrage leveren aan het remmen van de achteruitgang van biodiversiteit. Dat er desondanks toch nog steeds sprake is van een vervlakking van de biodiversiteit hangt, zoals hiervoor omschreven, dus vooral samen met een onvoldoende verbetering van duurzame ruimtelijke en milieucondities. Hoewel de milieucondities de laatste decennia wel verbeterd zijn, is momenteel sprake van een afvlakking van de snelheid van verbetering. Op korte termijn zullen daardoor de gestelde doelen voor duurzame milieucondities voor behoud van biodiversiteit nog niet gehaald worden.

Hoewel er veel onzekerheid is over de doelstellingen in de tijd, geldt wel dat de ambities voor het realiseren van het NNN grotendeels intact blijven. In het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn heeft Nederland zich verder verplicht om zorg te dragen voor het behalen van de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden. Ook voor veel Europees en nationaal bedreigde soorten geldt dat sprake blijft van een passende bescherming via de Wet

¹⁹ PBL, 2020. Balans van de Leefomgeving 2020. Burger in zicht, overheid aan zet, PBL-publicatienummer 4165

natuurbescherming, waar het gaat om bijvoorbeeld ruimtelijke ingrepen zowel binnen als buiten natuurgebieden.

Inpassing in ruimtelijk beleid en toetsing

Beïnvloeding van milieuocondities hangt veelal samen met langlopende beleidsambities en ontwikkelingen op landelijke of zelfs internationale schaal. Deze worden niet wezenlijk beïnvloed door het ruimtelijke ordeningsspoor op lokale schaal, en blijven hier verder buiten beschouwing. Vanuit het perspectief van het bestemmingsplan hanteren we daarom als uitgangspunt dat de autonome ontwikkeling van natuurwaarden op basis van geldend beleid en geldende wetgeving minimaal neutraal zal (moeten) zijn. Dit betekent concreet dat we de autonome ontwikkeling gelijk stellen aan de huidige situatie. Bij de beschrijvingen van de natuurwaarden voor het buitengebied van Someren deelgebied 3 is daarom geen nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de autonome ontwikkeling.

5.3.2 Natura 2000-gebieden

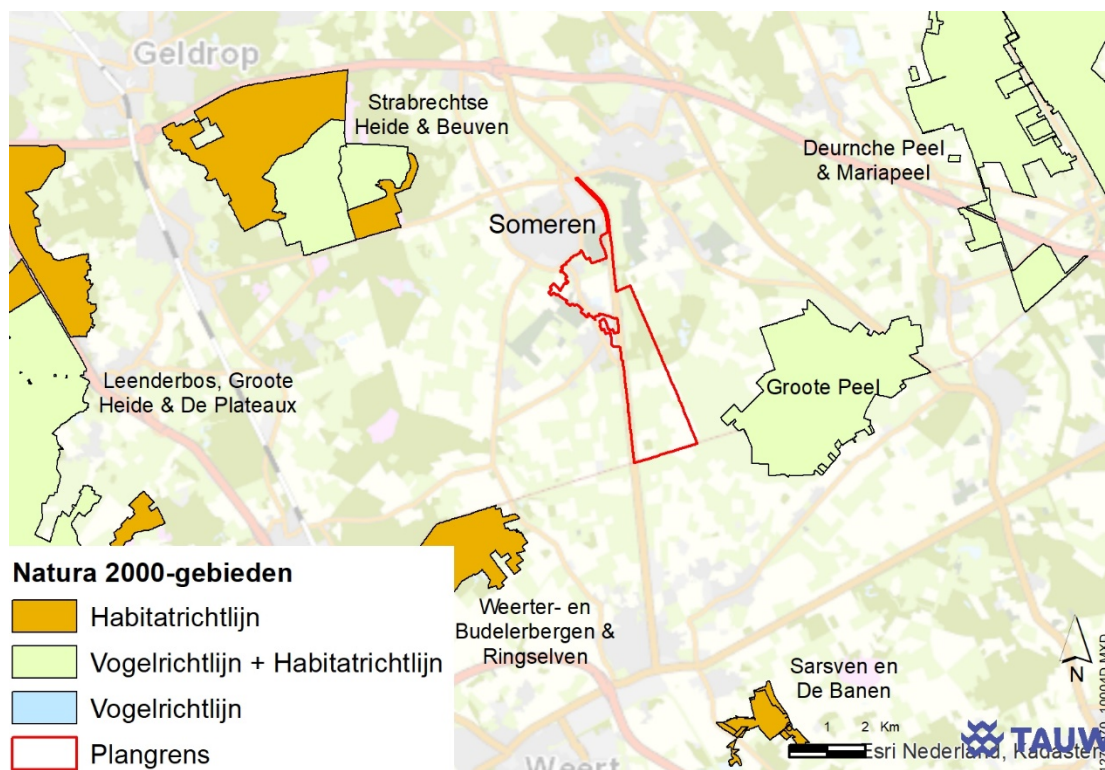
De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming. Daarbij is onder meer ruime aandacht besteed aan mogelijkheden in relatie tot de milieukwaliteit binnen het Natura 2000-areaal (met name stikstofdepositie).

In ruime omgeving van de gemeente liggen diverse gebieden die zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Dit zijn Natura 2000-gebieden (zie tabel 5.2 en figuur 5.1) in zowel binnen- als buitenland. Effecten op gebieden op circa 10 km of meer van het plangebied liggen zijn uitgesloten, vanwege de tussengelegen afstand en de aard van de ontwikkelingen.

De gebiedsbeschrijving en de beschrijving van de doelen per gebied zijn opgenomen in bijlage 3.

Tabel 5.2 Nabijgelegen (<10 km) Natura 2000-gebieden. Per gebied is de minimale tussengelegen afstand (indicatief) weergegeven tot deelgebied 3 van het buitengebied van Someren (VR = Vogelrichtlijn; HR = Habitatrichtlijn)

Natura 2000	Type gebied	Stikstof-gevoelig	Afstand (km)
Groote Peel	VR + HR	Ja	0,84
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven	VR + HR	Ja	3,34
Strabrechtse Heide & Beuven	VR + HR	Ja	4,14
Sarsven en De Banen	HR	Ja	6,54
Deurnsche Peel & Mariapeel	VR + HR	Ja	8,54

Figuur 5.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden

5.3.3 Gebiedsbescherming - provinciaal beleid

In de provincie Noord-Brabant zijn gebieden met natuurwaarden beschermd. Dit is vastgelegd in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant [provincie Noord-Brabant, geconsolideerde versie januari 2020] die regels stelt ten aanzien van:

- Het Natuurnetwerk Brabant (NNB; de provinciale invulling van het NNN)
- De Ecologische Verbindingszones (EVZ)
- Natte natuurparels
- De zogenaamde 'attentiezone waterhuishouding'
- Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen'
- De Groenblauwe Mantel

Binnen het plangebied is NNB, een EVZ (namelijk Zuid-Willemsvaart), attentiezone waterhuishouding, werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en Groenblauwe mantel aanwezig (zie figuur 5.2). Natte Natuurparels liggen niet binnen het plangebied. In de navolgende paragrafen is het provinciaal beleid per relevant gebiedstype toegelicht.

NNB - Natuurnetwerk Brabant

Alle grotere natuurgebieden, ook de gebieden die niet zijn aangemerkt als Natura 2000-gebied, zijn in Nederland planologisch beschermd. Deze gebieden maken deel uit van het *Natuurnetwerk Nederland* (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS), het samenhangende netwerk van natuurgebieden in Nederland. Het beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het 'nee, tenzij'-regime.

Ruimtelijke ingrepen in het NNN met negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Een dergelijk project kan alleen doorgaan, als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Een initiatiefnemer is in dit geval verplicht om de negatieve effecten te mitigeren. Dit houdt in dat het optreden van negatieve effecten wordt voorkomen of beperkt door aanvullende maatregelen te treffen. Bij overblijvende negatieve effecten is compensatie de laatste stap om de optredende schade te herstellen [ministerie van LNV, 2007].

Het bestemmingsplan dient regels te stellen betreft het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de 'ecologische waarden en kenmerken' van het Natuurnetwerk Brabant. De 'wezenlijke waarden en kenmerken' zijn de natuurbeheertypen die zijn vastgesteld in de beheertypen- en ambitiekaart van het Natuurbeheerplan [provincie Noord-Brabant, 2020]. Ontwikkelingen dienen niet alleen te worden getoetst op directe effecten, maar ook op indirecte effecten (externe werking), met uitzondering van verspreiding van stoffen door de lucht of water. Negatieve effecten moeten waar mogelijk worden beperkt. Overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd.

In het plangebied zijn gebieden aangewezen als NNN, waar het beekdal van Aa met rivier- en beekbegeleidend bos een belangrijk onderdeel van is.

EVZ - Ecologische Verbindingszones

Het bestemmingsplan moet regels opstellen om te voorkomen dat het gebied minder geschikt wordt voor de realisatie, het behoud en het beheer van Ecologische Verbindingszones. Hierbij is het vooral van belang regels te stellen die bebouwing en grote oppervlakteverharding in het gebied beperken.

In het plangebied is de Zuid-Willemsvaart aangewezen als EVZ. De Aa is naast belangrijk leefgebied ook een belangrijke migratieroute voor soorten. Het bovenstroomse gedeelte vervult hierbij in potentie ook een verbindende functie. Deze is wel bestemd als 'Behoud en herstel van watersystemen', maar niet als NNN/EVZ. Overwogen kan worden om de ecologische potenties van de bovenloop in de toekomst te benutten. Het bestemmingsplan staat dit niet in de weg.

Attentiezone waterhuishouding

In de Attentiezone waterhuishouding gelden restricties ten aanzien van grondwateronttrekkingen. Het bestemmingsplan moet regels stellen tot bescherming van de waterhuishouding en sluit functies en activiteiten uit die een negatief effect hebben op de hydrologische instandhoudingsdoelen van het hierbinnen gelegen Natuur Netwerk Brabant en Natte Natuurparels.

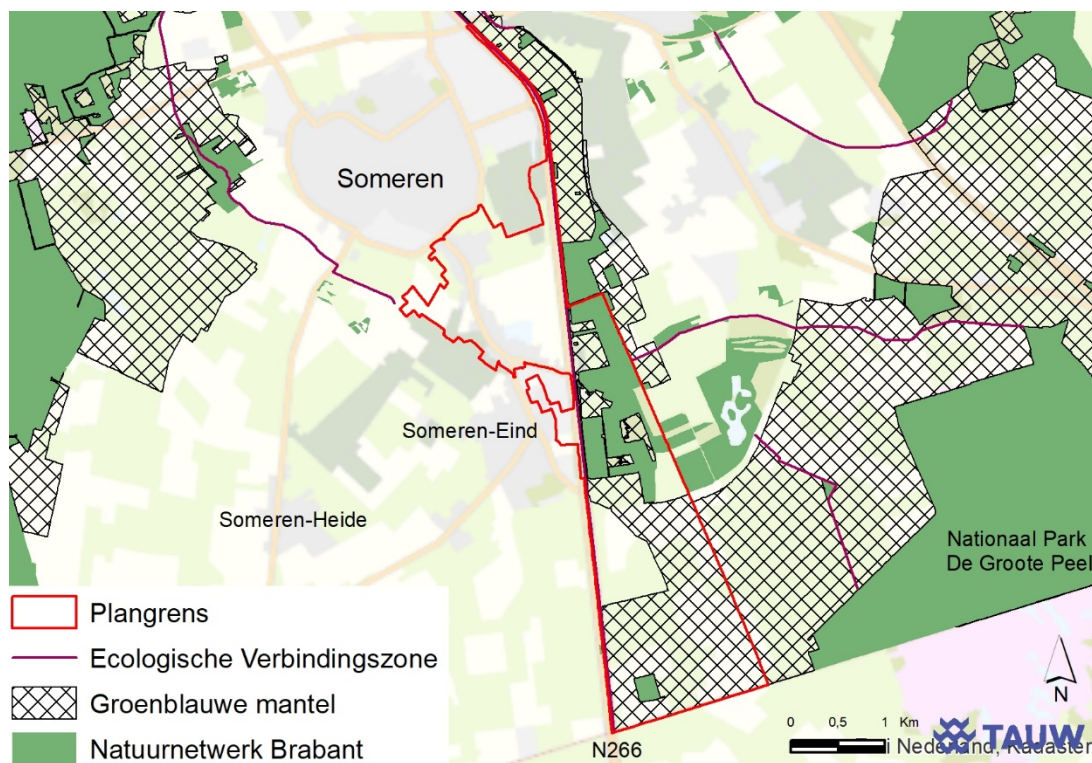
Werkinggebied 'Behoud en herstel watersystemen

In deze gebieden is het beleid vanuit een regionaal belang gericht op behoud, verbetering en herstel van het natuurlijke watersysteem. Het gaat om:

- Waterlopen met de functie waternatuur
- (Natte) ecologische verbindingszones en

- Gebieden die in de reconstructie- en gebiedsplannen zijn aangeduid als 'ruimte voor beek- en kreekherstel'

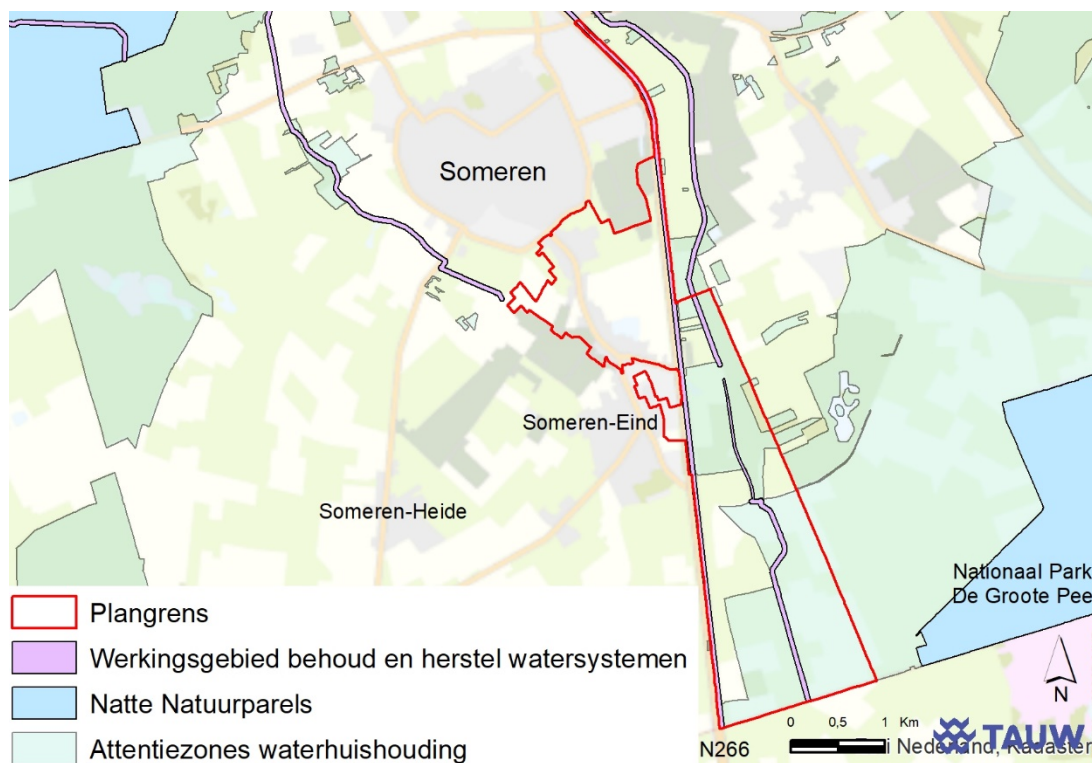
Binnen de gebieden zijn of worden maatregelen uitgevoerd op het gebied van de morfologie, zoals het laten hermeanderen van beken, het aanleggen van plas-draszones en het herstel van kwel. Binnen de gebieden gelden beperkingen voor functies en activiteiten die het realiseren van watersysteemherstel belemmeren of onnodig kostbaar maken. In zijn algemeenheid is er sprake van een zone van 25 m rondom een waterloop. Het werkingsgebied behoud en herstel van watersystemen overlapt voor een deel met het Natuur Netwerk Brabant - ecologische verbindingszone (NNB-evz) en de groenblauwe mantel. Binnen behoud en herstel van watersystemen zijn dan aanvullend, specifieke regels gesteld ter bescherming van het belang, zoals het ophogen van gronden.

Figuur 5.2 Ligging plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Brabant, EVZ's en de Groenblauwe Mantel

Groenblauwe Mantel

Een bestemmingsplan binnen de Groenblauwe mantel het als doel het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische, landschappelijke en hydrologische waarden en kenmerken van het gebied.

Figuur 5.3 Ligging plangebied ten opzichte van attentiezones waterhuishouding, natte natuurparels en werkinggebied behoud en herstel watersystemen

5.3.4 Beschermde soorten

Diverse dier- en plantsoorten zijn door de Wet natuurbescherming beschermd. Deze soorten zijn genoemd in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn bijlage IV, Conventie van Bern bijlage I en II en Conventie van Bonn bijlage I, en de bijlage onderdeel A en B van de Wet natuurbescherming. De bescherming houdt in dat bij werkzaamheden of ruimtelijke ingrepen, schade aan deze soorten moet worden voorkomen, mogelijk met inbegrip van mitigerende (verzachtende) maatregelen. Als dit niet mogelijk is, dan moeten compenserende maatregelen worden genomen en een ontheffing Wnb worden aangevraagd. Vogelnesten die in gebruik zijn, zijn altijd beschermd. De nesten van een aantal soorten vogels zijn ook buiten de broedperiode beschermd. Dit zijn de vogelnesten zoals geldend onder de Flora- en faunawet uit categorie 1 tot en met 4 (LNV, 2009).

In de tabel 5.3 is weergegeven welke beschermde soorten en vogelnesten (categorie 1 tot en met 4) van de Wet natuurbescherming kunnen voorkomen in het plangebied. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen soorten waarvoor het agrarisch gebied belangrijk is als leefgebied en soorten die zich in hun verspreiding vooral beperken tot de bos- en natuurgebieden. Dit onderscheid is gemaakt, omdat het bestemmingsplan vooral ontwikkelingsruimte biedt in het agrarisch gebied. Het belang van het agrarisch leefgebied voor de verwachte soorten is in de navolgende alinea's nader toegelicht.

Tabel 5.3 Beschermde soorten (Wet natuurbescherming) die in of nabij het plangebied te verwachten zijn

Niet cursief: soorten die uitsluitend voorkomen in natuurgebied en bosgebied

Cursief: soorten die daarnaast ook kunnen voorkomen in agrarisch gebied

Soortgroep	Soort	Beschermd onder artikel Wnb
Vaatplanten	<i>Drijvende waterweegbree</i>	<i>Artikel 3.5</i>
Grondgebonden zoogdieren	Bever	Artikel 3.5
	<i>Boommarter</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Bunzing</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Das</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Eekhoorn</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Hermelijn</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	Otter	Artikel 3.5
	<i>Steenmarter</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Wezel</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Waterspitsmuis</i>	<i>Artikel 3.10</i>
Vleermuizen	<i>Wild zwijn</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Baardvleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Franjestaart</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Gewone dwergvleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Gewone grootoorvleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Grijze grootoorvleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Ingekorven vleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Kleine dwergvleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Laatvlieger</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Meervleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Rosse vleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Ruige dwergvleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Tweekleurige vleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Watervleermuis</i>	<i>Artikel 3.5</i>
Vogels	<i>Boomvalk</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Buizerd</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Gierzwaluw</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Grote gele kwikstaart</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Havik</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Huismus</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Kerkuil</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Ransuil</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Roek</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Slechtvalk</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Sperwer</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Steenuil</i>	<i>Artikel 3.1</i>
Reptielen	<i>Wespendief</i>	<i>Artikel 3.1</i>
	<i>Levendbarende hagedis</i>	<i>Artikel 3.10</i>

Soortgroep	Soort	Beschermd onder artikel Wnb
Amfibieën	<i>Alpenwatersalamander</i>	<i>Artikel 3.10</i>
	<i>Heikikker</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Kamsalamander</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Poelkikker</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Rugstreepad</i>	<i>Artikel 3.5</i>
	<i>Vinpootsalamander</i>	<i>Artikel 3.10</i>
Vissen	<i>Grote modderkruiper</i>	<i>Artikel 3.10</i>
Libellen	Gevlekte glanslibel	Artikel 3.10
	Gevlekte witsnuitlibel	Artikel 3.5
Dagvlinders	Kleine ijsvogelvinder	Artikel 3.10
Kevers	Spiegeldikkopje	Artikel 3.10
	Vermiljoenkever	Artikel 3.5

Vaatplanten

In het agrarisch gebied kunnen zwaarder beschermde vaatplanten voorkomen. Drijvende waterweegbree komt behalve in natuurgebieden (vennen en dergelijke) incidenteel ook voor in sloten en beken in het agrarisch gebied.

Op basis van regionale verspreidingsgegevens kunnen enkele akker(on)kruiden (zoals bijvoorbeeld dregs) in potentie voorkomen in het plangebied. Echter, door het intensief beheerde karakter van de agrarische grond in het plangebied wordt de aanwezigheid van deze groep planten uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Een aantal grondgebonden zoogdieren kan voorkomen in het agrarisch gebied, waaronder bunzing, boomarter, das, eekhoorn, hermelijn, steenarter en wezel. Steenarter heeft onder meer verblijfplaatsen in gebouwen zoals agrarische schuurtjes. Bunzing, hermelijn en wezel hebben een scala aan verblijfplaatsen in holen zoals oude konijnen- of muizenholen, of onder boomwortels, maar ook oude gebouwen en schuren. Ze foerageren vaak op randzones tussen bos en agrarisch gebied en maken gebruik van lijnelementen zoals watergangen en structuren met voldoende dekking als houtwallen. Boomarter en eekhoorn hebben verblijfplaatsen in bomen, maar foerageren hierbij ook in het agrarisch gebied. Das maakt verblijfplaatsen in vergraafbare grond, vaak in niet-verstoorte delen van bosschages, maar ook op de rand van agrarische percelen. De das foerageert ook in het agrarisch gebied. Wild zwijn leeft in voedselrijke bossen (zowel gemengd bos als loofbos). Foerageren doen wilde zwijnen ook op agrarische percelen aan de randen van een bos. Waterspitsmuis komt voor in schone wateren, met voldoende onderwater- en oevervegetatie. Daarnaast moet er voldoende schuilmogelijkheden in de buurt van de oever aanwezig zijn. De soort kan daarom in watergangen nabij agrarische percelen voorkomen. De otter leeft in diverse soorten wateren met een goede dekking op de oever en rust. De soort kan in dergelijke wateren ook nabij agrarische percelen leven of deze passeren, maar komt normaliter voor in natuurgebieden en natuurlijke wateren.

Vleermuizen

Diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen in het agrarisch buitengebied. Een deel van deze soorten maakt gebruik van bebouwing als rust- en verblijfplaats. Andere soorten gebruiken bomen als rust- en verblijfplaats. Daarnaast kunnen alle genoemde soorten gebruik maken van bijvoorbeeld bomenrijen in het agrarisch gebied als vliegroute of als foerageergebied.

Vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4)

In het agrarisch buitengebied kunnen een aantal vogelsoorten broeden waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Zo broedt de kerkuil in grotere schuren, de steenuil in grotere schuren en oude knotwilgen en de huismus en gierzwaluw in en onder dakbedekking. Boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer en ransuil broeden in hogere bomen, zoals in houtwallen in het agrarisch gebied. Slechtvalk broedt op hoge gebouwen en objecten zoals hoogspanningsmasten. Grote gele kwikstaart broedt bij stromend water in nissen van bruggen en muren of tussen boomwortels in de oever.

Reptielen

Levendbarende hagedis komt voor in structuurrijke weg- en spoorbermen en ruigten.

Amfibieën

Soorten zoals alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, vinpootsalamander en poelkikker komen, behalve in natuurgebieden, soms ook voor in het agrarisch gebied. Hierbij worden sloten, poelen en overhoeken als leefgebied gebruikt. Daarnaast kan de rugstreeppad voorkomen in het agrarisch buitengebied. Deze soort bevolkt relatief makkelijk tijdelijke habitats, met name wanneer sprake is van ondiepe wateren en vergraven zandige terreinen zoals bij braakliggende bouwterreinen.

Vissen

Grote modderkruiper kan incidenteel voorkomen in waterlopen in het agrarisch gebied, meestal in de wat bredere watergangen met een goed ontwikkelde water- en oevervegetatie.

Libellen

Gevlekte glanslibel komt voor in sterk verlande vennen, petgaten en in moerasbossen. Gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen. De soorten zijn niet te verwachten in het agrarische gebied.

Dagvlinders

Kleine ijsvogelvlinder komt voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen. De waardplant is wilde kamperfoelie. Spiegeldikkopje komt voor in vochtige ruigten langs bospaden en bosranden, open bossen en hoogvenen. De soorten zijn niet te verwachten in het agrarische gebied.

Kevers

De vermiljoenkever komt voor in vochtige bossen, houtwallen en lanen met bomen en dikke takken die recentelijk zijn doodgegaan. De soort is niet in het agrarische gebied te verwachten.

5.3.5 Beschermde houtopstanden

Bomenrijen langer dan 20 bomen en houtopstanden groter dan 10 are zijn beschermd, met enkele uitzonderingen. Dit heeft als doel het totale bosoppervlakte in Nederland te behouden. De wet verbiedt het vellen van een houtopstand buiten de bebouwde kom, buiten erven of tuinen zonder voorafgaande melding, uitzonderingen daargelaten. Daarnaast kent de wet een plicht tot herbeplanting.

Deelgebied 3 bevat diverse houtopstanden groter dan 10 are, waarvan het overgrote deel is bestemd als natuur binnen het NNN. Daarnaast bevat het agrarische gebied enkele houtopstanden groter dan 10 are en veel bomenrijen langer dan 20 bomen waarvan de ecologische waarden op basis van een dubbelbestemming 'waarde-ecologie' zijn beschermd.

5.4 Ecologische effectbeoordeling**5.4.1 Effecten Natura 2000-gebieden (Passende beoordeling)***Toetsing*

- De toetsing van effecten op Natura 2000-gebieden betreft een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming
- Natura 2000-gebieden zijn getoetst op basis van de instandhoudingsdoelen

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, kunnen van invloed zijn op verschillende typen gevoeligheden van Natura 2000-gebieden. Deze mogelijke effecten zijn schematisch samengevat in tabel 5.4. In de navolgende alinea's zijn de effecten verder toegelicht. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden (zie bijlage 3). Hierbij worden de mogelijke effectcategorieën uit de effectenindicator (Ministerie van EZ, 2016) in combinatie met de ontwikkelingsmogelijkheden uit paragraaf 5.2 behandeld. Op basis van de ontwikkelingsmogelijkheden worden overige effecten op Natura 2000-gebieden, zoals verandering van populatiedynamiek en bewuste veranderen van soortensamenstelling, verontreiniging en hydrologische effecten, niet verwacht.

Tabel 5.4 Mogelijke effecten van ontwikkelingsmogelijkheden op gevoeligheden van Natura 2000-gebieden.

Legenda: 'X' = mogelijk effect. '-' = geen effect. De nabijgelegen gebieden zijn benoemd in tabel 5.2

Ontwikkelingsmogelijkheid	Mogelijk effect	Gevoeligheid		
		Directe effecten	Indirecte effecten	
			Oppervlakte-verlies en versnippering	Verzuring en veresting
Bebouwen bestaand bouwvlak (mits verleend)	Verharding oppervlakte	X	-	X
	Toename stikstofdepositie	X	X	-
	Verstoring door gebruik	-		X
Intensivering recreatief medegebruik	Toename betreding	X	-	X
	Toename stikstofdepositie door recreatief verkeer	X	X	-
Mestbewerking (mits afkomstig van eigen land)	Geen*	-	-	-
Kleinschalige ontwikkelingen	Aantasting habitats en verstoring	X	-	X
Mogelijk beïnvloede Natura 2000-gebieden			Alle nabijgelegen gebieden	Alle nabijgelegen gebieden

*Mestbewerking op en afkomstig van eigen land, leidt eerder tot een afname in stikstofdepositie dan een toename, en effecten worden daarom niet verwacht.

Directe effecten

Oppervlakteverlies en versnippering

Binnen het bestemmingsplangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Er is geen sprake van directe ruimtelijke ingrepen in Natura 2000-gebieden omdat deze gebieden niet met het plangebied overlappen. De bestemming en daardoor oppervlakteverlies en versnippering van Natura 2000-gebieden is daarom niet aan de orde.

Indirecte effecten (externe werking)

Verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring door bebouwen bouwvlakken

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die leiden tot een toename van verstoring van soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen. De ontwikkelingen vinden buiten de beschermde natuurgebieden plaats in gebieden waar in de huidige situatie al menselijk gebruik plaatsvindt. Het bestemmingsplan maakt het bebouwen van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat de bescherming van natuurwaarden van

aangrenzende bos- en natuurgebieden en/of voor verdroging gevoelige natte natuur- en bosgebieden niet onevenredig worden aangetast. Daarbij worden in het bestemmingsplan eisen gesteld die externe effecten voorkomen. De uitbreidingsmogelijkheden op agrarische bouwvlakken zijn daarnaast van dusdanig lokale aard dat deze niet van invloed zijn op de Natura 2000-gebieden via verstoring door geluid, licht, trilling of optische verstoring.

Verzuring of vermessing t.g.v. stikstofuitstoot veehouderijen en verkeer aantrekkende werking

In en nabij het plangebied zijn diverse Natura 2000-gebieden gelegen op korte afstand. Daarom zijn daar effecten te verwachten door veranderingen in de stikstofdepositie. Stikstofdepositie draagt op dit moment sterk bij aan verzuring en vermessing in natuurgebieden. Met name landbouw, industrie en verkeer vormen de belangrijkste bronnen van stikstofuitstoot.

Verzuring en vermessing kunnen worden veroorzaakt door:

- Bebouwing bestaand bouwvlak
- Intensivering van recreatief verkeer

Bebouwen agrarische bouwvlakken

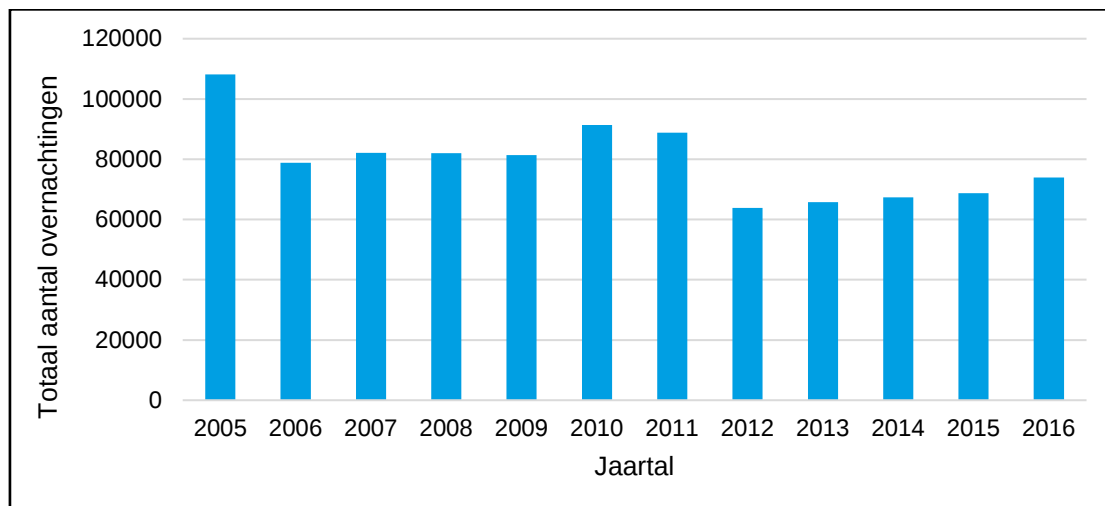
Bebouwing op bestaande bouwvlakken en het gebruik van die bebouwing kan leiden tot toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden. Het bestemmingsplan maakt het bebouwen van agrarische bouwvlakken mogelijk onder de voorwaarde dat er vooraf dient te worden aangetoond dat er geen sprake is van een significante toename van de ammoniakdepositie in een Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door uitbreiding van de bebouwing binnen de bouwvlakken zijn echter uitgesloten doordat uitbreiding van de bebouwing alleen onder voorwaarde van een per saldo afname van de depositie is toegestaan. Voor de onderbouwing van deze conclusie wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Intensivering recreatief verkeer

Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van recreatief verkeer. Daardoor kan de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied toenemen. (Significant negatieve) effecten op instandhoudingsdoelen door intensivering van recreatief verkeer zijn echter uitgesloten, omdat:

- Uit berekening blijkt dat het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van recreatief verkeer verwaarloosbaar klein (<1 %) is ten opzichte van het aandeel van stikstofdepositie ten gevolge van de maximaal mogelijke agrarische ontwikkelingen in de worst case
- Er is sinds 2006 geen toenemende trend in aantal recreatieve overnachtingen in gemeente Someren (zie figuur 5.4). De gemeentelijke statistieken laten zien dat het aantal overnachtingen de afgelopen 15 jaar schommelt rond de 90.000 per jaar²⁰. Een trend die zou wijzen op een toename tekent zich in deze statistieken niet af

²⁰ Het aantal recreanten betreft alleen die van 17 jaar en ouder. Dit heeft te maken met de jeugdvrijstelling in het kader van de niet-ingezetenenbelasting. Omdat de cijfers van het aantal overnachtingen van de gemeente Someren worden gebaseerd op de belastingopgave, en de jeugd daarin dus niet meer wordt meegenomen.

Figuur 5.4 Totaal aantal recreatieve overnachtingen per jaar in gemeente Someren 2005 - 2016 (pers. Com. Geert Hoebe, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 27-03-2019)

Verstoring door recreatief medegebruik

Recreatief medegebruik kan leiden tot verstoring door bijvoorbeeld geluid, licht, trilling of optische verstoring. Dit kan op twee manieren:

1. Toename betreding
2. Toename van recreatief verkeer

Toename betreding

Uitbreiding van recreatief medegebruik kan leiden tot betreding in Natura 2000-gebieden. Dit kan kwalificerende soorten verstoren middels geluid, licht, trilling of optische verstoring. Verstoring heeft vooral effect op vogels. Ook kan de betreding leiden tot vertrapping of vervuiling van kwetsbare plantengemeenschappen in kwalificerende habitattypen. Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten omdat:

- Op basis van de trend in het aantal recreatieve overnachtingen tussen 2005 en 2016, wordt geen wezenlijk toename aan recreanten verwacht (zie figuur 5.4)
- Eventuele toename van recreatiedruk is verwaarloosbaar ten opzichte van het bestaand (recreatief) gebruik
- Het behoud van natuurwaarden is vastgelegd als regel in de bestemmingen van het Natura 2000-gebied binnen de gemeente
- Eventuele toename van recreatiedruk zal zich beperken tot de paden en wegen in de omliggende Natura 2000-gebieden
- De gebieden worden zó beheerd en gezoneerd, dat recreatiedruk niet leidt tot aantasting van kwetsbare natuurwaarden

Toename recreatief verkeer

Toename aan recreatief verkeer kan tot verstoring van kwalificerende soorten (vooral vogels). Effecten op instandhoudingsdoelen zijn echter uitgesloten, omdat:

- De redenen zoals genoemd in de bovenstaande alinea 'toename betreding'

Conclusie

Het bestemmingsplan Buitengebied Someren Deelgebied 3 is wat betreft de bescherming van Natura 2000-gebieden, uitvoerbaar. De beschermde natuur- en landschapswaarden zijn voldoende vastgelegd in de bestemmingsplanregels. Verder is, op basis van een set randvoorwaarden voor de te verwachten dynamiek in het gebied, modelmatig vastgesteld dat er, als die randvoorwaarden gerespecteerd worden, er geen sprake zal zijn significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving. Dat betekent dat er ook op de gebieden die verder weg liggen geen effecten op kunnen treden. Daarnaast worden er geen andere ontwikkelingen mogelijk gemaakt die schadelijk zullen zijn voor Natura 2000-gebieden. Het uiteindelijk effect is dus als 'neutraal' beoordeeld.

5.4.2 Effecten gebiedsbescherming - provinciaal beleid

In deze paragraaf is getoetst wat de effecten van het bestemmingsplan zijn op het Natuurnetwerk Nederland / Natuurnetwerk Brabant en overige gebieden. Het bestemmingsplan maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk. Dit kan op de volgende manieren van invloed zijn op het NNN en/of overige gebieden:

- Directe effecten door ruimtegebruik (oppervlakteverlies en versnippering)
- Indirecte effecten door verstoring door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven
- Indirecte effecten door mestbewerking
- Indirecte effecten door stikstofdepositie
- Indirecte effecten door vernatting of verdroging
- Overige indirecte effecten door verstoring door geluid, licht, trillingen, optische verstoring of mechanische effecten

Direct effect door ruimtegebruik NNN en Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen': bestemming

Het areaal aan NNN binnen het plangebied en de Ecologische Verbindingszone (EVZ) 'Zuid-Willemsvaart' zijn als aparte vlakken opgenomen in de nieuwe bestemmingsplankaart met dubbelbestemming 'Waarde – ecologie'.

De natuurontwikkeling in het beekdal betekenen een uitbreiding en versterking van het oppervlakte NNN aan het Werkingsgebied 'behoud en herstel watersystemen'. Het effect op ruimtegebruik NNN en het Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen' wordt daarom beoordeeld als 'positief'.

Direct effect door ruimtegebruik NNN en Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen': uitbreidingsmogelijkheden

Binnen het NNN en het Werkingsgebied 'Behoud en herstel watersystemen' zijn geen uitbreidingen van agrarische bedrijven mogelijk. Evenmin worden andere ontwikkelingen toegestaan die leiden tot een afname in het areaal. Effecten door ruimtegebruik door uitbreidingsmogelijkheden zijn daarom uitgesloten en wordt daarom als 'neutraal' beoordeeld.

Indirecte effecten (verstoring) door uitbreidingsmogelijkheden agrarische bedrijven

Bebouwing van het bestaande bouwvlak kan tijdens de realisatiefase en gebruiksfase extra verstoring in de vorm van geluid, licht en trillingen met zich mee brengen. Eventuele verstoringstoename zal in de meeste gevallen opgaan in de huidige hoeveelheid licht, geluid en trillingen die al op het bouwvlak aanwezig zijn. Daarnaast zal elk voornemen getoetst moeten worden, en maatregelen genomen worden indien eventuele verstoring, en daarmee aantasting van de ecologische waarden en kenmerken, niet met zekerheid is uit te sluiten. Dit punt vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

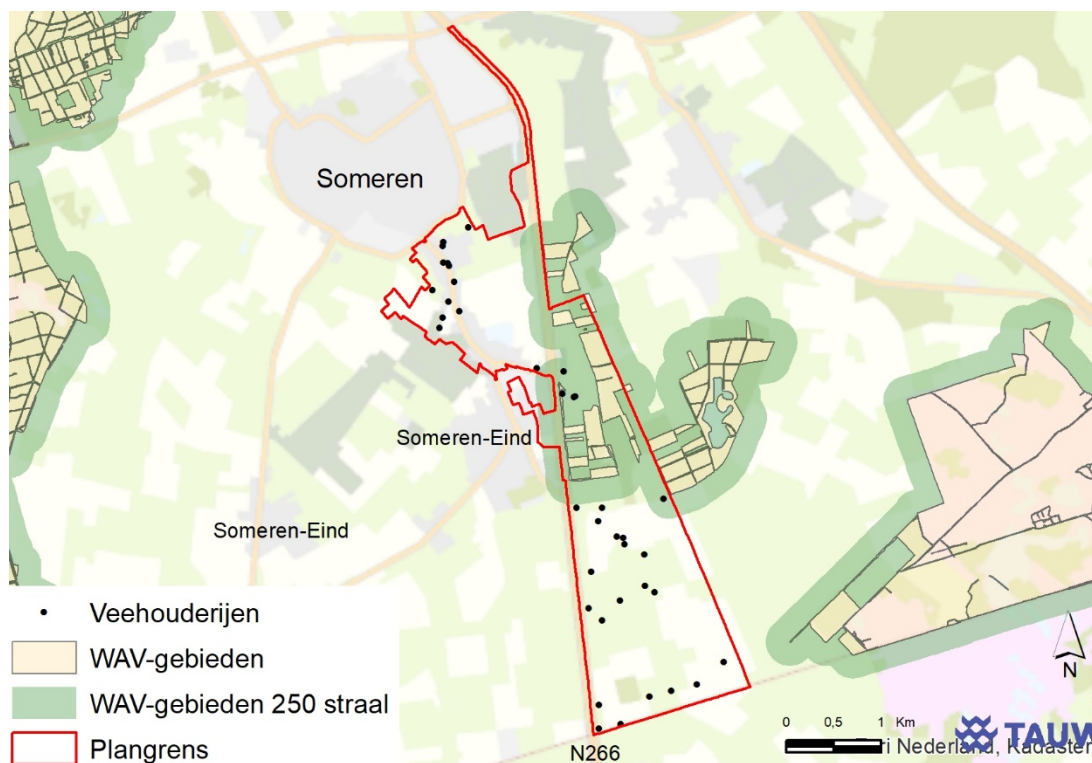
Indirecte effecten door mestbewerking

Voor de mogelijkheid van mestbewerking, mits de mest afkomstig is van een op dezelfde locatie gevestigde veehouderij, zijn voorwaarden gesteld met betrekking tot natuur (milieu en landschap) om aantastingen daarvan uit te sluiten. Daarnaast leidt mestbewerking op en afkomstig van eigen land, eerder tot een afname in stikstofdepositie in NNN gebieden dan een toename. Deze mogelijkheid vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Indirecte effecten door stikstofdepositie

Zoals in hoofdstuk 4 is uitgewerkt kan in de worst case sprake zijn van een toename van de depositie met op plaatsen tot maximaal 50 mol/ha/jaar op de nabij gelegen kwalificerende habitats in Natura 2000-gebieden. Buiten Natura 2000 kunnen ook NNN-gebieden verzurings-/vermestingsgevoelige gebieden bevatten. Ondanks dat er vanuit provinciaal beleid geen toetsing noodzakelijk is op externe werking van stoffen die zich via de lucht verspreiden, is dit wel een mogelijk milieueffect. In de figuur 5.5 zijn de gebieden binnen het NNN weergegeven die beschermd worden vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) vanwege gevoeligheid voor stikstof. Rondom deze gebieden geldt een beschermingszone van 250 m waarin geen nieuwe veehouderijen zich kunnen vestigen en waar alleen ontwikkelingen mogelijk zijn als deze, op basis van interne saldering, geen toename van de emissie veroorzaken.

Op basis van de gegevens uit WEB-BVB is vastgesteld dat er geen veehouderijen in deelgebied 3 gevestigd zijn in Wav-gebieden (delen van het NNN). Wel zijn 5 veehouderijen gevestigd in de beschermingszone van 250 m rondom Wav-gebieden (zie figuur 5.5).

Figuur 5.5 Ligging van de vanuit de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) beschermde gebieden

Van de in het plan opgenomen gebruiksregel (het in gebruik nemen van nieuwe diervverblijfplaatsen mag als de emissie/depositie maar niet toeneemt ten opzichte van de referentie situatie) gaat een generieke bescherming uit die zich verder uitstrekt dan de Natura 2000-gebieden. Door een toename van de emissie/depositie op Natura 2000-gebieden tot strijdig gebruik te verklaren worden verzurende en eutrofiërende effecten ook op de stikstofgevoelige NNN-gebieden voorkomen, mede gezien de beperkte afstand tot de Groote Peel. Daarnaast worden in het kader van de stikstofproblematiek diverse maatregelen getroffen om de stikstofdepositie in heel Nederland te verlagen, onder andere door sanering van veehouderijen. Het effect van de in de uiteindelijke planregels opgenomen verbale regeling wordt dus als 'neutraal' beoordeeld.

Indirecte effecten door vernatting of verdroging

Het bestemmingsplan heeft een overwegend conserverend karakter. Grootschalige ingrepen in de waterhuishouding in het gebied, bijvoorbeeld door een toename van waterwinning, worden niet binnen het bestemmingsplan mogelijk gemaakt mede door de bestemming als NNN, Groenblauwe mantel en Attentiezone waterhuishouding. Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen van agrarische bedrijven, maar hiervoor zijn regels opgenomen met betrekking tot bergings- en infiltratievoorzieningen. De natuurontwikkeling in het beekdal hebben een klimaatbestendiger en robuuster hydrologisch systeem als gevolg. Op het gebied van waterkwaliteit en -kwantiteit worden daarom positieve effecten op natuur binnen het NNN en de Attentiezone waterhuishouding verwacht. Het effect is daarom beoordeeld als 'positief'.

Overige indirecte effecten verstoring

De gebieden die zijn aangewezen als NNN hebben tevens een recreatieve (mede)functie. Door de uitbreidingsmogelijkheden van recreatief medegebruik kan de recreatiedruk toenemen. Dit kan leiden tot intensivering van betreding en stikstofdepositie door recreatief verkeer. Dit kan leiden tot aantasting van ecologische waarden en kenmerken van de NNN.

Naar verwachting zal de ontwikkelingsmogelijkheid echter niet op grote schaal worden benut. Er is namelijk geen positieve trend in het aantal recreanten. De gemeentelijke statistieken laten zien dat het aantal overnachtingen de afgelopen 15 jaar schommelt rond de 90.000 per jaar. Een trend die zou wijzen op een toename tekent zich in deze statistieken niet af. Daarom leidt deze regel op dit punt niet tot beperkingen van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Het effect is daarom beoordeeld als 'neutraal'.

Conclusie

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van het NNN, de zogenaamde 'attentiezone waterhuishouding', Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe Mantel voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De natuurontwikkeling in het beekdal zorgen voor een uitbreiding en versterking van het oppervlakte NNN aan het Werkingsgebied 'behoud en herstel watersystemen'. Daarnaast heeft de ontwikkeling een klimaatbestendiger en robuuster hydrologisch systeem als gevolg. De overige ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van deze gebieden. Het effect op provinciaal beschermde gebieden is dus als 'positief' beoordeeld.

5.4.3 Effecten beschermde soorten

Bij toetsing aan de soortbescherming onder de Wet natuurbescherming wordt doorgaans gekeken naar overtreding van verbodsbepalingen, en de hieruit mogelijk hieruit volgende ontheffingsplicht. Bij een bestemmingsplan zal hiervan geen sprake zijn. In dit geval wordt bepaald of de ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt redelijkerwijs uitvoerbaar zijn op dit punt.

Belang van het plangebied als leefgebied

Het leefgebied van zwaardere beschermde soorten die kunnen voorkomen in het plangebied is grofweg onder te verdelen in twee groepen (zie ook paragraaf 5.3.4):

- Grote (bosrijke en waterrijke) natuurgebieden
- Het agrarisch gebied

Grote (bosrijke en waterrijke) natuurgebieden

Effecten op soorten die vooral voorkomen in grote bos- en natuurgebieden (zie niet-cursieve regels in tabel 5.3) worden voorkomen door de beperkende bouw- en gebruiksregels in deze gebieden (bestemming natuur). Hierbinnen worden dusdanig weinig ontwikkelingen mogelijk gemaakt, dat er geen belemmeringen zijn voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De natuurontwikkeling in het beekdal betekenen een uitbreiding en versterking de bos- en waterrijke natuurgebieden. De natuurontwikkeling heeft daarbij positieve effecten voor diverse zowel beschermde als niet-beschermde soorten. Het effect is daarom beoordeeld als 'positief'.

Het agrarisch buitengebied

Bescherming van het leefgebied van soorten die tevens voorkomen in overige delen van het agrarisch gebied is in de bestemmingsplanregels slechts beperkt vastgelegd. Dit is ook niet noodzakelijk. Ontwikkelingsmogelijkheden die effect kunnen hebben op deze soorten zijn vooral beperkt tot agrarische bouwblokken. Lokaal kunnen de volgende typen werkzaamheden effect hebben op beschermde soorten: bouw- en sloopwerkzaamheden, het kappen van beplanting of het kleinschalig aanpassen van ontwatering. Hoewel door het lokale karakter van deze ontwikkelingen de duurzame instandhouding op gebiedsniveau niet snel in het geding is, kan bij uitvoering wel sprake zijn van een overtreding van verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Hierdoor kan het nodig zijn mitigerende (verzachtende) maatregelen te treffen, of indien dit niet afdoende is, compenserende maatregelen te treffen en te voldoen aan de daaruit volgende ontheffingsplicht. Het effect is daarom beoordeeld als 'neutraal'.

Uitvoeringspraktijk

De uitvoeringspraktijk van de ontheffingsverlening Wet natuurbescherming leert dat er doorgaans een duidelijke voorkeur is voor het zoveel mogelijk voorkomen of beperken van de negatieve effecten. Dit geldt dan ook als voorwaarde voor het voorkomen van een ontheffingsplicht of het verkrijgen van een ontheffing als dit onverhoopt toch nodig is. Voor alle genoemde beschermde soorten bestaan er in de praktijk (ruime) mogelijkheden om effecten te voorkomen of te minimaliseren (mitigatie) door een passende locatiekeuze, inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere compenserende maatregelen worden getroffen zoals het aanbieden van alternatieve broedgelegenheid (bijvoorbeeld nestkasten) en kan de kwaliteit van het omringende leefgebied worden behouden of zelfs verbeterd (zie tabel 5.5). Dit betekent wel dat bij de aanwezigheid van beschermde soorten een gericht plan en/of werkprotocol opgesteld moet worden, waarbij de aanwezige waarden worden ontzien en het leefgebied wordt ingepast in de ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 5.5 Inschatting van geschikt leefgebied, effectbepaling en voorbeelden mogelijke mitigerende en compenserende maatregelen van enkele soorten (niet limitatief)

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Vaatplanten	Sporadisch zijn geschikte standplaatsen aanwezig in watergangen	Vernietigen standplaatsen door kleinschalige aanpassingen aan waterhuishouding	Verplaatsen van planten naar geschikte standplaatsen. Conform verschillende door het bevoegd gezag goedgekeurde gedragscodes.
Boommarter, das, eekhoorn	Verblijfplaatsen in bossen foerageergebied (deels) in agrarische gebieden	Kleinschalige effecten in foerageergebied	Niet nodig, betreft kleinschalige effecten in foerageergebied. Voldoende leefgebied blijft aanwezig en verblijfplaatsen blijven onaangetast.

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Steenmarter	Verblijfplaatsen in schuren, kelders en zolders in of nabij het buitengebied	Bij sloop of grootschalige verbouwing kunnen verblijfplaatsen verdwijnen	Ontoegankelijk maken gebouwen of gebruik afweermiddelen op basis van gemeentelijke ontheffing en aanbieden nieuwe verblijfplaatsen
Bunzing, hermelijn, wezel	Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied in bossen, struweel, hagen en andere ruigtes onder andere in agrarische gebieden	Bij rooien van struweel, hagen of andere ruigtes kunnen verblijfplaatsen en essentieel leefgebied verdwijnen	Aanbieden alternatieve verblijfplaatsen en alternatief leefgebied. Optimalisatie bestaand of inrichten nieuw leefgebied.
Boomvalk, buizerd, havik, sperwer, boomvalk	Op en direct rond agrarische bouwvlakken is doorgaans hoogopgaande beplanting aanwezig. Buizerd, havik, sperwer, ransuil en boomvalk kunnen in deze erfbeplanting tot broeden komen.	Bij het kappen van hoge bomen op en langs agrarische bouwvlakken verdwijnt nestgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermd nest.	Aanbieden kunstnest, verplaatsen nesten en soms niet van toepassing mits voldoende bomen en bosschages op en rond deze agrarische bouwvlakken blijven staan. Eventueel aanplanten van bomen en bosschages. Zie ook kennisdocumenten BIJ12
Ransuil	Bosschages en dichte naaldbomen in tuinen zijn geschikt als nestlocatie en rust- en verblijfplaats. Voldoende nesten van zwarte kraai en ekster die als nest van de ransuil kunnen dienen. Uitgestrekt agrarisch gebied biedt voldoende foerageermogelijkheden.	Door het kappen van bomen verdwijnt broedgelegenheid en mogelijk een jaarrond beschermde verblijfplaats.	Aanbieden kunstnest, verplaatsen nesten. Behoud van voldoende bosschages en open landschap om te foerageren. Eventueel aanplanten van bomen in de nabijheid van geschikt foerageergebied.
Steenuil	Het plangebied biedt geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes voorzien in geschikt foerageergebied.	Zeer gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen door de onlosmakelijke samenhang tussen de vaste verblijfplaats en de functionele leefomgeving (foerageergebied) in de directe omgeving van de vaste verblijfplaats.	Inventariseren van territoria van steenuilen. Plekken waar geen steenuilen zitten of waar gebouwd wordt geschikt maken voor steenuilen in combinatie met het aanbieden van alternatieve vaste verblijfplaatsen

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Kerkuil	Het plangebied biedt geschikt leefgebied in de vorm van erven met schuren die in nestgelegenheid voorzien. Boerderijen met bomenrijen, paaltjes, grasland, rommelhoekjes en uitgestrekt agrarisch gebied voorzien in geschikt foerageergebied.	Gevoelig voor ruimtelijke ontwikkelingen. Vergelijkbaar met steenuil maar kerkuil is in staat om foerageergebieden te bereiken die verder van zijn vaste verblijfplaats af liggen.	(nestkasten). Zie ook kennisdocument BIJ12. Inventariseren van territoria van kerkuilen. Op plekken waar geen kerkuilen zitten of waar gebouwd wordt kan een alternatieve vaste verblijfplaats (nestkast) worden aangeboden in een gebouw dat geschikt is als broedlocatie en binnen het bereik van geschikt foerageergebied ligt. Zie ook kennisdocument BIJ12.
Huismus	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen.	Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk.	Inventariseren van verblijfplaatsen en functionele leefomgeving. Mitigerende maatregelen bestaan uit het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen (vogelkasten) en optimaliseren leefgebied. Zie ook kennisdocumenten voor huismus BIJ12
Gierzwaluw	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen.	Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk.	Inventariseren van verblijfplaatsen. Mitigerende maatregelen bestaan uit het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen (vogelkasten). Zie ook kennisdocumenten voor gierzwaluw BIJ12
Roek	Bosjes of bomenrijen in agrarisch gebied zijn geschikte locaties voor broedkolonies	Koloniebroeder, daardoor gevoelig voor kap van bomen. Hierdoor kan een	Inventariseren broedkolonies. Zo nodig bomen met broedkolonie ontzien, of aanbieden

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Veel type gebouwen (woningen, schuren et cetera) herbergen potentiële verblijfplaatsen. Daarnaast kunnen de bomen op en om agrarische bouwvlakken een rol spelen als verblijfplaats voor vleermuizen, foerageergebied en als onderdeel van vliegroutes.	hele broedkolonie verdwijnen Bij aantasting verblijfplaatsen (sloop, renovatie, onderhoud woningen en kap bomen) kunnen effecten optreden. Het bestemmingsplan maakt dat niet rechtstreeks mogelijk. Kap van bomen kan resulteren in aantasting van foerageergebied en vliegroutes.	alternatieven nestlocaties. Zie ook soortenstandaard BIJ12 Gebiedsdekkende inventarisatie. Mitigerende maatregelen bestaan uit het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen (onder andere vleermuiskasten) en behouden, versterken en/of compenseren groenstructuren. Zie ook kennisdocumenten BIJ12
Rugstreeppad	Geschikt leefgebied komt voor in het gehele gebied. Voortplantingswateren bestaan uit de -kleine- watergangen en ondiepe poelen. Landhabitat kan onder andere bestaan uit schuilplaatsen onder of nabij bebouwing, rommelhoekjes e.d.	In staat om snel nieuw leefgebied te koloniseren. Bij de beperkte ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan toestaat is een kans dat de rugstreeppad het gebied koloniseert, voortzetting van de werkzaamheden is dan in overtreding van de Wnb. Bij vergraven van watergangen kan schade optreden.	Afschermen van werkgebieden zodat kolonisatie wordt voorkomen. Eventueel aanwezige dieren wegvangen en in tijdelijk alternatief habitat (evt. nieuwe watergangen) uit zetten. Bij vergraven van watergangen dient aangrenzend alternatief leefgebied voorhanden te zijn en/of kunnen de watergangen geschikt gehouden blijven. Zie ook kennisdocument BIJ12
Alpenwater-salamander, heikikker, poelkikker, en kamsalamander	Geschikt leefgebied in de vorm van voortplantingswater als watergangen met rijke oever- en onderwatervegetatie en poelen. Landhabitat kan onder andere bestaan uit schuilplaatsen onder stronken hout, holtes in de grond of onder en nabij bebouwing.	Aantasting van voortplantingswater door werkzaamheden aan waterpartijen en aantasting van winterhabitat door aantasten van locaties met geschikt schuilmogelijkheden.	Afschermen van werkgebied zodat amfibieën (in de trektijd) niet worden gedood. Behouden van voldoende leefgebied of creëren van voldoende leefgebied in de directe nabijheid van het huidige leefgebied. Zie ook kennisdocumenten BIJ12

Soort	Inschatting geschikt leefgebied	Mogelijke effecten	Mogelijke mitigerende maatregelen
Grote modderkruiper	Geschikt leefgebied is aanwezig in alle deelgebieden. Voortplantingswateren bestaan uit de kleinere en grotere watergangen.	Bij vergraven van watergangen kan schade optreden.	Mitigerende maatregelen bestaan uit het creëren van geschikt alternatief leefgebied (watergangen) en/of geschikt houden van de te vergraven watergang en tijdens uitvoering voorkomen van verwonding en doding van individuen. Zie ook kennisdocument BIJ12

Conclusie

De natuurontwikkeling in het beekdal heeft vanwege de uitbreiding en versterking van de bos- en waterrijke natuurgebieden een positief effect op soorten in de natuurgebieden. Op basis van de eisen die aan individuele ontwikkelingen worden gesteld en de praktische mogelijkheden om beschermde soorten in te passen in lokale ontwikkelingen, zijn als gevolg van het bestemmingsplan geen wezenlijke effecten op beschermde soorten te verwachten door overige ontwikkelingen ('neutraal'). Dit betekent dat ook geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan aan de orde zijn. Het effect van alle ontwikkelingen tezamen is als 'licht positief' beoordeeld.

5.4.4 Effectbeoordeling beschermde houtopstanden

Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde houtopstanden wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen, die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect hebben op beschermde houtopstanden. In dit geval kan door in- en aanpassing van de ontwikkeling overtreding van de wet worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is volgt hieruit een kapmelding en herplantplicht. Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan en een parallel lopend beleidsspoor onder de Wnb is het effect als 'neutraal' beoordeeld.

5.5 Samenvatting

In onderstaande tabel is de beoordeling van de effecten op natuur samengevat. De beoordeling is toegelicht in onderstaande paragrafen.

Tabel 5.7 Beoordeling effecten op natuur, per onderdeel

Aspect	Beoordelingscriterium	Referentiesituatie	Worst case ²¹	Rekening houdend met maatregelen
Natuur	Gebiedsbescherming - Natura 2000	0	--	0
	Gebiedsbescherming - provinciaal beleid: NNN, Natte Natuurparels, Attentiezone waterhuishouding, Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen', de Groenblauwe mantel	0	-	++
	Beschermde soorten	0	0	+
	Beschermde houtopstanden	0	0	0

Natura 2000-gebieden

Rondom het bestemmingsplangebied liggen verschillende Natura 2000-gebieden. Ontwikkelingsmogelijkheden zoals uitbreiding van agrarische bouwvlakken, leiden naar verwachting niet tot (significant) negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van habitattypen- en soorten. Het effect op Natura 2000-gebieden is dus, los van de mogelijke effecten door extra stikstof, als 'neutraal' beoordeeld.

Gebiedsbescherming - provinciaal beleid

Het bestemmingsplan heeft de bescherming van het NNN, de zogenaamde 'attentiezone waterhuishouding', Werkingsgebied 'behoud en herstel van watersystemen' en de Groenblauwe Mantel voldoende ingepast in de gebiedszonering en de planregels. De natuurontwikkeling in het beekdal zorgen voor een uitbreiding en versterking van het oppervlakte NNN aan het Werkingsgebied 'behoud en herstel watersystemen'. Daarnaast heeft de ontwikkeling een klimaatbestendiger en robuuster hydrologisch systeem als gevolg. De overige ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van deze gebieden. Het effect op provinciaal beschermde gebieden is dus als 'positief' beoordeeld.

Beschermde soorten

Het onderdeel soortbescherming onder de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van plant- en diersoorten in Nederland. Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, en maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarvan op voorhand een negatief effect op beschermde soorten wordt verwacht. Incidenteel kunnen ruimtelijke ontwikkelingen, die voortvloeien uit het nieuwe bestemmingsplan, een effect hebben op beschermde soorten of de voortplantingsplaatsen

²¹ Heeft met name betrekking op de stikstof effecten die mogelijk op zouden kunnen treden zonder maatregelen in de planregels

of rustplaatsen hiervan. In dit geval kan in de planning- en uitvoeringsfase overtreding van de wet worden voorkomen. Afhankelijk van de soort(en) en het project, kan dit door te werken met een ecologische gedragscode, het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen, of het aanvragen van een ontheffing. De natuurontwikkeling in het beekdal heeft vanwege de uitbreiding en versterking van de bos- en waterrijke natuurgebieden een positief effect op soorten in de natuurgebieden. Het totale effect is dus als 'licht positief' beoordeeld.

Beschermde houtopstanden

Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan en een parallel lopend beleidsspoor onder de Wnb is het effect als 'neutraal' beoordeeld.

6 Effecten over milieuthema's

In dit hoofdstuk worden de effecten voor de andere thema's beschreven. Onder andere Landschap, Cultuurhistorie, Archeologie, Geluid, Luchtkwaliteit & gezondheid en Klimaat, Duurzaamheid en Energie komen daarbij achtereenvolgens aan de orde.

6.1 Methodiek en effectenonderzoek

De milieueffecten gaan over het plan- en studiegebied. De reikwijdte van het studiegebied verschilt per milieuaspect. Om de effecten nauwkeurig te kunnen bepalen, moet allereerst een duidelijke referentiesituatie worden vastgelegd. Daarmee is er vergelijkingsmateriaal om te kijken ten opzichte van wat de alternatieven beter of slechter scoren. De referentiesituatie is de huidige situatie + de autonome ontwikkeling. Deze zijn al eerder in hoofdstuk 3 globaal beschreven. In dit hoofdstuk wordt voor de afzonderlijke milieuaspecten van de meer specifieke referentiesituatie toegelicht.

Tabel 6.1 De thema's die worden beschouwd inclusief de beoordelingscriteria

Relevante te beschouwen aspecten ²²	Beoordelingscriteria
Natuur	Aantasting c.q. kwaliteitsimpuls Natura 2000-gebieden, Nationaal Natuurnetwerk en soorten
Landschap	Aantasting/versterking landschappelijke waarden. Toetsingscriteria worden o.m. ontleend aan bestaande bronnen over het landschap en ruimtelijke kwaliteit
Cultuurhistorie / archeologie	Aantasting/kwaliteit behoud waardevolle cultuurhistorische elementen, respecteren archeologische verwachting
Water en bodem	Aantasting/verduurzaming waterstructuren, ontstaan knelpunten/oplossingen waterhuishouding
Woon- en leefmilieu	Verslechtering en verbetering niveaus geluid, geur, luchtkwaliteit
Verkeer	Knelpunten binnen verkeersstructuur, onderscheid in (recreatieve en agrarische) verkeersstromen
Gezondheid	Gevolgen uitvoering bestemmingsplan voor luchtkwaliteit, geur, geluid en zoönosen ²³ , bezien vanuit gezondheidsperspectief
Klimaat en duurzaamheid	Robuustheid plan voor klimaatverandering

²² Getoetst zal worden aan de (indien beschikbare) aanwezige beleidsdocumenten en daarin vervatte doelen en aan bestaande wet- en regelgeving per aspect

²³ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen, denk aan Q-koorts of MRSA

Relevante te beschouwen aspecten ²²	Beoordelingscriteria
	Bijdrage plan aan duurzaamheidsdoelstellingen (kwalitatieve beoordeling) mede op basis van informatie van de gemeente (bijvoorbeeld de gemeentelijke klimaatstresstest)
Energie	Bijdrage plan aan energieambitie van de gemeente

6.2 Landschap

Het te beschouwen milieuaspect landschap wordt getoetst aan de hand van het volgende criteria: behouden en waar mogelijk versterken van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid in de verschillende deelgebieden, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien.

Landschappelijke waarden

Hierna worden de effecten beschouwd op landschappelijke waarden. Landschappelijke waarden geven uiting aan de kwaliteit van het landschap. Dit zijn vaak landschapselementen of structuren die alleen (of in samenhang) esthetisch waardevol zijn. Aan deze landschapselementen is een bijzondere betekenis toegekend met de bedoeling deze te behouden of verder te ontwikkelen²⁴.

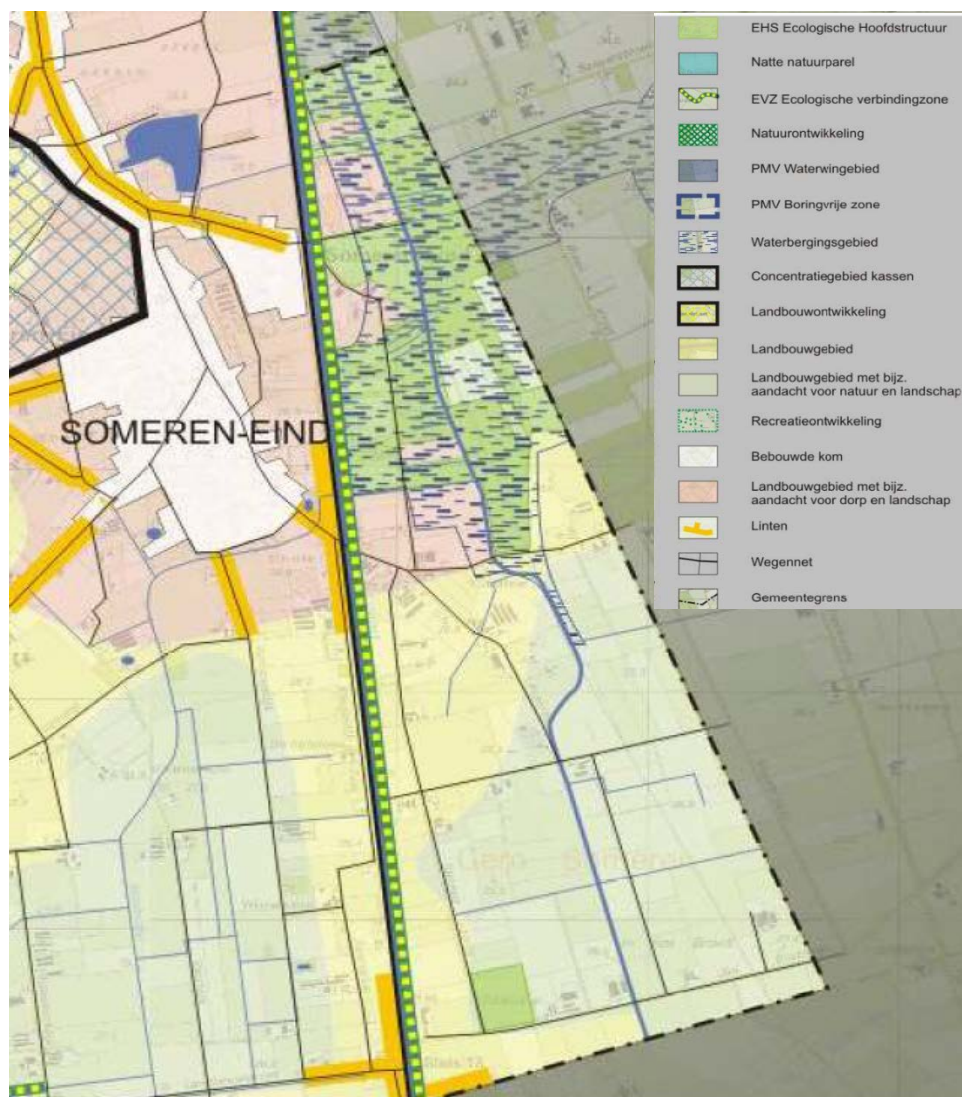
6.2.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Gebiedsindeling naar gebruik

De verschillende functies in het plangebied zijn zichtbaar in figuur 6.1, een uitsnede uit het Beeldkwaliteitsplan buitengebied uit 2011. Het noordwestelijke deel van het plangebied wordt voornamelijk gekenmerkt door landbouwgebied met bijzondere aandacht voor dorp en landschap. Binnen de bebouwde kom zijn ook landschappelijke linten gelegen. Aan de andere kant van het kanaal, het oostelijke deel van het plangebied ligt voornamelijk landbouwgebied waaronder landbouwgebied met bijzondere aandacht voor natuur en landschap. Verder ligt aan de oostkant van het kanaal in de rechterbovenkant van het plangebied een deel Nationaal Natuur Netwerk.

Het buitengebied van Someren wordt vooral gekenmerkt door intensieve landbouw. Het gebied is door de jaren heen geleidelijk ontgonnen. De dynamiek in de landbouw is groot. Aan de ene kant willen of moeten boeren vanuit economische overwegingen uitbreiden. Aan de andere kant stoppen veel agrariërs of zoeken neveninkomsten. Kortom wat betreft gebiedsindeling in het buitengebied zijn er een aantal onderdelen die ook raken aan de landschappelijke structuren en -indeling.

²⁴ De Smidt 2017. De ruimtelijke kwaliteit en de waarden

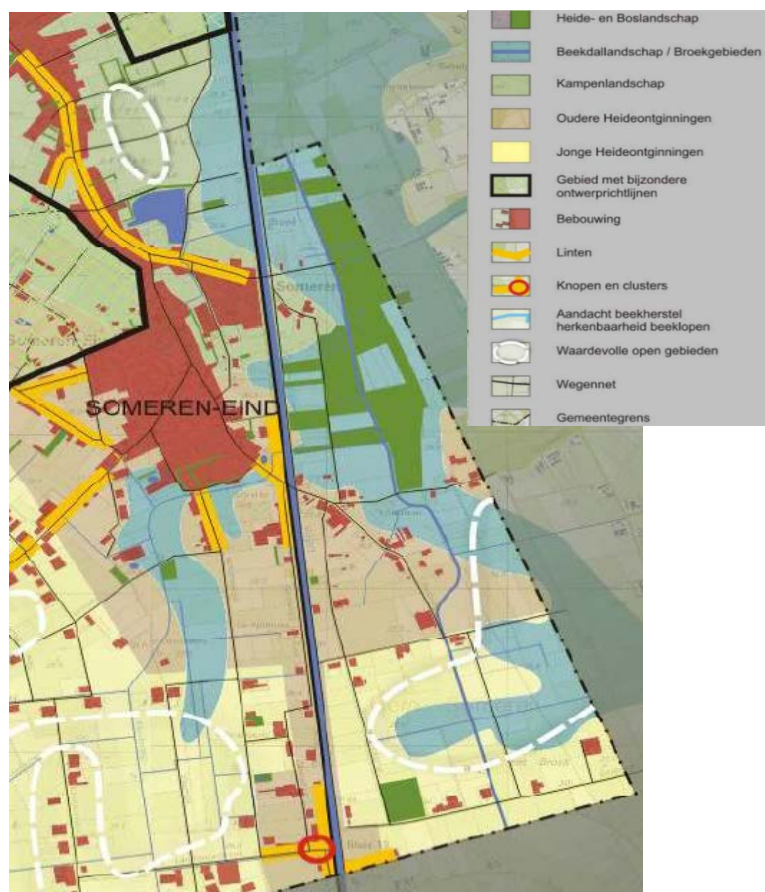
Figuur 6.1 gebiedsindeling gebruik deelgebied 3, buitengebied Someren (Bron: Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011)

Landschapstypen gemeente Someren

In het buitengebied van de gemeente Someren worden meerdere landschapstypen onderscheiden (Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011). Een landschapstype is een karakteristieke combinatie van landschapskenmerken en -elementen die in een bepaalde samenhang voorkomen. Someren als geheel ligt in het grotendeels verdwenen hoogveengebied van De Peel. Het landschap bestaat uit grote aaneengesloten boscomplexen en natuurgebieden op hogere gronden, met daartussen de lager gelegen beekdalen van de (Kleine) Dommel, de kleine Aa en de Peelrijt die overwegend van zuid naar noord lopen. Op de overgangen van hoog naar laag concentreerden zich van oorsprong de landbouw en bewoning.

Landschapstypen deelgebied 3

De belangrijkste landschapstypen in deelgebied 3 zijn de jonge heideontginningen, daarnaast zijn ook oudere heideontginningen, beekdallandschap en kampenlandschap vertegenwoordigd. De verdeling van de belangrijkste landschapstypen is weergegeven op onderstaand figuur 6.2. Daarnaast is er de aandacht voor de herkenbaarheid van de loop van de Aa die van noord naar zuid loopt in het plangebied als onderdeel van beleid voor beekherstel. Verder lopen er door het plangebied en aan de randen landschappelijke linten en is er in zuidwestelijke hoek van het plangebied een knoop/cluster nabij het kanaal. Als laatste zijn er in deelgebied 3 twee waardevolle open gebieden gelegen. Het eerste ligt ter hoogte van de kruising van de Boerenkamplaan en de Heezenbergweg. In figuur 6.2 is dit open gebied getekend als een witte cirkel van onderbroken lijnen. Het tweede waardevolle open gebied ligt in zuidoostelijke hoek van het plangebied grofweg tussen de Jan Smitslaan, de Valenpeelsedijk en de Gezandebaan. Ook dit gebied is ingetekend op de kaart als een wit ingekaderd gebied met onderbroken lijnen.

Figuur 6.2 Gebiedsindeling landschap deelgebied 3 buitengebied Someren (Bron: Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011)

Jonge Heideontginningen

De kenmerken van de Jongere Heideontginningen zijn de regelmatige en rechtlijnige patronen binnen relatief grootschalige gebieden met verre zichten. In het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied dat aangeduid is als Jongere Heideontginning ligt ook het waardevolle open gebied waar ook geen/ weinig bebouwing aanwezig is. Structurerend in het landschap zijn de aanwezige bomenlanen van (Amerikaanse) Eiken. In het gebied zijn veel en grootschalige agrarische bedrijven aanwezig. Door de hier aanwezige open gebieden zijn de bedrijven op grotere afstand zichtbaar. Het is hierdoor een uitgesproken landbouwgebied met agrarische en agrarisch verwante bedrijven.

Kampenlandschap

Het noordwestelijke deel van het plangebied maakt onderdeel uit van het Kampenlandschap. Het betreft grofweg het gedeelte tussen de kern Someren en het lint van de Boerenkamplaan tot aan Someren-Eind en het kanaal de Zuid-Willemsvaart. In de huidige situatie kent het gebied aan de oostzijde van de Boerenkamplaan tot aan het kanaal nog een voornamelijk open karakter met kenmerkende boomsingels en weinig bebouwing. Het gebied wordt daarom ook in het Beeldkwaliteitsplan aangeduid als waardevol open gebied. Het meest noordelijke deel van deze kom tussen Someren, kanaal en de Boerenkamplaan is echter aangeduid als concentratiegebied voor kassen wat van invloed is op de invulling van het gebied en daarmee de openheid.

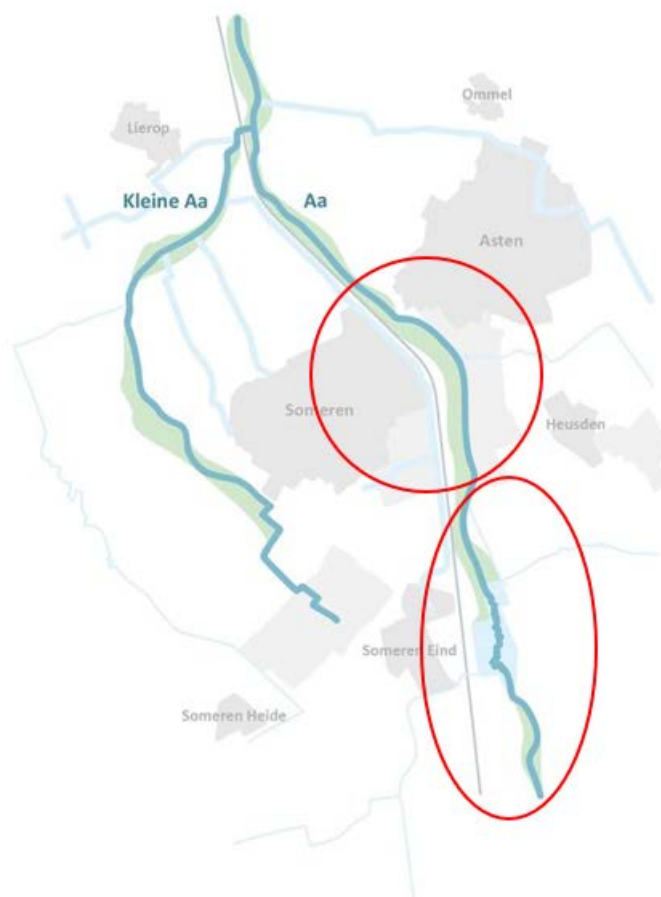
Oudere Heideontginningen

Dit overgangslandschap tussen oude en jonge ontginningen is tot ongeveer 1910 ontgonnen. De landschappelijke lijnen zijn minder organisch dan die van het kampenlandschap en ook de schaal is iets groter. Maar ook in dit landschap hoort een rijke groenstructuur van houtwallen, lanen en bospercelen. Het middendeel van het plangebied, figuur 6.2, is aangemerkt als Oudere Heideontginningen. Een grootdeel ligt tot aan de oostkant van het kanaal schuin onder Someren-Eind. Dit gebied wordt gekenmerkt door grote open vlakken en is met name voor agrarisch gebruik. Te midden van de grote open vlakken zijn de agrarische bedrijven gelegen met over het algemeen een woonhuis en de bijbehorende stallen/loodsen.

Beekdallandschap

Grofweg oostelijk naast het kanaal Zuid-Willemsvaart is het beekdallandschap van de Aa gelegen, zie onderstaande figuur 6.3. Het landschapstype Beekdallandschap / de Broekgebieden zijn laag gelegen, natte en kleinschalige landschappen. Omdat de beekdalen gevoelig zijn voor hoog water, zijn deze gebieden van oudsher minder voor bebouwing geschikt. In tegenstelling tot de meeste beken in de gemeente Someren is de loop van de Aa op het stuk binnen het plangebied meanderend. Rondom de Aa nabij het kanaal en Someren Eind is nog een bosstructuur aanwezig passende bij de beek. Het gaat om bos, houtwallen, restanten hakhout als onderdeel van de beplanting van het beekdal. Hier komt de typische kleinschaligheid van een beekdallandschap nog terug. Met name in de noordelijke punt van het plangebied ten oosten van het kanaal grofweg tussen de Gezandebaan en de gemeentegrens met Asten vind je het kleinschalige bosrijke beekdallandschap. Door het waterschap Aa en Maas wordt er via het project 't Aa-dal Zuid gewerkt aan beekdalontwikkeling van de Aa en Kleine Aa. Opgave is om deze beekdalen

klimaatbestendiger te maken door bijvoorbeeld het water meer de ruimte te geven. De werkzaamheden starten medio 2021.

Figuur 6.3 Beekdalen Kleine Aa en Aa nabij Someren (Bron: Waterschap Aa en Maas)

Waardevolle open gebieden

De waardevolle open gebieden, in figuur 6.2 te zien als wit gearceerde gebieden, zijn met name gebieden zonder bebouwing. De relatief kleinschalige oude akkers zijn geheel open. Hier moet ook de beplanting spaarzaam en alleen in de randen worden toegepast. In de weidse open gebieden in de jonge ontginningen kan wel beplanting voorkomen (zoals de versterkte lanenstructuur) maar het gebied mag niet dicht groeien of vol worden geplant. Voor de waarde van de openheid zijn de randen belangrijk. Vaak zijn het de achterkanten van agrarische bedrijven waar tegenaan gekeken wordt. Deze achterkanten moeten een landschappelijk gezicht krijgen.

6.2.2 Effecten

Voor het criterium landschap is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan voor deelgebied 3. De ontwikkelingsmogelijkheid met de grootste mogelijke impact in het bestemmingsplan is het verder benutten van de bij recht toegekende bouwvlakken en de

uitbreiding van de veehouderij. Daarnaast zijn kleinschalige recreatieve ontwikkelingen voor woningen en agrarische bedrijven via een afwijkingsbevoegdheid mogelijk, zoals een minicamping tot 25 kampeermiddelen. Hieronder is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande landschappelijke waarden in het buitengebied van Someren.

Onderdeel van de provinciale richtlijnen voor agrarisch landgebruik vormt de verplichting om een percentage van het agrarisch bouwblok in te zetten voor landschappelijke inpassing. Dit percentage kan verschillen in de te onderscheiden zones extensivering, verweving en landbouwontwikkeling. Het bestemmingsplan stelt hiervoor de norm en het Beeldkwaliteitsplan biedt de landschappelijke (ontwerp)kaders voor verdere invulling. Met het oog op een kwalitatief goede landschappelijke leefomgeving is er uiteraard niets op tegen om bijvoorbeeld buiten het bouwblok wat extra's te doen naast de verplichte oppervlakte binnen het bouwblok.

Randvoorwaarden

De bestaande landschapswaarden zijn als volgt beschermd:

- Bestemming 'Agrarisch met landschapswaarden', Hierbij gaat het om de landschappelijke kenmerken van een gebied in de zin van karakteristieke verschijningsvorm, herkenbaarheid/ identiteit en diversiteit (bestaande uit aardkundige, cultuurhistorische, archeologische en visueel-ruimtelijke waarden) afzonderlijk of in onderlinge samenhang te behouden en te versterken. Niet toegestaan op deze bestemming zijn overkappingen, permanente teeltondersteunende voorzieningen, mest- en voerplaten, (sleuf-)silo's, mestopslagsilo's en vergelijkbare voorzieningen
- Via de aanduidingen 'visueel waardevol - besloten' en 'visueel waardevol - openheid'. Niet toegestaan in gebieden met deze aanduiding zijn tijdelijke teeltondersteunende voorzieningen
- Via een omgevingsvergunning wordt getoetst op het effect op landschap
- Aanvullende kwaliteitseisen aangaande de ruimtelijke kwaliteit. bij het toepassen van de flexibiliteitsbepalingen (afwijken en wijzigen) vindt in alle gevallen een toets plaats aan het beeldkwaliteitsplan Buitengebied 2011. Een nieuwe ontwikkeling moet voldoen aan de uitgangspunten hiervan
 - Voor de ruimtelijke rechten en plichten wordt verwezen naar het betreffende bestemmingsplan deelgebied 3
 - De richtlijnen zijn bedoeld om ingrediënten aan te bieden waarmee de voorgestane ontwikkeling tezamen met een goede landschappelijke inpassing tot een integraal ontwerp kunnen worden samengebracht waardoor voldaan kan worden aan de in het bestemmingsplan gestelde eisen. De ontwerprichtlijnen vormen het toetsingskader voor alle ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied

Ontwikkelingsmogelijkheden Gebruik	Heide- en Boslandschap	Beekdalen / Broekgebieden	Kampenlandschap met oude akkers	Oudere Heideontginningen	Jonge Heideontginningen	Linten en clusters	Bijzondere gebieden
Agrarische bedrijvigheid							
Intensieve Veehouderij			Tot max 1,5 ha bouwblok	Tot 1,5 ha bouwblok	Tot 1,5 ha bouwblok (LOG tot 2,5 ha)		
Weide / Hooiland							
Land / Tuinbouw							
Glastuinbouw							
Verbrede landbouw / nevenactiviteit							

Het bovenstaande schema is afkomstig uit het beeldkwaliteitsplan 2011. In de tabel wordt aangegeven welke ontwikkelingsmogelijkheden er zijn uitgesplitst naar de verschillende landschapstypen. Wit betekent ongeschikt voor aangegeven gebruik, lichtgroen betekent beperkt geschikt voor het aangegeven gebruik en groen betekent geschikt voor het aangegeven gebruik. In het geval van Intensieve Veehouderij waarvan het voornemen is in het bestemmingsplan deelgebied 3 om dit binnen het bestaande bouwvlak uit te breiden, geldt voor 3 landschapstypen dat uitbreiding binnen het bestaande bouwvlak mogelijk is. In het Kampenlandschap met oude akkers is dit beperkt mogelijk tot maximaal tot 1,5 ha. In het landschapstype van de oudere heideontginningen is dit mogelijk tot 1,5 ha. In het landschapstype van de jongere heideontginningen is uitbreiding binnen het bouwblok mogelijk tot 1,5 ha – LOG tot 2,5 ha. Glastuinbouw is ook mogelijk binnen het landschapstype 'bijzonder gebied' ook wel waardevol open gebied. Als de randvoorwaarden uit het Beeldkwaliteitsplan zoals hierboven beschreven, gehanteerd worden, is er geen effect op het landschap. Omdat de uitgangspunten uit het Beeldkwaliteitsplan in het bestemmingsplan worden opgenomen is het voldoende geborgd en is het een neutraal effect op landschap (0).

Effectbeschrijving op landschap ten gevolge verdere uitbreiding binnen het bouwvlak

Concentraties van agrarische bedrijven bevinden zich langs de verschillende ontsluitingswegen in het gebied en komen in ieder landschapstype voor. Binnen Jonge en Oude Heide ontginningen en het Kampenlandschap zullen nieuwe uitbreidingen van agrarische bedrijven het gebied niet wezenlijk veranderen. De agrarische bedrijven liggen in dit plangebied grotendeels buiten de waardevolle open landschappen waardoor de deze niet verder worden aangetast. Daarnaast worden kwaliteitseisen gesteld aan uitbreidingen waardoor er geen verdere achteruitgang van het landschap plaatsvindt en waar mogelijk een versterking plaatsvindt.

Aan de rand van het beekdal van de Aa liggen een paar agrarische bedrijven. Het van oudsher kleinschalige landschap van de beekdalen zal door uitvoering van het bestemmingsplan echter niet negatief worden beïnvloed. In deelgebied 3 geldt dat uitbreiding van bouwvlakken kan leiden tot verdere versterking van het landschap, maar dat de gestelde kwaliteitseisen anderzijds leiden

tot het versterken van de landschappelijke structuur en karakteristiek. De kwaliteitsverbetering zal zich in dit landschapstype vooral richten op de kleinschaligheid en de specifieke landschappelijke patronen, waaronder de specifieke erfinrichting en de houtwallenstructuur. Juist deze karakteristiek is door de ruilverkaveling en schaalvergroting in de vorige eeuw aangetast en kan hier mogelijk deels worden hersteld. Aan de ene kant kan het voornemen leiden tot verdere verstening in het landschap, aan de andere kant leiden de gestelde kwaliteitseisen tot verbetering van de landschappelijke karakteristieke structuur. Onder de streep leidt dit tot een neutraal effect (0).

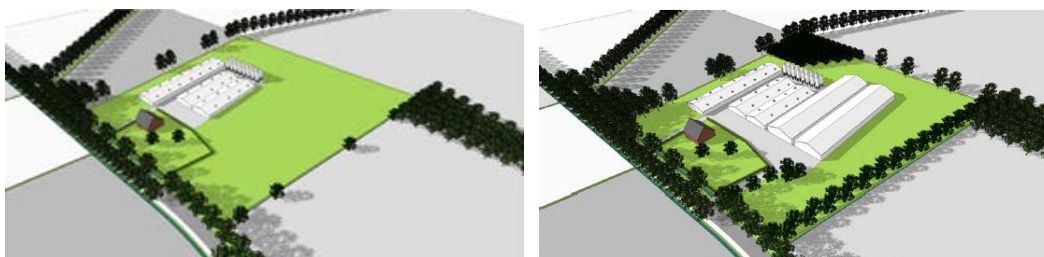
Effectbeschrijving op landschap t.g.v. Nevenfuncties en recreatieve ontwikkelingen

Neven activiteiten en een verbrede landbouw zijn mogelijk in de landschapstypen 'Beekdalen/broekgebieden', 'Kampenlandschap' en 'Oudere Heide-ontginningen' in Jongere Heide-ontginningen is dit beperkt mogelijk. Extensieve recreatie en toerisme bieden belangrijke kansen voor de agrarische sector en de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied van Someren. Het buitengebied kent allerlei groene kwaliteiten, die een kwalitatief kader bieden voor een breed scala aan extensieve vormen van recreatie en toerisme. Nevenfuncties en nieuwe recreatieontwikkelingen zijn in afwijking van het bestemmingsplan mogelijk. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om een minicamping tot 25 kampeermiddelen.

De kleinschalige recreatieve nevenfuncties zoals deze onder voorwaarden mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan leiden niet tot negatieve effecten op de landschappelijke karakteristieken in het gebied. Dit met het oog op de eis dat de ruimtelijke kwaliteit en daarmee de landschappelijke waarden niet onevenredig aangetast mogen worden en waarbij nieuwe ontwikkelingen getoetst worden aan het Beeldkwaliteitsplan. Door de beperkte omvang van recreatieve nevenfuncties en de kwaliteitseisen zoals deze aan landschap en cultuurhistorie worden gesteld, wordt het effect van nieuwe recreatieve ontwikkelingen als neutraal beschouwd (0).

Conclusie effectbeschouwing landschap en mitigerende maatregelen

Nieuwvestiging van agrarische bedrijven is in het bestemmingsplan deelgebied 3 van Someren niet mogelijk. Het benutten van de nu bij recht toegekende uitbreidingsmogelijkheden binnen bestaande bouwvlakken van agrarische bedrijven, leiden niet tot negatieve effecten op het landschap, aangezien de landschappelijke waarden nadrukkelijk worden beschermd in het bestemmingsplan. Dit geldt ook voor nevenfuncties en kleinschalige recreatieve voorzieningen. Ook hier geldt dat nieuwe ontwikkelingen niet mogen leiden tot onevenredige aantasting van het landschap en dienen deze ontwikkelingen te worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011. In het bestemmingsplan is expliciet de relatie gelegd met dit beeldkwaliteitsplan, dit om de omgevingskwaliteit te verbeteren en als inspiratie voor toekomstige ontwikkelingen. Wel geldt dat alle mogelijke uitbreidingsmogelijkheden tezamen kunnen leiden tot verdere verdichting van het landschap, een afname van de kleinschaligheid, intensivering van het grondgebruik en afname van de beweiding. Dit kan leiden tot een afname van de ecologische en landschappelijke variëteit.

Figuur 6.4 Voorbeeld uitwerking inpassing uitbreiding agrarisch bedrijf in Kampenlandschap (situatie voor en na).

Bron: beeldkwaliteitsplan buitengebied 2011

Er zijn een aantal specifieke aandachtspunten te noemen met betrekking tot deelgebied 3. Beken moeten conform het beeldkwaliteitsplan in een breder gebied herkenbaar zijn. Het kleinschalige beekdallandschap rondom de Aa moet als zodanig behouden en waar mogelijk versterkt worden. De verschillen tussen de Oudere- (1900) en Jongere Heide-ontginningen (1920) zijn geleidelijk aan vervaagd. De Jonge Heide-ontginningen zijn de gebieden die de meest grootschalige agrarische bedrijven dragen. De inpassing van deze bedrijven onder behoud en versterking van de landschapsstructuur vraagt aandacht. Sommige grootschalige bedrijven zijn gevestigd in het oude kampenlandschap waar het contrast tussen bedrijf en kleinschalig landschap zeer groot is. Soms is voor een dergelijke weinig geschikte bedrijfslocatie de ontsluitingsweg veel te smal en zullen door de nodige bedrijfstransporten lanen en bermen van deze wegen beschadigd raken. Nog minder wenselijk zijn deze grootschalige bedrijven als deze binnen een kwetsbaar landschap liggen zoals op een oude akker, dicht bij de beek in een beekdal of binnen de beschermzone van een natuurgebied. De landschappelijke inpassing is binnen de bestaande percelen geborgd, maar hoe zit het met de bescherming van het landschapselement beplanting buiten de percelen? Denk bijvoorbeeld aan vrijstaande groepen van bomen, laanbeplanting en perceelafscherming. Hiervoor zijn afwegingscriteria in het bestemmingsplan geformuleerd voor vergunningaanvraag van activiteiten met een mogelijk effect op de landschappelijke waarden. Vanwege deze borging in het bestemmingsplan en de relatie met het Beeldkwaliteitsplan leidt dit tot een neutraal effect op het onderdeel landschap (0).

6.3 Cultuurhistorie, archeologie

In deze paragraaf wordt beschreven welk effect de uitbreiding van agrarische bedrijven binnen het bouwvlak, deelgebied 3 heeft op cultuurhistorische- en archeologische waarden.

6.3.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Cultuurhistorie wordt veelal zichtbaar in het landschap. Aan de patronen in het landschap van de verkaveling, van wegen, waterlopen, bebouwing en beplanting kan de geschiedenis van een gebied worden afgelezen. De patronen die nu nog zichtbaar zijn in het landschap zijn voornamelijk ontstaan door menselijk ingrijpen in het landschap. Deze patronen hebben daarmee een historisch-geografische waarde. Hieronder wordt een definitie gegeven van de verschillende waarden. Vervolgens wordt eerst de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen met betrekking tot cultuurhistorie en archeologie besproken. Daarna volgt na een kort beoordelingskader de effectbespreking van de voorgenomen ontwikkeling(en) in het Buitengebied Someren Deelgebied 3, op het aspect cultuurhistorie en archeologie.

Cultuurhistorische waarden

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed definieert cultuurhistorische waarden als: *sporen, objecten, patronen en structuren die zichtbaar of niet zichtbaar onderdeel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikkeling*²⁵. In veel gevallen zijn deze waarden bepalend voor de identiteit van een plek of gebied. Deze structuren, patronen of elementen weerspiegelen de invloed van de mens op de vorming van het landschap. Dit kunnen landschapselementen zijn, maar ook gebouwde objecten zoals monumenten. Historische-geografie valt hier als discipline onder.

Archeologische waarden

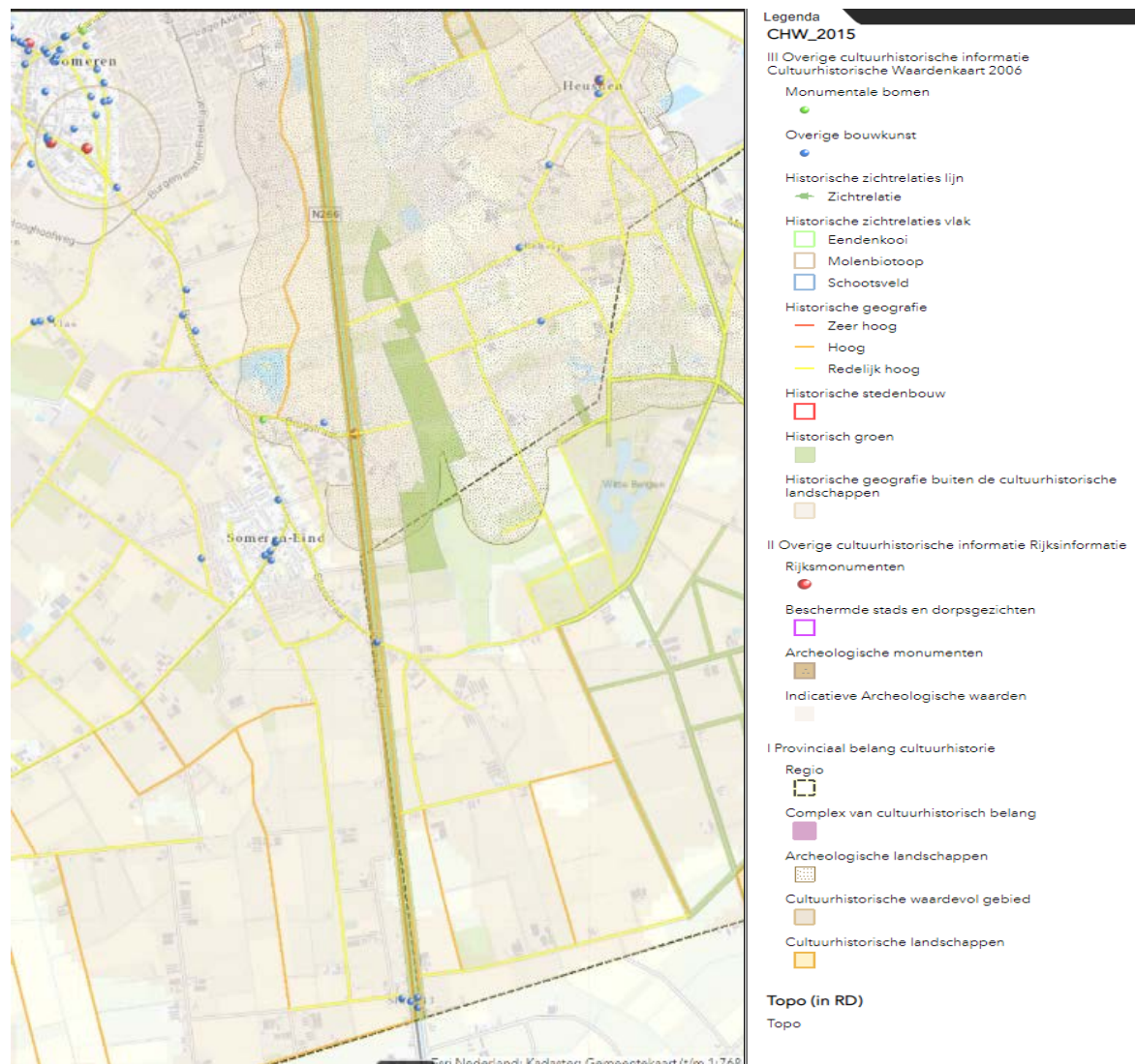
Archeologische waarden zijn sporen en vondsten van menselijk handelen in het verleden die in de bodem zijn achtergebleven, bijvoorbeeld potscherven, resten van voedselbereiding, graven, maar ook verkleuringen in de grond die duiden op bewoning of infrastructuur. Deze waarden zijn verdeeld in verwachtingswaarden en vastgestelde archeologische waarden (vindplaatsen). De archeologische verwachtingswaarde is een indicatie voor het aantreffen van archeologische resten in dat gebied. Locaties waar mensen zich in het verleden vestigden en werkten (vaak hoger gelegen, vruchtbare gebieden) hebben doorgaans een hogere verwachting op archeologische vindplaatsen dan gebieden waar in het verleden geen mensen hebben gewoond. Bij bekende waarden gaat het om archeologische vindplaatsen of terreinen die in eerdere onderzoeken zijn ontdekt en dus als bekende waarden zijn aangegeven. Alle archeologische waarden bij elkaar zijn het 'bodemarchief'²⁶.

De provincie Noord-Brabant heeft in de Interim Verordening (IOV) aangegeven dat de cultuurhistorische vlakken beschermd dienen te worden. Plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten. Dit betekent dat het bestemmingsplan moet voorzien in een beschermende regeling (zoals een vergunningstelsel) en waar nodig verbodsbepalingen.

De Cultuurhistorische Waardenkaart (zie figuur 6.5) van de provincie Noord-Brabant biedt inzicht in cultuurhistorische en archeologische waarden binnen het plangebied. Hieruit blijkt dat binnen het plangebied verschillende gebouwde objecten, lijnen, waterlopen en historisch groen zichtbaar zijn met een algemene tot een hoge waardering.

²⁵ Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed 2013. Cultuurhistorisch onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening.

²⁶ Kennisbank monumenten beschikbaar via: <https://kennisbank.monumentengemeenten.nl/cultuur-en-bouwhistorische-waarden/cultuurhistorische-waarden/>

Figuur 6.5 Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart deelgebied 3 Someren (Bron: Provincie Noord-Brabant 2015).

Enkele panden in het plangebied zijn aangeduid op de cultuurhistorische waardenkaart van de Provincie Noord-Brabant als waardevol binnen het MIP – Monumenten Inventarisatie Project.

Tabel 6.2 Historisch-geografische objecten in deelgebied 3 buitengebied Someren

Adres	Functie	Datering	Waardering	Ensemble
Boerenkamplaan 61	langgevel boerderij	1930	Cultuurhistorische waarde	
Boerenkamplaan 69	Woonhuis	1900	Cultuurhistorische waarde	
Boerenkamplaan	St. Jozef Kapel	Omstreeks 1950	Cultuur- en sociaalhistorisch van belang	
Brugstraat 21	Langgevelboerderij	1880	Cultuurhistorisch van belang	
Kanaaldijk Zuid 74	Woonhuis	1930	Cultuurhistorisch van belang	Onderdeel waardevolle groep Zuid-Willemsvaart
Landbouwstraat 5	Kerk en kerkonderdeel	1930	Sociaal-cultuurhistorisch belang	
Kanaaldijk- Zuid	Brug 'Half Twaalf'		Industrieel-archeologisch belang	Waardevolle groep Zuid-Willemsvaart
Kanaaldijk-Zuid	Sluis en brug Waterkering en waterdoorlaat	1826-1950	Industrieel-archeologisch belang	Waardevolle groep Zuid-Willemsvaart
Kanaaldijk-Zuid	Sluis en brug Waterkering en waterdoorlaat	1826-1950	Industrieel-archeologisch belang	Waardevolle groep Zuid-Willemsvaart

Historische geografie

De volgende historisch-geografische elementen liggen in het Deelgebied 3 van het Buitengebied Someren, zie bovenstaande tabel 6.2. Het gaat voornamelijk om waardevolle lijn- en groen elementen die bepalend zijn voor het zicht en beeld in het landschap.

Tabel 6.3 Historisch geografisch groen en lijnen + waardering in deelgebied 3 buitengebied Someren

Adres	Type	Datering	Waardering	Bijzonderheden
Brugstraat 6	Monumentale Hollandse linden	1860-1870	Monumentale bomen	Staan in tuin particulier
Brugstraat	Lijn	-	Redelijk hoge waarde	
Zuid-Willemsvaart	Kanaal	1822-1826	Hoge waarde	Door meerdere gemeentes
Zuid-Willemsvaart	Historisch groen	1900-1950	Redelijk hoge waarde	Laanbeplanting zomereik

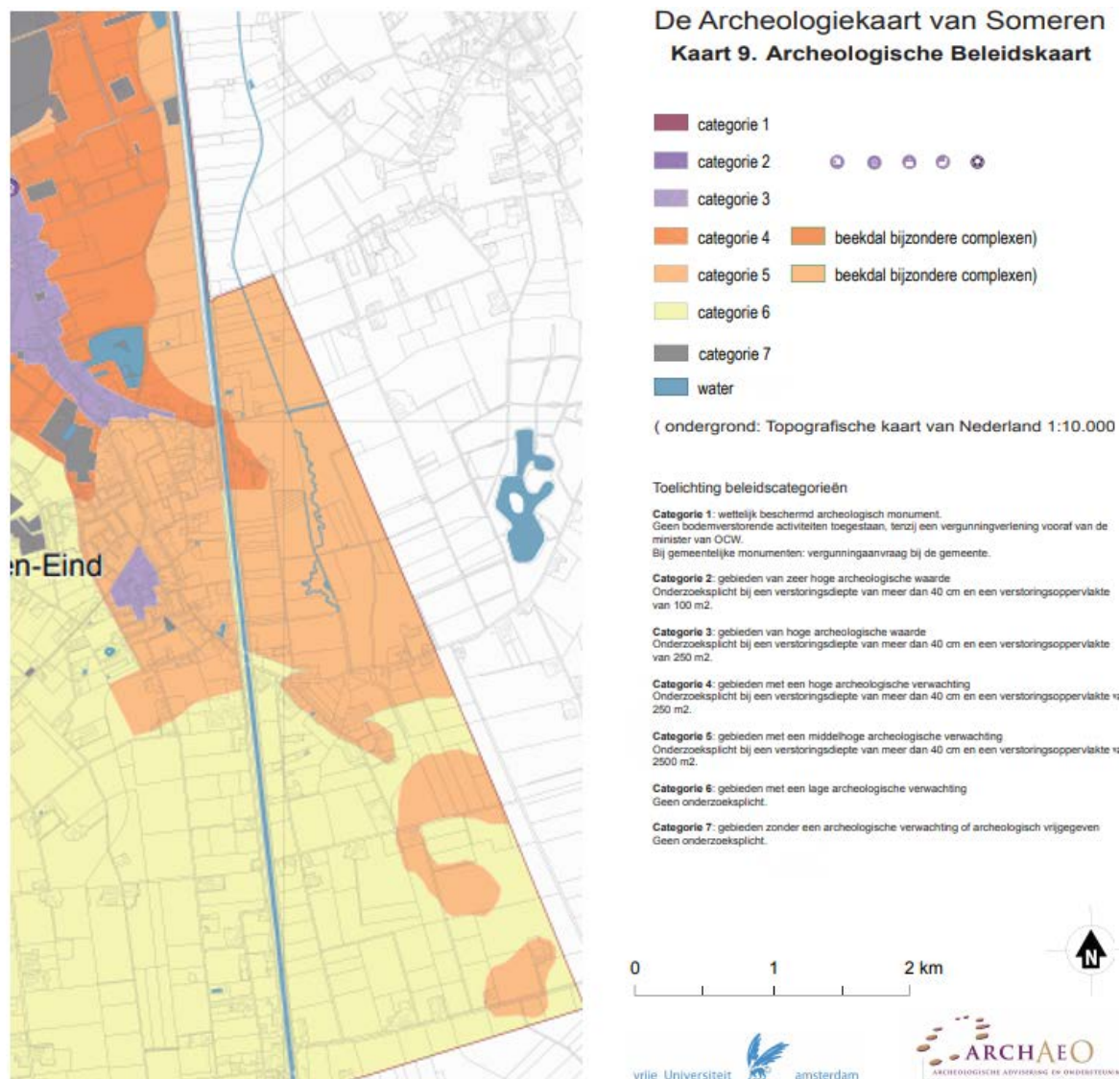
Adres	Type	Datering	Waardering	Bijzonderheden
Buitengebied Somerens – Deelgebied 3 Oost	Historisch groen	1890-1930	Hoge waarde	Bos en houtwallen, met restanten hakhout in een beekdal. Beplanting: zomereik, zwartels, zoete kers, hazelaar, struikwilg en boswilg
Broekstraat	Lijn	-	Hoge waarde	
Stevensvaartje	Lijn		Hoge waarde	
Kalkweg	Lijn		Redelijk hoge waarde	

Archeologie

Gekeken vanuit het schaalniveau van de hele provincie is er op het gebied van archeologie een belangrijk terrein te noemen dat gedeeltelijk in Deelgebied 3 van het buitengebied van Someren ligt. Het gehele archeologische landschap loopt door de gemeentegrenzen van Asten, Gemert-Bakel, Helmond, Someren en Deurne. Op de provinciale cultuurhistorische waardenkaart is dit terrein aangeduid als terrein met hoge archeologische waarde. Bijzonder aan dit terrein is de omvang van om en nabij de 80 ha. De waarnemingen omvatten alle perioden van het paleolithicum tot de late middeleeuwen. Het terrein heeft echter een relatief lage dichtheid aan archeologische vindplaatsen. De provinciale strategie is om het bodemarchief duurzaam en in samenhang te behouden, onder andere door af te stemmen met het gemeentelijk archeologiebeleid.

Gemeentelijke archeologiekkaart Someren

De gemeente Someren heeft een archeologische beleidskaart, zoals te zien in onderstaand figuur 6.6. Deelgebied 3, van het Buitengebied van Someren valt onder categorie 2, 3, 4, 5, 6 en 7 van het lokale archeologie-beleid. Onderdelen van het plangebied die onder categorie 2 vallen, hebben een zeer hoge archeologische waarde en een onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van >40 cm een zogenaamd verstoringsoppervlakte van 100 m². Het gebied rondom de Boerenkamplaan valt onder categorie 3 en heeft daarmee een hoge archeologische waarde. Categorie 4 en 5 vallen onder het bijzondere complex van het beekdal van de rivier de Aa. Categorie 4 betekent dat er een hoge archeologische verwachting is en een onderzoeksplicht geldt bij een verstoringsdiepte > 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 250 m². Categorie 5 betekent een gebied met een middelhoge archeologische verwachting. Er is een onderzoeksplicht bij een verstoringsdiepte van > 40 cm en een verstoringsoppervlakte van 2.500 m².

Figuur 6.6 Uitsnede Gemeentelijke archeologiekaart Someren, deelgebied 3, Someren

6.3.2 Effecten

Voor de criteria cultuurhistorie en archeologie is een kwalitatieve beoordeling gedaan op de effecten van het bestemmingsplan deelgebied 3. De ontwikkelingsmogelijkheid met de grootste mogelijke impact in het bestemmingsplan is de verdere verdichting binnen agrarische bouwvlakken. Hierna is beschreven wat de effecten zijn voor de bestaande cultuurhistorische en archeologische waarden in het plangebied.

In het bestemmingsplan deelgebied 3 zijn deze waarden als volgt beschermd:

- Dubbelbestemming 'Archeologie' deze gronden zijn mede bestemd voor instandhouding en bescherming van oudheidkundig waardevolle elementen en terreinen
- Dubbelbestemming 'Cultuurhistorie' waarmee specifieke cultuurhistorisch waardevolle locaties beschermd worden

- Via een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) wordt getoetst op archeologie
- Aanvullende kwaliteitseisen. Zo moet er worden aangetoond dat er geen onevenredige
- Aantasting van de ruimtelijke kwaliteit plaatsvindt, waaronder de archeologische en
- Cultuurhistorische waarden

Cultuurhistorie

De effecten voor het onderdeel cultuurhistorie (historische-geografie en bouwhistorische panden) zullen licht negatief dan wel neutraal zijn, aangezien het mede de eis van de gemeente is dat nieuwe ontwikkelingen moeten bijdragen aan het behoud dan wel het herstel van cultuurhistorische waarden. Voor het ontwikkelen van kleinschalige recreatieve- of nevenfuncties is het daarnaast mogelijk de initiatiefnemer om een landschaps- of inpassingsplan te vragen.

Door verdere versterking van het landschap als gevolg van schaalvergroting in de landbouw is er de kans aanwezig dat kleine specifieke landschapselementen, bijvoorbeeld beplanting in specifieke gevallen in het geding komen. Over het algemeen zijn cultuurhistorische waarden (onder andere door het beeldkwaliteitsplan) in voldoende mate beschermd in het voorliggende bestemmingsplan buitengebied. Voor de uitbreidingen binnen de bestaande bouwvlakken is het zeer aan te raden om rekening te houden met de kenmerkende historische lijnen in het gebied. De tussen liggende kenmerkende open vlakken zullen verder gaan verdichten. Het karakter van het historisch ontginningslandschap zal hierdoor plaatselijk gedeeltelijk verdwijnen. Daarnaast moet rekening gehouden worden met de redelijk tot hoge waarde van de historische lijnen en historisch groen in het gebied. Echter, in het bestemmingsplan is er aandacht voor inpassing in het historisch landschap. Hierbij wordt in het bestemmingsplan opgemerkt dat het niet voldoende is om alleen de voorwaarden op te nemen in een vergunning, daarom worden er ook voorwaardelijke verplichtingen opgenomen. Ook wat betreft waardevolle groenstructuren is een functieaanduiding op verbeelding met een kapverbod voor groenstructuren in het bestemmingsplan opgenomen. De cultuurhistorische elementen zijn via de voorliggende regels voldoende beschermd daarmee is een neutraal effect te verwachten (0)

Archeologie

De archeologische waarden en verwachtingswaarden zijn opgenomen in de nota archeologiebeleid van de gemeente Someren (zie bovenstaand figuur). Het plangebied kent onderdelen variërende van een archeologisch hoge- middelhoge en lage verwachtingswaarde.

Ten aanzien van de uitbreiding van bestaande bedrijven binnen het bestaande bouwvlak is er een kleine kans op aantasting van archeologische waarden. In het bestemmingsplan is echter een aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) opgenomen voor gebieden met een archeologische verwachtingswaarde, inclusief de verplichting tot archeologisch onderzoek. Daardoor is de kans op aantasting van archeologische waarden zoveel mogelijk beperkt binnen de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Aantasting van archeologische waarden is aldus niet aannemelijk. De te beschermen waarden zijn opgenomen in de Nota archeologiebeleid van de gemeente Someren en geregeld in dit bestemmingsplan. Hiermee is behoud van archeologische gebieden en cultuurhistorische structuren voldoende geborgd in het voorliggende plan. Het effect wordt als neutraal beschouwd (0).

6.4 Hydrologie en water

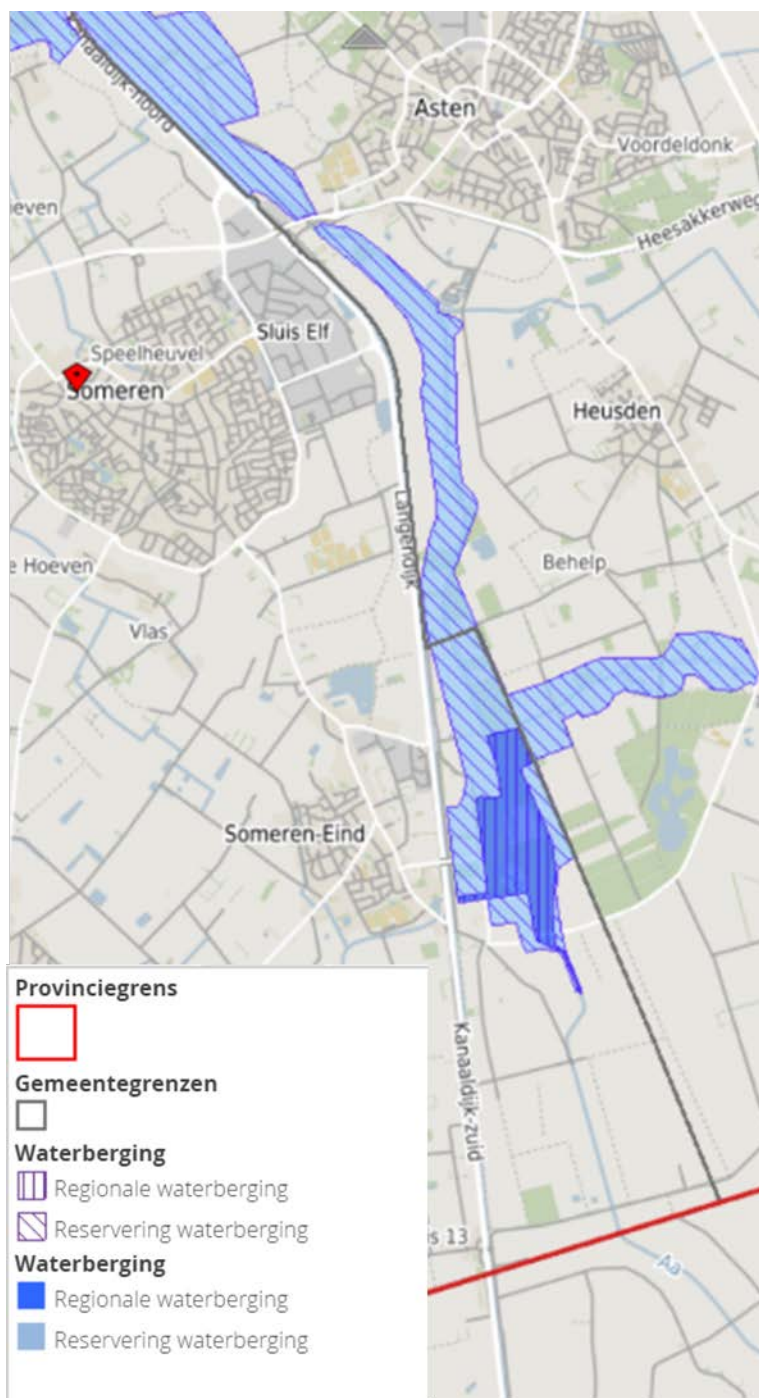
In deze paragraaf worden de mogelijke effecten van uitbreiding van veehouderijen op bestaande bouwvakken beschreven op het gebied van water en bodem.

6.4.1 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In deelgebied 3 loopt de Aa in het noorden het gebied binnen. Binnen het deelgebied heeft de Aa een aftakking, de Eeuwelsche loop genaamd. Ten zuiden van de Kalkweg stroomt een gedeelte van de Aa meanderend door het gebied. Daarnaast loopt de Zuid Willemsvaart parallel aan de Aa van noord naar zuid door het plangebied. Verder ligt in het noordwesten van het gebied een waterpartij genaamd: Blank Water.

Waterbergingsgebieden

Zoals te zien in figuur 6.7 ligt binnen het plangebied een regionaal waterbergingsgebied. Bovendien is een groot deel van het beekdal van de Aa aangewezen als reservering waterbergingsgebied. Deze zones komen in de toekomst mogelijk in aanmerking om definitief aangewezen te worden als waterbergingsgebied. Gelegen buiten het deelgebied bevinden zich nog enkele 'Natte natuurparels'. Dit zijn gebieden die door de provincie Noord-Brabant zijn aangewezen met als doel het verbeteren en herstellen van het natuurlijk (grond- en oppervlakte-) watersysteem. Daar gelden beperkingen voor activiteiten die de grondwaterstanden negatief kunnen beïnvloeden, zoals drainage en diep ploegen.

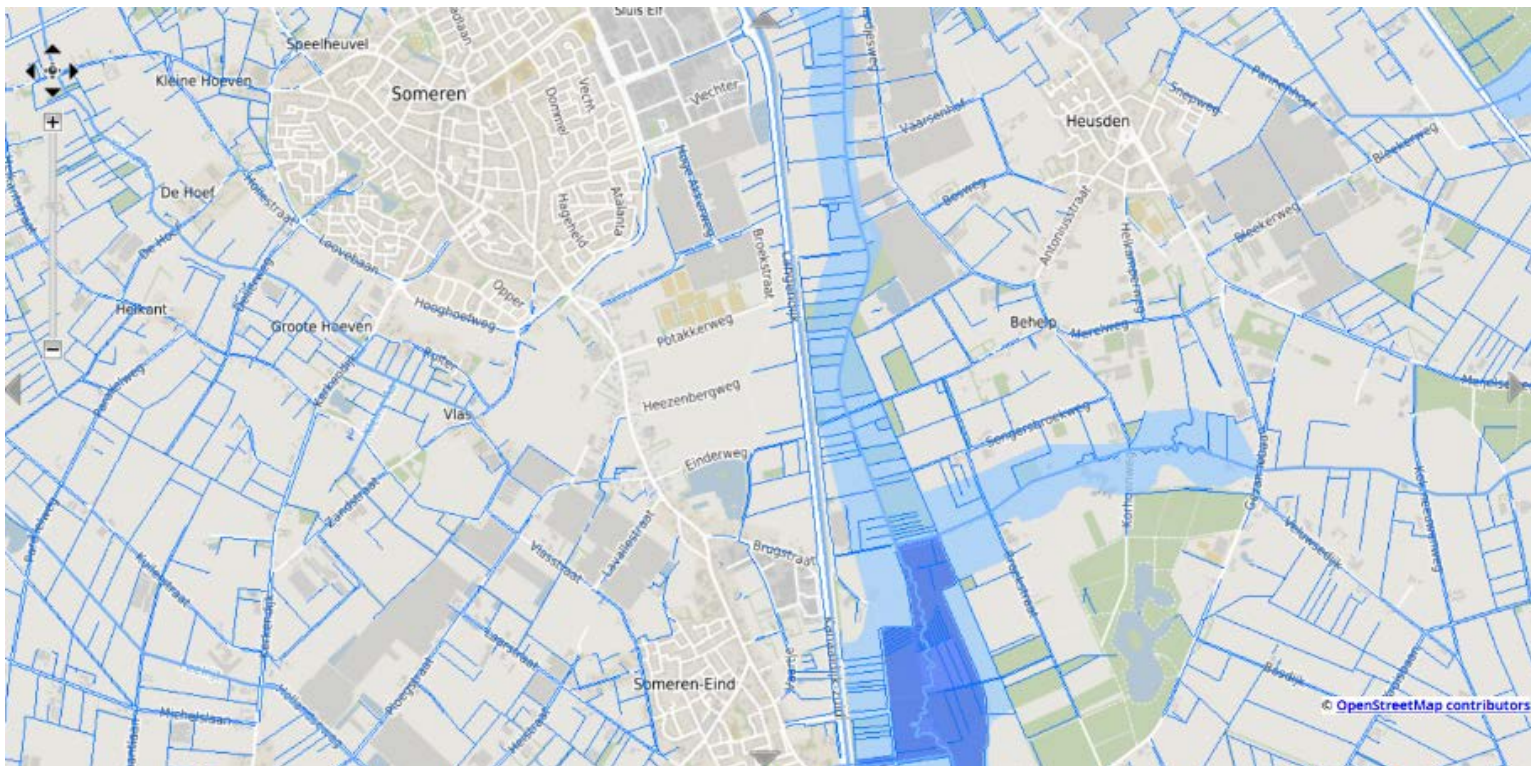

Figuur 6.7 Regionale Waterbergingsgebieden en Reservering waterberging in plangebied Deelgebied 3 Buitengebied gemeente Someren (Bron: Kaartbank Provincie Noord-Brabant)

Beheer

Het waterschap Aa en Maas beheert het water in dit deel van de gemeente Someren. Het plangebied valt binnen het Peeln netwerk. Dit is een regionaal samenwerkingsverband, gericht op het versterken en realiseren van integrale gebiedsontwikkelingen. Ook waterveiligheid is een

belangrijk thema van het waterschap Aa en Maas. Er treedt te vaak wateroverlast op, op diverse locaties langs de beken, kanalen en weteringen. Het kunnen omgaan met de gevolgen van klimaatverandering en verdroging zal tot 2021 een belangrijk agendapunt zijn. In samenwerking met het waterschap, verkent de gemeente op welke wijze verdroging, vernatting en verharding op aantrekkelijke wijze leefbaar kunnen blijven. In dat kader is er door het waterschap ook een reactie ingediend naar aanleiding van het voorontwerp bestemmingsplan.

Figuur 6.8 Overzicht waterlopen deelgebied 3, waterwingebied in Deelgebied 3, (bron: Provinciale milieuverordening, Noord-Brabant)

Project Onweerstaanbaar Someren

De verandering van het klimaat maakt het van belang ruimtelijke ontwikkelingen hierop aan te passen. De gemeente Someren, Waterschap Aa en Maas en Waterschap de Dommel hebben naar aanleiding van het noodweer in juni 2016 de handen ineen geslagen om Someren meer klimaatbestendig te maken. Zo wordt er gekeken naar het voorkomen dan wel beperken van wateroverlast, hittestress en droogte, maar ook naar mogelijkheden om de waterkwaliteit te verbeteren. Enerzijds wordt gezocht naar manieren om het milieu minder te belasten en negatieve effecten op het klimaat te verminderen of te voorkomen. Anderzijds wordt gezocht naar manieren om om te gaan met de veranderende weersomstandigheden.

Samen met ondernemers, agrariërs en inwoners wordt gezocht naar oplossingen voor de knelpunten in het landschap. In drie gebieden: de Peelrijt, het Aa-dal zuid en het bebouwde gebied zijn hiertoe ontwikkelprocessen opgestart. Binnen deelgebied 3 lopen enkele projecten

zoals het plaatsen van een terugslagklep in de riolering, waardoor het water niet meer kan terugstromen. In geval van een storing aan de pomp kan het water wel overlopen naar een ander stelsel. Gezamenlijk roepen de Provincie, de gemeente en de waterschappen de inwoners en ondernemers ook op om in en rondom het huis en het bedrijf maatregelen te nemen om bij te dragen aan de klimaatbestendigheid van Someren. Voor samenwerkende initiatiefnemers zijn subsidieregelingen beschikbaar.

Om binnen het bestemmingsplan zoveel mogelijk ruimte te bieden aan dergelijk initiatieven is opgenomen dat alle gronden binnen het plangebied mede zijn bestemd voor het behoud, herstel en/of de versterking van de waterhuishoudkundige waarden. Tevens is het bij verscheidene bestemmingen direct toegestaan de gronden te gebruiken ten behoeve van waterhuishoudkundige voorzieningen ten behoeve van water, waterberging en infiltratie. Anderzijds wordt in het bestemmingsplan geregeld dat bij uitbreiding van bouwwerken, verhardingen en permanente teeltondersteunende voorzieningen water dient te worden opgevangen en verwerkt en bij een toename van verhard oppervlak met meer dan 500 m² dient voldaan te worden aan de eisen overeenkomstig aan de geldende keur.

6.4.2 Effecten

Waterkwantiteit

De bescherming van het waterbergingsgebied is in het bestemmingsplan gegarandeerd door de volgende bestemmingen: 'hydrologisch waardevol' deze gronden zijn bestemd voor behoud, herstel en de ontwikkeling van de aanwezige hydrologische waarden. 'Waterstaat – waterbergingsgebied en reservering waterbergingsgebied. Het waterbergingsgebied omvat het bestaand inundatiegebied, dit kan onder water worden gezet om elders overstroming te voorkomen. Reservering voor waterbergingsgebied betekent dat dit gebied in de toekomst kan worden aangewezen als waterbergingsgebied.

De bestaande watergangen in het plangebied blijven behouden. Daarnaast worden aanpassingen gedaan aan het beekdal Aa-zuid. Dit valt echter binnen de bestemming hydrologisch waardevol.

Mogelijk neemt het verhard oppervlak toe bij uitbreidingen. In dergelijke gevallen verplichten de planregels tot het verminderen van de belasting van het oppervlaktewater. Maatregelen die daartoe ingezet kunnen worden zijn infiltratie en de opvang van regenwater ten behoeve van de eigen watervoorziening. De werking van dergelijke maatregelen dient verplicht van tevoren te worden getoetst door het waterschap. Zo wordt voorkomen dat een toename van verhard oppervlak ongewenste effecten kan hebben op de lokale waterhuishouding. Het effect op waterkwantiteit is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Waterkwaliteit

In het plangebied wordt niet voorzien in maatregelen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de waterkwaliteit. Grondwaterbeschermingsgebied in deelgebied 2 ligt te ver weg van het plangebied, effecten voor de waterkwaliteit in deelgebied 3 zijn uit te sluiten. Er vindt geen emissie plaats van (mest-)stoffen naar het oppervlakte- en grondwater mede door het gebruik van

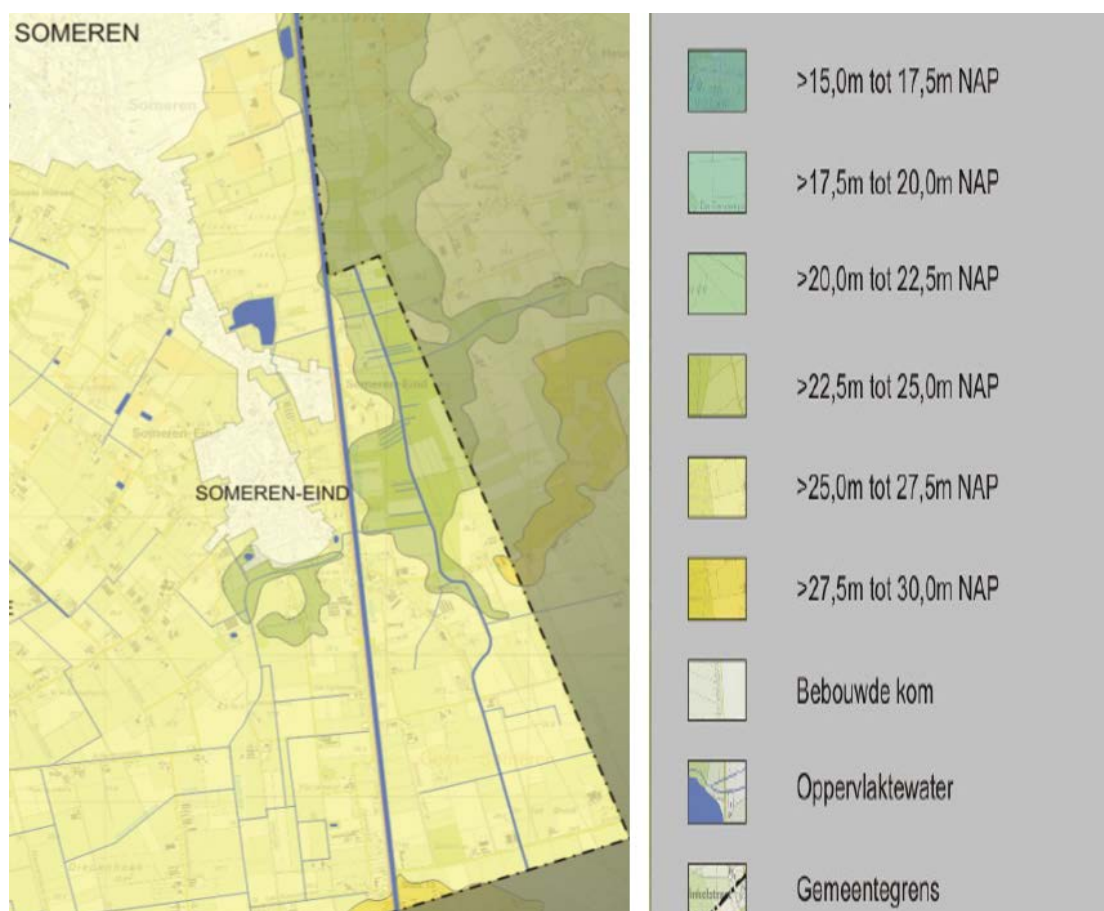
vloeistofdichte vloeren bij uitbreiding van bestaande bedrijven. Per saldo zal de (grond)waterkwaliteit dus niet verslechteren door toedoen van verzurende stoffen.

6.5 Geomorfologie en bodem

6.5.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

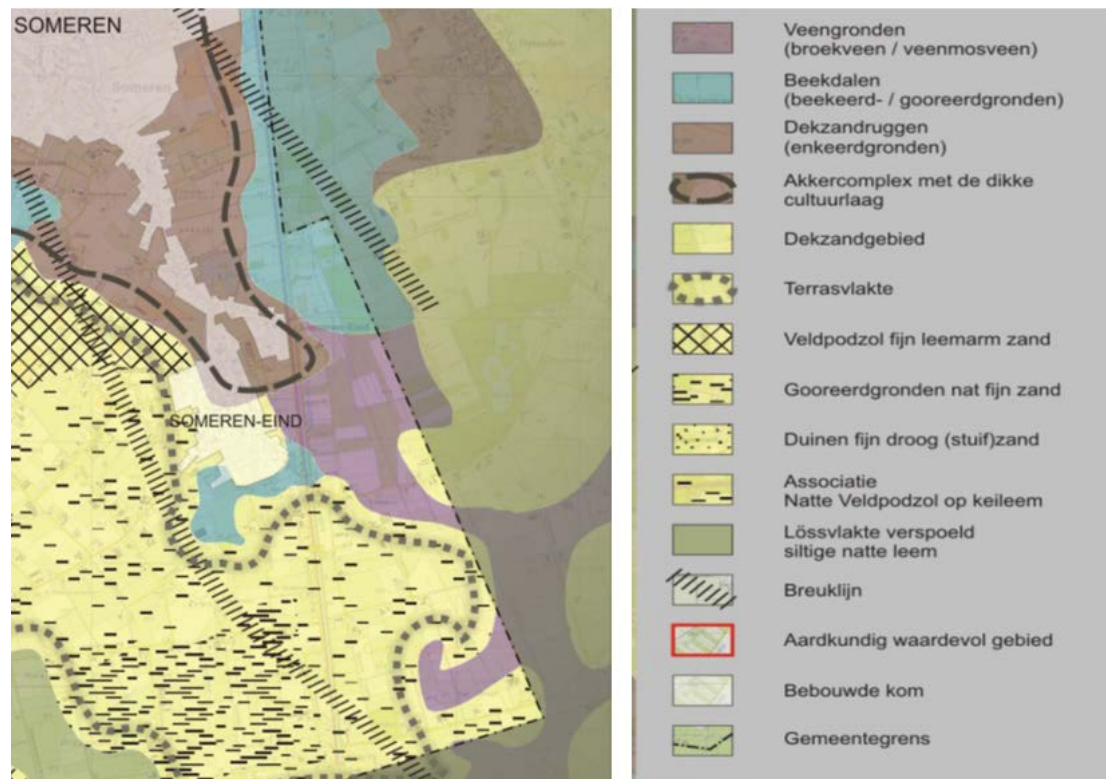
In deelgebied 3 vind men voornamelijk gronden tussen de 25 en 27,5 m NAP.

Daarnaast vind je in het oosten van het deelgebied lager gelegen beekdalgronden, dit is te zien in onderstaande figuur 6.9.

Figuur 6.9 Reliëf binnen gemeentegrenzen Someren, deelgebied 3 (bron: Beeldkwaliteitsplan 2011)

Binnen deelgebied 3 is een verscheidenheid aan bodemsoorten waarneembaar. Aan de noordoostzijde van het gebied rondom de Aa bevindt zich een beekdal. Tusseliggend heb je veengronden en in het zuiden van het gebied ligt een terrasvlakte, nat fijn zand en in de zuidwestelijke punt van het deelgebied ligt de Peelrand breuklijn. De kern van Someren ligt op een akkercomplex met dikke cultuurlaag en onder de kern van Someren-Eind ligt nog een beekdal. Zie onderstaande figuur voor de weergave van geomorfologie en bodem.

Figuur 6.10 Geomorfologie in Someren: uitsnede van Deelgebied 3 (bron: Beeldkwaliteitsplan, 2011)

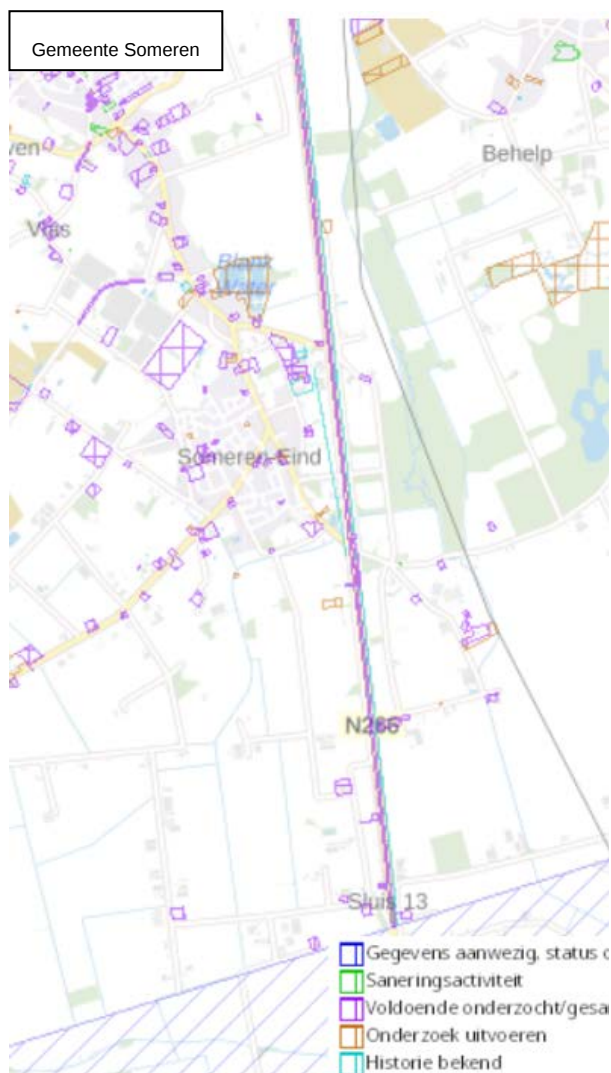
Bodemkwaliteit

Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De Wet bodembescherming (Wbb), het Besluit bodemkwaliteit en de Woningwet stellen grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen. Indien bij planvorming blijkt dat (ernstige) verontreinigingen in het plangebied aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging én de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft (Wbb):

- Niet saneren: Indien de verontreiniging voor het beoogde doel niet hoeft te worden gesaneerd kan het ruimtelijke plan voor wat betreft deze verontreiniging zonder meer doorgang vinden
- Saneren: Indien de verontreiniging moet worden gesaneerd dient een saneringsplan te worden opgesteld en ingediend bij de Provincie Noord-Brabant. In sommige gevallen kan worden volstaan met het indienen van een melding op basis van het Besluit Uniforme Saneringen (zogenoeten BUS-melding) bij de provincie. Na goedkeuring door de provincie kan de sanering doorgang vinden. Na afloop dient de sanering te worden geëvalueerd en ook dit verslag dient ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. Tijdens de saneringsprocedure kan de ruimtelijke procedure worden voortgezet. Echter, een omgevingsvergunning kan pas worden verleend na goedkeuring van de provincie over het saneringsplan of melding

De Wet bodembescherming richt zich op de bescherming van de bodem tegen verontreiniging en andere vormen van aantasting. Op grond van de Wet bodembescherming is een ieder die op of in de bodem handelingen verricht en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat die handelingen de bodem verontreinigen of aantasten, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die verontreiniging of aantasting te voorkomen. Om dit te bereiken worden op grond van de Wet milieubeheer regels gesteld om verontreinigingen door bedrijven te voorkomen.

Een Wbb-locatie is een locatie waar (vermoedelijk) sprake is, of was, van een ernstig geval van bodemverontreiniging. De provincie Noord-Brabant is in dergelijke gevallen bevoegd gezag. In het bestemmingsplangebied komen diverse Wbb-locaties voor waar bodemonderzoek en/of -sanering nog niet is afgerond. Figuur 6.11. laat de Wbb-locaties in en om het plangebied zien.

Figuur 6.11. Wbb-locaties in Deelgebied 3, gemeente Someren (bron: Bodemloket, geraadpleegd 11-01-2021)

6.5.2 Effecten

Bij het opstellen van bestemmingsplannen is de vraag of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het huidige of toekomstige gebruik van die bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem en dat de bodemkwaliteit niet verslechtert door grondverzet (bijvoorbeeld grondwerkzaamheden).

In het gehele bestemmingsplangebied kunnen lichte tot matige verontreinigingen met lood en PAK worden aangetroffen in de toplaag van de bodem. Deze verspreide verontreiniging komt onder andere door het neerslaan van uitlaatgassen van verkeer en industrie en bijvoorbeeld doordat vroeger asladen van kolenkachels geregeld in tuinen werden geleegd. Verder is ten gevolge van de non-ferro industrie in de Kempen vanaf het einde van de 19^e-eeuw bodemverontreiniging ontstaan. Restproducten van deze metaalindustrie, zoals zinkassen werden vroeger als verharding gebruikt, maar blijken nu schadelijke zware metalen te bevatten die in de bodem vrij kunnen komen. Daarnaast is de bodem op, onder en rondom (voormalige) bedrijfslocaties in veel gevallen verontreinigd geraakt door opslag, overslag, morsen, calamiteiten, maar ook door doelbewuste lozingen in het verleden.

In het bestemmingsplan worden geen functiewijzigingen bij recht mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk. In het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die bijdragen aan vervuiling van de bodem. Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloeistofdicte vloeren, om bodemverontreiniging te voorkomen. De ontwikkelingen die worden geboden in het bestemmingsplan hebben dan ook geen gevolgen voor de bodemkwaliteit ter plaatse. Het effect op geomorfologie en bodem wordt als neutraal (0) beoordeeld.

6.6 Verkeer

6.6.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Wegen

De belangrijkste weg in het deelgebied 3 is de N266 (kanaaldijk) deze vormt de regionale ontsluiting met het doorgaande wegennet. Binnen het plangebied zijn er met name ontsluitingswegen van erven die de onderlinge gebieden en kleinere kernen binnen Someren vormen. De ontsluiting voor wegverkeer van en naar de kernen Someren en Someren-Eind. gebeurt voornamelijk via de aansluiting van de Kerkstraat- Boerenkamplaan – Sluisstraat.

Er zijn in het plangebied wandel- en fietspaden en ruiterroutes waar zowel de bewoners als toeristen gebruik van maken. De gemeente ziet interessante mogelijkheden om route gebonden vormen van recreatie te stimuleren en uit te breiden. Door het wandelroutenetwerk en fietsknooppuntensysteem aan te passen, kunnen meer bezoekers naar de kleinschalige en onbekende attractiepunten in de gemeente getrokken worden.

6.6.2 Effecten

De toename van het aantal verkeersbewegingen als gevolg van de uitbreidingsmogelijkheden (binnen het bouwvlak) van de agrarische bedrijven, die verspreid in Deelgebied 3 van Someren liggen, is beperkt en zal voor de capaciteit van de lokale wegen niet tot problemen leiden. Dit geldt ook voor de overige ontwikkelingsmogelijkheden.

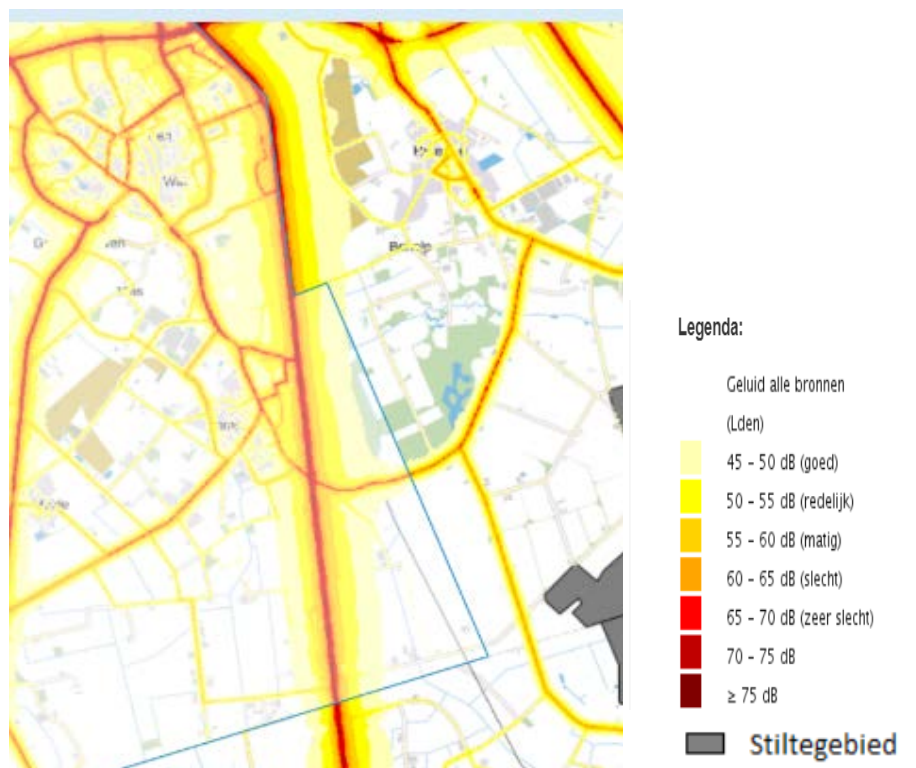
Grootschalige recreatieve voorzieningen worden middels het nieuwe bestemmingsplan niet toegestaan in het plangebied. De ontwikkelingsruimte die wordt geboden aan kleinschalige recreatieve voorzieningen kan leiden tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen. Aangezien het hier in alle gevallen kleinschalige ontwikkelingen betreffen, en er geen sprake mag zijn van een onevenredige vergroting van de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking, leiden ook deze ontwikkelingsmogelijkheden niet tot negatieve effecten op het verkeerssysteem. In enkele gevallen liggen waardevolle groenstructuren zoals laanbeplanting binnen de bestemmingen 'Verkeer' en 'Agrarisch'. Het bestemmingsplan bevat echter een verbod op het verwijderen van deze landschapselementen zonder omgevingsvergunning en een functieaanduiding 'groen' op de verbeelding. Bij aanpassingen t.b.v. de bestemming 'Verkeer' is daarmee het aspect landschap en meer specifiek de laanbeplanting via het bestemmingsplan beschermd. Het effect op verkeer wordt als neutraal (0) beoordeeld.

6.7 Geluid

6.7.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De geluidsbelasting van Deelgebied 3 wordt bepaald door (agrarische) bedrijvigheid, bestemmingsverkeer en doorgaand verkeer. Voor geluidsbelasting kan onderscheid gemaakt worden tussen geluid dat afkomstig is van geluidsbronnen binnen de inrichtingsgrenzen (laden en lossen) en geluid dat afkomstig is van verkeer rijdend op de openbare weg.

De belangrijkste geluidsbelasting in het plangebied is voornamelijk afkomstig van de Kanaaldijk-Zuid (N266) gelegen in het midden van het plangebied. Dit is een belangrijke ontsluitingsweg voor het plangebied en voor de hele gemeente Someren.

Figuur 6.12 Geluidsbelasting door wegverkeer (2016) over een etmaal (Lden) (bron: Atlas leefomgeving, 2021 geraadpleegd op 12-01-2021)

In figuur 6.12 is te zien dat bij de Kanaaldijk (noord en zuid – N266), de Kerkendijk – Boerenkamplaan – Sluisstraat en de Gezandebaan, doorsnijdt het plangebied in het midden, de geluidbelasting vanaf 65-70dB is gemeten. Op een aantal kleinere wegen is de geluidsbelasting matig tot slecht (55-65dB) bijvoorbeeld op 'Vaartje'.

Het plangebied is gelegen in de nabijheid van stiltegebied Groote Peel, net buiten de gemeentegrenzen. De afstand tussen het stiltegebied en deelgebied 3 bedraagt ongeveer 800 m, in bovenstaande figuur 6.12 is de meest westelijke punt van het stiltegebied te zien.

6.7.2 Effecten

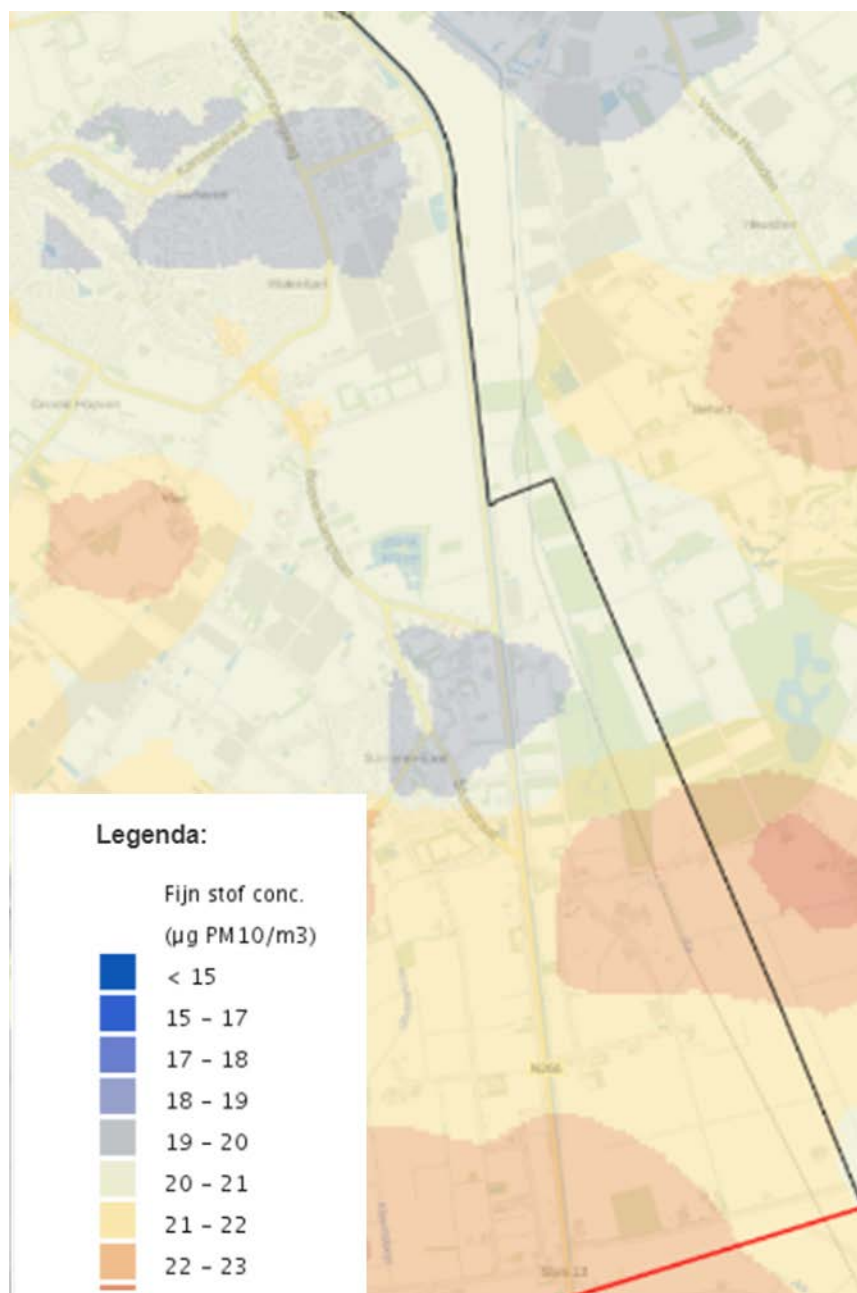
In de Wet milieubeheer (Wm) is Geluid direct afkomstig van de agrarische bedrijven gereguleerd en valt onder de noemer industrielawaai. Door middel van geluidgrenswaarden, afgestemd op de aard van de omgeving, wordt voorkomen dat ondervonden hinder bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen en scholen) te hoog wordt. Een aantal bedrijven ligt in de autonome situatie op ruime afstand van geluidgevoelige bestemmingen. Omdat er geen bedrijfsverplaatsingen zijn voorzien zijn er dus geen effecten te verwachten voor het aspect geluid. Voor eventuele bedrijfsuitbreidingen blijven in principe dezelfde geluidgrenswaarden (en daarmee het invloedsgebied van geluid) van toepassing. Daardoor kan het wel noodzakelijk zijn dat geluid-reducerende voorzieningen aan de geluidbronnen getroffen worden om hieraan te kunnen voldoen.

Geluid als gevolg van wegverkeer, waaronder het verkeer van en naar de agrarische bedrijven, valt onder het regiem van de Wet geluidhinder (Wgh). Uit de verkeersparagraaf blijkt dat de toename van het aantal verkeersbewegingen door toedoen van het nieuwe bestemmingsplan naar verwachting niet merkbaar zal zijn met betrekking tot de hinderbeleving vanuit het wegverkeerslawaaï. Het effect voor geluid is neutraal (0).

6.8 Lucht

6.8.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De luchtkwaliteit wordt met name bepaald door de achtergrondconcentraties NO₂ en PM10. De achtergrondconcentratie fijn stof is in het plangebied hoger dan de achtergrondconcentratie NO₂. De grenswaarden van NO₂ worden niet overschreven in het plangebied.

Figuur 6.13 Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied (bron: Atlas Leefomgeving, 2016 geraadpleegd op 20-1-2021)

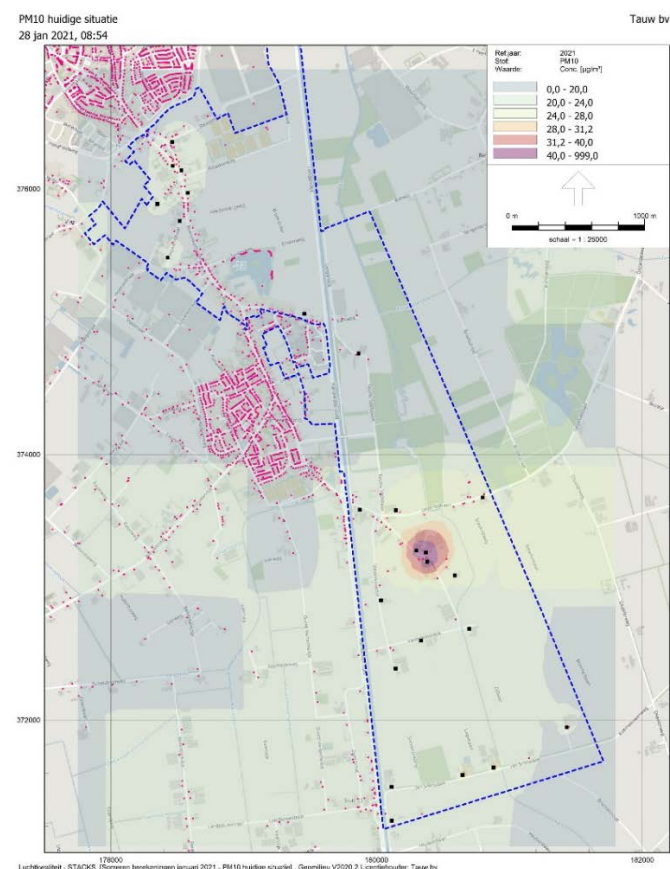
De fijnstof emissies zijn voornamelijk afkomstig van wegverkeer, industrie en landbouw. In het plangebied zijn geen knelpunten langs wegen als gevolg van industriële activiteiten. De landbouw is de grootste oorzaak van de fijn stof emissies in het plangebied.

Voor fijn stof staan in de Wet luchtkwaliteit de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie fijn stof van maximaal 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Een daggemiddelde concentratie fijn stof van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, die maximaal 35 dagen per jaar mag worden overschreden

Dit behoeft de nuancering dat de provincie Noord-Brabant in de verordening een jaargemiddelde grenswaarde van 31,2 microgram/ m^3 heeft opgenomen omdat deze waarde volgens het RIVM overeenkomt met de wettelijke norm van 35 keer overschrijding van de etmaalnorm van 50 microgram/ m^3 . De norm van 31,2 microgram/ m^3 heeft de gemeente in de planregels overgenomen.

De bijdrage vanuit de landbouw aan de fijnstof concentratie in de huidige situatie is berekend met behulp van Geomilieu²⁷. De onderstaande figuur geeft de rekenresultaten weer.

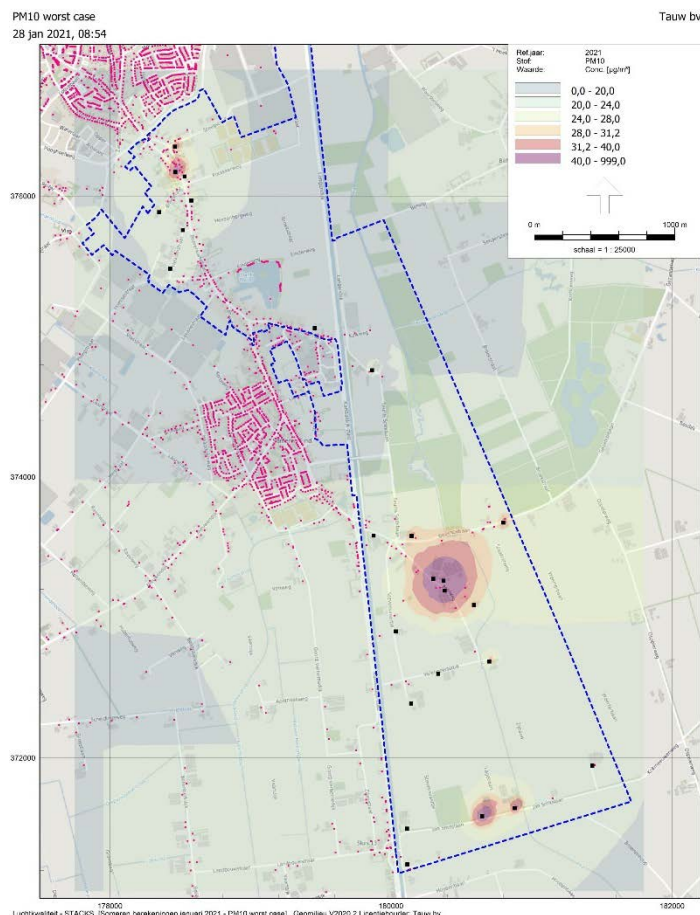
Figuur 6.14 Berekende Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied

²⁷ Voor de uitgangspunten van de modellering met betrekking tot dieraantallen en staltypes wordt verwezen naar bijlage 6; de emissiefactoren zijn vastgesteld aan de hand van de nu gangbare waarden in de regeling.

Opgemerkt wordt dat in het cluster met drie pluimveebedrijven midden in het zuidelijk deel van het plangebied de luchtkwaliteit onder druk staat²⁸.

6.8.2 Effecten

Op basis van de worst case die in hoofdstuk 4 is beschreven (maximale benutting van de bij recht toegekende bouwvlakken met een vulgraad van 80 % en 50 % voor respectievelijk intensieve veehouderij en (melk)rundveehouderij) is de maximaal mogelijk toename van de luchtverontreiniging met fijn stof berekend. Zie de onderstaande figuur voor het rekenresultaat. Ter plaatse van een aantal woonhuizen in het buitengebied zou de grenswaarde van 31,2 microgram/m³ worden overschreden. Dit levert een licht negatief effect op voor het worst case alternatief.

Figuur 6.15 Berekende Fijn stof (PM10) concentraties in het plangebied voor de worst case (80/50)

Op gebiedsniveau is het echter aannemelijk dat, als gebruik wordt gemaakt van de beschikbare stof reducerende technieken (met een maximaal haalbare stof reductie van 80 %), bij de

²⁸ De hier gepresenteerde berekeningen zijn uitgevoerd op basis van een aantal generieke aannames vanuit het gebiedsmodel. Om de luchtkwaliteit goed te kunnen toetsen zijn meer gedetailleerde berekeningen nodig die het detailniveau van dit planMER te buiten gaan.

maximaal mogelijke toename van het aantal dieren in de worst case, er geen sprake meer zal zijn van een overschrijding van de maximale grenswaarde.

Opgemerkt wordt dat in mei 2010 de Handreiking fijn stof en veehouderijen is vastgesteld. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vergunning voor een veehouderij wordt de emissie van fijn stof getoetst aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Dit staat in artikel 5.16 van de Wet milieubeheer. Een vergunning voor een oprichting of uitbreiding van een veehouderij kan in principe verleend worden indien er geen overschrijding van de grenswaarden plaatsvindt. Is er toch sprake van een overschrijding, dan kan de vergunning alleen verleend worden indien de luchtkwaliteit door het project niet of niet in betekenende mate verslechterd. Op basis van de werking van dit sectorale beleid is het dus niet mogelijk dat de luchtverontreiniging zich zal ontwikkelen tot het niveau weergegeven in figuur 6.15.

Overigens geldt wel dat op perceel-niveau kan niet worden uitgesloten dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de luchtverontreiniging (binnen de grenswaarde). Maar, parallel aan deze lokale ontwikkelingen geldt dat het aantal stofbronnen in het buitengebied elk jaar minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op luchtkwaliteit als neutraal wordt beoordeeld als rekening wordt gehouden met de planregels.

6.9 Geur

6.9.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

De regelgeving inzake geurhinder van veehouderijen is vastgesteld in de Wet geurhinder en veehouderij (verder Wgv) en is sinds 1 januari 2007 van toepassing. De wet kent diercategorieën waarvoor een geuremissie factor is vastgesteld, zoals vleesvee, varkens, schapen en pluimvee. Daarnaast kent de wet diercategorieën, zoals melkrundvee en paarden, waarvoor een vaste afstand geldt tussen het emissiepunt van de stal en een geurgevoelig object, zoals een woonhuis.

De wet geeft de gemeente de mogelijkheid om via een verordening lokaal beleid vast te stellen voor de geurbelasting en de vaste afstanden. Dit om een gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. De gemeente Someren heeft een geurverordening vastgesteld voor het buitengebied (inclusief Deelgebied 3), waarbij de maximale waarde voor de geurbelasting van een specifieke veehouderij 14 ouE/m³ betreft.

De normstelling voor geurhinder (te berekenen als de achtergrondbelasting) is ook uit te drukken in OU/m³ op basis van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij (aanvulling: Bijlagen 6 en 7). De in het buitengebied van de gemeente Someren nagestreefde cumulatieve geurbelasting van 28 OU/m³ komt overeen met 25 % hinder²⁹. De in de bebouwde kom nagestreefde cumulatieve geurbelasting van 10 OU/m³ komt overeen met 12 % hinder.

²⁹ De basis voor deze verhoogde achtergrondgrenswaarde wordt gevormd door de EVALUATIE GEURGEBIEDSVISIE GEMEENTE SOMEREN 2017 van 6 juni 2017.

De vaste afstand tussen een (melk)rundveehouder en een geur gevoelig object is 50 dan wel 100 m, respectievelijk binnen dan wel buiten de bebouwde kom.

In de onderstaande figuur is de achtergrondbelasting weergegeven zoals die is berekend met Geomilieu voor de huidige situatie³⁰. Deze kaart geeft dus de cumulatie weer van alle veehouderijen zoals die in de huidige situatie operationeel zijn³¹.

Opgemerkt wordt dat de input voor de berekeningen gebaseerd is op de generieke aannames vanuit het gebiedsmodel voor wat betreft de eigenschappen van de gebouwen, de emissiepunten en dergelijke. De rekenresultaten geven daarom een indicatie van de achtergrondwaardes in (en om) het plangebied. De uitkomsten zijn dan ook zeker niet geschikt voor het beoordelen van de situatie ten behoeve van een eventuele vergunningaanvraag voor een individuele onderneming.

Wel is duidelijk dat er met name in de lintbebouwing tussen Someren en Someren-Eind sprake is van een verhoogde geurhinder ten opzichte van de geldende norm in het buitengebied van de gemeente.

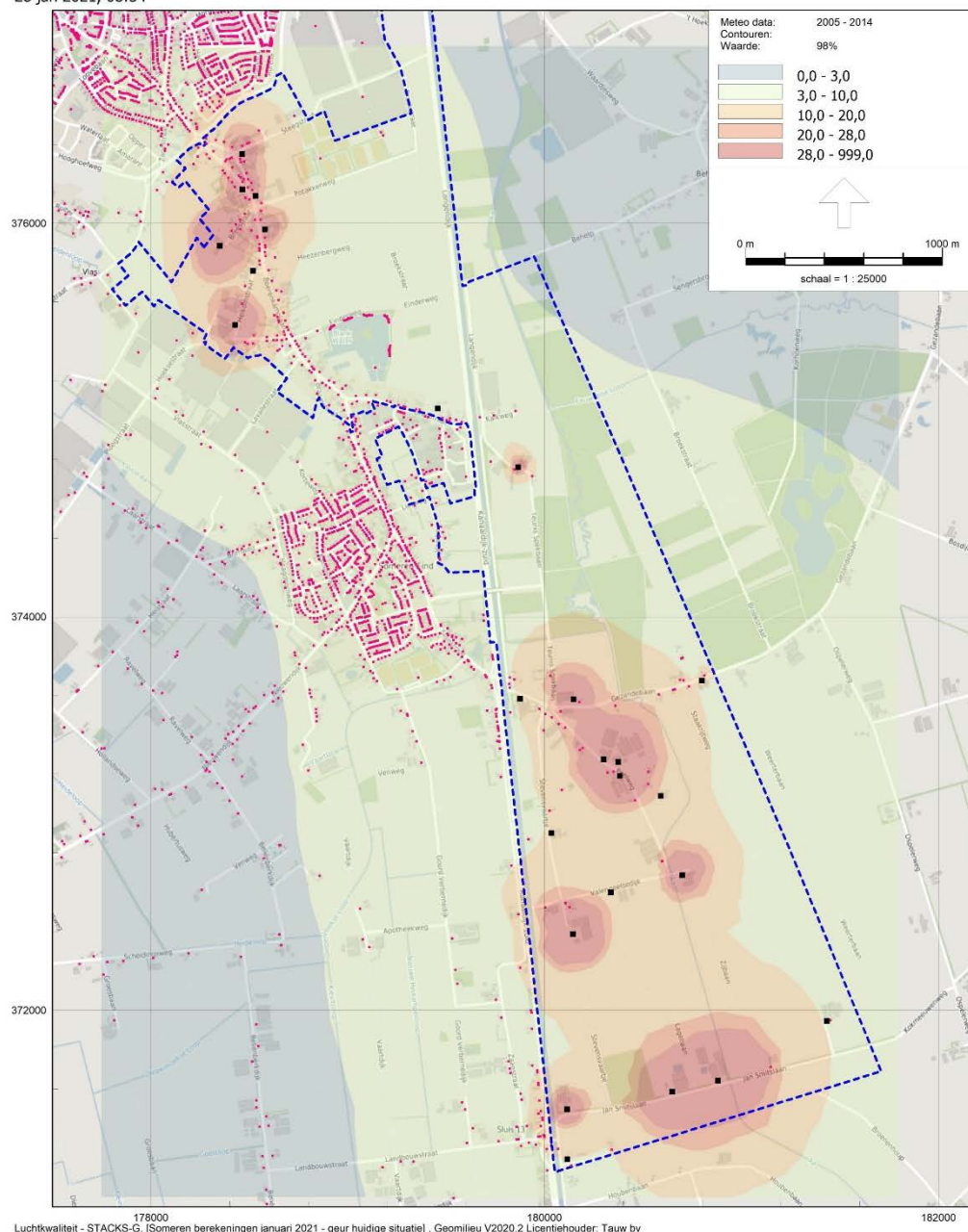
³⁰ Uitgangspunt voor de geurberekeningen zijn de resultaten van de inventarisatie van staltype en dieren aantallen zoals die zijn verzameld ten behoeve van de stikstofberekeningen.

³¹ Doordat alleen de geur emissies uit het onderhavige plangebied in het model zijn opgenomen is het aannemelijk dat het rekenresultaat de werkelijke achtergrondbelasting enigszins onderschat. Voor het beoordelen van het relatieve effect van de alternatieven is dit echter geen belemmering.

geur huidige situatie

28 jan 2021, 08:54

Tauw bv

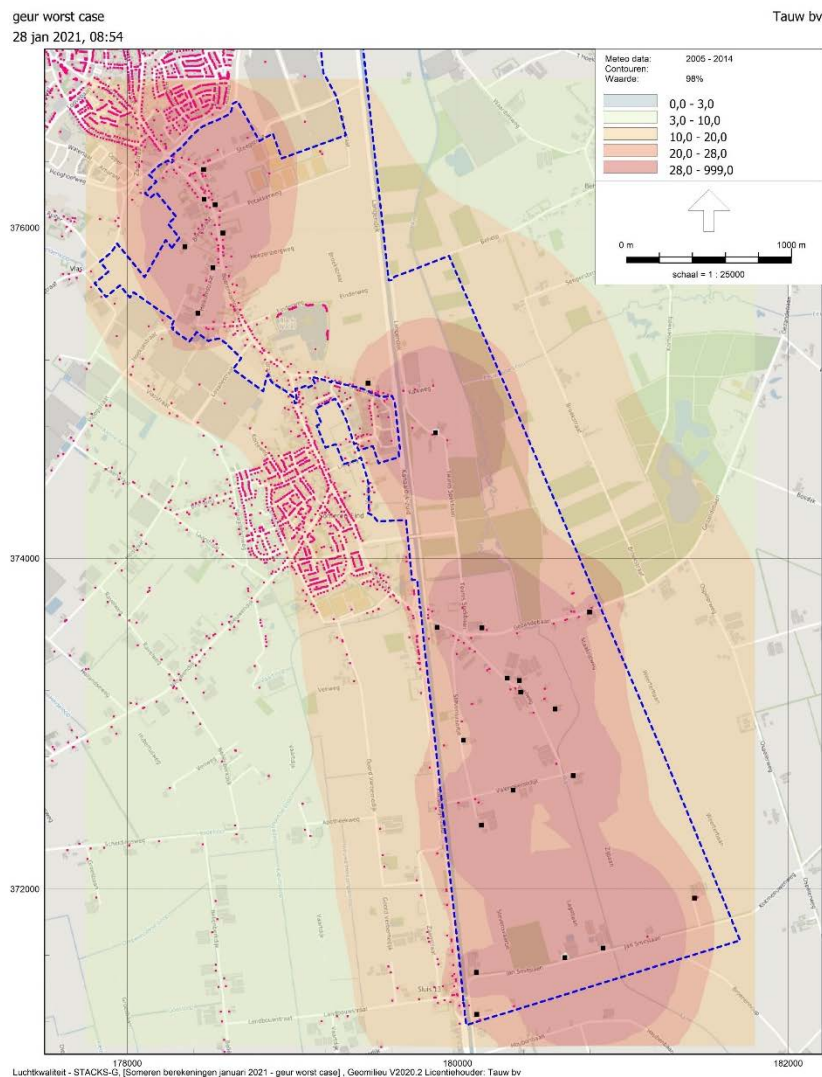

Figuur 6.16 Berekende achtergrond geurbelasting in de huidige situatie

6.9.2 Effecten

Een uitbreiding van een stal conform de geurverordening is binnen dan wel buiten de bebouwde kom niet mogelijk op een afstand van 50 respectievelijk 100 m van een geurgevoelig object (zoals een woning). Dit betekent ook dat een bestaande stal die aan vervanging toe is, deze vervanging moet plaatsvinden op een afstand van minimaal 50 dan wel 100 m. Op termijn zullen daarmee steeds minder diervverblijven op minder dan 50 dan wel 100 m afstand staan en zal het aantal knelpunten afnemen. Een uitbreiding van grondgebonden veehouderij in het plangebied zal dus

geen knelpunten opleveren ten aanzien van geur. De uitbreiding van bestaande bedrijven zal plaatsvinden buiten de 50 of 100 m contouren.

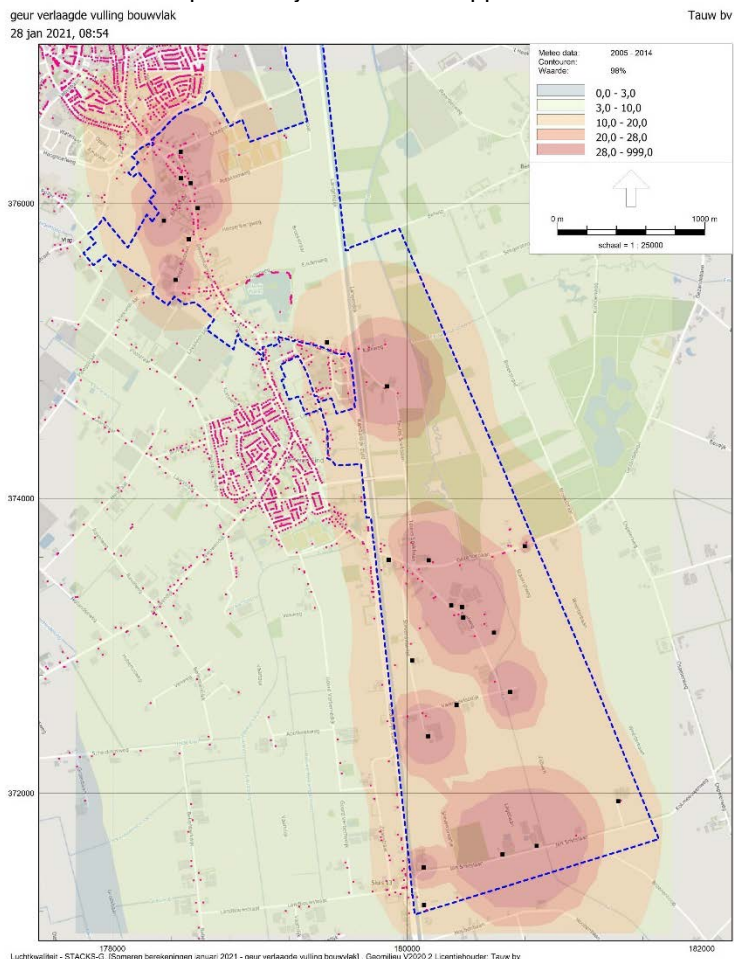

Figuur 6.17 Het effect op de achtergrond geurbelasting ten gevolge van de worst case

De bovenstaande figuur laat zien wat het effect zou zijn als alle intensieve veehouderijen in het plangebied volledig gebruik zouden maken van de bouw mogelijkheden die de worst case (80/50) hen biedt. Los van de vraag of dit vanuit de ammoniak-benadering tot significant negatieve effecten in de Natura 2000-gebieden zou leiden.

Een dergelijke worst case ruimtelijke ontwikkeling zorgt voor een negatief effect door de substantiële toename van de gecumuleerde geurbelasting op de woningen in en rondom het plangebied. Overigens geldt dat bij een uitbreiding van elke individuele onderneming het effect op de geurhinder aan sectorale wet- en regelgeving getoetst zal worden. Het scenario dat in figuur 6.17 is weergegeven zal dan ook niet op kunnen treden. Ten eerste is de vulgraad van de

bouwwlakken veel hoger (80 % voor intensieve veehouderijen) dan nu de realiteit is. Ten tweede zijn er geur reducerende technieken beschikbaar die de emissies terug kunnen brengen met 85 % en 45 % voor respectievelijk varkens en kippen.

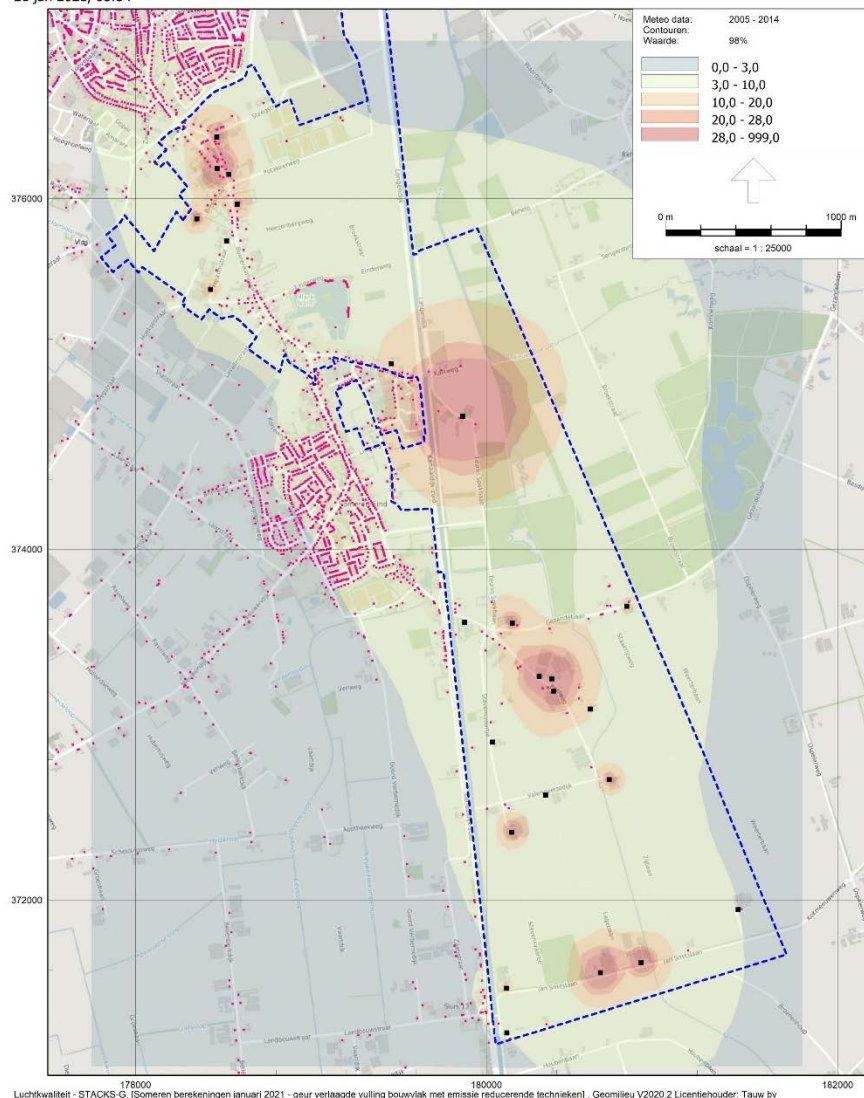
Figuur 6.18 Het effect op de achtergrond geurbelasting ten gevolge van het volbouwen van de bouwvlakken tot een vulgraad van niet meer dan 50 % voor intensieve veehouderijen

In figuur 6.18 is weergegeven wat de geurbelasting zou zijn als niet wordt uitgegaan van een vulling van de bouwvlakken met intensieve veehouderijen van 80 % maar van 50 %.

In figuur 6.19 is vervolgens het rekenresultaat weer gegeven van een scenario waarbij er op gebiedsniveau rekening is gehouden met de inzet van de maximaal mogelijke geur emissie reducerende technieken voor varkens en kippen.

geur verlaagde vulling bouwvlak met emissie reducerende technieken
21 jan 2021, 08:54

Tauw bv

Figuur 6.19 Het effect op de achtergrond geurbelasting bij een vulgraad van 50 % in combinatie met emissiereductie van 85 % dan wel 45 % voor varkens respectievelijk kippen

Door figuur 6.19 (planscenario) te vergelijken met figuur 6.16 (huidige situatie) wordt duidelijk dat er voor kippen en varkenshouders technieken beschikbaar zijn die, bij het benutten van de groei ruimte die nog in de bouwvlakken aanwezig is, de achtergrondgeurbelasting kan verlagen ten opzichte van de huidige situatie³².

Opgemerkt wordt dat, op basis van het provinciaal beleid dat in het plan is overgenomen, het op perceel-niveau bijna niet mogelijk zal zijn dat er in de directe omgeving sprake zal zijn van een toename van de geurhinder. Ook geldt dat het aantal geurbronnen in het buitengebied elk jaar

³² Dit geldt overigens ook voor de vleeskalveren die worden gehouden ten oosten van Someren-Eind.

minder wordt door de ontwikkelingen in de sector. Dat betekent dat per saldo het effect op geurhinder als neutraal wordt beoordeeld als rekening wordt gehouden met de planregels. Wel is duidelijk dat strikte toepassing van de planregels op perceelniveau noodzakelijk is om verdere verslechtering van de gecumuleerde geurbelasting te voorkomen in het buitengebied maar ook binnen de kernen met aaneengesloten woonbebouwing.

6.10 Gezondheid

6.10.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen in veehouderij, maar vooral de al lang lopende schaalvergroting en in het bijzonder de ontwikkeling in de richting van megastallen, hebben geleid tot discussies onder omwonenden over de gezondheidsrisico's van de intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij door de verspreiding van zoönosen. Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen. Door de verschillende griepuitbraken, de recente Q-koortsuitbraak, die samenhangt met het intensief houden van melkgeiten, en de ontdekking van resistente MRSA-bacterie in de veehouderijketen enige jaren geleden, is deze discussie in een stroomversnelling gekomen.

De bedrijfsvoering van het merendeel van de veehouderijen is er in de huidige situatie nog niet op gericht om verspreiding van zoönosen te voorkomen. Ook bestaat er nog veel onduidelijkheid met betrekking tot de verspreidingsmechanismen en de kritische factoren die de kans op verspreiding succesvol kunnen beperken.

Onderzoek veehouderij en gezondheid omwonenden (VGO)

In de zomer van 2016 bracht het RIVM een eerste onderzoek Veehouderij en gezondheid omwonenden uit (RIVM Rapport 2016-0058, 2016). Dit onderzoek had zich beperkt tot Noord-Brabant en Noord-Limburg. Om te weten te komen of er in andere regio's ook een verband te vinden is tussen gezondheid en veehouderij, is het onderzoek nu ook uitgevoerd in gebieden in de provincies Gelderland, Utrecht en Overijssel. Ook in deze regio's zien de onderzoekers het extra risico op longontsteking rond geitenhouderijen, in meerdere jaren achter elkaar en ook met verschillende manieren van onderzoek. Daarom gaan de onderzoekers ervan uit dat in het algemeen geldt dat mensen die rond geitenhouderijen wonen iets vaker longontsteking krijgen dan mensen die rond andere veehouderijen wonen en mensen die niet bij een veehouderij in de buurt wonen. Voor geitenhouderijen geldt daarom vanuit de provincie een rechtstreeks werkend (vooralsnog tijdelijk) verbod op nieuwvestiging en uitbreiding.

Gedurende de planperiode zal sprake zijn van een behoorlijke dynamiek in de agrarische sector. Veel van de kleinere bedrijven zullen stoppen. Dat betekent dat veel van de mogelijke bronnen van zoönosen zullen verdwijnen en de afstand tussen de bedrijven toe zal nemen. Daarnaast zal er op de groeiende bedrijven sprake zijn van een toenemende schaalgrote. In potentie is dat een risicofactor: hoe meer dieren er op een korte afstand bij elkaar zijn, des te groter het risico op een uitbraak. Bij het bouwen van nieuwe stallen is er echter ruimte voor proces-geïntegreerde maatregelen die de kans op verspreiding kunnen verkleinen. Het is dus de verwachting dat door de dynamiek in de sector het aantal bronnen af zal nemen, er weliswaar sprake zal zijn van een

zekere schaalvergroting op de groeiende bedrijven, maar dat de moderne bedrijfsvoering er zoveel mogelijk op gericht is om het risico van uitbraken te voorkomen.

GGD advies

Het beoordelen van een wens tot bedrijfsuitbreiding kan niet goed op basis van een generieke set voorschriften plaatsvinden. Elke casus dient op basis van een eigen risicoanalyse te worden beoordeeld. De GGD (in Brabant) adviseert om daarbij rekening te houden met de onderstaande elementen.

- Een minimumafstand van 250 m aanhouden tussen een veehouderij en woningen; deze afstand is vooral belangrijk bij nieuwe woningen, wijken (of nieuwe bedrijven)
- Het is ongewenst dat bepaalde combinaties van diersoorten op één bedrijf voorkomen
 - Geen varkens en pluimvee op één bedrijf
 - Geen rundvee en kleine herkauwers zoals geiten en schapen samen
 - Geen geiten en schapen samen tenzij er een gescheiden bedrijfsvoering is
 - Rundvee en varkens kunnen wel samen, als er sprake is van een gescheiden bedrijfsvoering

Voor wat betreft geurhinder adviseert de GGD deze te beperken tot 12 % van de bevolking in de bebouwde kom, en 20 % van de bevolking in het buitengebied. De gemeente Someren heeft er echter voor gekozen om in het buitengebied te streven het aantal gehinderden uiteindelijk terug te brengen naar 25 % (zie paragraaf 6.9.1).

Endotoxine

De blootstelling aan stoffen uit de veehouderij kunnen leiden tot negatieve gezondheidseffecten. Volgens de Gezondheidsraad is endotoxine een goede indicator voor de blootstelling van omwonenden van veehouderijen aan stoffen uit stallen die een negatieve invloed hebben op de luchtwegen. Daarom is in de 'Notitie Handelingsperspectieven Veehouderij en Volksgezondheid' de blootstelling aan endotoxine en de advieswaarde van de Gezondheidsraad als insteek gekozen. Het endotoxine toetsingskader³³ biedt de mogelijkheid om bij de vergunningverlening aan veehouderijen uit voorzorg bescherming te bieden aan omwonenden.

Het toetsingskader haakt in op de lopende ontwikkeling van het landelijke Endotoxine toetsingskader en maakt gebruik van de daaruit voortkomende onderzoeksresultaten. Op basis van de verkregen nieuwe kennis en wetenschappelijke inzichten is met het Endotoxine toetsingskader per locatie en voor iedere individuele varkens- of pluimveehouderij in Nederland te bepalen of de endotoxineblootstelling naar de omgeving te hoog zal zijn of niet. Te hoog betekent in deze dat de blootstelling hoger is dan de advieswaarde van 30 EU/m³ van de Gezondheidsraad.

Wanneer uit de toetsing van een vergunningsaanvraag dan wel milieumelding blijkt dat sprake is van een overschrijding van de advieswaarde, dan gaat de gemeente of provincie het gesprek

³³ Opgemerkt wordt dat het toetsingskader 1.0 is geactualiseerd op 30 april 2018 tot de Handreiking veehouderij en volksgezondheid 2.0

(dialogoog) aan met de veehouder. Daarin wordt de problematiek en de ontstane situatie besproken. Vervolgens worden de mogelijkheden verkend om de aanvraag aan te passen tot standstil of emissiereductie is bereikt. Ook kan worden nagegaan of schriftelijk instemming met uitstel op de besluitvorming op de vergunningaanvraag mogelijk is. Afhankelijk van de uitkomst van de dialoog besluit het bestuur van de gemeente of provincie hoe het verder moet met de vergunningsaanvraag. Het is aan het bestuur om de keuze te maken, elke keuze heeft juridische aspecten tot gevolg.

Naast het traject van de vergunningen kan de 'Notitie handelingsperspectieven' ook in het kader van de ruimtelijke ordening worden toegepast. Voor uitbreidingen van pluimvee of varkenshouderijen geldt dezelfde handelwijze als voor de vergunningsaanvragen van dit type bedrijven. Bij woningbouwontwikkelingen kan ook de toetsing plaatsvinden aan de advieswaarde van de Gezondheidsraad voor endotoxine.

Uitgangspunt is dat de gemeenten en provincie, totdat er een landelijk toetsingskader beschikbaar komt, willen voorkomen dat nieuwe of grotere gezondheidsrisico's voor omwonenden ontstaan. Anders gezegd, gemeenten en provincie willen uit voorzorg voorkomen dat door lopende en nieuwe vergunningsaanvragen en milieumeldingen de endotoxine advieswaarde van de Gezondheidsraad wordt overschreden en daar waar deze al is overschreden er wordt voorkomen dat de overschrijding toeneemt. Dit betekent dat bij de vergunningverlening of bij milieumeldingen een standstil van de emissie fijnstof endotoxine gewenst is en bij voorkeur een reductie van de emissies wordt bereikt.

Zo lang er geen landelijk toetsingskader is voor endotoxine zitten er risico's aan elke keuze die gemaakt wordt. Dit betreffen zowel risico's voor de agrarische ondernemers als voor de bescherming van omwonenden. De risico's zijn zowel in financiële, maatschappelijke als juridische zin. Om die redenen is de doelstelling van het handelingsperspectief om op vrijwillige basis te handelen. Als met toepassing van de dialoog er uit vrijwilligheid niet minimaal een standstil wordt bereikt, zal de aanvraag aan het college van B&W worden voorgelegd voor de definitieve besluitvorming. Bij minimaal een standstil kan de aanvraag op basis van de mandaatregeling op ambtelijk niveau worden afgerond.

Op dit moment wordt al gehandeld conform het handelingsperspectief. De ODZOB adviseert de gemeente op basis van de aangevraagde vergunningen, toets aan de adviesgrenswaarde van de Gezondheidsraad en maakt inzichtelijk wat de gevolgen zijn van de vergunningsaanvraag. Met deze informatie voert de gemeente ambtelijk de dialoog met de agrarische ondernemer en verzoekt de gemeente om de aanvraag aan te passen zodat minimaal een standstil wordt gerealiseerd. De ondernemer krijgt daarna de gelegenheid om zich te beraden op de situatie, in de praktijk vraagt de gemeente namelijk om minder dieren aan te vragen of een andere staltechniek toe te passen.

6.10.2 Effecten

De verspreidingsberekeningen zoals die gepresenteerd zijn tonen aan dat als op alle percelen de maximale uitbreiding wordt gerealiseerd, er in de bebouwde kom sprake zal zijn van meer dan

12 % geurhinder. Bij de maximale inzet van emissie reducerende maatregelen kan de geurhinder in de twee kernen naast het plangebied worden teruggebracht tot minder dan 12 %. Geur emissie beperkende maatregelen die dit kunnen bewerkstelligen hebben ook een gunstig effect op de emissies van fijn stof. Met name in de niet-grondgebonden veehouderij geldt dat ammoniak emissie reducerende maatregelen vaak ook de emissies van geur en fijn stof beperken.

In tabel 6.4 zijn de effecten van de twee scenario's op de woonverblijven in het plangebied weergegeven.

Tabel 6.4 Effecten van de geurbelasting op het aantal woningen in het plangebied, uitgedrukt in het percentage van het aantal woningen in het plangebied

Berekende achtergrond geurbelasting op de gevel (OUe/m ³)	In de huidige situatie	In het scenario van figuur 6.19
<3	Nihil	Nihil
3-10	45 %	61 %
10-20	23 %	22 %
20-28	10 %	6 %
>28	22 %	12 %

Op basis van tabel 6.4 wordt vastgesteld dat in de huidige situatie, wat betreft geur, de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied minder is dan als het scenario uit figuur 6.19 gerealiseerd zou worden. Er zijn dus technieken beschikbaar waarmee verdergaande groei kan worden gerealiseerd zonder dat de milieugezondheidskwaliteit in het plangebied verder afneemt. De inzet van beschikbare technische maatregelen (op nieuwe en bestaande dierverblijfplaatsen) is nodig om lokale verslechtering te voorkomen. Omdat er desondanks sprake blijft van een niet onaanzienlijke geurbelasting wordt dit aspect licht negatief beoordeeld.

Technische mogelijkheden om de gezondheid (verder) te verbeteren

Gekoppeld aan de Regeling ammoniak en veehouderij zijn voor een groot aantal verschillende diergroepen emissie arme stalsystemen beschreven, gericht op het verminderen van geur en fijnstof emissies. In het onderstaande overzicht worden de meest vergaande emissie reducerende technieken op een rijtje gezet. Voor de meeste diergroepen geldt dat door de inzet van (al dan niet gecombineerde) lucht-behandel-systemen, de emissies van geur en fijnstof kunnen worden teruggebracht. Voor melkkoeien zijn de beschikbare stof-reductie-systemen niet erg efficiënt en kan niet meer dan 35 % reinigingsrendement worden behaald. Opgemerkt wordt dat er voor de meeste andere categorieën rundvee, en voor schapen en paarden er überhaupt geen systemen beschikbaar zijn die de emissies van geur en fijnstof terug kunnen brengen.

Voor de reductie van fijnstof vanuit stallen voor varkens en pluimvee bestaan redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van fijnstof emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 80 %. Daarnaast zijn er ook stalsystemen beschikbaar die, zonder dat de ventilatielucht behandeld dient te worden, kunnen zorgen voor een afnemen van de emissies van fijnstof door aanpassingen aan met name de vloeren van de stallen en de mest-opvang-systemen.

Voor de reductie van geur bestaan er voor varkens ook redelijk vergaande mogelijkheden tot het terugbrengen van de geur emissies door het plaatsen van lucht-behandel-systemen met een maximaal reinigingsrendement van 85 %. Voor de pluimveesector zijn dergelijke hoog-rendement systemen (nog) niet beschikbaar: het maximaal haalbare geur-reinigings-rendement vanuit een pluimveestal is vooralsnog niet meer dan 45 %. Alle andere stalsystemen, die wel de emissies van ammoniak en fijnstof in zekere mate terug kunnen brengen, hebben verder geen effect op de emissies van geur vanuit een pluimveestal.

DIERGROEP		meest vergaande geur-reductie technieken	meest vergaande stof-reductie technieken
A1	melkkoeien	niet vastgesteld	chemisch luchtwassysteem tot 35% reductie
A2	zoogkoeien	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A3	vrouwelijk jongvee	niet vastgesteld	niet beschikbaar
A4	vleeskalveren	luchtwassysteem tot 85% reductie	gecombineerd luchtwassysteem tot 80% reductie
A6	vleesstieren	niet beschikbaar	niet beschikbaar
A7	fokstieren	niet vastgesteld	niet beschikbaar
B1	schapen	niet beschikbaar	niet beschikbaar
C	geiten	niet beschikbaar	niet beschikbaar
D1.1	fokzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.2	kraamzeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D1.3	guste zeugen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D2	dekberen	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
D3	vleesvarkens	luchtwassysteem tot 85% reductie	luchtwassysteem tot 80% reductie
E1	opfokhennen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E2	legkippen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E3	jonge vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E4	vleeskuikenouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
E5	vleeskuikens	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F1	jonge vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F2	vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F3	oude vleeskalkoenopfokdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
F4	vleeskalkoenen	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G1	vleeseendouderdieren	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
G2	vleeseenden	biofilter of luchtwasser tot 45% reductie	biofilter tot 80% reductie
K	paarden/ponies	niet beschikbaar	niet beschikbaar

6.11 Gezondheidsbevordering

6.11.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

In het kader van de aankomende Omgevingswet wordt er nagedacht over hoe de inrichting van de leefomgeving kan bijdragen aan een gezonde leefstijl. Een concreet voorbeeld hiervan is de werkgroep Ruimtelijke Ordening van GGD GHOR Nederland. In samenwerking met RIVM en regionale GGD's heeft deze werkgroep verschillende werksessies gevoerd met als uitkomst een set van kernwaarden die leidend kunnen zijn voor de inrichting van een gezonde leefomgeving. De gemeente Someren is voornemens om binnen de vormgeving van de omgevingsvisie ook gezondheidsbevordering en de inrichting van de leefomgeving ten behoeve van een gezonde leefwijze een plek te geven.

In de huidige situatie onderkent de gemeente Someren dat er met betrekking tot alcohol en drugs in de gemeente een probleem is. Er is, onder andere, binnen de ambitie notitie aanpak alcohol en drugs beleid om dit aan te pakken, maar dit vergt een lange adem en een cultuuromslag.

De GGD Brabant-Zuid-Oost heeft een afdeling Gezondheidsbevordering. Deze afdeling doet regelmatig onderzoek naar gezondheid in de regio. Daarnaast ondersteunt de GGD gemeentes bij

het vormen van beleid met betrekking tot gezondheidsbevordering. Dit kan gaan om het delen van basis- en onderzoeksgegevens, aansluiten bij lokale of regionale uitgangspunten rondom gezondheid en het gezamenlijk ontwikkelen van projecten of voorlichting(s)(materialen) met als doelstelling een gezonde leefstijl³⁴. De Brabantse Omgevings Scan (BrOS) is hier een goed voorbeeld van; data over de leefomgeving worden hierin gekoppeld aan de gezondheidsbeleving van inwoners. De data zijn digitaal inzichtelijk in cijfers en op de kaart via:

www.brabantscan.nl/bros. Vanuit de regionale GGD is er dus beleid met betrekking tot gezondheidsbevordering. Hoewel, dit meer relevant is voor stedelijke gebieden, is het goed een aantal punten met betrekking tot gezondheidsbevordering in het buitengebied te noemen.

In de huidige situatie liggen er al fiets- en wandelpaden in het buitengebied als onderdeel van het recreatief netwerk. Er is echter geen nader beleid om wandel- en fietsmogelijkheden verder te versterken. In het stroomgebied van de Aa onder het project Aa-dal Zuid wordt als wel kans meegenomen om het recreatienetwerk verder te versterken.

Vanaf 2011/2012 is er door de Werkgroep Allemans Oefenbaan Someren in samenwerking met de gemeente gewerkt aan de realisatie van een oefenbaan voor scootmobiel. In het Slievenpark is de oefenbaan aangelegd en er wordt nagedacht over een netwerk van scootmobielroutes. Het idee achter de Allemansroutes is om de zorgcentra en de verschillende kernen, ook in het buitengebied van Someren toegankelijk met elkaar te verbinden. Doelstelling is om ouderen en minder validen mobiel te houden en maatschappelijke voorzieningen toegankelijk te houden³⁵.

6.11.2 Effecten

Ondanks dat gezondheidsbevordering maar in beperkte mate een relevant beleidsthema is voor het buitengebied zijn er mogelijkheden om een gezonde levensstijl te stimuleren. Het versterken van de recreatieve netwerk van fiets- en wandelpaden kan gebruikt worden voor beweging niet alleen van recreanten maar juist ook van inwoners. Het stimuleren van beweging past binnen beleid van gezondheidsbevordering. Het buitengebied toegankelijk houden voor een toenemende groep ouderen en het mobiel houden van ouderen en minder validen door Allemansroutes is een mooi streven voor gezondheidsbevordering en in het licht van diversiteit van inwoners.

De beleidsnota voor niet agrarische functies in het buitengebied kan hier genoemd worden als koppelkans. 'In de beleidsnota wordt de problematiek rondom voormalige agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's) verbonden met de vraag welke functies wenselijk worden geacht in het buitengebied. Het doel is een aantrekkelijk, groen en landelijk buitengebied dat in combinatie met een vitale dorpskern ervoor zorgt dat aan iedere inwoner en bezoeker een prettige fysieke en sociale leefomgeving wordt geboden. Hierbij is er een duidelijke scheiding tussen het stedelijk gebied en het buitengebied en wordt gestreefd naar zo min mogelijk leegstand van VAB's. Duurzaamheid is hierbij het kernwoord.' Duurzaamheid in brede zin behelst: people, planet & profit. Een prettige fysieke en sociale leefomgeving voor alle inwoners kan ook betekenen dat de gelegenheid wordt geboden in of nabij vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen om te bewegen

³⁴ [Gezondheidsbevordering - GGD Brabant-Zuidoost - Digitale Sociale Kaart Nederland \(digitale-sociale-kaart.nl\)](http://Gezondheidsbevordering - GGD Brabant-Zuidoost - Digitale Sociale Kaart Nederland (digitale-sociale-kaart.nl))

³⁵ R001 Verkeersbeleidsplan Someren definitief rapport 18 november 2013

of waar een gezonde levensstijl wordt gestimuleerd vanuit regionale of lokale beleidsprogramma's.

Het effect op gezondheidsbevordering wordt als licht positief bestempeld (+).

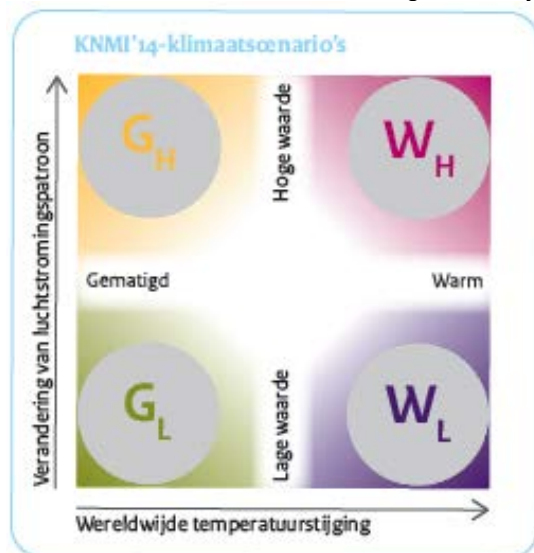
6.12 Klimaatambities en klimaatrobuustheid

Bij klimaat gaat het hierna om wateroverlast, overstromingen, droogte en hitte. In deze paragraaf wordt aan de hand van een aantal klimaataspecten: droogtestress, hittestress en wateroverlast beschreven wat de huidige situatie is wat betreft klimaat voor Someren en meer specifiek, deelgebied 3. Op basis van informatie van de gemeente wordt kwalitatief beoordeeld wat de bijdrage van het plan is aan de ambities wat betreft klimaat en de klimaatrobuustheid van het plan. Onder andere de klimaat stresstest van de gemeente Someren en de klimaateffectenatlas bieden hiervoor de basis.

6.12.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

Klimaat

Het is onzeker hoe het toekomstige klimaat er precies uit ziet. Op basis van de wereldwijde temperatuurstijging heeft het KNMI vier klimaatscenario's ontwikkeld voor Nederland. In de G-scenario's (Gematigd) is er sprake van 1 °C mondiale temperatuurstijging in 2050 en in de W-scenario's (Warm) is er sprake van 2 °C stijging in 2050 ten opzichte van 1981-2010. In de GH en de WH scenario's is er daarnaast ook sprake van verandering van luchtstromingspatronen waardoor bijvoorbeeld de zomers droger worden. Samen geven de scenario's de hoekpunten weer waarbinnen klimaatverandering waarschijnlijk zal plaatsvinden (zie figuur 6.20).

Figuur 6.20 KNMI klimaatscenario's

Gemeentelijk klimaatbeleid: Onweerstaanbaar Someren

De gemeente Someren, Waterschappen Aa en Maas en de Dommel hebben in 2017 de handen ineengeslagen om Someren klimaatbestendiger te maken. Gezamenlijk met inwoners, agrariërs en andere partijen wordt naar oplossingen gezocht voor klimaatknelpunten in het landschap.

Hiervoor is de eerste stap gezet met de Klimaatagenda 2030. Hierin staat een heldere ambitie en aanpak voor een klimaatbestendiger Someren. Met klimaatagenda 2030 slaan de gemeente, de Waterschappen Aa en Maas en de Dommel, ZLTO Someren, IVN, WOCOM, Bosgroep Zuid en Staatsbosbeheer de handen ineen om Someren weerbaar te maken tegen droogte, hevige regenval en hittestress. Het klimaat verandert en daarmee moeten bepaalde eisen worden gesteld aan de openbare ruimte.

De doelen die zijn opgenomen in de klimaatagenda 2030 zijn overzichtelijk samengevat in het factsheet 'Onweerstaanbaar Someren'. In 2030:

- Hebben we samen onze leefomgeving klimaatbestendiger gemaakt
- Klimaatbestendig bouwen/inrichten is de standaard
- Weten we op detailniveau hitte/droogte/water risico's
- Zijn er richtlijnen en beleidsregels voor klimaatadaptatie
- Hebben we alle mogelijkheden (binnen kaders) benut
- Zijn de projecten uit het uitvoeringsprogramma uitgevoerd
- Zijn we aangesloten bij regionale en landelijke agenda's

Op basis van de principes 'samen', 'adaptatie', 'water' en de agendapunten 'risicodialogen', 'waterkwaliteit', 'hitte' en '(burger)initiatief' wordt aan het klimaatprogramma gewerkt.

Figuur 6.21 Projecten in voorbereiding, uitvoering en gereed uit programma Onweerstaanbaar Someren plangebied Deelgebied 3

Tabel 6.5 projecten binnen het plangebied

Project	Status	Bijdrage aan
Aa benedenstrooms Starkriet (onderdeel Beekdalontwikkeling Aa- dal Zuid)	Vorbereiding	Wateroverlast, droogte, waterkwaliteit, bodemkwaliteit
Gemaal Gezandebaan	Gereed	Wateroverlast, Droogte
Herinrichting zone Broekstraat	Vorbereiding	Wateroverlast
Goede Vaart	Vorbereiding	Wateroverlast, Hittestress, Droogte
Blauwe Ader Boerenkamplaan	Vorbereiding	Wateroverlast, hittestress, droogte, waterkwaliteit, bodemkwaliteit
Aa bovenstrooms Starkriet onderdeel Beekdalontwikkeling Aa- dal Zuid	Vorbereiding	Wateroverlast, Droogte, Waterkwaliteit

Hittestress (meer tropische dagen/nachten)

De verschillende scenario's bevatten relevante afgeleide effecten (op basis van onder meer de klimaateffectenatlas) van klimaatverandering binnen en rondom het plangebied:

De kwetsbaarheid van de gemeente Someren voor het aspect hitte is in navolging van de klimaatstresstest van Arcadis³⁶ bekeken aan de hand van het aantal tropische nachten en hittestress door warme nachten. De resultaten voor het specifieke deelgebied 3 volgen uit de klimaateffectenatlas.

Tropische dagen: huidige- en toekomstige situatie

Het aantal tropische dagen (max groter of gelijk aan 30 graden Celsius) is in de huidige situatie 6-9 dagen per jaar. Het aantal tropische dagen (max groter of gelijk aan 30 graden Celsius) is in de toekomstige situatie 2050 meer dan 18 tropische dagen per jaar.

Tropische nachten: huidige- en toekomstige situatie

Hittestress door tropische nachten houdt in de huidige situatie tussen de 1 dag en 1 week per jaar aan in de kern van Someren Eind nabij het plangebied deelgebied 3.

Hittestress door tropische nachten houdt volgens de klimaateffectenatlas en de klimaatstresstest in de situatie van 2050 in de kern van Someren Eind nabij het plangebied deelgebied 3 tussen de 1 en 2 weken per jaar aan. De bebouwingskenmerken zoals minder groen en meer verharding van de kernen dragen hier in belangrijke mate aan bij.

Hittestress voor vee

Als apart onderdeel wordt in de bijlage van de klimaatstresstest nog hittestress specifiek benoemd voor vee. Gezien de voornaamste functie van veehouderijen binnen het plangebied 3, wordt dit hier kort aangestipt. Hittestress bij runderen kan leiden tot minder voedselopname waardoor het gewicht afneemt en de productie van zuivel of vlees afneemt terwijl de kans op longproblemen toeneemt. Hittestress is ook van invloed op het geboortegewicht van jongvee en de

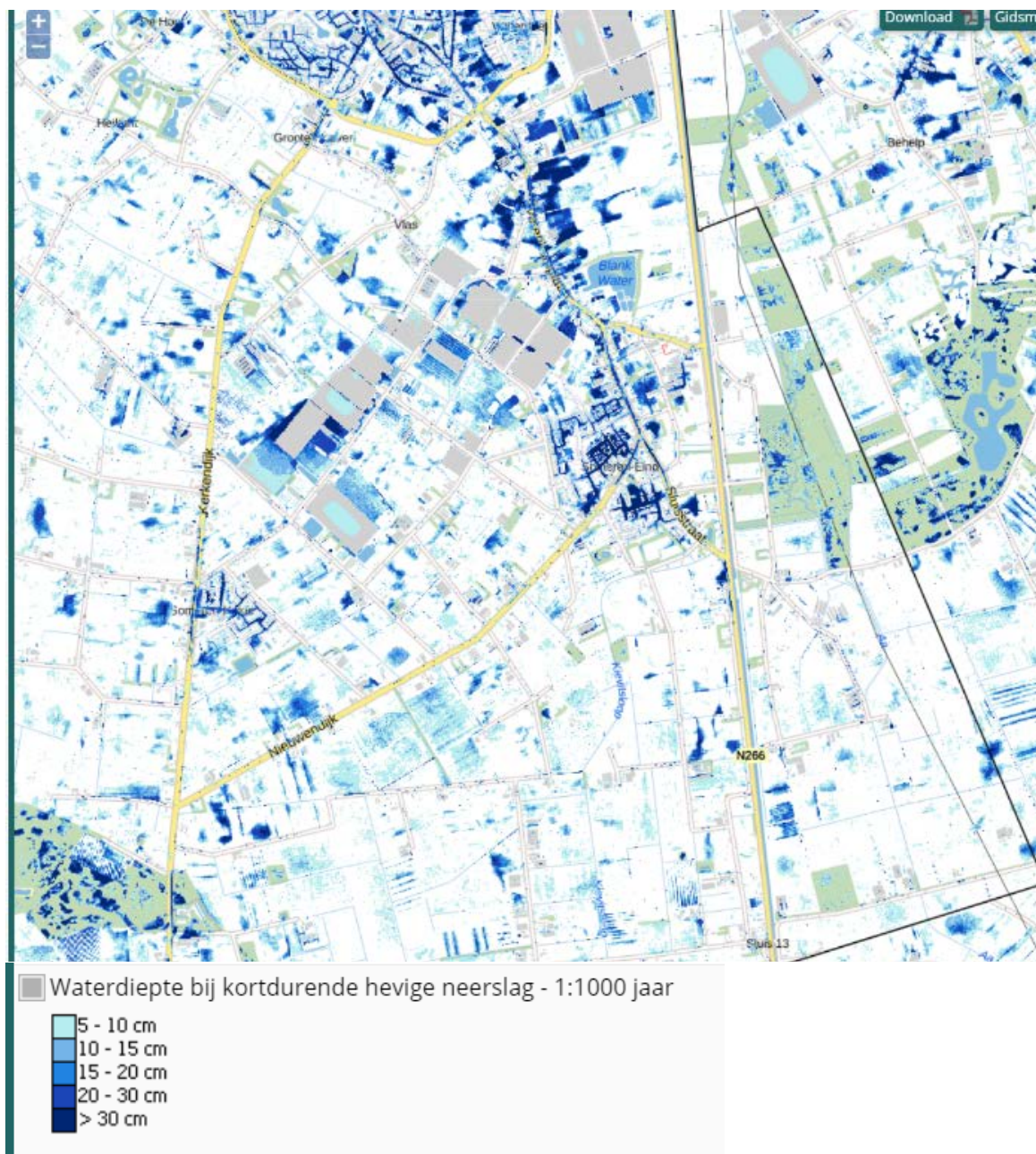
³⁶ Klimaatstresstest gemeente Someren 083940075 A - Datum: 26 oktober 2020 (Veldmaat & van der Aa, 2020)

vruchtbaarheid van koeien. Een hoge luchtvochtigheid én hitte zorgt daarnaast voor een grotere kans op schimmelvorming op gras. De effecten van hittestress gelden ook voor varkenshouderijen. Zeker, omdat deze voornamelijk binnen worden gehouden. Daarbij zorgt een hoge luchtvochtigheid voor een grotere kans op virusoverdracht bij varkens. Bovendien neemt de ammoniakemissie onder invloed van hitte verder toe. Concluderend leidt dit tot hogere kosten voor de boeren. Met name voor de intensieve veeteelt is dit een negatief effect.

Wateroverlast (door meer extreme neerslag)

Door klimaatverandering veranderen neerslagpatronen. Als gevolg hiervan zullen er vaker overstromingen plaatsvinden door hevige regenbuien. In verstedelijkte gebieden staan straten vaker blank en dit zorgt voor de nodige overlast. Het klimaataspect wateroverlast is bekeken aan de hand van de klimaateffectenatlas en de klimaatstresstest van de gemeente. Wateroverlast is uitgesplitst naar wateroverlast door extreme neerslag en grondwateroverlast.

In figuur 6.22 is aangegeven op welke plaatsen in het plangebied water zich kan ophopen als gevolg van extreme neerslag (1:1.000 jaar). Over het algemeen is zichtbaar dat in de meer stedelijke gebieden (Somer en Someren-Eind) meer wateroverlast is door hevige neerslag.

Figuur 6.22 Uitsnede wateroverlastkaart (bron: Klimateffectatlas): Deze kaart laat globaal zien op welke plekken in het deelgebied neerslag zich kan ophopen (blauw= waterdiepte > 5 cm)

Met het plan zijn nieuwe ontwikkelingen en uitbreidingen mogelijk die leiden tot extra verharding. figuur 6.22 laat zien waar wateroverlast optreedt door klimaatverandering. De problemen treden vooral op in bebouwd gebied. Binnen het plangebied van Buitengebied Someren Deelgebied 3 zijn vooral problemen zichtbaar tussen de kernen, en verspreid op een aantal andere plekken.

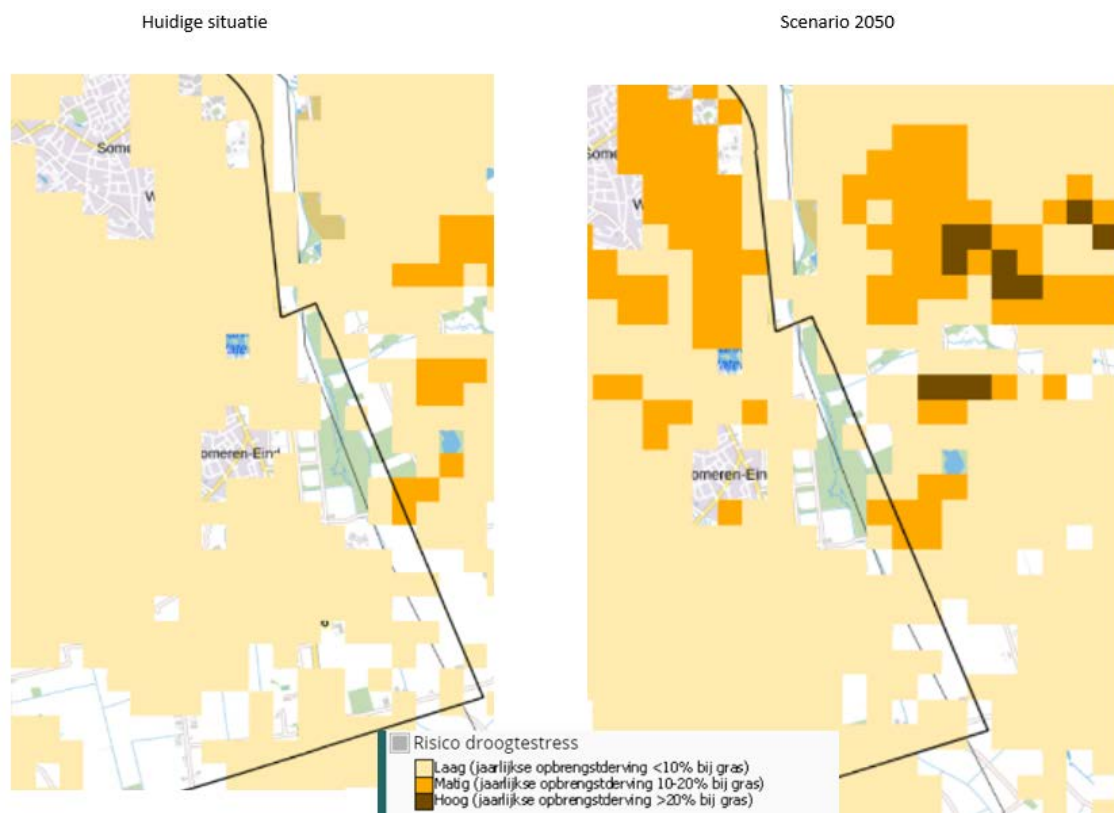
Grondwateroverlast

In de KNMI '14 klimaatscenario's neemt de neerslag in de winter toe, terwijl de verdamping ongeveer gelijk blijft. Een gevolg daarvan is dat de aanvulling van het grondwater in de winter toeneemt, de grondwaterstand stijgt, kwel (uittredend grondwater) toeneemt en daarmee de kans op overlast groter wordt. Voor gemeente Someren deelgebied 3 is de kans op toename van de grondwateroverlast klein tot aanmerkelijk op basis van gegevens van de klimaateffectenatlas en de klimaatstresstest uitgevoerd door Arcadis. Dat betekent voor delen van plangebied Deelgebied 3 een kleine tot aanmerkelijke kans op een maximale grondwaterstijging van 0,03-0,1 m in stedelijk gebied en een kleine tot aanmerkelijke kans op een grondwaterdiepte van minder dan 1,1 m. Rondom Someren-Eind ligt momenteel de gemiddeld hoogste grondwaterstand niet diep onder maaiveld en er is daarom ter plaatse daarmee een mogelijk risico op grondwateroverlast. Hier kan mogelijk gekozen worden voor waterbergingsvoorzieningen of een vergroting van het watersysteem.

Droogtestress

Naast nattere perioden en heviger buiten wordt er ook droogte verwacht. De kans op drogere zomers neemt toe. Dit betekent dat het neerslagtekort in het groeiseizoen toeneemt, de grondwaterstanden in de zomer verder uit kunnen zakken en dit kan leiden tot het verdrogen van vegetatie. In de zomer kan de bodem zo ver uitdrogen, dat planten niet meer optimaal kunnen verdampen. Ze ondervinden dan droogtestress. Eerst sluit een plant zijn huidmondjes om waterverlies via verdamping te voorkomen, maar uiteindelijk kan de plant geheel of gedeeltelijk afsterven. Droogtestress komt met name voor op bodems met een diepe grondwaterstand beneden het maaiveld en met een grove textuur, zoals grof zand. Op zware kleigrond (vooral komklei) ontstaat echter ook makkelijk droogtestress.

In de landbouw leidt droogtestress tot een afname van de gewasopbrengst. Gewassen die slecht tegen droogte kunnen zijn bijvoorbeeld groenten, aardappelen en bieten. Op basis van de klimaateffectenatlas kan gesteld worden dat het risico op droogtestress in het plangebied beperkt is (jaarlijkse opbrengstderving < 10 % bij gras). De aanname die hierbij gedaan is, is dat er overal in Nederland gras ligt. In het specifieke plangebied staat ook andere vegetatie die meer of minder kwetsbaar is dan gras. Over het algemeen neemt de droogtestress in het kaartscenario van 2050 aanzienlijk toe en met name op hogere zandgronden. Het risico op droogtestress is in het specifieke deelgebied 3 laag tot matig.

Figuur 6.23 Uitsnede droogtekaart (bron: Klimaat-effectatlas): Deze kaart laat globaal zien op welke plekken in de huidige situatie en het scenario 2050 het deelgebied een risico vormen voor droogtestress (gekeken naar jaarlijkse opbrengstderving)

Voor de meeste droogtegevoelige gebieden geldt dat klimaatverandering tussen de 1 en 2,5 % potentieel extra gewasderiving leidt. Slechts zeer lokaal loopt dit percentage op tot meer dan 5 %. De ondergrond op de droogtegevoelige locaties bestaan veelal uit zwak lemige en leemarme (podzel- en stuifzand-) gronden in combinatie met een lage grondwaterstand. Op locaties waar deze bodemsoort voorkomt maar geen toename aan potentiële gewasderiving optreedt ligt het rekenkundig gemiddelde van de drie laagste grondwaterstanden over een bepaalde periode [gemiddeld laagste grondwaterstand: GLG] dat er nog voldoende capillaire nalevering mogelijk is om een toename aan droogteschade te voorkomen. Dat betekent dat de bodem nog voldoende vocht kan opnemen om de droogte te voorkomen.

6.12.2 Effecten en klimaatrobustheid

In deze paragraaf wordt het plan getoetst op een aantal klimaatrobustheidscriteria om te kunnen beoordelen of het plan kan bijdragen aan de gemeentelijke klimaatambities en de klimaatrobustheid. De gemeentelijke klimaat ambities zijn vervat in de Klimaatagenda 2030. De doelen die hierin zijn opgenomen zijn: het klimaatbestendiger maken van de leefomgeving, klimaatbestendig bouwen en inrichten, moet de standaard zijn, het op detailniveau beschikken over informatie met betrekking tot hitte, droogte en water risico's, het benutten van de mogelijkheden voor klimaatadaptatie, het uitvoeren van projecten binnen de

uitvoeringsprogramma's en aansluiten bij regionale en landelijke klimaatagenda's. Het is een kwalitatieve beoordeling op basis van beleidsinformatie van de gemeente Someren op het gebied van klimaat. Bij de beschrijvingen is gebruik gemaakt van de Klimaatstresstest voor gemeente Someren.

Hittestress

Bebouwing vergroot hittestress en groen en water verminderen de hittestress. Het plan maakt verdere verdichting van bestaande bouwvlakken mogelijk en draagt daardoor bij aan hittestress. Echter, dit effect is in landelijk gebied vrijwel te verwaarlozen. Er wordt geen effect verwacht, de beoordeling is neutraal (0).

Droogtestress

Naast nattere perioden en hevigere buiten wordt er ook droogte verwacht. De kans op drogere zomers neemt toe. Dit betekent dat het neerslagtekort in het groeiseizoen toeneemt, de grondwaterstanden in de zomer verder uit kunnen zakken en dit kan leiden tot het verdrogen van vegetatie. Het plan maakt verdere verdichting van agrarische bouwvlakken mogelijk. De grondwaterstanden in de zomer kunnen verder uitzakken wanneer hemelwater niet ten goede komt aan grondwateraanvulling. Dit kan verder doorwerken in verdroging van vegetatie zoals op grasland. Dit is een licht negatief effect (-).

Wateroverlast - oppervlaktewater

Eén van de gevolgen van klimaatverandering is dat hevige regenbuien vaker voor zullen komen, én intenser worden. Volgens het KNMI neemt tot 2050 de intensiteit van hevige regenbuien met 12 tot 25 % toe. In de huidige situatie zijn er enkele watergangen die overstromen en waar sprake is van plaatselijke inundatie. Met het plan zijn uitbreidingen binnen bouwvlak mogelijk die eventueel leiden tot extra verharding. Door de eisen voor waterberging zouden deze niet tot extra wateroverlast mogen leiden. Wel is het zo dat als er een gebied ontwikkeld wordt, er minder mogelijkheden over blijven om huidige problemen met wateroverlast op te lossen. De problemen treden vooral op in bebouwd gebied. Binnen het plangebied van Buitengebied Someren deelgebied 3 zijn vooral problemen qua wateroverlast rondom de Aa, maar onder het programma beekdalversterking en Onweerstaanbaar Someren wordt dit aangepakt. Met dit klimaatadaptatieprogramma van de gemeente wordt ingegrepen op wateroverlast. Er wordt verwacht dat dit het effect wegneemt, de beoordeling is neutraal (0).

Klimaatrobuustheid

Door uitbreiding van bebouwing veehouderijen binnen de bestaande bouwvlakken zal het plangebied over het geheel gezien meer gaan verdichten. Door meer verharding/bebouwing neemt de kans, hoewel klein in het buitengebied, op hittestress toe. Tegelijkertijd neemt de kans op overstroming toe, omdat het water bij verharding niet opgevangen kan worden of niet in de bodem infiltreert. In het bestemmingsplan zijn geen specifieke maatregelen opgenomen om de gevolgen van hittestress tegen te gaan. Bijvoorbeeld door meer groen of water op te nemen in het plan of verplichtingen op te nemen voor nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot schaduwwerking, kleur daken, et cetera. Met betrekking tot wateroverlast zijn geen aanvullende maatregelen, zoals toepassen waterdoorlatende verharding, benoemd in het bestemmingsplan.

Als onderdeel van het gemeentelijk beleid wordt in Deelgebied 3 wel in een aantal projecten met betrekking tot klimaatadaptatie aan het tegengaan van droogte, hittestress en wateroverlast. Daarom is gekozen het effect op dit aspect als neutraal te benoemen (0).

Impact op de gemeentelijke klimaatambities

Een positieve ontwikkeling op het gebied van klimaatadaptatie is de projectenbundel van Onweerstaanbaar Someren. De ontwikkeling van het beekdal van de Aa binnen het plangebied Deelgebied 3 gezamenlijk met onder andere het waterschap is een mooi voorbeeld van maatregelen met betrekking tot klimaatadaptatie dat recent gerealiseerd gaat worden. Ook de gemeentelijke Klimaatagenda 2030 is beleid gericht op het waarmaken van ambities met betrekking tot klimaat(adaptatie). In het plan zijn echter vrijwel geen randvoorwaarden en uitgangspunten opgenomen met betrekking tot klimaatadaptatie en het klimaat robuuster inrichten van de leefomgeving.

Conclusie

Het uitgangspunt voor het bestemmingsplan voor deelgebied 3 is vooral gericht op het consolideren van de bestaande situatie. Er zijn weliswaar diverse mogelijkheden om de klimaatrobustheid te verbeteren maar deze zijn niet verankerd in het plan. Het integraal effect op de klimaatbestendigheid van het plangebied wordt dan ook als licht negatief beoordeeld. De onderstaande mitigerende maatregelen worden meegegeven ter overweging.

Mitigerende maatregelen

Met betrekking tot wateroverlast kan gedacht worden aan de berging van hemelwater in de openbare ruimte, het toepassen van waterdoorlatende verharding, aanleg van extra groenstroken inclusief wadi's, waterberging op daken van bedrijfsgebouwen en kassen, dimensionering van het watersysteem en riolering op een bui van minstens 60 mm, bij voorkeur meer. Met betrekking tot hitte zijn er de volgende mogelijkheden voor mitigatie en optimalisatie:

- Zorgen voor schaduw. Dit werkt het beste door het plaatsen van bomen
- Laat de straten oost-west lopen, zodat er altijd aan 1 kant schaduw is voor fietsers of voetgangers
- Zorgen voor schaduw bij laden en lossen. Dit kan door een afdak, door een slimme inrichting van de gebouwen in de ruimte. Ook is het slim om de laden en lossen plekken zo te situeren dat zij rond het middaguur in de schaduw vallen, zodat de hittestress voor werknemers beperkt blijft
- Aanleg van zonnepanelen. Dit heeft een koelende werking voor de gebouwen
- Aanleg van witte daken (in plaats van zwart bitumen). Dit is een simpele en kostenefficiënte maatregel, waardoor er minder koeling/airconditioning nodig is en het binnenklimaat prettiger is
- Aanleg van groene daken. Dit is ook een kosten efficiënte maatregel, die de natuur in de omgeving ten goede komt. Ook mogelijk om voor de werknemers een groen dak als lunchplek ter beschikking te stellen
- Rode of witte bestrating, in plaats van asfalt. Dit vermindert de warmte-uitstraling aanzienlijk

Daarnaast geldt in het algemeen dat ontwikkelingen kansen bieden om zaken aan te pakken. Het kan dan gaan om hoe nieuwe bebouwing wordt aangelegd en ingepast, of bestaande situaties kunnen aangepast worden. Denk bijvoorbeeld aan het aanplanten van meer groen om hittestress te beperken wanneer een weg wordt aangepakt. Dit is alleen niet hard als uitgangspunt opgenomen in het plan, maar biedt zeker mogelijkheden.

6.13 Energie

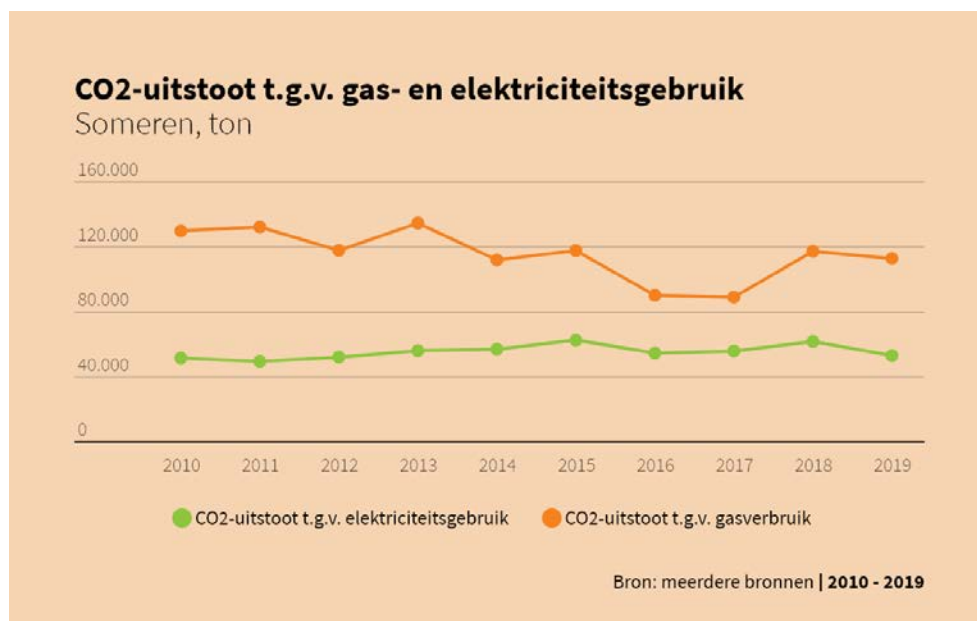
Energie moet bekeken worden als volledige infrastructuur. Met andere woorden: van de productie van energie tot aan de gebruiker ervan. In toenemende mate is de ambitie op vrijwel alle bestuurlijke schaalniveaus mondiaal, (inter)nationaal, regionaal, provinciaal en lokaal om over te stappen naar meer hernieuwbare vormen van energieopwekking. Energie speelt in toenemende mate een onmisbare rol voor het functioneren van de maatschappij. Op basis van de door de gemeente geformuleerde ambities voor energie wordt getoetst of deze binnen het plangebied gerealiseerd worden. Daarbij wordt zowel gekeken naar energieverbruik als energieopwekking. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in hoeveel het energieverbruik en de CO₂-emissie in de huidige situatie is en met welke maatregelen het plan bijdraagt aan het halen van gemeentelijke en provinciale ambities. Deze beoordeling vindt kwalitatief plaats op basis van het ambitiesdocument Someren Natuurlijk Duurzaam en het beleidsproject Onweerstaanbaar Someren.

6.13.1 Huidige situatie en autonome ontwikkelingen

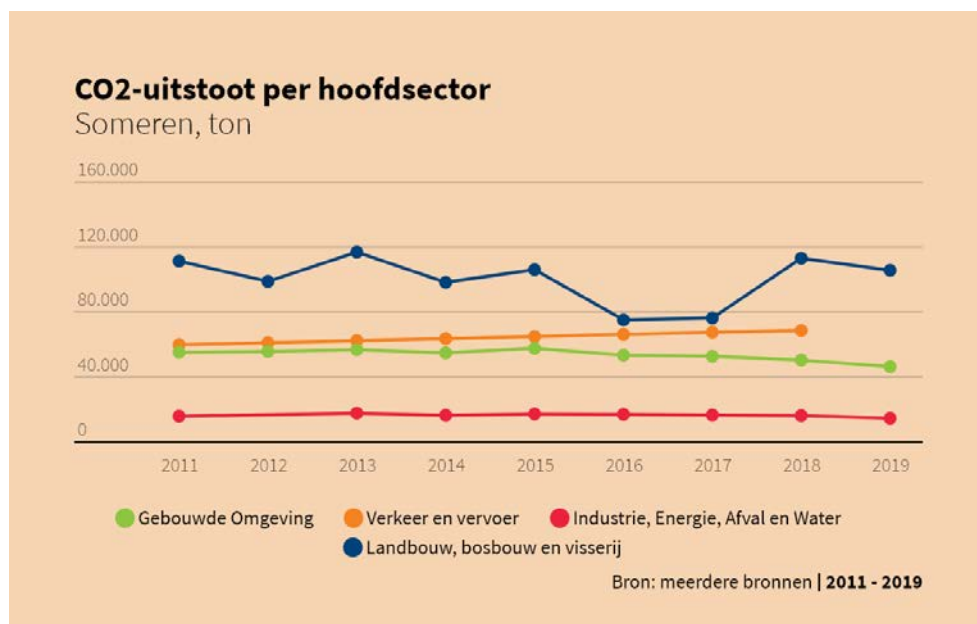
Hierna wordt de huidige situatie en autonome ontwikkeling met betrekking tot duurzame energie in de gemeente Someren besproken. Allereerst wordt gekeken naar het energiegebruik in de gehele gemeente Someren. Daarna is gekeken naar de gemiddelde gas- en elektriciteitslevering per bedrijf in het deelgebied 3 van het buitengebied. Vervolgens wordt gekeken naar de energieopwekking van hernieuwbare energie in de gehele gemeente Someren. Wat volgt is een beschrijving van de beleidsambities van de gemeente Someren op het gebied van duurzame energie. Na de effectbeschouwing van energiegebruik en energieopwekking en ambities voor duurzame energie volgen aanvullende maatregelen voor een verbetering van mogelijkheden voor duurzame energie. .

Energiegebruik gehele gemeente Someren

Op basis van bronmateriaal uit de digitale klimaatmonitor is gekeken naar het aspect Emissiefactor elektriciteit kg/kWh en de Emissiefactor aardgas kg/m³ voor de gemeente Someren als geheel. De emissiefactor elektriciteit is voor Someren 0,37kg/kWh in 2019 en de emissiefactor aardgas is voor Someren 1,785 kg/m³ in 2020. In figuur 6.24 en figuur 6.25 is de CO₂-uitstoot in tonnen in de gehele gemeente Someren zichtbaar ten gevolge van gas en elektriciteitsgebruik over de afgelopen tien jaar. Daarnaast is de CO₂-uitstoot in tonnen uitgesplitst naar verschillende sectoren gezien over de afgelopen 9 à 10 jaar.

Figuur 6.24 CO₂-uitstoot door gebruik van gas en elektriciteit in gemeente Someren in de periode 2010-2019 ³⁷

Figuur 6.25 CO₂-uitstoot over de verschillende sectoren in Someren in de periode 2011 - 2019

Energiegebruik Someren Buitengebied - Deelgebied 3

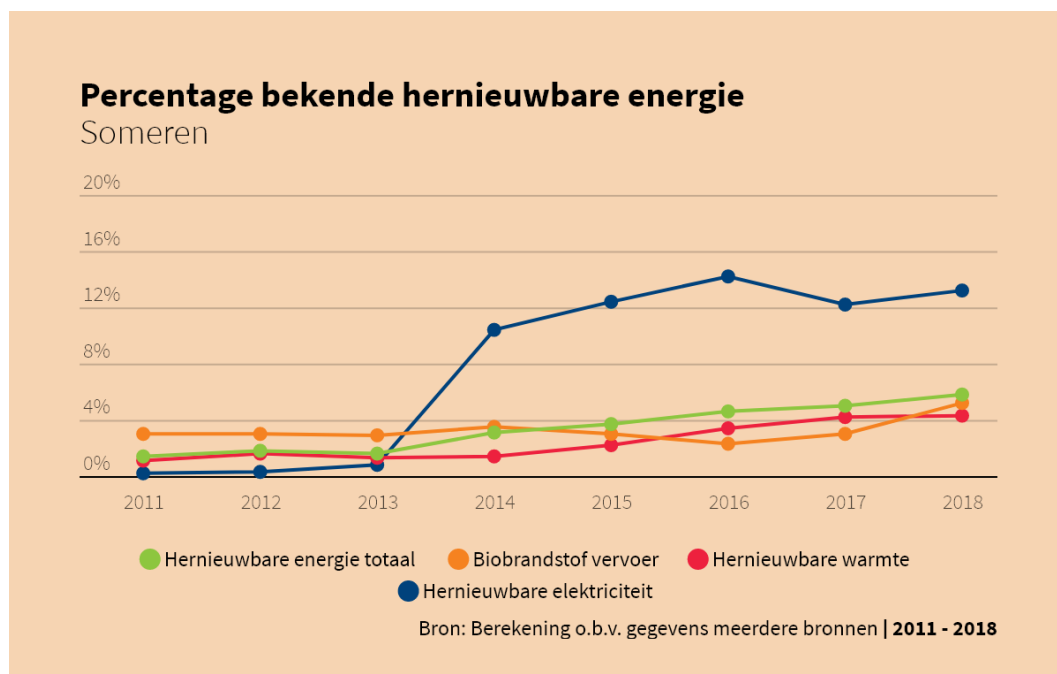
Voor het specifieke deelgebied 3 is gekeken naar de gemiddelde gas- en elektriciteitslevering per bedrijf. De cijfers hiervan komen echter uit 2014. Voor deelgebied 3 ligt die levering voor het grootste gedeelte tussen de 25.000 en 50.000kWh op een schaal tussen 100 – 5.000.000kWh. De gemiddelde gaslevering per bedrijf in m³ ligt voor het grootste gedeelte van deelgebied 3 tussen

³⁷ Afkomstig van klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/co2uitstoot

de 5.000 en 10.000m³ in 2014. Er is hier gekozen om geen kaart op te nemen, maar de resultaten in de lopende tekst te beschrijven, omdat de gekozen kleuren in de legenda bij het transparant laten doorlopen van de bestuurlijke grenzen onduidelijk worden.

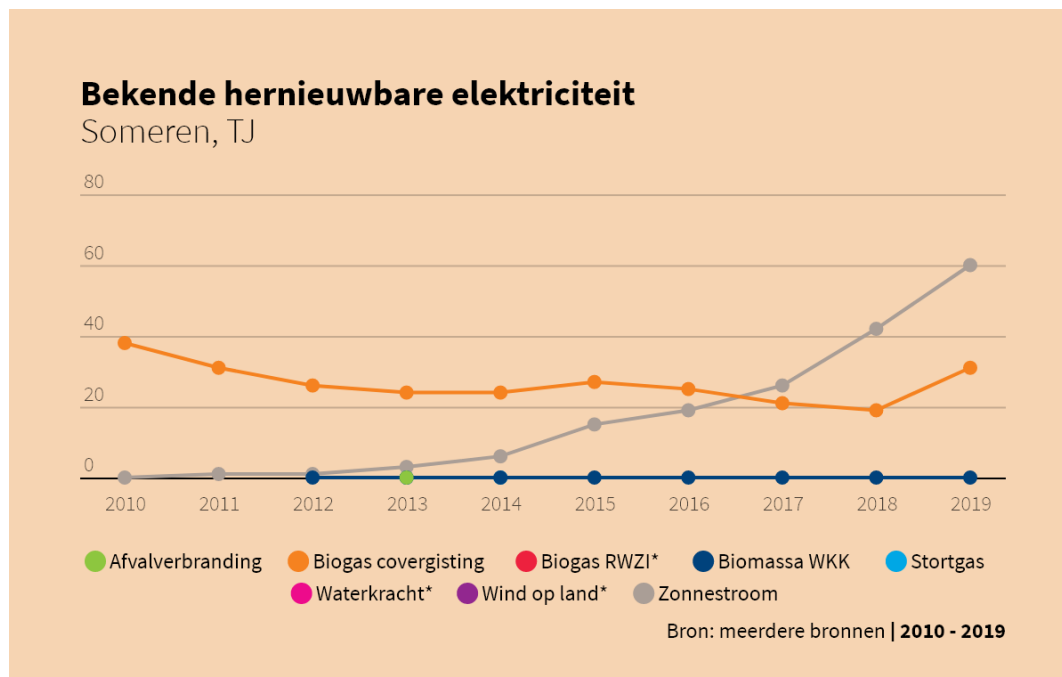
Energieopwekking

In het plangebied deelgebied 3 wordt voor als nog niet op grote schaal (duurzame) energie opgewekt. Op basis van gegevens van de klimaatmonitor is gekeken naar het aandeel hernieuwbare energie en het aandeel bekende hernieuwbare elektriciteit in de gehele gemeente Someren over ongeveer de periode 2010-2019. In figuur 6.26 en figuur 6.27 is dit verder uitgesplitst.

Figuur 6.26 Hernieuwbare energie (vervoer, warmte en elektriciteit) in Someren in de periode 2011–2018 ³⁸

³⁸ Figuren afkomstig van <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/hernieuwbare-energie/>

Figuur 6.27 Hernieuwbare elektriciteit in TJ uit verschillende bronnen in Someren in de periode 2010-2019

Opvallend is dat zonnestroom vanaf 2014 sterk is toegenomen. De zonnestroom per inwoner is in Someren 3105 MJ per inwoner. Dit is niet specifiek toe te schrijven aan zonnepanelen in het plangebied Deelgebied 3.

Beleidsambities energie

In deze paragraaf wordt beschreven welke maatregelen bijdragen aan energieambities van gemeente en provincie. In 2016 heeft de raad uitgesproken dat de gemeente in 2050 een energie neutrale gemeente wil zijn. Destijds is het programma Someren Natuurlijk Duurzaam (c2c) opgestart. Dat is inmiddels geëvalueerd en er wordt een nieuw kader voor een integrale aanpak van duurzaamheid (energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit voor de periode 2019-2022. Gemeente Someren definieert energietransitie als; de reductie op CO₂-uitstoot, het beperken van de opwarming van de aarde en het beheersen van de gevolgen van de opwarming. De thema's energietransitie en klimaatadaptatie zijn opgenomen in het document en project Onweerstaanbaar Someren.

RES MRE

De gemeente Someren heeft samen met 20 andere gemeenten in de Metropoolregio Eindhoven stevige ambities om als regio als eerste in Nederland energieneutraal te zijn. Momenteel wordt de Regionale Energie Strategie Metropoolregio Eindhoven (RES MRE) opgesteld en tot en met 2030 vervolgens uitgevoerd. Het streven is om deze regionale visie in 2021 door de 21 gemeentes te laten vaststellen. De eis vanuit het rijk om een vermindering van CO₂-uitstoot in 2030 met ongeveer de helft terug te brengen ten opzichte van 1990 wordt hierbij gevolgd. Het RES MRE bestaat uit de volgende onderdelen die dus nog nader invulling krijgen op regionaal en lokaal niveau.

- Elektriciteitsplan
- Beleid met betrekking tot zonne- en windparken
- Koppelkansen klimaatadaptatie
- Koppelkansen van transitie landelijk gebied
- Warmtevisie

Duurzame energie

Somerens heeft zichzelf ten doel gesteld om jaarlijks 2 % minder CO₂ uit te gaan stoten en in 2050 energieneutraal te zijn. Daarbij is uitgesproken dat alle haalbare en beschikbare vormen van duurzame energie, naast verbeteringen in de toekomst, noodzakelijk zijn om deze doelstelling te realiseren. Om deze doelstelling haalbaar te maken dienen alle partijen, zowel inwoners, bedrijven als overheden mee te werken aan het realiseren van energiebesparing (door middel van fysieke aanpassingen en gedragsverandering) en het duurzaam opwekken van de resterende energievraag. De gemeente Someren kiest er daarom voor om op lokaal niveau te beginnen: op het eigen grondgebied. Beleidsmatig zijn er mogelijkheden om een zonnepark te realiseren. Er blijkt echter ook transport schaarste te zijn bij Enexis waardoor zonneparken niet op het netwerk kunnen worden aangesloten.

In het ambitiedocument Someren Natuurlijk Duurzaam stelt de gemeente zichzelf ten doel om in 2021 de energietransitie te verwerken in de lokale omgevingsvisie. Verder wordt een warmtevisie gerealiseerd, worden de eerste zonneparken en een windpark onderzocht. Echter, vanwege transport schaarste bij Enexis komen initiatieven niet van de grond waardoor de parken nog niet kunnen worden aangelegd.

Beleid duurzame energie gehele buitengebied Someren

In het buitengebied groeit de vraag naar ruimte voor initiatieven op het gebied van duurzame energie. Het uitgangspunt is in eerste instantie om zon op dak bij bestaande bouwblokken te realiseren. De provinciale Interim omgevingsverordening Noord-Brabant biedt mogelijkheden voor het realiseren van zonneparken in het buitengebied. In 2017 heeft Someren beleid opgesteld om op een eenduidige wijze met de aanvragen voor zonneparken in het gehele buitengebied om te gaan. Vooral van belang hierbij is de locatiekeuze. Het moet technisch haalbaar zijn om zonnevelden op de locatie te realiseren, maar het moet ook landschappelijk aanvaardbaar zijn. In september 2018 heeft een evaluatie van het beleid plaatsgevonden: 'Evaluatie beleid zonneparken en windmolens'. Het beleid is naar aanleiding van de evaluatie uitgebreid met beleid voor windenergie en enkele criteria zijn aangepast. Ook in 2020 is een evaluatie geweest en is een tender gehouden voor nieuwe initiatieven. Verder staat de Provincie mestvergistings toe in een cluster van 5 bedrijven, mits de mest ondergronds naar de vergister wordt verpompt.

Bestemmingsplan deelgebied 3

Zoals in het voorontwerp bestemmingsplan te lezen staat, is de beleidsvraag voor niet agrarische functies in het buitengebied inmiddels verbonden met de problematiek van voormalige agrarische bedrijfsgebouwen. Duurzaamheid is hierbij het uitgangspunt. Dit biedt kansen voor het plaatsen van functies met betrekking tot duurzame energie opwekking.

6.13.2 Effecten Energieambities

In de huidige situatie en autonome ontwikkeling is zoals beschreven aandacht voor duurzame energie in de vorm van beleid en projecten met betrekking tot energietransitie. Verduurzaming vindt plaats op kleine schaal bijvoorbeeld in de vorm van zonnepanelen. De gemeente Someren als geheel heeft concrete ambities op het gebied van duurzame energie. De CO₂-uitstoot jaarlijks met 2 % verlagen en in 2050 energieneutraal zijn. Via de RES Metropool regio Eindhoven is het streven om zelfs nog eerder energieneutraal te zijn. Via het gemeentelijke ambitiedocument Someren Natuurlijk Duurzaam en het programma Onweerstaanbaar Someren wil de gemeente invulling geven aan CO₂-reductie en invulling geven aan energietransitie en klimaatadaptatie. In het specifieke bestemmingsplan deelgebied 3 zijn echter geen duidelijke uitgangspunten en randvoorwaarden met betrekking tot duurzame energie opgenomen omdat de gemeente dergelijke initiatieven op maat zal beoordelen. Dit vraagt om buitenplanse procedures.

Wel stellen de planregels dubbelruimtegebruik verplicht. Dit kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden door zonneparken op een verhoogde draagconstructie boven een waterretentiegebied aan te leggen. Een dergelijk dubbel grondgebruik vermindert de druk op de ruimte in het buitengebied.

De beoordeling voor het effect van het plan in het buitengebied Deelgebied 3 op het aspect energie is in totaal neutraal beoordeeld.

Duurzaamheid

Maatregelen voor de verduurzaming van het gebied kunnen zijn:

- Zonnepanelen en zonneboilers op de daken van de agrarische bedrijven. Dit in combinatie met bijvoorbeeld het plaatsen van laadpalen voor elektrische auto's en busjes
- Gebruik maken van de warmte uit het riool (riothermie). Op sommige plekken is er veel warmte beschikbaar in het riool. Deze warmte zou dan gebruikt kunnen worden om bijvoorbeeld gebouwen mee op te warmen. Om dit financieel rendabel te maken moet dit wel worden gecombineerd met onderhoud/vervanging van het riool. Een andere optie is als je warmte wint uit bijvoorbeeld oppervlaktewater, dat je deze warmte dan loost op het riool. Afhankelijk van de situatie op het RWZI kan dit kosten en energie schelen, omdat het rioolwater dan minder verwarmd hoe te worden op het RWZI
- Bio-energie - Als duurzaam alternatief voor aardgas. Met lokaal beschikbare biomassa kan de energievraag lokaal aangevuld worden
- Duurzame(re) elektriciteit - Het opwekken van elektriciteit in eigen beheer met energie-efficiënte warmtekrachtkoppeling (wkk)

7 De effecten op een rij

In hoofdstuk 4, 5 en 6 zijn de effecten per milieuaspect beschreven. In dit hoofdstuk 7 worden de resultaten van de effectbeschrijvingen samengevat. Voor de meeste toetsingscriteria worden de milieueffecten van de worst case beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie, rekening houdend met de voorgestelde planregels. Voor de cijfermatig benaderde criteria (stikstof, geur en fijn stof) worden eerst de worst case effecten beschreven zonder rekening te houden met de (aanvullende) planregels.

Emissies vanuit de landbouw kunnen, zonder maatregelen, er voor zorgen dat er negatieve effecten optreden als alle mogelijkheden die het plan biedt worden benut, zonder rekening te houden met de voorschriften uit de planregels. Met name de extra emissies van stikstof en geur vragen om maatregelen. Maar ook de luchtverontreiniging (met fijn stof) vraagt om maatregelen om ervoor te zorgen dat de grenswaarden niet worden overschreden. Vastgesteld is dat de afname van het aantal agrarische ondernemingen, in combinatie met de werking van de regels in het plan, de boven bedoelde negatieve effecten kunnen voorkomen.

Het uitgangspunt voor het bestemmingsplan voor deelgebied 3 is vooral gericht op het consolideren van de bestaande situatie. Er zijn weliswaar diverse mogelijkheden om de klimaatrobuustheid te verbeteren maar deze zijn niet verankerd in het plan. Het integraal effect op de klimaatbestendigheid van het plangebied wordt dan ook als licht negatief beoordeeld.

De natuurontwikkeling in het beekdal van de Aa zorgen echter wel voor een uitbreiding en versterking van het oppervlakte NNN aan het Werkingsgebied 'behoud en herstel watersystemen'. Daarnaast heeft de ontwikkeling een klimaatbestendiger en robuuster hydrologisch systeem als gevolg. De overige ontwikkelingsmogelijkheden leiden niet tot aantasting van deze gebieden. Het effect op provinciaal beschermde gebieden is dus als positief beoordeeld, net zoals dat het werk aan het beekdal een licht positief effect heeft op soorten in de natuurgebieden in het beekdal.

Door de relatief hoge geurbelasting in het hele gebied is het aspect gezondheid licht negatief beoordeeld. Vanwege de aard van het buitengebied zijn er echter zeker mogelijkheden om een gezonde levensstijl te stimuleren.

Tabel 7.1 zet alle effecten op een rij door de mogelijkheden die het plan biedt te vergelijken met de referentie situatie. Voor de emissies van stikstof, geur en fijn stof is in eerste instantie een effect berekend dat op zou treden als er geen maatregelen worden genomen. Tabel 7.1 laat zien wat het effect is van de maatregelen die onderdeel uitmaken van het uiteindelijke plan-alternatief.

Tabel 7.1 De effecten op een rij van de gereguleerde mogelijkheden die het plan biedt ten opzichte van de referentie situatie

Toetsingscriteria	Op basis van de worst case	Op basis van worst case met aanvullende planregels
Ecologie		
• Natura 2000		
- Depositie uit veehouderij	--	0
- Impact op natuur- en landschapswaarden		0
• NNN (voorheen EHS)		++
• Beschermde soorten Wnb		+
• Houtopstanden		0
Landschap		
• Vanuit agrarische bedrijven		0
• Vanuit nevenfuncties		0
• Vanuit recreatieve voorzieningen		0
• Cumulatieve beoordeling		0
Overige criteria		
• Cultuurhistorische structuren		0
• Archeologische waarden		0
• Waterkwaliteit		0
• Waterkwantiteit		0
• Bodem(kwaliteit)		0
• Verkeer		0
• Geluid		0
• Fijn stof	-	0
• Geur	--	0
• Gezondheid		-
• Gezondheidsbevordering		+
• Klimaatbestendigheid		-
• Bijdrage aan energieambities		0

8 Uitvoerbaarheid van het plan-alternatief

In dit hoofdstuk worden vanuit het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt beoordeeld op uitvoerbaarheid. De beoordeling vindt plaats op het onderdeel stikstof. Uit voorgaande hoofdstukken blijkt namelijk dat wat betreft de uitvoerbaar in relatie tot de andere milieuthema's geen belemmeringen worden verwacht. Voor wat betreft stikstofdepositie wordt beschreven welke technieken er ingezet zouden moeten worden, op bedrijfsniveau en op stalsniveau, om op basis van interne saldering te kunnen voldoen aan de gebruiksregel die als maatregel in het plan-alternatief is opgenomen.

8.1 Algemene beoordeling van de uitvoerbaarheid

Gezien de huidige achtergronddepositie, die vrijwel overal en voor alle Natura 2000-gebieden hoger is dan de kritische depositiewaarde van tenminste de meest gevoelige habitattypen, is alleen een bestemmingsplan dat de huidige situatie qua stikstofemissie en -depositie op Natura 2000-gebieden vastlegt uitvoerbaar. Dat betekent dat er planologische middelen moeten worden ingezet om de huidige situatie vast te leggen voor de functies en bestemmingen die het plan mogelijk maakt. Immers als alle ontwikkelingsmogelijkheden worden gebruikt zijn negatieve effecten niet uit te sluiten doordat de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden dan zal toenemen. Dat is in het voorliggende planMER gebleken bij de beoordeling van het worstcase scenario (bestemmingsplan zonder emissieplafond).

Daarom is in het ontwerpbestemmingsplan de keuze gemaakt dat bij recht geen toename van stikstofemissie/depositie plaats mag vinden, waarbij moet worden aangetoond dat er geen negatieve effecten optreden in omliggende Natura 2000-gebieden, met name ten aanzien van de stikstofdepositie. Doordat het bestemmingsplan op deze manier is ingericht, is de huidige situatie vastgelegd en uitbreiding zodanig aan voorwaarden verbonden dat het ontwerpbestemmingsplan geen significant negatieve effecten kan veroorzaken op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Dat wil echter niet zeggen dat voor individuele bedrijven er geen uitbreidingsruimte geboden kan worden. Dit vergt evenwel maatwerk per geval, gebruik makend van de mogelijkheden die de beleidsregels van de provincie bieden voor de verlening van Wnb-vergunningen.

Op gebiedsniveau is onderzocht welke inzet van techniek in generieke zin afdoende zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, te kunnen voorkomen dat de gebiedsemissies toenemen bij het volbouwen van de bestaande bouwvlakken. In paragraaf 4.4.4 blijkt dat dit planscenario overeenkomt met de inzet van 85 % emissie reductie in de intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij.

8.1.1 Uitvoerbaarheid op basis van de worst case vulgraad (80/50 %)

Ten behoeve van de haalbaarheidsbeoordeling (bijlage 7) is in eerste instantie de haalbaarheid getoetst van het plan-scenario waarvan op gebiedsniveau is aangetoond dat er op basis van interne saldering binnen het gebied mogelijkheden zijn om, per saldo, het volledig opvullen van de bouwvlakken toe te staan zonder dat er op gebiedsniveau sprake zal zijn van een groei van de stikstofemissie dan wel stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. In bijlage 7 is het scenario

gepresenteerd waarbij is uitgegaan van een aanvullende technische reductie op een intensieve veehouderij/niet-grondgebonden veehouderij van 85 % in combinatie met een aanvullende technische reductie op een melkveestatal van 54 %³⁹, in combinatie met een groei van de bebouwing op alle bouwpercelen tot een vulgraad van 80/50 %.

In de beoordeling van de uitvoerbaarheid wordt in de primaire bedrijfsbeoordeling, de vanuit het plan alternatief berekende emissie vergeleken met de referentie situatie. Als in het plan alternatief de emissie vanuit een bedrijf lager uitpakt dan in de referentie situatie, dan is er op dat bedrijf voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar om extra dierenverblijfplaatsen te kunnen realiseren. Als in het plan alternatief de emissie hoger uitpakt dan in de referentie situatie wordt in de secundaire toetsing de benodigde emissiereductie verder opgevoerd tot de maximale combinatie van in te zetten technieken die nog door de Rav wordt ondersteund.

Op deze manier wordt in bijlage 7, per dierenverblijfplaats, weergegeven welke (extra) emissie reductie er mogelijk te realiseren valt om, op basis van interne saldering, een toename van het aantal dieren mogelijk te maken zonder dat er sprake is van een toename van de emissie vanuit het perceel.

In de kolom met de uitkomst van de secundaire bedrijfsbeoordeling staat per bedrijf weergegeven of met maximale inzet van beschikbare technieken die in de Rav worden ondersteund het plan-alternatief uitvoerbaar is. Uitgaande van een vulgraad van 80/50 % is uitgerekend dat op geen van de grondgebonden melkveehouderijen er voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar is om het plan-alternatief uit te kunnen voeren. Op alle varkens bedrijven, en alle pluimvee bedrijven, is er wel voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar.

8.1.2 Uitvoerbaarheid op basis van een vulgraad van 80/20-procent

In de vorige paragraaf is vastgesteld dat een vulgraad van 50 % voor de (melk)rundveehouderij niet goed uitvoerbaar is. Daarom is aanvullend onderzoek gedaan naar het effect van de vulgraad op de uitvoerbaarheid. Door de maximale vulgraad van de bouwvlakken die in gebruik zijn voor (melk)veehouderij uit te gaan van 30 % is het plan alternatief voor ongeveer de helft van de (melk)veebedrijven uitvoerbaar. Bij een vulgraad van 20 %⁴⁰ in de grondgebonden (melk)veehouderij geldt dat er dan nog slechts 3 melkveehouderijen zijn met onvoldoende interne salderingscapaciteit om deze verdichting van het bestaande bouwvlak ook daadwerkelijk te kunnen realiseren zonder dat de emissies (en dus de depositie) toe zal nemen.

³⁹ In paragraaf 4.4.4 is op gebiedsniveau berekend dat een reductie van de emissie van de grondgebonden bedrijven niet per se noodzakelijk zou zijn; maar om op bedrijfsniveau intern te kunnen salderen is bij de toetsing van de uitvoerbaarheid uitgegaan van 54 % emissiereductie voor grondgebonden bedrijven.

⁴⁰ Zie voor de uitwerking van dit scenario ook bijlage 7.

9 Leemten in kennis, monitoring en evaluatie

In dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke onderdelen kennis of informatie ontbreekt. Wanneer dit leidt tot niet volledig of beperkt onderbouwde beschrijvingen, zijn deze in dit hoofdstuk opgenomen. De genoemde leemten in kennis vormen ook aandachtspunten voor het evaluatieprogramma, dat in het kader van een m.e.r. moet worden uitgevoerd tijdens en na realisatie van het voornemen. Hierbij worden de optredende milieugevolgen in het planMER vergeleken met de voorspelde gevolgen; wanneer feitelijke gevolgen wezenlijk afwijken van de voorspelde gevolgen, kan de gemeente (aanvullende) maatregelen nemen.

9.1 Leemten in kennis en informatie

Leemten in kennis en leemten in informatie

Bij het opstellen van dit rapport is veel informatie verzameld. Het kan voorkomen dat niet alle onderzoeksgegevens beschikbaar zijn of er kunnen onzekerheden zijn in de beschikbare onderzoeksgegevens. In dat geval wordt gesproken van *leemten in informatie*.

Het kan ook voorkomen dat er geen wetenschappelijk basis is om bepaalde effecten te kunnen beoordelen. Ook is er altijd een zekere mate van onzekerheid over het optreden van bepaalde ontwikkelingen in het studiegebied. In dat geval is er sprake van *leemte in kennis*.

- De belangrijkste leemte in kennis betreft inzicht in de toekomstige ontwikkeling van de niet-grondgebonden veehouderij en de daarbij horende emissiereductie(s). Dat geldt voor de sector als geheel, maar ook voor de situatie in dit deel van Someren
- Modelberekeningen kennen een zekere mate van onnauwkeurigheid, dit is inherent aan de modellen
- Voor dit planMER is gerekend met aannames om een inschatting te kunnen geven van de emissievracht uit het gebied op de Natura 2000-gebieden. Deze aannames zijn gebaseerd op wet- en regelgeving
- Zowel de geluidnormen, de geurnormen als de normen voor luchtkwaliteit dienen gerespecteerd te worden op bedrijfsniveau. Hiervoor kunnen in concrete (project)situaties aanvullende berekeningen nodig zijn

9.2 Monitoring en evaluatie

Op grond van artikel 7.39 van de Wet milieubeheer moet 'het bevoegd gezag dat een plan heeft vastgesteld onderzoeken wat de gevolgen van de uitvoering van dat plan zijn wanneer de in het plan voorgenomen activiteit wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen'. Dit betekent dat een evaluatie moet worden uitgevoerd op het moment dat een m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteit op grond van het bestemmingsplan deelgebied 3 van het buitengebied van de gemeente Someren plaatsvindt. In het planMER moet een begin van een dergelijke evaluatie zijn opgenomen. Het advies is om regelmatig de ontwikkelingen in het plangebied in het algemeen en in de agrarische bedrijfstak in het bijzonder te onderzoeken. Wanneer uit de resultaten van het

onderzoek blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten van het voorliggende planMER, dan is het wenselijk om te beoordelen of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Omdat de milieueffecten van het voornemen en de alternatieven voor een deel ook op grond van wet- en regelgeving zijn beoordeeld, is het ook belangrijk om regelmatig wijzigingen in wet- en regelgeving te volgen. Ook wanneer hieruit blijkt dat er sprake is van afwijkingen in vergelijking met de uitgangspunten.

Van het voorliggende planMER, is het wenselijk om te beoordelen of aanpassingen aan het beleid of het bestemmingsplan nodig zijn. Een goede basis voor het regelmatig onderzoeken van de ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied en de agrarische bedrijfstak, is het volgen van de aangevraagde en verleende omgevingsvergunningen en meldingen op grond van Activiteitenbesluit. Op basis van de resultaten van het voorliggende planMER is het hierbij vooral belangrijk de volgende onderwerpen te overwegen:

- De effecten op Natura 2000-gebieden wat betreft de stikstofdepositie
- De effecten op de woon- en leefomgeving wat betreft de geuremissie

Hierbij is het ook belangrijk om te bepalen op welke manier de effecten van de verschillende activiteiten binnen een ontwikkeling en van activiteiten binnen andere ontwikkelingen elkaar versterken of verzwakken. Overigens moet bij sommige afzonderlijke ontwikkelingen bij agrarische bedrijven een besluit-m.e.r. worden doorlopen. Op basis van de resultaten van dat besluitMER (ook wel projectMER genoemd) kan beoordeeld worden of de voor dit planMER gebruikte uitgangspunten juist waren. Mocht dit niet zo zijn, dan moet worden beoordeeld of het nodig is om het beleid of het bestemmingsplan aan te passen.

Bijlage 1**Stappen in uitgebreide m.e.r.-
procedure**

Uitgebreide m.e.r.-procedure

Mededeling van het project

Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is dan deelt de initiatiefnemer schriftelijk aan het bevoegd gezag mede dat hij een activiteit wil ondernemen waarvoor de uitgebreide m.e.r.-plicht geldt.

Openbare kennisgeving

Het bevoegde gezag geeft er kennis van dat het een besluit aan het voorbereiden is, waarvoor de uitgebreide besluit-m.e.r. procedure geldt.

Raadpleging en inspraak over reikwijdte en detailniveau

Een ieder kan zienswijzen over het voornemen indienen conform de Awb.

Het bevoegd gezag raadpleegt de betrokken overheidsorganen over de reikwijdte en detailniveau van het MER. Raadplegen van de Commissie m.e.r. is facultatief.

vormvrij

Advies Reikwijdte en detailniveau

Als het bevoegd gezag niet zelf de initiatiefnemer is, geeft het bevoegd gezag advies over de reikwijdte en detailniveau van het op te stellen MER. Dit moet binnen zes weken nadat de mededeling is ontvangen

Milieueffectrapportage (MER)

De initiatiefnemer stelt een MER op.

Kennisgeving en ter inzagelegging MER en ontwerpplan of aanvraag / (voor-)ontwerpbesluit

Het bevoegd gezag geeft kennis van het MER en ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit en legt beide ter inzage

Inspraak

Een ieder kan zienswijzen indienen op het MER en het ontwerpplan of aanvraag / het (voor-)ontwerpbesluit conform de Awb.

6 weken

Advisering door de Commissie m.e.r.

De Commissie m.e.r. brengt advies uit over het MER binnen de termijn die ook voor de zienswijzen geldt.

Vaststelling van het plan of besluit en bekendmaking

Het bevoegde gezag stelt het plan vast of neemt een definitief besluit. Daarbij geeft het aan hoe rekening is gehouden met milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Het plan of besluit wordt bekendgemaakt.

Evaluatie

Evaluatie van de werkelijke optredende milieueffecten.

De procedure

Op 1 juli 2010 is het nieuwe wettelijke stelsel voor m.e.r. in werking getreden. De herziening van de m.e.r.-wetgeving beoogt vereenvoudiging van en meer uniformiteit in de m.e.r.-procedures voor plannen en projecten. In deze paragraaf staan wij kort stil bij de stappen die in het kader van de Uitgebreide procedure moeten worden doorlopen en welke keuzes u hierin kunt maken. De m.e.r.-procedure is op te knippen in de volgende stappen:

- Voorfase (NRD)
- Opstellen MER
- Toetsingsfase

Voorfase**Bekendmaking en participatie**

De m.e.r.-procedure start met een openbare kennisgeving van de gemeente dat de m.e.r.-procedure doorlopen gaat worden voor het bestemmingsplan.

Het is verplicht in de voorfase van de m.e.r.-procedure een ieder in de gelegenheid te stellen tot het indienen van zienswijzen op het voornemen (lees: het bestemmingsplan). Aan deze stap zijn echter geen inhouds- en procedure-eisen verbonden. In onderstaande paragraaf geven wij u wat aandachtspunten ter overweging.

Met betrekking tot de te hanteren procedure adviseren wij in het kader van goed bestuur in elk geval de Algemene wet bestuursrecht (Awb) te volgen. Dit betekent dat er uitgegaan moet worden van een inspraaktermijn van zes weken, mits de gemeente dit in haar eigen inspraakverordening anders heeft geregeld.

Voor wat betreft de inhoudelijke randvoorwaarden zijn verschillende lijnen te bedenken oplopend in uitwerkingsniveau. Al naar gelang behoefte en maatschappelijke betrokkenheid moet de insteek van de kennisgeving bepaald worden. Daarbij kan gedacht worden aan de volgende opties:

- Alleen een aankondiging van het voornemen (de feitelijke bekendmaking)
- Korte toelichting op het voornemen
- Uitgebreide onderzoeksopzet conform de voormalige startnotitie/Notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)⁴¹

De keuze van het uitwerkingsniveau is afhankelijk van diverse factoren, waaronder de planning en de beschikbare tijd, de maatschappelijke gevoeligheid van het project, de communicatiestrategie van de desbetreffende gemeente, detailniveau van de voorgenomen activiteit, de bandbreedte van oplossingsrichtingen, et cetera.

⁴¹ In het onderhavige geval wordt gebruik gemaakt van de NRD zoals die in 2016 ter visie heeft gelegen. De voorgenomen activiteit komt namelijk nog op hoofdlijnen overeen met die van destijds. Met het afronden van het planMER bestemmingsplan buitengebied Berkelland 2020 wordt de m.e.r.-procedure die in 2016 is gestart nu afgerond.

Het bevoegd gezag verantwoordt de wijze van participatie achteraf in het besluit (verplicht). Bij het besluit (vaststellen bestemmingsplan) over het project dient de gemeente aan te geven hoe de participatie heeft plaatsgevonden en wat de doorwerking hiervan is.

Commissie voor de m.e.r.

In de voorfase is de Commissie voor de m.e.r. (Commissie m.e.r.) niet meer wettelijk betrokken. Het staat gemeenten echter vrij in de voorfase de Commissie voor de m.e.r. wel te vragen advies uit te brengen over het voornemen (startdocument). Als gemeenten hiervoor kiezen dan wordt hier door het ministerie van VROM EUR 5.000,00 voor in rekening gebracht.

De vrijwillige advisering van de Commissie m.e.r. moet binnen de wettelijke inspraaktermijn plaatsvinden (zes weken) en loopt daarmee waarschijnlijk gelijk op aan de inspraaktermijn die een ieder wordt geboden. Indien de gemeente wil dat de Commissie voor de m.e.r. deze inspraakreacties betreft bij haar advies, dan wordt hier drie weken extra voor gevraagd (in totaal negen weken).

Opstellen MER

Nadat de participatie heeft plaatsgevonden en de Commissie voor de m.e.r. eventueel om een advies is gevraagd kan gestart worden met het feitelijk opstellen van het MER. Aan deze stap zijn geen verdere procedurestappen verbonden. De enige wijziging als gevolg van de nieuwe wetgeving is het vervallen van het verplichte Meest Milieuvriendelijk Alternatief.

Toetsingsfase

Als het definitieve planMER is opgesteld, start de toetsingsfase. Het planMER is een bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan en gaat gezamenlijk met het bestemmingsplan ter inzage. In deze fase is de toetsing van het planMER door de Commissie voor de m.e.r. wel een verplicht onderdeel. Ook hier geldt dat het toetsingsadvies van de Commissie binnen de wettelijke inspraaktermijn moet plaatsvinden. Voor het meenemen van de inspraakreacties in het advies wordt drie weken extra gevraagd.

Bijlage 2**Begrippen en afkortingen**

Achtergronddepositie

Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.

Alternatief

Een samenhangend pakket van maatregelen die een mogelijke oplossing vormt voor het in de probleemstelling geformuleerde probleem.

Archeologie

Wetenschap van de oude historie op grond van bodemvondsten en opgravingen.

Aspect

Te onderzoeken thema dat relevant wordt geacht voor het beoordelen van alternatieven.

Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen die zouden plaatsvinden als de voorgenomen activiteit niet wordt ondernomen.

Best beschikbare techniek

Technieken om de emissie te verlagen, bijvoorbeeld door de inzet van luchtwassers.

Bestemmingsplan

Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.

Bevoegd gezag

Overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit.

Commissie voor de m.e.r

Onafhankelijk adviesorgaan, in het leven geroepen door ministeries van VROM en LNV, die op vastgestelde momenten conform Wet milieubeheer advies uitbrengt met betrekking tot m.e.r.- procedures.

Cultuurhistorie

De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.

Decibel (dB(A))

Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.

Ecologie

Wetenschap die de relaties bestudeert van levensvormen en hun omgeving.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Samenhangend stelsel van natuurkerngebieden, ontwikkelingsgebieden en verbindingzones.

Emissie

Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.

Fauna

Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Flora

Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

Geluidcontour

Lijn getrokken door een aantal punten van gelijke geluidbelasting. Door contouren te berekenen is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde geluiddruk ondervindt.

Geohydrologie

Wetenschap die de directe relatie tussen hydrologie en geologische opbouw bestudeert.

Gevoelige bestemmingen

Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.

Grondgebonden veehouderij

Alle veehouderijen niet zijnde de veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; paarden.

Initiatiefnemer

Rechtspersoon die de m.e.r.-plichtige activiteit wil ondernemen.

Intensieve veehouderijen/niet grond gebonden veehouderij)

Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat bijvoorbeeld om de volgende beesten; pluimvee, runderen en varkens. Niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).

Instandhoudingsdoelstellingen

Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.

Kritische depositiewaarde

Dit is de hoeveelheid ammoniakdepositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.

Meest milieuvriendelijk alternatief (MMA)

Alternatief voor de voorgenomen activiteit, opgesteld vanuit de doelstelling zo min mogelijk schade aan het milieu toe te brengen, respectievelijk zoveel mogelijk verbetering te realiseren, uitgaande van de gegeven doelstelling.

MER

Milieueffectrapport (het fysieke rapport).

m.e.r.

Milieueffectrapportage (de procedure).

Mitigerende maatregelen

Verzachtende maatregelen, waardoor het effect positiever wordt.

Natura 2000

Een Europees beschermd netwerk van waardevolle natuurgebieden.

NO_x

Stikstofoxiden.

NO₂

Stikstofdioxide.

Plangebied

Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.

PM₁₀

Fijnstof.

Richtlijnen

De richtlijnen zijn bedoeld om specifiek richting te geven aan de inhoud van een op te stellen milieueffectrapport.

Saldering

Interne saldering biedt een ondernemer de mogelijkheid om de emissie uit één of enkele van zijn stallen die nog niet voldoen aan de IPPC-norm, te compenseren met vergaande emissiebeperkende maatregelen in één of meerdere andere stallen.

Significant negatieve effecten

Negatieve effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet worden gehaald. Bij negatieve effecten kunnen de instandhoudingsdoelstellingen nog worden gehaald.

Startnotitie/Notitie reikwijdte en detailniveau

Startdocument van de milieueffectrapportage waarin beschreven staat welke activiteit(en) een initiatiefnemer uit wil voeren.

Stikstofdepositie

Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond.

Studiegebied

Het gebied tot waar de milieugevolgen ten gevolge van de aanleg van de voorgenomen activiteit reiken.

Toetsingsadvies

Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het planMER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.

 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Microgram per kubieke meter.

Vegetatie

Samenhangend geheel van in een gebied voorkomende plantensoorten.

Verkeersafwikkeling

Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.

Verkeersintensiteit

Aantal voertuigen dat per etmaal een bepaald punt op een wegverbinding passeert.

Vigerend beleid

Beleid dat door een overheid is vastgesteld en wordt uitgevoerd.

Voorgenomen activiteit

Ontwikkelingsplan / activiteit dat de initiatiefnemer uit wil voeren.

Voorkeursalternatief

De wijze waarop de initiatiefnemer de voorgenomen activiteit wenst uit te voeren.

Kenmerk

R002-1276070DSG-V01-mdg-NL

Waterkwaliteit

Chemische samenstelling van water.

Waterkwantiteit

De hoeveelheid water betreffend.

Watersysteem

Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.

Bijlage 3**Gebiedsbeschrijvingen Natura 2000**

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Dit gebied bestaat uit de deelgebieden Weerterbos, Ringselven en Kruispeel (Habitatrichtlijngebied) en de Hugterheide en de Weerter- en Budelerbergen (Vogelrichtlijngebied). Het Weerterbos is een oud bosgebied. Daarvoor was het een moerasgebied omgeven door heide en moeras. Het wordt gekenmerkt door een gecompliceerde bodemopbouw met leemarm en lemig dekzand en lokale veenontwikkeling. Soortenarme dennenaanplanten bepalen tegenwoordig in sterke mate het aanzien van het terrein. Op natte delen, in slenken en geïsoleerde laagtes staat relatief zuur berkenbroekbos. In deze laagten liggen vele watertjes en worden zwak gebufferde vennen hersteld. De Hugterheide ligt in Noord-Brabant en is een bosgebied dat voornamelijk bestaat uit grove dennen en is aangeplant op stuifzand. De stuifzanden zijn nog duidelijk te herkennen in het heuvelachtige terrein. Het naastgelegen gebied Hugterbroek en 'In den Vloed' aan de Limburgse zijde bestaan uit moeras en bos. De Weerter en Budelerbergen bestaan uit een aaneengesloten (naald)bosgebied met een centraal gelegen heide- en stuifzandterrein. Het Ringselven en de Kruispeel zijn gelegen aan weerszijden van de Zuid-Willemsvaart. Het Ringselven is een ven omgeven door moerasvegetaties. De Kruispeel bestaat uit berken- en elzenbroekbossen, met enkele vennen gelegen langs de Tengelroische beek.

Tabel B8.1 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	>	>	C (<2 %)
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	ontwerp	>	>	C (<2 %)
H4030 - Droge heiden		ontwerp	>	>	C (<2 %)
H6410 - Blauwgraslanden		ontwerp	=	=	C (<2 %)
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		ontwerp	=	=	C (<2 %)
H7210 - Galigaanmoerassen		definitief	=	>	A1 (15-30 %)
H9120 - Beuken-eikenbossen met hulst		ontwerp	=	>	C (<2 %)
H91D0 - Hoogveenbossen		definitief	>	>	B1 (2-6 %)
H1134 - Bittervoorn	ontwerp	=	=	=	C (<2 %)
H1149 - Kleine modderkruiper	definitief	=	=	=	
H1166 - Kamsalamander	definitief (in ontwerp verwijderd)	=	=	=	n.n.b.
H1337 - Bever	ontwerp	=	=	=	C (<2 %)

Tabel B8.2 Broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Broedvogels	Status doel	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage
A224 - Nachtzwaluw	definitief	18	=	=	C (<2 %)
A246 - Boomleeuwerik	definitief	55	=	=	C (<2 %)
A276 - Roodborsttapuit	definitief	20	=	=	C (<2 %)

Strabrechtse Heide & Beuven

De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. Het gebied wordt gekenmerkt door een afwisseling van droge stukken met heide (deels op voormalig stuifzand), kleine stuifzanden en laagtes met natte heide en vennen. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van ons land. Hier is één van de eerste venherstelprojecten uitgevoerd, wat geleid heeft tot de terugkeer van zeldzame soorten. In dit ven wordt water uit de Peelrijt via een bezinkingsbekken ingelaten. Een aantal vennen worden deels gevoed door lokale kwel. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden.

Tabel B8.4 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H2310 - Stuifzandheiden met struikhei		definitief	=	=	B1 (2-6 %)
H2330 - Zandverstuivingen		definitief	=	=	B1 (2-6 %)
H3110 - Zeer zwakgebufferde vennen		definitief	>	>	A1 (15-30 %)
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	=	>	B1 (2-6 %)
H3160 - Zure vennen		definitief	=	=	B1 (2-6 %)
H4010A - Vochtige heiden	hogere zandgronden	definitief	=	>	B2 (6-15 %)
H4030 - Droge heiden		definitief	=	=	C (<2 %)

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H7150 - Pioniervegetaties met snavelbiezen		ontwerp	=	=	B1 (2-6 %)
H91D0 - Hoogveenbossen		ontwerp	=	>	C (<2 %)
H91E0C - Vochtige alluviale bossen	beekbegeleidende bossen	definitief	=	>	C (<2 %)
H1149 - Kleine modderkruiper	ontwerp	=	=	=	
H1831 - Drijvende waterweegbree	definitief	=	=	=	B1 (2-6 %)

Tabel B8.4 Broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven

Broedvogels	Status doel?	Aantal broedparen?	Omvang leefgebied?	Kwaliteit leefgebied?	Relatieve bijdrage?
A021 - Roerdomp	definitief	5	=	=	C (<2 %)
A022 - Woudaap	definitief	2	=	=	B2 (6-15 %)

Tabel B8.5 Niet-broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven

Niet-broedvogels	Status doel	Populatie	Populatie waarde	Instandhoudings-doelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage
A127 - Kraanvogel	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	

Sarsven en De Banen

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het is een Peelrestant. Gezoned en in mozaïek met elkaar komen gemeenschappen voor van zeer zwak gebufferde wateren en van zwak gebufferde wateren. De venen worden deels gevoed met kwelwater uit omliggende hoge gronden. Het gebied is gelegen in één van de laagten die worden aangetroffen in de voedselarme zandafzettingen van het middenteras van de Maas. Plaatselijk komt moerasveen voor, variërend in diepte. Het bestaat uit een samenstel van venen, wilgen- en gagelstruweel, elzen- en berkenbroekbos en zowel natte als drogere graslanden.

Tabel B8.6 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H3110 - Zeer zwakgebufferde venen		definitief	>	=	B2 (6-15 %)

Habitatype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H3130 - Zwakgebufferde vennen		definitief	>	=	C (<2 %)
H3140 - Kranswierwateren		definitief	>	=	C (<2 %)
H1831 - Drijvende waterweegbree	definitief	>	>	=	C (<2 %)

Deurnsche Peel & Mariapeel

Het gebied bestaat uit de drie deelgebieden: Deurnsche Peel, Mariapeel en Grauwveen. Tezamen met de nabijgelegen Groote Peel zijn het restanten van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. Deze gebieden zijn de zuidelijkste representanten van de vlakke subatlantische hoogvenen, die elders en ook in de Peelregio door afgraving, ontginning en verveningen grotendeels zijn verdwenen. Door de verschillende verveningsgeschiedenis van de onderdelen van het gebied is er een grote en fijnschalige variatie in vegetatie en landschap, met gradiënten naar iets mineraalrijker milieu. In de oudste veenputten is al lange tijd sprake van hoogveengroei op miniatuurschaal. Op de grote restveeneenheden is nog een relatief grote veendikte aanwezig, waarop door herstelbeheer inmiddels ook op verschillende plaatsen ontwikkeling van hoogveenbegroeiingen plaats vindt. De Deurnsche Peel is het Brabantse deel van het gebied en bestaat naast de kern die grenst aan de Mariapeel ook uit een drietal kleinere deelgebieden: De Bult in het noorden en Grauwveen en Het Zinkske in het zuiden. In de Deurnsche Peel is tot in de jaren zeventig turf gewonnen, de sporen hiervan zijn nog duidelijk zichtbaar. In sommige oude turfputten zijn goed ontwikkelde hoogveenvegetaties te vinden. Het gebied bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, natte heide op rustend hoogveen en droge heide op minerale gronden, opgaand loof- en naaldbos, gras- en bouwlanden en open water (sloten, kanalen en plassen). De Mariapeel bestaat uit drie complexen (Griendtsveen, De Driehonderd Bunders en Mariaveen). Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterreinen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken, vennen en open water. Het Mariaveen is een open heidegebied met enkele zandruggen. Na herstelmaatregelen in de jaren negentig herstelt het hoogveen zich weer. Grauwveen bestaat uit een complex van fragmenten levend hoogveen, beginstadia van regenererend hoogveen, droge en vochtige heide, moeras en opgaand loofbos. Er zijn turfaten aanwezig.

Tabel B8.7 Habitattypen en -soorten met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel

Habitattype/-soort	Habitatsubtype	Status doel	Oppervlakte	Kwaliteit	Relatieve bijdrage
H4030 - Droge heiden		definitief	=	=	C (<2 %)
H7110A - Actieve hoogvenen	hoogveenlandschap	definitief	>	>	C (<2 %)
H7120 - Herstellende hoogvenen		definitief	= (<)	>	B2 (6-15 %)
H1134 - Bittervoorn	ontwerp	=	=	=	C (<2 %)
H1149 - Kleine modderkruiper					

Tabel B8.8 Broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel

Broedvogels	Status doel?	Aantal broedparen?	Omvang leefgebied?	Kwaliteit leefgebied?	Relatieve bijdrage?
A004 - Dodaars	definitief	35	=	=	C (<2 %)
A224 - Nachtzwaluw	definitief	3	=	=	C (<2 %)
A272 - Blauwborst	definitief	350	=	=	B1 (6-15 %)
A276 - Roodborsttapuit	definitief	120	=	=	C (<2 %)

Tabel B8.9 Niet-broedvogels met een instandhoudingsdoel in het Natura 2000-gebied Deurnsche Peel & Mariapeel

Niet-broedvogels	Status doel	Populatie	Populatie waarde	Instandhoudingsdoelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied	Relatieve bijdrage
A041 - Kolgans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	C (<2%)
A127 - Kraanvogel	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	A3 (50-75%)
A702 - Toendrarietgans	definitief	behoud	n.v.t.	Slaap- en rustplaats	=	=	A1 (15-30%)

Bijlage 4**Uitgangspunten stikstofberekeningen**

Gedetailleerde uitgangspunten voor de uitgevoerde stikstofberekeningen

	Dier categorie	IV_NIETIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd staloppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarh eid
A1	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	15	melkvee	5,1	6,0
A2	Zoogkoeien ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	25	vleesvee	4,1	4,1
A3	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	NIETIV	0	10	melkvee	4,4	4,4
A4	vleeskalveren tot 8 maanden	IV	1,8	0	vleesvee	0,18	0,095
A6	vleesstieren en overig vleesvee van 6 tot 24 maanden (roodvleesproductie)	NIETIV	0	25	vleesvee	5,3	5,3
A7	Fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar	NIETIV	0	25	vleesvee	6,2	6,2
B1	Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg1, 2	NIETIV	0	1,5	schapen	0,7	0,7
C1	Geiten ouder dan 1 jaar	IV	0	1,5	overig	0,19	0,19
C2	Opfokgeiten van 61 dagen tot en met 1 jaar	IV	0	1,5	overig	0,08	0,08
C3	Opfokgeiten en afmest lammeren tot en met 60 dagen	IV	0	1,5	overig	0,02	0,02
D1.1	Biggenopfok (gespeende biggen)	IV	2,25	0	varkens	0,03	0,0075
D1.2	Kraam zeugen (incl. biggen tot spenen)	IV	2,25	0	varkens	0,42	0,12
D1.3	Guste en dragende zeugen	IV	2,25	0	varkens	0,21	0,09
D2	Dekberen, 7 maanden en ouder	IV	10	0	varkens	0,28	0,28
D3	Vlees varkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfok zeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	IV	1	0	varkens	0,15	0,05
E1	Opfok hennen en hanen van legrassen: jonger dan 18 weken	IV	0,13	0	legkippen	0,001	0,0006
E2	Legkippen en (groot-) ouderdieren van legrassen	IV	0,11	0	legkippen	0,001	0,0012

	Dier categorie	IV_NIETIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd staloppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarh eid
E3	(groot-) Ouderdieren van vlees kuikens in opfok: jonger dan 19 weken	IV	0,13	0	vleeskuike ns	0,025	0,0044
E4	(groot-) Ouderdieren van vlees kuikens	IV	0,13	0	vleeskuike ns	0,058	0,008
E5	Vleeskuikens	IV	0,045	0	vleeskuike ns	0,004	0,0004
F1	Ouderdieren van vlees kalkoenen in opfok: tot 6 weken	IV	0,25	0	overig	0,02	0,003
F2	Ouderdieren van vlees kalkoenen in opfok: van 6 tot 30 weken	IV	0,25	0	overig	0,05	0,015
F3	Ouderdieren van vlees kalkoenen van 30 weken en ouder	IV	0,25	0	overig	0,06	0,06
F4	Vleeskalkoenen	IV	0	0,33	overig	0,07	0,021
G1	Ouderdieren van vlees eenden tot 24 maanden	IV	0	0,15	overig	0,032	0,032
G2	Vlees eenden	IV	0	0,1	overig	0,019	0,019
H1	Nertsen, per fokteef	IV	0	0	overig	0,25	0,25
I1	Voedster inclusief 0,15 ram en bij behorende jongen tot speenleeftijd	IV	0	0	overig	0,12	0,012
I2	Vlees en opfok konijnen tot dekleeftijd	IV	0	0	overig	0,02	0,02
J1	Parel hoenders voor de vlees productie	IV	0	0	overig	0	0
K1	Volwassen paarden (3 jaar en ouder)	NIETIV	0	10	paarden	5	5
K2	Paarden in opfok (jonger dan 3 jaar)	NIETIV	0	10	paarden	2,1	2,1
K3	Volwassen pony's (3 jaar en ouder)	NIETIV	0	10	paarden	3,1	3,1
K4	Pony's in opfok (jonger dan 3 jaar)	NIETIV	0	10	paarden	1,3	1,3
L1	Struisvogel ouderdieren	IV	0	0	overig	2,5	2,5
L2	Opfok struisvogels (tot 4 maanden)	IV	0	0	overig	0,3	0,3

Kenmerk

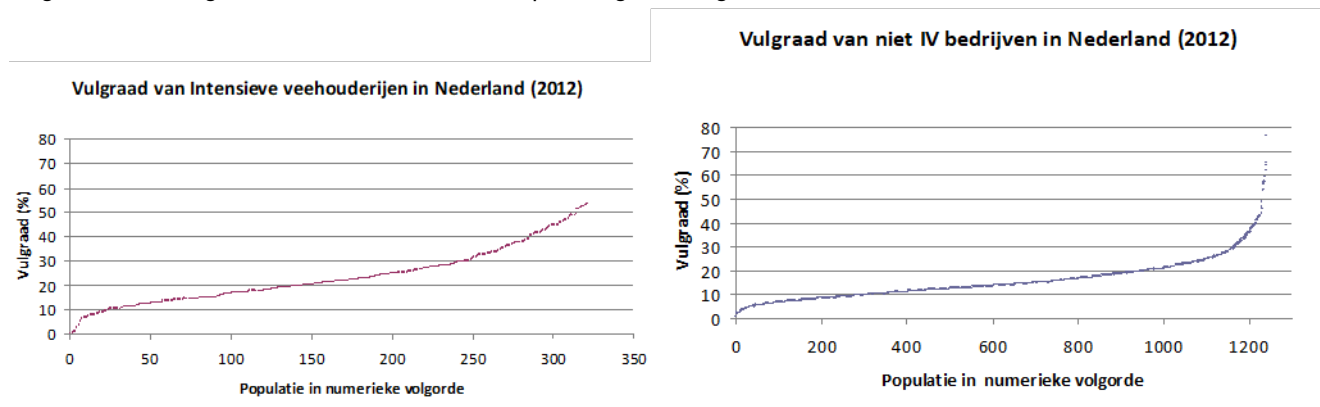
R002-1276070DSG-V01-mdg-NL

Dier categorie		IV_NIETIV	Besluit Houders Van Dieren (m ² per dier)	Aanname voor benodigd staloppervlak (m ² per dier)	Diergroep	Laagste E-factor uit Rav	Toetswaarde voor uitvoerbaarh eid
L3	Vlees struisvogels (4 tot 12 maanden)	IV	0	0	overig	1,8	1,8

Bijlage 5**Gebruikelijke vulgraad van het
bouwvlak**

Uit de literatuur zijn geen duidelijke en eenduidige kentallen bekend die te gebruiken zijn voor de vulgraad van veehouderijen in Nederland. Daarom hebben wij ons gebaseerd op door TAUW verzamelde praktijkcijfers die voortkomen uit dossiers die wij hebben verzameld ten behoeve van meerdere procedures die betrekking hebben op het opnieuw vaststellen van een gemeentelijk bestemmingsplan landelijk gebied. De dossiers komen uit de provincies Noord-Brabant, Gelderland, Limburg, Utrecht, Overijssel, Friesland, Utrecht en Noord Holland. In totaal zijn 321 bedrijven met intensieve veehouderij (i.c. kippen- en varkenshouderijen) en 1245 bedrijven met (melk)veehouderij meegenomen. Mede gezien de geografische spreiding, en omdat deze steekproef 5,8 % van het totaal aantal hokdierbedrijven⁴² en 3,4 % van het totaal aantal graasdierbedrijven⁴³ omvat, lijkt er sprake van een redelijk representatieve populatie voor de sector in Nederland.

Van al deze bedrijven is voor de huidige situatie de vulgraad van het bouwvlak vastgesteld. Het oppervlak van de dierverblijven is daartoe uitgedrukt als percentage van de omvang van het vigerende bouwvlak. De onderstaande grafieken laten het verloop van de vulgraad zien binnen de populaties van beide steekproeven. Op de x-as van de grafieken zijn de bedrijven in numerieke volgorde gerangschikt: links staan de bedrijven met een lage vulgraad, naar rechts toe neemt de vulgraad steeds verder toe. Een vergelijking van beide curves laat zien dat er geen grote verschillen zijn tussen beide onderdelen van de veehouderij in Nederland. Wat opvalt is dat er bij de grote melkveehouderijen een aantal bedrijven lijken te zijn met een soms heel hoge vulgraad. Analyse van deze individuele gevallen leert dat er in de meeste van deze gevallen sprake is van illegale bebouwing die zich uitstrekt buiten het planologisch toegekende bouwvlak.

Figuur B1 Vulgraad van de Nederlandse veehouderij in 2012 (bron: verzameling gegevens van 15 TAUW-projecten)

In een nadere analyse is ingegaan op het verschil in de vulgraad tussen intensieve veehouderij en de overige (melk)veehouderij. Onderstaande staafdiagram (figuur B2) geeft het resultaat weer van die analyse. Uit de staafdiagram is bijvoorbeeld af te lezen dat ongeveer 45 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 20 %. Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op ongeveer 80 % van de overige (melk) veehouderijen. Uit de staafdiagram is ook af te lezen dat meer dan 75 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 30 %. Een

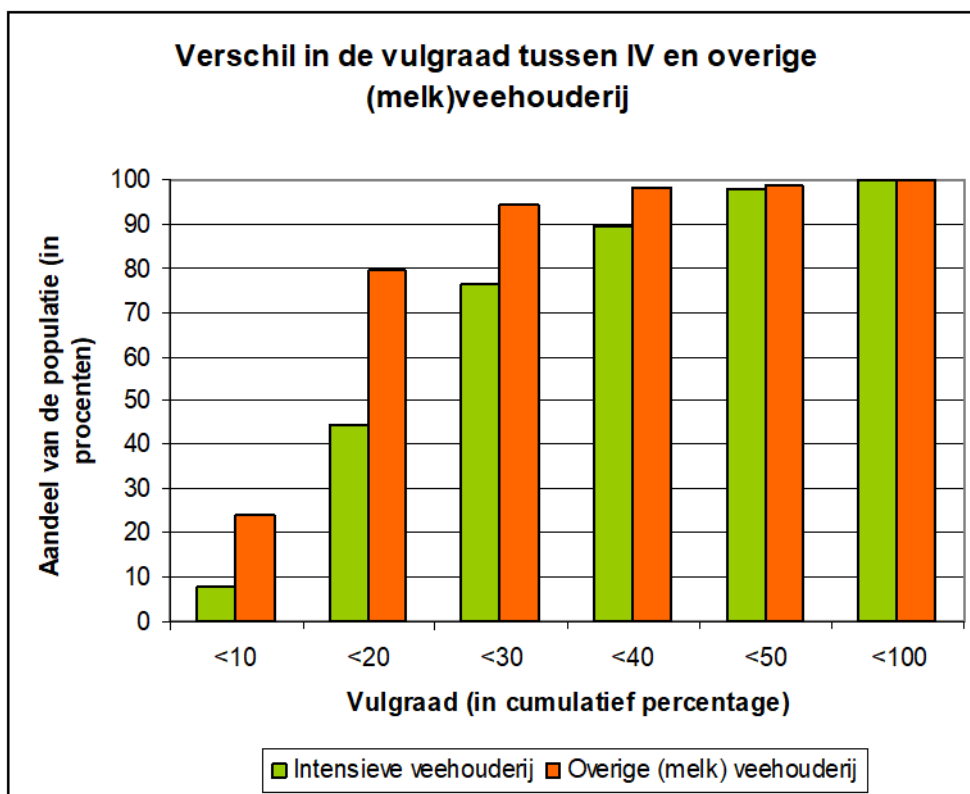
⁴² Het totaal aantal hokdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 5.500

⁴³ Het totaal aantal graasdierbedrijven in Nederland bedroeg volgens het CBS in 2012 ongeveer 36.500

vergelijkbare vulgraad was bereikt op ongeveer 95 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus voor de bedrijven met een relatief lage vulgraad geldt dat het aandeel overige melkveehouderijen beduidend groter is dan het aandeel intensieve veehouderijen.

Het doel van de analyse is echter om vast te stellen wat de maximaal haalbare vulgraad zou kunnen zijn. Uit de staafdiagram valt af te lezen dat ongeveer 98 % van de IV-bedrijven in 2012 een vulgraad had van minder dan 50 %.

Een vergelijkbare vulgraad was bereikt op 99 % van de overige (melk) veehouderijen. Dus als is gekeken naar de maximaal haalbare vulgraad geldt dat dit (in 2012) ongeveer 50 % is geweest en dat er eigenlijk geen verschil is waar te nemen tussen de intensieve veehouderijen enerzijds en de overige (melk)veehouderijen anderzijds.

Figuur B2 Verskil in de vulgraad binnen twee sectoren van de Nederlandse veehouderij in 2012

Uit deze analyse blijkt dat, onder de huidige omstandigheden, 50 % geldt als een maximaal haalbare vulgraad voor heel Nederland. Er is geen reden om aan te nemen dat deze omstandigheden zo snel zullen veranderen dat de sector er over 10 jaar heel anders uit zal zien. Over 10 jaar zal er namelijk nog steeds een belangrijk deel van het bouwvlak gebruikt moeten zijn voor andere functies dan het houden van dieren.

Duidelijk is wel dat er lokale omstandigheden kunnen zijn op basis waarvan een (veel) lagere vulgraad de werkelijkheid ter plaatse beter benaderd, vooral bij de melkveehouderij. Bij de melkveehouderij hangt de maximaal haalbare vulgraad namelijk heel sterk af van de regels in het bestemmingsplan die bepalen welke bouwwerken eventueel ook buiten een bouwvlak gerealiseerd mogen worden.

In de onderstaande tabel is een realistische invulling weergegeven van een nieuw ingerichte melkveehouderij waarbij het voorschrift geldt dat alle silo's binnen een bouwvlak gerealiseerd moeten zijn. In de onderstaande tabel is globaal weergegeven hoe een dergelijke bouwvlakvulling is opgebouwd.

Bouwvlakvulling op een modern bouwvlak met een melkveehouderij

Object	Globaal benodigd oppervlak (m ²)
Wonen en tuin	1.000
Mest silo's	1.500
Voersilo's	1.800
loodsen	550
Brandcorridor om melkveestal	1.400
Parkeer en manoeuvreer ruimte	540
groenstrook	2.000
dierenverblijf	2.000
Totaal	10.790
Vulgraad (percentage dierenverblijf op bouwvlak)	19 %

De conclusie van deze analyse is dat een vulgraad op een grondgebonden (melk) veehouderij van 50 % niet altijd haalbaar is, zeker niet als de verschillende silo's die voor de bedrijfsvoering nodig zijn binnen het bouwvlak gerealiseerd zijn. Op bestaande bouwvlakken in een historisch landschap waarbij rekening gehouden moet worden met landschappelijke elementen is soms sprake van een vulgraad van niet meer dan 10 %. De maximale vulgraad (in de melkveehouderij) moet dan ook worden gezien als een theoretisch maximum. Omdat veel bedrijven rekening hebben te houden met het (veelal) kleinschalige landschap is een (gemiddelde) vulgraad van ongeveer 20 % veel realistischer. Bij het bepalen van de uitvoerbaarheid van het plan is hier dan ook gebruik van gemaakt. Voor de niet grondgebonden bedrijven is wel aan een vulgraad van 50 % vastgehouden.

Bijlage 6**Uitgangspunten referentie en worst
case**

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 3				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
10001	E 4.2	27000	0,17	4590
10001	E 6.4.1	27000	0,002	54
10002	A 1.100	124	13	1612
10002	A 3.100	73	4,4	321
10002	A 7.100	10	6,2	62
10003	D 3.2.1	450	4,5	2025
10003	D 1.2.100	40	8,3	332
10003	D 2.100	4	5,5	22
10003	D 1.3.100	112	4,2	470
10003	D 1.1.100	455	0,69	314
10003	K 1.100	3	5	15
10003	K 2.100	1	2,1	2
10004	D 1.1.11	1420	0,17	241
10004	D 3.2.3.3	800	1,4	1120
10004	D 3.2.15.4	2196	1,2	2635
10004	D 1.1.15.5	612	0,26667	163
10005	A 1.100	35	13	455
10005	A 3.100	26	4,4	114
10006	K 1.100	33	5	165
10007	K 1.100	3	5	15
10007	I 1.100	10	1,2	12
10007	E 4.100	2013	0,58	1168
10007	A 2.100	44	4,1	180
10007	K 3.100	2	3,1	6
10008	D 3.2.15.4	1998	1,2	2398
10008	D 1.1.100	650	0,69	449
10009	D 1.3.100	254	4,2	1067
10009	D 1.1.100	1549	0,69	1069
10009	D 1.1.14	1912	0,03	57
10009	D 1.2.15	220	0,42	92
10009	D 1.3.11	408	0,21	86
10009	D 2.3	2	0,28	1
10009	D 3.2.14	24	0,15	4
10009	K 1.100	17	5	85

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 3				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
10010	K 1.100	14	5	70
10011	D 1.1.10	2280	0,21	479
10011	D 1.3.7	500	1,3	650
10011	D 2.2	4	1,7	7
10011	D 3.2.9	96	0,9	86
10011	D 1.2.11	160	2,5	400
10011	A 7.100	40	6,2	248
10011	K 1.100	2	5	10
10012	A 1.100	395	13	5135
10012	A 3.100	126	4,4	554
10013	E 5.14	16654	0,035	583
10013	D 3.2.13	1632	1,7	2774
10013	D 3.2.9	1675	0,9	1508
10014	D 3.2.2	792	1,6	1267
10014	D 3.2.14	1106	0,15	166
10014	D 1.3.100	184	4,2	773
10014	D 1.1.100	1120	0,69	773
10014	D 2.100	2	5,5	11
10014	D 1.2.15	384	0,42	161
10014	D 3.2.7.2.1	2744	1,5	4116
10015	A 1.100	23	13	299
10015	A 3.100	13	4,4	57
10016	D 1.1.100	600	0,69	414
10016	D 1.2.100	56	8,3	465
10016	D 1.3.101	150	4,2	630
10016	D 2.100	2	5,5	11
10016	D 3.100	4	3	12
10016	D 3.2.6.1.1	1200	1,5	1800
10016	E 5.6	68087	0,031	2111
10016	A 7.100	20	6,2	124
10017	E 2.11.1	52000	0,09	4680
10018	A 1.100	13	13	169
10019	E 5.10	79980	0,035	2799
10019	E 5.100	18300	0,068	1244

Emissieprofiel van de huidige situatie in Someren - deelgebied 3				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
10020	D 1.2.100	100	8,3	830
10020	D 3.1	52	4,5	234
10020	D 1.3.101	224	4,2	941
10020	D 2.100	1	5,5	6
10020	D 3.100	194	3	582
10020	D 1.3.100	24	4,2	101
10020	D 1.1.3	1260	0,15	189
10021	D 3.2.15.4	2638	1,2	3166
10021	D 3.2.15.4	2592	1,2	3110
10022	A 1.100	69	13	897
10022	A 3.100	117	4,4	515
10023	A 4.100	272	3,5	952
10024	D 1.3.100	120	4,2	504
10024	D 3.100	10	3	30
10024	D 2.100	2	5,5	11
10024	D 1.2.100	40	8,3	332
10024	D 1.1.100	396	0,69	273
10024	D 1.1.12.1	200	0,17	34
10024	D 3.2.7.1.1	1448	1	1448
10025	A 1.100	139	13	1807
10025	A 3.100	139	4,4	612
10025	A 7.100	18	6,2	112

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 3				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
10001	E 4.2	95157	0,17	16177
10001	E 6.4.1	95157	0,002	190
10002	A 1.100	213	13	2775
10002	A 3.100	207	4,4	912
10002	A 7.100	64	6,2	395
10003	D 3.2.1	1392	4,5	6265
10003	D 1.2.100	459	8,3	3808
10003	D 2.100	98	5,5	540

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 3				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
10003	D 1.3.100	531	4,2	2229
10003	D 1.1.100	874	0,69	603
10003	K 1.100	97	5	486
10003	K 2.100	95	2,1	200
10004	D 1.1.11	1950	0,17	331
10004	D 3.2.3.3	1992	1,4	2788
10004	D 3.2.15.4	3388	1,2	4065
10004	D 1.1.15.5	1142	0,26667	304
10005	A 1.100	194	13	2525
10005	A 3.100	265	4,4	1166
10006	K 1.100	707	5	3536
10007	K 1.100	134	5	668
10007	I 1.100	2913	1,2	3496
10007	E 4.100	12062	0,58	6996
10007	A 2.100	96	4,1	395
10007	K 3.100	133	3,1	411
10008	D 3.2.15.4	6329	1,2	7595
10008	D 1.1.100	2575	0,69	1777
10009	D 1.3.100	326	4,2	1370
10009	D 1.1.100	1621	0,69	1119
10009	D 1.1.14	1984	0,03	60
10009	D 1.2.15	292	0,42	123
10009	D 1.3.11	480	0,21	101
10009	D 2.3	18	0,28	5
10009	D 3.2.14	187	0,15	28
10009	K 1.100	33	5	166
10010	K 1.100	227	5	1135
10011	D 1.1.10	2339	0,21	491
10011	D 1.3.7	559	1,3	727
10011	D 2.2	17	1,7	30
10011	D 3.2.9	230	0,9	207
10011	D 1.2.11	219	2,5	548
10011	A 7.100	45	6,2	281
10011	K 1.100	15	5	77

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 3				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
10012	A 1.100	582	13	7568
10012	A 3.100	407	4,4	1790
10013	E 5.14	109178	0,035	3821
10013	D 3.2.13	5796	1,7	9853
10013	D 3.2.9	5839	0,9	5255
10014	D 3.2.2	1969	1,6	3150
10014	D 3.2.14	2283	0,15	342
10014	D 1.3.100	707	4,2	2969
10014	D 1.1.100	1643	0,69	1134
10014	D 2.100	120	5,5	658
10014	D 1.2.15	907	0,42	381
10014	D 3.2.7.2.1	3921	1,5	5881
10015	A 1.100	131	13	1701
10015	A 3.100	175	4,4	769
10016	D 1.1.100	1310	0,69	904
10016	D 1.2.100	766	8,3	6359
10016	D 1.3.101	860	4,2	3612
10016	D 2.100	162	5,5	890
10016	D 3.100	1602	3	4805
10016	D 3.2.6.1.1	2798	1,5	4197
10016	E 5.6	103592	0,031	3211
10016	A 7.100	84	6,2	520
10017	E 2.11.1	99258	0,09	8933
10018	A 1.100	141	13	1837
10019	E 5.10	137889	0,035	4826
10019	E 5.100	76209	0,068	5182
10020	D 1.2.100	690	8,3	5725
10020	D 3.1	1379	4,5	6206
10020	D 1.3.101	814	4,2	3418
10020	D 2.100	134	5,5	735
10020	D 3.100	1521	3	4563
10020	D 1.3.100	614	4,2	2578
10020	D 1.1.3	1850	0,15	277
10021	D 3.2.15.4	4961	1,2	5953

Emissieprofiel van de worst case in Someren - deelgebied 3				
ID	staltype	Aantal	Emissie factor	Emissie
			Kg/jaar/dier	Kg/jaar
10021	D 3.2.15.4	4915	1,2	5898
10022	A 1.100	162	13	2108
10022	A 3.100	257	4,4	1130
10023	A 4.100	7376	3,5	25816
10024	D 1.3.100	485	4,2	2036
10024	D 3.100	831	3	2492
10024	D 2.100	84	5,5	462
10024	D 1.2.100	405	8,3	3359
10024	D 1.1.100	761	0,69	525
10024	D 1.1.12.1	565	0,17	96
10024	D 3.2.7.1.1	2269	1	2269
10025	A 1.100	237	13	3078
10025	A 3.100	286	4,4	1257
10025	A 7.100	77	6,2	475

Bijlage 7**Uitvoerbaarheidstoets per perceel**

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10001	E 4.2	27000	0,17	4590	95157	0,0255	2427	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10001	E 6.4.1	27000	0,002	54	95157	0,002	190					
10002	A 1.100	124	13	1612	213	6	1281	bedrijfsemissie neemt toe	6	1281	niet uitvoerbaar	
10002	A 3.100	73	4,4	321	207	4,4	912		4,4	912		
10002	A 7.100	10	6,2	62	64	6,2	395		6,2	395		
10003	D 3.2.1	450	4,5	2025	1392	0,675	940	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10003	D 1.2.100	40	8,3	332	459	1,245	571					
10003	D 2.100	4	5,5	22	98	0,825	81					
10003	D 1.3.100	112	4,2	470	531	0,63	334					
10003	D 1.1.100	455	0,69	314	874	0,1035	90					
10003	K 1.100	3	5	15	97	5	486					
10003	K 2.100	1	2,1	2	95	2,1	200					
10004	D 1.1.11	1420	0,17	241	1950	0,0255	50	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10004	D 3.2.3.3	800	1,4	1120	1992	0,21	418					
10004	D 3.2.15.4	2196	1,2	2635	3388	0,18	610					
10004	D 1.1.15.5	612	0,26667	163	1142	0,04	46					
10005	A 1.100	35	13	455	194	6	1166	bedrijfsemissie neemt toe	6	1166	niet uitvoerbaar	
10005	A 3.100	26	4,4	114	265	4,4	1166		4,4	1166		
10006	K 1.100	33	5	165	707	5	3536	bedrijfsemissie neemt toe	5	3536	niet uitvoerbaar	

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10007	K 1.100	3	5	15	134	5	668	bedrijfsemissie neemt toe	5	668	niet uitvoerbaar	
10007	I 1.100	10	1,2	12	2913	0,18	524		0,012	35		
10007	E 4.100	2013	0,58	1168	12062	0,087	1049		0,008	96		
10007	A 2.100	44	4,1	180	96	4,1	395		4,1	395		
10007	K 3.100	2	3,1	6	133	3,1	411		3,1	411		
10008	D 3.2.15.4	1998	1,2	2398	6329	0,18	1139	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10008	D 1.1.100	650	0,69	449	2575	0,1035	267					
10009	D 1.3.100	254	4,2	1067	326	0,63	206	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10009	D 1.1.100	1549	0,69	1069	1621	0,1035	168					
10009	D 1.1.14	1912	0,03	57	1984	0,0075	15					
10009	D 1.2.15	220	0,42	92	292	0,12	35					
10009	D 1.3.11	408	0,21	86	480	0,09	43					
10009	D 2.3	2	0,28	1	18	0,28	5					
10009	D 3.2.14	24	0,15	4	187	0,05	9					
10009	K 1.100	17	5	85	33	5	166					
10010	K 1.100	14	5	70	227	5	1135	bedrijfsemissie neemt toe	5	1135	niet uitvoerbaar	
10011	D 1.1.10	2280	0,21	479	2339	0,0315	74	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10011	D 1.3.7	500	1,3	650	559	0,195	109					
10011	D 2.2	4	1,7	7	17	0,28	5					
10011	D 3.2.9	96	0,9	86	230	0,135	31					

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10011	D 1.2.11	160	2,5	400	219	0,375	82					
10011	A 7.100	40	6,2	248	45	6,2	281					
10011	K 1.100	2	5	10	15	5	77					
10012	A 1.100	395	13	5135	582	6	3493	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10012	A 3.100	126	4,4	554	407	4,4	1790					
10013	E 5.14	16654	0,035	583	109178	0,00525	573	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10013	D 3.2.13	1632	1,7	2774	5796	0,255	1478					
10013	D 3.2.9	1675	0,9	1508	5839	0,135	788					
10014	D 3.2.2	792	1,6	1267	1969	0,24	473	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10014	D 3.2.14	1106	0,15	166	2283	0,05	114					
10014	D 1.3.100	184	4,2	773	707	0,63	445					
10014	D 1.1.100	1120	0,69	773	1643	0,1035	170					
10014	D 2.100	2	5,5	11	120	0,825	99					
10014	D 1.2.15	384	0,42	161	907	0,12	109					
10014	D 3.2.7.2.1	2744	1,5	4116	3921	0,225	882					
10015	A 1.100	23	13	299	131	6	785	bedrijfsemissie neemt toe	6	785	niet uitvoerbaar	
10015	A 3.100	13	4,4	57	175	4,4	769		4,4	769		
10016	D 1.1.100	600	0,69	414	1310	0,1035	136	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10016	D 1.2.100	56	8,3	465	766	1,245	954					
10016	D 1.3.101	150	4,2	630	860	0,63	542					

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10016	D 2.100	2	5,5	11	162	0,825	133					
10016	D 3.100	4	3	12	1602	0,45	721					
10016	D 3.2.6.1.1	1200	1,5	1800	2798	0,225	629					
10016	E 5.6	68087	0,031	2111	103592	0,00465	482					
10016	A 7.100	20	6,2	124	84	6,2	520					
10017	E 2.11.1	52000	0,09	4680	99258	0,0135	1340	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10018	A 1.100	13	13	169	141	6	848	bedrijfsemissie neemt toe	6	848	niet uitvoerbaar	
10019	E 5.10	79980	0,035	2799	137889	0,00525	724	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10019	E 5.100	18300	0,068	1244	76209	0,0102	777					
10020	D 1.2.100	100	8,3	830	690	1,245	859	bedrijfsemissie neemt toe	0,12	83	uitvoerbaar	
10020	D 3.1	52	4,5	234	1379	0,675	931		0,05	69		
10020	D 1.3.101	224	4,2	941	814	0,63	513		0,09	73		
10020	D 2.100	1	5,5	6	134	0,825	110		0,28	37		
10020	D 3.100	194	3	582	1521	0,45	684		0,05	76		
10020	D 1.3.100	24	4,2	101	614	0,63	387		0,09	55		
10020	D 1.1.3	1260	0,15	189	1850	0,0225	42		0,0075	14		
10021	D 3.2.15.4	2638	1,2	3166	4961	0,18	893	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10021	D 3.2.15.4	2592	1,2	3110	4915	0,18	885					
10022	A 1.100	69	13	897	162	6	973	bedrijfsemissie neemt toe	6	973	niet uitvoerbaar	

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 50% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10022	A 3.100	117	4,4	515	257	4,4	1130		4,4	1130		
10023	A 4.100	272	3,5	952	7376	0,525	3872	bedrijfsemissie neemt toe	0,095	701	uitvoerbaar	
10024	D 1.3.100	120	4,2	504	485	0,63	305	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10024	D 3.100	10	3	30	831	0,45	374					
10024	D 2.100	2	5,5	11	84	0,825	69					
10024	D 1.2.100	40	8,3	332	405	1,245	504					
10024	D 1.1.100	396	0,69	273	761	0,1035	79					
10024	D 1.1.12.1	200	0,17	34	565	0,0255	14					
10024	D 3.2.7.1.1	1448	1	1448	2269	0,15	340					
10025	A 1.100	139	13	1807	237	6	1421	bedrijfsemissie neemt toe	6	1421	niet uitvoerbaar	
10025	A 3.100	139	4,4	612	286	4,4	1257		4,4	1257		
10025	A 7.100	18	6,2	112	77	6,2	475		6,2	475		

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10001	E 4.2	27000	0,17	4590	95157	0,0255	2427	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10001	E 6.4.1	27000	0,002	54	95157	0,002	190					
10002	A 1.100	124	13	1612	124	6	744	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10002	A 3.100	73	4,4	321	73	4,4	321					
10002	A 7.100	10	6,2	62	10	6,2	62					
10003	D 3.2.1	450	4,5	2025	1392	0,675	940	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10003	D 1.2.100	40	8,3	332	459	1,245	571					
10003	D 2.100	4	5,5	22	98	0,825	81					
10003	D 1.3.100	112	4,2	470	531	0,63	334					
10003	D 1.1.100	455	0,69	314	874	0,1035	90					
10003	K 1.100	3	5	15	97	5	486					
10003	K 2.100	1	2,1	2	95	2,1	200					
10004	D 1.1.1.11	1420	0,17	241	1950	0,0255	50	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10004	D 3.2.3.3	800	1,4	1120	1992	0,21	418					
10004	D 3.2.15.4	2196	1,2	2635	3388	0,18	610					
10004	D 1.1.15.5	612	0,26667	163	1142	0,04	46					
10005	A 1.100	35	13	455	83	6	498	bedrijfsemissie neemt toe	6	498	niet uitvoerbaar	
10005	A 3.100	26	4,4	114	98	4,4	431		4,4	431		
10006	K 1.100	33	5	165	283	5	1415	bedrijfsemissie neemt toe	5	1415	niet uitvoerbaar	

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54		primaire bedrijfsbeoordeling		secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10007	K 1.100	3	5	15	134	5	668	bedrijfsemissie neemt toe	5	668	niet uitvoerbaar	
10007	I 1.100	10	1,2	12	2913	0,18	524		0,012	35		
10007	E 4.100	2013	0,58	1168	12062	0,087	1049		0,008	96		
10007	A 2.100	44	4,1	180	96	4,1	395		4,1	395		
10007	K 3.100	2	3,1	6	133	3,1	411		3,1	411		
10008	D 3.2.15.4	1998	1,2	2398	6329	0,18	1139	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10008	D 1.1.100	650	0,69	449	2575	0,1035	267					
10009	D 1.3.100	254	4,2	1067	326	0,63	206	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10009	D 1.1.100	1549	0,69	1069	1621	0,1035	168					
10009	D 1.1.14	1912	0,03	57	1984	0,0075	15					
10009	D 1.2.15	220	0,42	92	292	0,12	35					
10009	D 1.3.11	408	0,21	86	480	0,09	43					
10009	D 2.3	2	0,28	1	18	0,28	5					
10009	D 3.2.14	24	0,15	4	187	0,05	9					
10009	K 1.100	17	5	85	33	5	166					
10010	K 1.100	14	5	70	91	5	454	bedrijfsemissie neemt toe	5	454	niet uitvoerbaar	
10011	D 1.1.10	2280	0,21	479	2339	0,0315	74	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10011	D 1.3.7	500	1,3	650	559	0,195	109					
10011	D 2.2	4	1,7	7	17	0,28	5					
10011	D 3.2.9	96	0,9	86	230	0,135	31					

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10011	D 1.2.11	160	2,5	400	219	0,375	82					
10011	A 7.100	40	6,2	248	45	6,2	281					
10011	K 1.100	2	5	10	15	5	77					
10012	A 1.100	395	13	5135	395	6	2370	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10012	A 3.100	126	4,4	554	126	4,4	554					
10013	E 5.14	16654	0,035	583	109178	0,00525	573	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10013	D 3.2.13	1632	1,7	2774	5796	0,255	1478					
10013	D 3.2.9	1675	0,9	1508	5839	0,135	788					
10014	D 3.2.2	792	1,6	1267	1969	0,24	473	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10014	D 3.2.14	1106	0,15	166	2283	0,05	114					
10014	D 1.3.100	184	4,2	773	707	0,63	445					
10014	D 1.1.100	1120	0,69	773	1643	0,1035	170					
10014	D 2.100	2	5,5	11	120	0,825	99					
10014	D 1.2.15	384	0,42	161	907	0,12	109					
10014	D 3.2.7.2.1	2744	1,5	4116	3921	0,225	882					
10015	A 1.100	23	13	299	57	6	340	bedrijfsemissie neemt toe	6	340	niet uitvoerbaar	
10015	A 3.100	13	4,4	57	63	4,4	279		4,4	279		
10016	D 1.1.100	600	0,69	414	1310	0,1035	136	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10016	D 1.2.100	56	8,3	465	766	1,245	954					
10016	D 1.3.101	150	4,2	630	860	0,63	542					

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54		primaire bedrijfsbeoordeling		secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e-factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10016	D 2.100	2	5,5	11	162	0,825	133					
10016	D 3.100	4	3	12	1602	0,45	721					
10016	D 3.2.6.1.1	1200	1,5	1800	2798	0,225	629					
10016	E 5.6	68087	0,031	2111	103592	0,00465	482					
10016	A 7.100	20	6,2	124	84	6,2	520					
10017	E 2.11.1	52000	0,09	4680	99258	0,0135	1340	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10018	A 1.100	13	13	169	57	6	339	bedrijfsemissie neemt toe	6	339	niet uitvoerbaar	
10019	E 5.10	79980	0,035	2799	137889	0,00525	724	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10019	E 5.100	18300	0,068	1244	76209	0,0102	777					
10020	D 1.2.100	100	8,3	830	690	1,245	859	bedrijfsemissie neemt toe	0,12	83	uitvoerbaar	
10020	D 3.1	52	4,5	234	1379	0,675	931		0,05	69		
10020	D 1.3.101	224	4,2	941	814	0,63	513		0,09	73		
10020	D 2.100	1	5,5	6	134	0,825	110		0,28	37		
10020	D 3.100	194	3	582	1521	0,45	684		0,05	76		
10020	D 1.3.100	24	4,2	101	614	0,63	387		0,09	55		
10020	D 1.1.3	1260	0,15	189	1850	0,0225	42		0,0075	14		
10021	D 3.2.15.4	2638	1,2	3166	4961	0,18	893	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10021	D 3.2.15.4	2592	1,2	3110	4915	0,18	885					
10022	A 1.100	69	13	897	69	6	414	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	

Toetsing op perceel niveau van de uitvoerbaarheid van het toets-scenario (uitgaande van een vulgraad van 80% vs 20% op respectievelijk IV en grondgebonden veehouderijen) gevolgd door de toetsing van de maximaal mogelijke emissiereductietechniek												
dierverblijfplaatsen		huidige situatie			Emissie reductie 85/54			primaire bedrijfsbeoordeling	secundaire toetsing van de haalbaarheid op basis van meest vergaande emissie reductie uit Rav			
ID	RAV	Aantal	e-factor	Emissie	Aantal	e-factor	Emissie		minimaal mogelijke e- factor	emissie per gesaneerde stal	uiteindelijk oordeel	
10022	A 3.100	117	4,4	515	117	4,4	515					
10023	A 4.100	272	3,5	952	7376	0,525	3872	bedrijfsemissie neemt toe	0,095	701	uitvoerbaar	
10024	D 1.3.100	120	4,2	504	485	0,63	305	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10024	D 3.100	10	3	30	831	0,45	374					
10024	D 2.100	2	5,5	11	84	0,825	69					
10024	D 1.2.100	40	8,3	332	405	1,245	504					
10024	D 1.1.100	396	0,69	273	761	0,1035	79					
10024	D 1.1.12.1	200	0,17	34	565	0,0255	14					
10024	D 3.2.7.1.1	1448	1	1448	2269	0,15	340					
10025	A 1.100	139	13	1807	139	6	834	bedrijfsemissie neemt af			uitvoerbaar	
10025	A 3.100	139	4,4	612	139	4,4	612					
10025	A 7.100	18	6,2	112	18	6,2	112					

Bijlage 8 Literatuurlijst

Arcadis, 2020. Ontwerp Projectplan Waterwet – Beekdalontwikkeling 't Aa-dal Zuid, d.d. 17 juni 2020

Atlas leefomgeving, zonder datum geraadpleegd via: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

Bodemloket, zonder datum geraadpleegd op 11 januari 2021

Gemeente Someren, 2018. Aanpak alcohol en drugs in Someren

Gemeente Someren, 2011. Archeologische Beleidskaart

Gemeente Someren, 2011. Beeldkwaliteitsplan buitengebied.

Gemeente Someren, 2019. Beleidsnota Project Duurzaamheid 2019 – 2021

Gemeente Someren, Factsheet Onweerstaanbaar Someren

Gemeente Someren, zonder datum Onweerstaanbaar Someren [website]

Gemeente Someren, 2019. Klimaatagenda 2030. <https://www.onweerstaanbaarsomeren.nl/>

Gemeente Someren, 2021. Voorontwerp bestemmingsplan deelgebied 3 buitengebied

GGD Brabant-Zuid-Oost, zonder datum, Digitale Sociale Kaart Gezondheidsbevordering

Kennisbank Monumenten, zonder datum : <https://kennisbank.monumentengemeenten.nl/cultuur-en-bouwhistorische-waarden/cultuurhistorische-waarden/>

Klimaat-effectenatlas, zonder datum <https://www.klimaat-effectatlas.nl/nl/>

KNMI, zonder datum KNMI '14 Klimaatscenario's

LNV, Dienst Regelingen (2009). Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Inclusief Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen, en Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Kenmerk ffw2009.corr.046. 25 augustus 2009

Ministerie van EZ (2009), Effectenindicator, geraadpleegd in december 2016

Ministerie van LNV, VROM en de provincies, 2007, Spelregels EHS, Spelregels voor ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies. Ministeries van LNV en VROM en de provincies

pers. Com. Geert Hoeben, Afdeling Beleid, Gemeente Someren, 22 november 2016

Planbureau voor de Leefomgeving, 2020. Balans van de Leefomgeving 2020. Burger in zicht, overheid aan zet, PBL-publicatienummer 4165

Provincie Noord-Brabant, 2015. Cultuurhistorische Waardenkaart Provincie Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant, 2021. Natuurbeheerplan,
<https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>

Provincie Noord-Brabant, 2020. Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (geconsolideerd 1 maart 2020)

Rijkswaterstaat, zonder datum <https://klimaatmonitor.databank.nl/Jive/>

Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, 2013. Cultuurhistorisch onderzoek in de vormgeving van de ruimtelijke ordening

Schmidt, 2017. De ruimtelijke kwaliteit en de waarden

TAUW, 2017. planMER buitengebied Someren deel 1

TAUW, 2019. planMER buitengebied Someren deel 2

Veldmaat & Aa, van der, 2020, 26 oktober. Klimaatstresstest gemeente Someren 083940075 A

Werkgroep Ruimtelijke Ordening GGD GHOR Nederland, 2020. Kernwaarden gezonde leefomgeving